

ЗВІТ

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ
БІОПОВЕДІНКОВОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ 2017 РОКУ
СЕРЕД ЛЮДЕЙ, ЯКІ ВЖИВАЮТЬ
НАРКОТИКИ ІН'ЄКЦІЙНО,
В УКРАЇНІ

КИЇВ – 2020

ЗВІТ

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ
БІОПОВЕДІНКОВОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ 2017 РОКУ
СЕРЕД ЛЮДЕЙ, ЯКІ ВЖИВАЮТЬ
НАРКОТИКИ ІН'ЄКЦІЙНО,
В УКРАЇНІ

КИЇВ – 2020

УДК

ББК

Автори звіту:

Яна Сазонова

Юлія Середа

Верстка:

І. Сухомлинова

Літературна редакція:

В. Божок

Звіт за результатами біоповедінкового дослідження 2017 року серед людей, які вживають наркотики ін'єкційно, в Україні. – Ю. Середа, Я. Сазонова. – К.: МБФ «Альянс громадського здоров'я». 2020 р. – 224 с.

Підготовка та друк даного звіту стали можливими за технічної підтримки проекту «Залучення місцевих організацій до розвитку моніторингу та оцінки у сфері ВІЛ/СНІДу в Україні» (МЕТІДА), що впроваджується МБФ «Альянс громадського здоров'я», за фінансування Центрів контролю та профілактики захворювань США (CDC), в рамках Надзвичайного плану Президента США для надання допомоги у зв'язку зі СНІДом (PEPFAR).

Дана публікація підтримана Угодою про співробітництво № U2GGH000840 з Центрами контролю та профілактики захворювань США (CDC). Відповідальність за її зміст лежить винятково на авторах і не обов'язково відображає офіційну позицію Центрів контролю та профілактики захворювань США (CDC).

ЗМІСТ

Терміни	6
Скорочення	7
Резюме звіту	8
Вступ	10
Методологія дослідження	11
Мета дослідження та цільова група	11
Методи збору даних.	12
Вибірка та географія дослідження	12
Тривалість збору даних	14
Процедури збору даних.	14
Забезпечення якості даних	14
Етичні питання.	15
Аналіз даних	15
Соціально-демографічний портрет ЛВНІ	17
Практика вживання ін'єкційних речовин	21
Ініціація та стаж вживання наркотичних речовин	21
Основні параметри наркосцени	22
Частота вживання наркотиків.	25
Спосіб отримання, витрати і доступність основного наркотику	26
Поширеність ризикованих ін'єкційних практик	29
Сексуальні практики	37
Статева активність	37
Використання презерватива під час останнього сексуального контакту	38
Статеві контакти з різними типами партнерів	40
Використання презерватива під час останнього сексуального контакту та за останні 90 днів з різними типами партнерів	42
Досвід групового сексу та використання презерватива.	45
Контакти з правоохоронними органами	47
Випадки затримання поліцією	47
Досвід перебування в місцях позбавлення волі	49

Депресивний стан52
Досвід отримання медичної допомоги та доступ до профілактичних послуг55
Отримання послуг замісної підтримувальної терапії63
Самостійна купівля шприців та презервативів63
Знання шляхів передачі ВІЛ69
Охоплення тестуванням на ВІЛ та ВГС серед ЛВНІ70
Досвід тестування на ВІЛ70
Тестування на ВІЛ та гепатит С у громадських організаціях73
Поширеність і лікування гепатитів, сифілісу та туберкульозу за самодекларацією74
Результати тестування на ВІЛ та гепатит С77
Поширеність ВІЛ-інфекції77
Поширеність ВІЛ серед постійних партнерів ЛВНІ79
Поширеність гепатиту С79
Поширеність ко-інфекції ВІЛ та гепатиту С81
Річна захворюваність на ВІЛ82
Каскад лікування ВІЛ85
Динаміка основних характеристик та показників88
Соціально-демографічні характеристики88
Показники щодо вживання наркотичних речовин89
Наявність ризикованих ін'єкційних практик92
Сексуальна поведінка93
Повідомлення про виявлення гепатиту В, гепатиту С, туберкульозу легень та сифілісу94
Поширеність та захворюваність на ВІЛ-інфекцію94
Поширеність гепатиту С95

Регіональні показники	96
м. Вінниця	96
м. Луцьк	100
м. Дніпро	104
м. Кривий Ріг	108
м. Донецьк	112
м. Житомир	116
м. Ужгород	120
м. Запоріжжя	124
м. Мелітополь	128
м. Івано-Франківськ	132
м. Біла Церква	136
м. Васильків	140
м. Фастів	144
м. Київ	148
м. Кропивницький	152
м. Сєвєродонецьк	156
м. Львів	160
м. Миколаїв	164
м. Одеса	168
м. Полтава	172
м. Рівне	176
м. Суми	180
м. Тернопіль	184
м. Харків	188
м. Херсон	192
м. Хмельницький	196
м. Черкаси	200
м. Чернівці	204
м. Чернігів	208
м. Севастополь	212
Регіональні відмінності та динаміка за основними показниками	216
Загальні висновки	219
Соціально-демографічний профіль ЛВНІ	219
Наркосцена	219
Ризикована ін'єкційна поведінка	220
Ризикована сексуальна поведінка	220
Психічне здоров'я	220
Доступ до програм зменшення шкоди, тестування на ВІЛ та ЗПТ	221
Епідемічна ситуація	221
Каскад лікування ВІЛ-інфекції	221
Посилання	222

Терміни

Біологічний компонент дослідження – збір даних щодо наявності ВІЛ-інфекції, забору сухої краплі крові (СКК), визначення недавнього інфікування, вірусного навантаження (ВН) та проведення дотестового і післятестового консультування.

Вибіркова сукупність (вибірка) – частина генеральної сукупності, об'єкти якої виступають як об'єкти спостереження. Ця частина генеральної сукупності відбирається так, щоб її характеристики відображали властивості всієї генеральної сукупності.

Вторинні респонденти (у RDS) – учасники дослідження, які мають купон-запрошення від інших респондентів, що взяли участь у всіх компонентах дослідження.

Зерна, або первинні респонденти (у RDS) – учасники, рекрутовані дослідницькими командами для початку рекрутингових мереж.

ІБПД (англ. IBBS – Integrated Bio-Behavioral Surveillance) – інтегроване біоповедінкове дослідження, що передбачає збір пов'язаних поведінкових та біологічних даних.

КіТ: консультування і тестування – медично-психологічне консультування певної особи з приводу ВІЛ-інфекції/СНІДу та пов'язане з ним медичне тестування на наявність антитіл до ВІЛ, що здійснюються на добровільній основі з боку такої особи.

НДО або **НУО** – недержавна або неурядова організація: громадська або благодійна організація, легалізована або зареєстрована згідно із законодавством України.

Поведінковий компонент дослідження – збір даних щодо соціально-демографічних та поведінкових характеристик ЧСЧ, яке було реалізовано через інтерв'ю «віч-на-віч», тобто шляхом прямого спілкування інтерв'юера з респондентом.

Польовий етап дослідження – частина дослідження, під час якого здійснюється безпосередній збір даних шляхом інтерв'ювання респондентів та проведення тестування.

Рекрутер (у RDS) – людина, яка, пройшовши інтерв'ю, отримала купони, за допомогою яких можна рекрутувати інших респондентів, що представляють цільову групу.

СП (секс-працівники) – особи обох статей, які надають сексуальні послуги за винагороду.

ЛВНІ – люди, які вживають наркотики ін'єкційно.

Чоловіки, які практикують секс з чоловіками (ЧСЧ) – біологічні чоловіки, які мали оральний чи анальний сексуальний контакт з іншим біологічним чоловіком. До цієї групи потрапляють, серед інших, трансгендерні особи, які належать до біологічної чоловічої статі та практикують секс з чоловіками.

RDS (англ. respondent driven sample) – вибірка, що спрямовується та реалізується респондентами. У звіті використовуватиметься англійська аббревіатура RDS.

RDS-Analyst (англ. RDS-A) – статистичний пакет, який використовується для аналізу даних, зібраних згідно з методикою RDS.

Скорочення

АРТ	антиретровірусна терапія
ВГС	вірус гепатиту С
ВІЛ	вірус імунодефіциту людини
ДІ	довірчий інтервал
ІБПД	інтегральне біоповедінкове дослідження
ЗПТ	замісна підтримувальна терапія
КІТ	консультування і тестування на ВІЛ
ЛВНІ	люди, які вживають наркотики ін'єкційно
ЛЖВ	люди, які живуть з ВІЛ
НУО	неурядова організація (у звіті також використовується поняття «громадська організація (ГО)»)
СЕМ	сероепідмоніторинг
СНІД	синдром набутого імунодефіциту
СП	секс-працівники
ЧСЧ	чоловіки, які практикують секс із чоловіками
RDS <i>(Respondent Driven Sample)</i>	вибірка, що спрямовується респондентами

Резюме звіту

У цьому звіті представлені ключові результати біоповедінкового дослідження серед ЛВНІ, яке було проведено наприкінці 2017 року. Результати описують соціально-демографічні характеристики, ризиковані сексуальні та ін'єкційні практики, охоплення профілактичними сервісами, поширеність ВІЛ-інфекції та гепатиту С.

Дослідження має крос-секційний дизайн, який передбачає отримання даних на конкретний період часу. Рекрутинг респондентів здійснювався за методологією RDS. Загальна вибіркова сукупність становить 10,076 осіб у тридцяти містах України. Агреговані показники були зважені на основі коефіцієнтів, розрахованих за рекомендаціями обробки та аналізу даних згідно з методикою RDS. Для аналізу даних використано описові статистики – одно- та двовимірні розподіли даних, статистичні тести для порівняння відмінностей у показниках за соціально-демографічними характеристиками, а також регресійний аналіз чинників невиявленої ВІЛ-інфекції.

Основні результати дослідження наведені у [табл. 1](#).

Таблиця 1. Ключові індикатори біоповедінкового дослідження серед ЛВНІ

Соціально-демографічний профіль	
Середній вік, стандартне відхилення	36 (8)
Частка ЛВНІ у віці:	
до 25 років	7%
25–34 роки	41%
35–44 роки	40%
45 років і старше	12%
Частка ЛВНІ-жінок	18%
Отримання профілактичних послуг	
Частка ЛВНІ, які отримували ВІЛ-профілактичні послуги протягом останнього року	48%
Пройшли тестування на ВІЛ за останні 12 міс. та отримали його результат	38%

Вживання наркотичних речовин	
Тип наркотиків, які вживали ін'єкційним шляхом за останні 30 днів:	
тільки опіоїди	64%
тільки стимулятори	12%
змішане вживання	24%
Використовували стерильний шприц та голку під час останньої ін'єкції	97%
За останні 30 днів:	
робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа	6%
отримували або купували уже наповнений шприц та не бачили, як шприц наповнювався	39%
використовували спільний інструментарій для приготування або розподілу наркотику	31%
Сексуальна поведінка	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед осіб, які мали сексуальні контакти за останні 30 днів, n=6.733)	44%
Використовували презервативи завжди впродовж останніх 90 днів...	
з постійними партнерами (серед осіб, які мали таких партнерів, n=6.462)	23%
з випадковими партнерами (серед осіб, які мали таких партнерів, n=2.608)	50%
з комерційними партнерами, яким давали винагороду (серед осіб, які мали таких партнерів, n=317)	63%
з комерційними партнерами, від яких отримували винагороду (серед осіб, які мали таких партнерів, n=86)	53%
ВІЛ та гепатит С: результати тестування у межах дослідження	
Поширеність ВІЛ	23%
Річна захворюваність на ВІЛ	2%
Поширеність гепатиту С	64%
Каскад лікування ВІЛ (серед ВІЛ-позитивних ЛВНІ, n=2261)	
Знають про свій ВІЛ-позитивний статус	58%
Отримують АРТ	38%
Досягли невизначуваного рівня вірусного навантаження (≤ 40 копій)	28%

Вступ

Інтегровані біоповедінкові дослідження (ІБПД) проводяться серед популяцій, які мають підвищений ризик інфікування ВІЛ, з метою моніторингу поширеності ВІЛ-інфекції серед цих груп, збору даних про поширеність практик, що можуть спричинити інфікування ВІЛ, а також оцінки рівня охопленості профілактичними послугами та програмою лікування ВІЛ [1]. В Україні до таких ключових груп відносяться люди, які вживають наркотики ін'єкційно (ЛВНІ), секс-працівники (СП), чоловіки, які мають секс із чоловіками (ЧСЧ), та їхні сексуальні партнери [2].

ІБПД серед людей, які вживають наркотики ін'єкційно (ЛВНІ), в Україні проводяться один раз на два роки починаючи з 2008 року. У цьому звіті представлені ключові результати біоповедінкового дослідження серед ЛВНІ, яке було проведене у 2017 році. Результати описують соціально-демографічні характеристики, ризиковані сексуальні та ін'єкційні практики, охоплення профілактичними сервісами, поширеність на ВІЛ і гепатит С, а також динаміку змін ключових індикаторів у порівнянні з попередніми раундами дослідження.

Методологія дослідження

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЦІЛЬОВА ГРУПА

Ключова мета дослідження – визначення рівня поширеності ВІЛ-інфекції серед ЛВНІ в Україні.

Додатковими завданнями в рамках дослідження були:

- визначення рівня поширеності гепатиту С
- розрахунок рівня річної захворюваності на ВІЛ
- вивчення поширеності ризикованих сексуальних практик та практик вживання наркотичних речовин
- розрахунок основних показників крос-секційного каскаду лікування ВІЛ: обізнаність щодо свого ВІЛ-позитивного статусу, отримання АРТ та досягнення невизначуваного рівня вірусного навантаження

Цільовою групою дослідження були ЛВНІ, які відповідали таким критеріям включення:

- досвід вживання наркотичних речовин протягом останнього місяця (самодекларація та візуальний контроль щодо наявності слідів від вживання наркотиків)
- вік 14 років і старше на момент залучення до дослідження
- проживання / робота / навчання у місті, де проходило дослідження
- згода взяти участь у всіх компонентах дослідження (підписана інформована згода)

Критерії виключення із дослідження:

- участь у дослідженні більш ніж один раз протягом цього раунду
- відмова брати участь в одному або декількох компонентах дослідження
- перебування у стані сильного алкогольного або наркотичного сп'яніння

МЕТОДИ ЗБОРУ ДАНИХ

Дослідження мало крос-секційний дизайн. Метод вибірки RDS (Respondent Driven Sampling) був використаний з метою рекрутингу учасників дослідження [3, 4]. Для старту реалізації вибірки відібрано первинних респондентів ЛВНІ (зерна) – 2–4-х осіб у кожному місті. Окрім вказаних критеріїв включення та виключення учасників дослідження, зерна-ЛВНІ мали додаткові критерії відбору, що забезпечували подальший рекрутинг різноманітних учасників та мали на меті мінімізувати систематичну помилку відбору.

Для кожного міста дослідження були відібрані зерна, які:

- представляли різні вікові групи
- включали як чоловіків, так і жінок
- мали ВІЛ-негативний або невідомий ВІЛ-статус (за самодекларацією)
- визначали різні типи основного наркотику (опіоїди / стимулятори / змішане вживання)
- представляли різні групи за тривалістю вживання наркотиків ін'єкційним шляхом (до 2-х років включно / більше 2-х років)
- представляли групи клієнтів та не-клієнтів програм зменшення шкоди
- були мешканцями різних районів міста
- мали широку соціальну мережу ЛВНІ

Всі ЛВНІ, які взяли участь у повному алгоритмі дослідження, мали можливість отримати купони для рекрутингу трьох потенційних учасників дослідження із числа своїх знайомих ЛВНІ.

ВИБІРКА ТА ГЕОГРАФІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження серед ЛВНІ було проведено у тридцяти містах України: 23-х адміністративних центрах областей, містах Мелітополь (Запорізька обл.), Кривий Ріг (Дніпропетровська обл.), Севастополь (АР Крим), Сєвєродонецьк (Луганська обл.) та трьох містах Київської області – Білій Церкві, Фастові й Василькові.

Обсяг вибірки серед ЛВНІ визначався для кожного міста окремо на основі поширеності ВІЛ, отриманої в аналогічному дослідженні 2015 року, можливій похибці до 3% та дизайн-ефекті, розрахованому на основі попередніх даних дослідження 2015 року. Отримані цифри заокруглено до 50 для зручності реалізації вибірки. Загальний обсяг реалізованої вибірки склав 10 076 осіб (*табл. 2*).

Таблиця 2. Вибіркова сукупність

	Запланована вибірка	Реалізована вибірка	Кількість зерен
Біла Церква	350	350	3
Васильків	300	300	2
Вінниця	250	250	2
Дніпро	550	548	4
Донецьк	500	507	5
Житомир	400	420	4
Запоріжжя	250	250	2
Івано-Франківськ	300	300	3
Київ	350	350	5
Кривий Ріг	550	550	4
Кропивницький	250	250	2
Луцьк	250	250	3
Львів	400	403	7
Мелітополь	250	250	2
Миколаїв	500	500	4
Одеса	400	400	4
Полтава	400	401	5
Рівне	300	299	3
Севастополь	350	350	4
Сєвєродонецьк	250	250	2
Суми	200	200	2
Тернопіль	250	248	2
Ужгород	200	200	2
Фастів	250	250	4
Харків	300	300	4
Херсон	350	350	4
Хмельницький	250	250	3
Черкаси	450	450	4
Чернівці	250	250	2
Чернігів	400	400	4
Загалом	10,050	10,076	–

ТРИВАЛІСТЬ ЗБОРУ ДАНИХ

Польовий етап дослідження тривав з 3 жовтня до 28 грудня 2017 року.

ПРОЦЕДУРИ ЗБОРУ ДАНИХ

Для польового етапу дослідження орендувалися окремі приміщення, які були комфортними для цільової групи та віддаленими від надання ВІЛ-профілактичних послуг або послуг з лікування ВІЛ.

Інформація про соціально-демографічні характеристики, поведінкові практики щодо вживання наркотиків, статеву поведінку, отримання послуг профілактики ВІЛ, досвід тестування на ВІЛ тощо було отримано під час структурованих інтерв'ю. Інтерв'ю проводилося інтерв'юерами за допомогою спеціально розробленого додатку для смартфонів та планшетів Syrexcloud [5].

Тестування на ВІЛ і гепатит С проводилося методом експрес-тестування. Алгоритм тестування на ВІЛ здійснювався згідно алгоритму, запропонованого ВООЗ для тестування груп з поширеністю ВІЛ більше 5% [6]. Для тестування використовувалися тест Profitest HIV 1/2 (перший скринінговий тест), для верифікації позитивного результату – SD Bioline HIV 1/2 3.0 (другий тест в алгоритмі) та Alere Determine HIV-1/2 (третій тест в алгоритмі). У разі виявлення позитивного результату на ВІЛ проводилося тестування на недавню інфекцію за допомогою швидкого тесту – Asanté™ Rapid HIV-1 Recency Assay та забір сухої краплі крові (СКК) для верифікації результату швидкого тесту на недавню інфекцію та визначення рівня вірусного навантаження. Тестування на визначення рівня вірусного навантаження здійснювалося за допомогою тест-системи Abbott m2000rt Real Time HIV в національній референс-лабораторії (Інститут епідеміології та інфекційних хвороб Л.В. Громашевського НАН України).

Тестування на гепатит С було проведено за допомогою експрес-тесту HCV Profitest.

Консультування та тестування за допомогою експрес-тестів здійснювалися після інтерв'ю із ЛВНІ кваліфікованими медичними працівниками із числа співробітників центрів СНІДу або інфекційних лікарень.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ДАНИХ

Процедури якості даних були запроваджені на всіх етапах дослідження. На етапі розробки протоколу та інструментарію дослідження враховувався попередній досвід проведення дослідження, приймалися процедури щодо унеможливлення повторення проблемних питань або порушень. До розробки протоколу, інструментарію, а також стандартних операційних процедур (СОП) долучалися експерти, дослідники та представники ключових спільнот. На національному та регіональному рівнях були запроваджені робочі групи з моніторингу реалізації дослідження. Дослідники погоджували методологію дослідження з робочими групами та доповідали про хід його реалізації. У разі необхідності представники робочих груп могли здійснювати моніторингові візити на сайти дослідження для підтвердження відповідності методології описаним процедурам у протоколі.

На етапі збору даних була залучена низка консультантів з моніторингу збору даних. У рамках цієї активності представники Київського міжнародного інституту соціології (KMIC) та інші залучені та навчені спеціалісти здійснили щонайменше три моніторингові візити на кожен сайт дослідження впродовж реалізації польового етапу. Моніторингові візити на сайти дослідження також здійснювалися представниками національної команди зі збору даних. Всього було здійснено 182 візити, які підтвердили, що збір даних відбувається згідно етичних та інших встановлених методологічних процедур.

Особлива увага щодо якості даних приділялася під час проведення дослідження на непідконтрольних територіях України (м. Донецьк та Севастополь). У цих містах дослідження було повністю реалізоване згідно протоколу, з дотриманням всіх процедур та етичних стандартів, як і в інших містах України.

Також використання онлайн бази (Syrexcloud) для збору даних дозволяло одразу отримувати результати та проводити їх аналіз щодо основних показників за індикаторами якості дослідження RDS: відслідковувалася рекрутингова та популяційна гомофілія, конвергентність та «вузькі місця рекрутингу (bottle neck)» для основних показників дослідження (результат тестування на ВІЛ та гепатит С, вікові характеристики, стать, досвід отримання профілактичних послуг та попередній досвід тестування на ВІЛ). У разі, якщо на момент досягнення запланованої вибіркової сукупності основні показники не досягали якості дослідження RDS за вказаними параметрами, приймалося рішення щодо продовження польового етапу та набору учасників.

ЕТИЧНІ ПИТАННЯ

Протокол дослідження пройшов експертизу і був схвалений Комісією з етики Українського інституту досліджень політики щодо громадського здоров'я (Київ, Україна), а також Центрами контролю та профілактики захворювань (Атланта, США).

Всі учасники дослідження проходили процедуру інформованої згоди, під час якої їм пояснювали процедуру участі, дотримання засад добровільності й конфіденційності.

Учасники отримували компенсацію за участь у дослідженні та рекрутинг інших учасників. Розмір винагороди склав 150 грн за проходження інтерв'ю та 80 грн за успішний рекрутинг однієї особи.

АНАЛІЗ ДАНИХ

Для аналізу даних використано описову статистику – одно- та двовимірні розподіли. Основні показники стратифіковані за соціально-демографічними характеристиками, стажем вживання наркотичних речовин, типом основного наркотику, досвідом отримання профілактичних послуг тощо.

Для розрахунку відсотків дані зважувалися згідно методології RDS з урахуванням розміру мережі учасників, скоригованої на викиди (процедура imputed visibility). Коефіцієнти є вищими для тих, хто має небагато знайомих серед інших ЛВНІ, та нижчими для тих, у кого їх багато. Натомість частоти, подані в таблицях, відповідають кількості учасників дослідження, які відповідали на запитання, тобто є незваженими. Аналіз показників на рівні міст проводився за

допомогою статистичного пакету RDS-Analyst [7]. Коефіцієнти зважування були імпортовані в агрегований масив по всіх містах для аналізу даних в статистичному пакеті R.

У звіті подано відсотки, розраховані з числа респондентів, які дали змістовні відповіді на запитання. Якщо запитання ставилося не всім респондентам за заданим в інструментарії дослідження критерієм (запитання-фільтр), то аналіз здійснювався із числа осіб, які повинні були відповідати на поставлене запитання.

Значущість відмінностей у відсотках між різними групами перевірено за статистичним критерієм значимості Хі-квадрат або тестом Фішера для розподілів, де є очікувані частоти менше 5. Для кількісних змінних використовувався t-test для визначення наявності відмінностей в середніх значеннях між двома групами та One-way Anova для порівняння середніх значень між трьома або більшою кількістю груп. Для демонстрації значущості зв'язку між змінними у таблицях вказано p-value, що розраховано за допомогою вищезазначених тестів з використанням пакету R "weights", який враховує структуру зважених даних [8]. Рішення про статистичну значимість (p-value) відмінностей приймалося на рівні $\alpha < 0.05$; це означає, що вірогідність отримання вказаної або більш суттєвої різниці в показниках між групами, якщо нульова гіпотеза є вірною, складає менше 5%.

З метою аналізу соціально-демографічних змін у популяції ЛВНІ, поведінки, рівня інфікування ВІЛ тощо у звіті використовували дані біоповедінкових досліджень 2011, 2013 та 2015 років. [9–11]. Інструментарій, використаний у різні роки, мав деякі відмінності за кількістю та змістом запитань, тому порівняння даних здійснювали лише за основними показниками та тоді, коли запитання були сформульовані повністю однаково. Також варто зазначити, що певна динаміка в агрегованих показниках може бути пов'язана із зміною географії дослідження.

Соціально-демографічний портрет ЛВНІ

Середній вік опитаних ЛВНІ – 35,5 років (стандартне відхилення: 8 років) (*табл. 3*). Майже 7% ЛВНІ у віці 14–24 роки. Майже кожна п'ята (18%) жінка – ЛВНІ. У порівнянні з чоловіками серед жінок-ЛВНІ більшою є частка 20–29-річних (26% проти 19%) та меншою серед 35–44-річних (34% проти 41%) (*рис. 1*).

Близько двох третин (63,6%) мають повну середню або середню спеціальну освіту; менш ніж кожний десятий (9%) отримав повну вищу освіту. Більшість ЛВНІ (70,5%) не мають роботи та не навчаються. Серед підлітків-ЛВНІ менше третини опитаних (31%) повідомили, що навчаються (*рис. 2*). Кожен п'ятий ЛВНІ мав місячний дохід нижчий за прожитковий мінімум. Більша частка чоловіків-ЛВНІ мали високий рівень доходу в порівнянні з жінками (*рис. 5*). Найбільша частка ЛВНІ, які мають дохід нижчий за прожитковий мінімум, спостерігається у віковій групі 45 років і старше, на другому місці – молоді ЛВНІ віком до 25 років (*рис. 6*).

Трохи менше половини ЛВНІ (43%) були неодружені та не мали постійного сексуального партнера. Серед осіб, які мали чоловіка/дружину або постійного сексуального партнера, майже половина (43,3%) повідомили, що їхній партнер також ЛВНІ; ще 7,1% зазначили, що їхній партнер раніше вживав/ла наркотики ін'єкційним шляхом (*рис. 3-4*).

Таблиця 3. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Загалом	10 076	100
Вік, роки	< 25 років	686	6,6
	25–34 роки	4108	40,9
	35–44 роки	3987	40,1
	45 років і старше	1299	12,5
	Середній вік (ст. відх.)	35,5 (7,8)	
	Мін. – макс. вік	15–70	
Стать	Чоловіча	8282	81,7
	Жіноча	1792	18,3
Освіта	9 класів школи або менше	1714	17,0
	11 класів школи або ПТНЗ, коледж	6377	63,6
	Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	1130	10,9
	Магістр, спеціаліст	849	8,5
Основна зайнятість	Студенти, учні	78	0,8
	Постійна робота	324	3,2
	Випадкові заробітки	2563	25,5
	Безробітні, домогосподарки, непрацевдатні, пенсіонери, у відпустці по догляду за дитиною	7109	70,5
Шлюбний стан	Офіційно одружені або мають постійного партнера	5745	57,3
	Неодружені та не мають постійного партнера	4329	42,7
Наявність постійного партнера-ЛВНІ (серед осіб, які мали постійного партнера)	Так	2376	43,3
	Ні, але партнер раніше вживав/ла наркотики ін'єкційним шляхом	409	7,1
	Ні, партнер ніколи не вживав/ла наркотики ін'єкційним шляхом	2886	48,4
	Невідомо	74	1,2
Місце проживання протягом останніх 3-х міс.	У власному помешканні, помешканні родичів чи друзів або орендованому	9905	98,3
	Де прийдеться (часта зміна місця проживання)	133	1,4
	На вулиці, в покинутих помешканнях, на вокзалах (безпритульні)	26	0,3
Власний дохід за останні 30 днів, грн	≤1800	2043	19,1
	1801–8800	6760	66,5
	8801 або більше	1271	14,4

Рисунок 1. Статтєво-вікова структура ЛВНІ, %

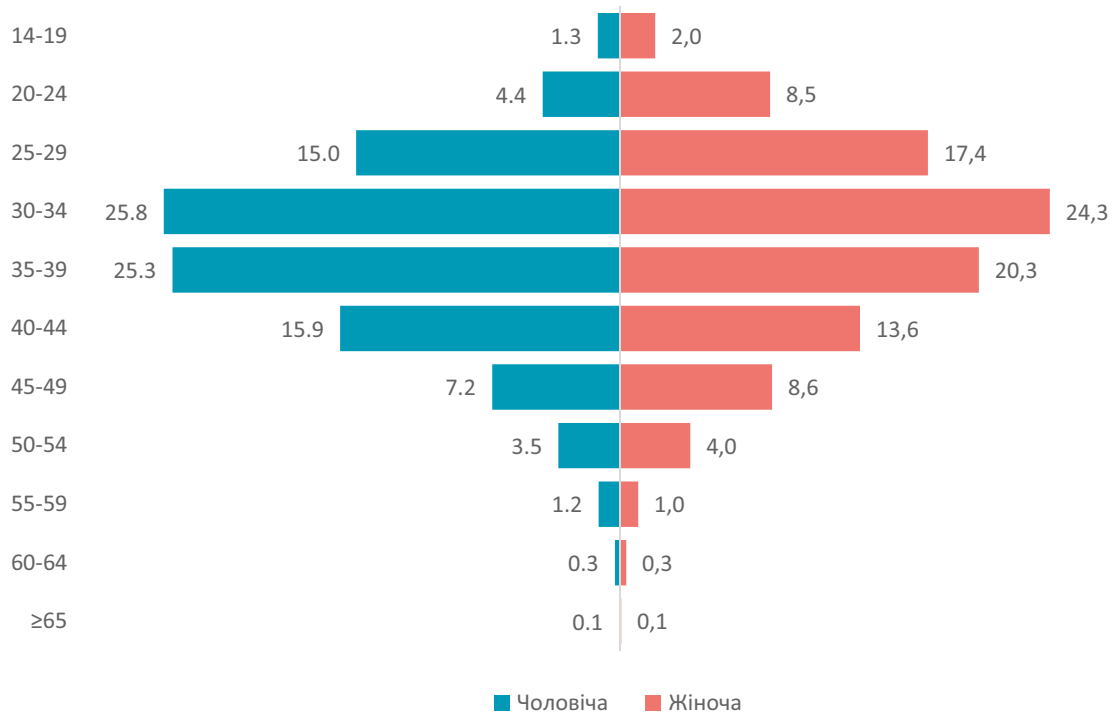
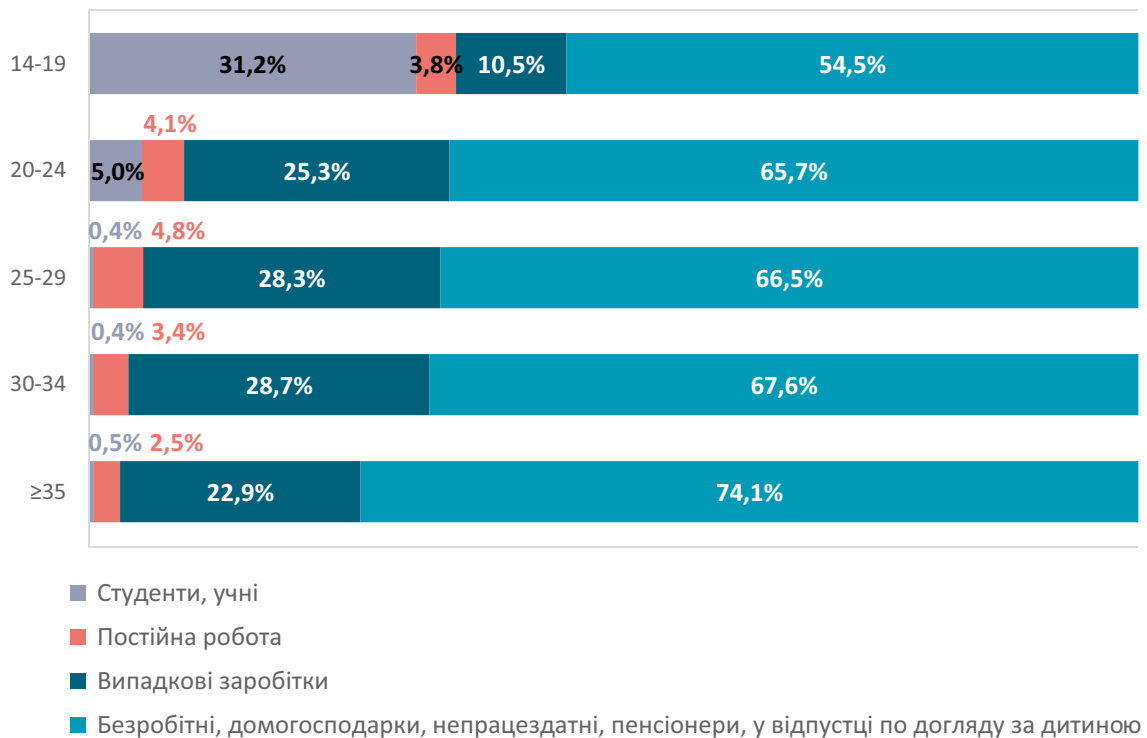
Рисунок 2. Відмінності у зайнятості ЛВНІ за віковими групами ($p < 0.001$)

Рисунок 3. Розподіл ЛВНІ за шлюбним статусом серед чоловіків та жінок ($p < 0.001$)

Рисунок 4. Наявність постійного партнера ЛВНІ серед жінок та чоловіків, які мали постійного партнера ($p < 0.001$)

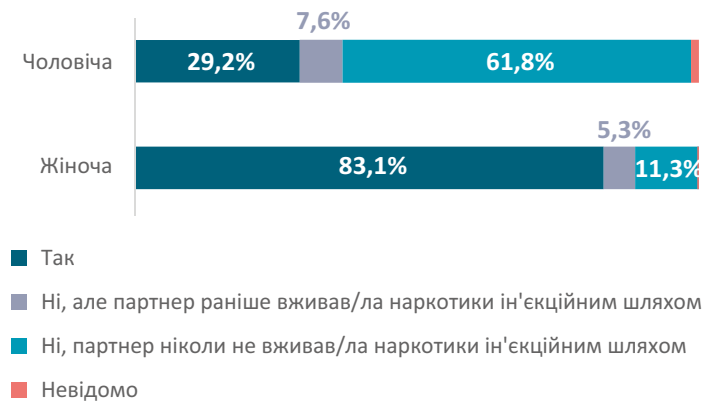

Рисунок 5. Розподіл ЛВНІ за рівнем особистого місячного доходу серед жінок та чоловіків ($p < 0.001$)

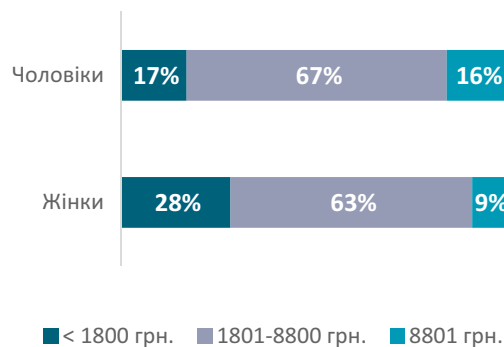
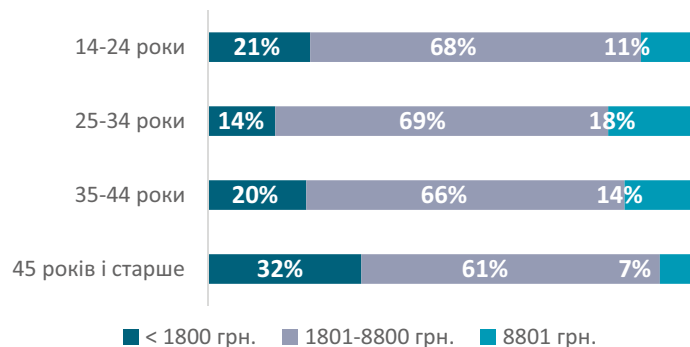

Рисунок 6. Розподіл ЛВНІ за рівнем особистого місячного доходу, за віковими групами ($p < 0.001$)

Майже всі респонденти (98%) мали постійне помешкання для проживання (власне, родичів або друзів, орендоване). Тільки 1,4% опитаних відповіли, що їм доводиться часто міняти місце проживання, а 0,3% визнали себе безпритульними (табл. 3). Водночас 15% повідомили, що були безпритульними принаймні один раз у житті (табл. 4). Медіанна тривалість перебування на вулиці склала п'ять місяців.

Таблиця 4. Досвід безпритульності серед ЛВНІ впродовж життя, за віковими групами

	Досвід безпритульності впродовж життя ($p=0.014$)				Загальна тривалість безпритульності, міс.
	мали		не мали		
	n	%	n	%	медіана (IQR)
Загалом	1482	15,1	8592	84,9	5 (2–12)
< 25 років	88	13,7	594	86,3	3 (0–8)
25–34 роки	561	14,2	3545	85,8	4 (1–12)
35–44 роки	637	16,2	3350	83,8	6 (2–12)
45 років і старше	196	14,9	1103	85,1	6 (2–24)

Практика вживання ін'єкційних речовин

ІНІЦІАЦІЯ ТА СТАЖ ВЖИВАННЯ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН

Серед ЛВНІ, які також мали досвід вживання неін'єкційних наркотиків (n=9,298, 92%), 80% розпочали вживання наркотичних речовин з неін'єкційних наркотиків. Тільки у 2% опитаних вживання ін'єкційних наркотиків передувало неін'єкційному; 17% ЛВНІ почали вживати неін'єкційні та ін'єкційні наркотики в однаковому віці. У середньому ЛВНІ починали вживати наркотики неін'єкційним шляхом у 17 років, а ін'єкційним шляхом – у 20 років.

Середній вік початку вживання ін'єкційних наркотиків є меншим серед чоловіків та ЛВНІ молодшої вікової когорти (до 25 років) (табл. 5). ЛВНІ, які практикують вживання виключно опіатів та виключно стимуляторів, мають однаковий середній вік початку вживання наркотиків неін'єкційним шляхом (17 років), проте різний середній вік початку вживання наркотиків ін'єкційним шляхом (20 та 21 рік відповідно). Середній стаж вживання наркотичних речовин ін'єкційним шляхом становить 15 років (ст. відх.: 9 років). Очікувано, стаж вживання суттєво зростає з віком ЛВНІ: вищий серед чоловіків у порівнянні з жінками та має відмінності залежно від типу наркотичної речовини й досвіду отримання профілактичних послуг.

Таблиця 5. Середній вік початку вживання наркотиків, за соціально-демографічними групами

	Неін'єкційний шлях		Ін'єкційний шлях		Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом	
	середнє	ст. відх.	середнє	ст. відх.	середнє	ст. відх.
Загалом	17	4	20	5	15	9
Вік, роки	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
< 25 років	16	2	18	2	4	3
25–34 роки	16	3	20	4	10	5
35–44 роки	17	4	20	6	19	6
45 років і старше	18	6	21	7	28	8
Стать	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Чоловіча	16	4	20	5	16	9
Жіноча	18	5	21	6	14	9
Тип наркотику	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Тільки опіоїди	17	4	20	5	17	9
Тільки стимулятори	17	4	21	5	11	8
Змішане вживання	16	4	20	5	15	8
Отримували профілактичні послуги	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Так	16	4	20	5	17	9
Ні	17	4	21	6	14	9

ОСНОВНІ ПАРАМЕТРИ НАРКОСЦЕНИ

Найпопулярнішим наркотиком серед ЛВНІ в Україні залишається екстракт опію: 67% вживали його впродовж останнього року, 60% – впродовж останнього місяця, а 53% вважали його основним наркотиком, який вживають ін'єкційно (табл. 6 і 7). Серед наркотиків, що відносяться до групи стимуляторів, найчастіше називали амфетамін у вигляді порошку: 31% вживали його впродовж останнього року, 19% – впродовж останнього місяця, а 8% вважали його основним наркотиком, який вживають ін'єкційно. Серед наркотиків, які ЛВНІ вживали тільки неін'єкційним шляхом, найпопулярнішою була марихуана (канабіс) – 42% вживали його впродовж останнього року.

Таблиця 6. Види наркотичних речовин, які вживали протягом останніх 30 днів та 12 міс.

	Вживали протягом останнього місяця ін'єкційно або неін'єкційно		Вживали ін'єкційним шляхом протягом останнього місяця		Вживали протягом останнього року		Вважають основним наркотиком	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Екстракт опію в рідкому стані (ширка, чорна)	5996	61,0	5915	60,2	6615	67,3	5213	53,3
Метадон в кристалах/ порошку або таблетований	2583	25,4	2412	23,7	3142	30,9	1467	14,0
Бупренорфін таблетований	1161	9,9	1082	9,1	1313	11,3	870	7,2
Макове насіння	890	8,8	814	8,0	1029	10,2	485	4,9
Програмний метадон, який отримує в програмі ЗПТ (таблетований або у рідкому стані)	280	2,8	147	1,5	328	3,3	82	0,8
Дезоморфін («крокодил», «електроширка»)	227	2,1	217	2,0	288	2,8	119	1,1
Героїн	128	1,2	93	0,9	299	2,9	18	0,2
Трамадол/трамал	111	1,2	44	0,5	218	2,5	6	0,1
Програмний бупренорфін, який отримує в медичному закладі, наприклад у програмі ЗПТ	106	1,0	56	0,5	152	1,4	29	0,2
Морфін	86	0,9	55	0,6	123	1,3	16	0,1
Фентаніл	28	0,3	19	0,2	48	0,5	5	0,1
Амфетамін («фен») (у вигляді порошку)	2387	22,7	2013	18,8	3211	31,2	837	7,6
Метамфетамін у вигляді розчину	1210	13,0	282	2,7	543	5,3	88	0,9

	Вживали протягом останнього місяця ін'екційно або неін'екційно		Вживали ін'екційним шляхом протягом останнього місяця		Вживали протягом останнього року		Вважають основним наркотиком	
	n	%	n	%	n	%	n	%
«Сіль» (наприклад, мефедрон)	533	6,2	430	5,0	777	8,9	146	1,8
Метамфетамін у вигляді порошку (кристалічний)	370	3,6	1131	12,1	1569	16,9	627	7,0
Аптечні препарати, які купуються в аптеці та використовуються для посилення дії основного наркотику	342	3,3	179	1,7	433	4,3	9	0,1
Аптечні препарати, які купуються в аптеці та вживаються як готова наркотична речовина, без додавання інших наркотиків	259	2,7	114	1,3	384	4,1	26	0,3
Кокаїн	56	0,6	23	0,2	120	1,3	6	0,1
Меткатіон («джефф») – препарати, які виготовляються з додаванням марганцю з ліків, що містять ефедрин	41	0,5	20	0,2	60	0,6	3	0,0
Катіон – препарати, які виготовляються з додаванням марганцю з ліків на основі фенілпропаноламіну (PPA)	31	0,3	10	0,1	57	0,6	2	0,0
Метилендіоксиметамфетамін («екстазі», MDMA)	33	0,3	6	0,1	81	0,8	1	0,0
Марихуана (канабіс)	3331	32,7	–	–	4253	42,4	–	–
Спеції, курильні суміші, синтетичний канабіс	193	2,0	–	–	331	3,5	–	–
Лірика (прегабалін, габапентин)	200	2,0	26	0,2	300	3,1	–	–
Галюциногени (ЛСД, гриби)	124	1,3	–	–	124	1,3	–	–

Споживачі екстракту опію – це здебільшого старші ЛВНІ та, відповідно, ті, що мають довший стаж вживання наркотиків ін'екційним шляхом. Вживання амфетаміну та метамфетаміну у вигляді розчину більше поширене серед молоді, жінок та тих, хто не мав досвіду отримання профілактичних послуг. Вживання вуличного бупренорфіну та метадону майже однаково поширено у вікових групах до 45 років, після цього спостерігається суттєве зменшення питомої ваги тих, хто вважає ці види наркотиків для себе основними.

Таблиця 7. П'ять найпопулярніших видів основного наркотику залежно від основних характеристик

	Екстракт опію в рідкому стані (ширка, чорна)		Вуличний метадон		Амфетамін («фен»)		Вуличний бупренорфін		Метамфетамін у вигляді розчину	
	п	%	п	%	п	%	п	%	п	%
Загалом	5213	53,3	1467	14,0	837	7,6	870	7,2	627	7,0
Вік, роки ($p < 0.001$)	< 25 років	202	85	11,5	162	22,3	67	8,8	88	13,5
	25–34 роки	1803	717	17,1	443	10,1	427	8,5	275	8,0
	35–44 роки	2323	533	12,6	192	4,1	307	6,5	217	5,9
	45 років і старше	885	132	9,6	40	2,9	69	4,2	47	4,3
Стать ($p < 0.001$)	Чоловіча	4318	1210	14,1	671	7,3	762	7,7	461	6,4
	Жіноча	895	257	13,6	166	8,6	108	5,0	166	9,9
Стаж вживання наркотичних речовин ін'єкційно ($p < 0.001$)	≤ 2 роки	253	103	12,0	163	20,1	82	10,2	68	9,8
	3–5 років	354	124	11,9	149	14,7	136	11,0	86	9,9
	6–10 років	714	276	16,4	191	10,6	183	9,1	126	8,7
	≥ 11 років	3883	957	13,9	334	4,5	465	5,9	347	5,9
Власний дохід за останні 30 днів, грн ($p < 0.001$)	≤ 1800	1081	259	12,8	146	6,5	189	8,6	125	6,3
	1801–8800	3532	994	14,2	615	8,5	587	7,2	363	5,9
	8801 або більше	600	214	14,8	76	4,9	94	5,3	139	13,4
Отримували профілактичні послуги ($p < 0.001$)	Так	2662	744	15,1	297	5,5	431	7,6	210	4,7
	Ні	2551	723	13,0	540	9,5	439	6,8	417	9,2

ЧАСТОТА ВЖИВАННЯ НАРКОТИКІВ

Відповідно до критеріїв включення всі учасники дослідження є активними ЛВНІ, тобто мали досвід вживання наркотиків ін'екційним шляхом за останні 30 днів. Серед активних ЛВНІ 97,5% вживали наркотики ін'екційним шляхом за останній тиждень, а 80% – за останню добу. Загалом 42% опитаних повідомили про щоденне вживання наркотиків ін'екційним шляхом впродовж останнього місяця.

Більшість опитаних ЛВНІ вживали наркотики ін'екційним шляхом один раз за останню добу (медіанне значення); цей показник не відрізнявся за соціально-демографічними групами. Медіана частоти вживання ін'екційних наркотиків за останній тиждень склала 6 днів, а за останній місяць – 25 днів. Найбільші коливання частоти вживання наркотичних речовин протягом останнього місяця відбуваються залежно від віку, статі, стажу вживання наркотиків, рівня доходу, типу наркотиків та досвіду отримання профілактичних послуг (табл. 8).

Таблиця 8. Частота вживання наркотиків ін'екційним шляхом впродовж останньої доби, тижня і місяця

	Частота вживання за останню добу, разів	Частота вживання за останній тиждень, дні	Частота вживання за останні 30 днів, дні
	медіана (IQR)	медіана (IQR)	медіана (IQR)
Загалом	1,0 (1–2)	6,0 (3–7)	25,0 (14–30)
Вік, роки			
< 25 років	1,0 (0–1)	4,0 (2–6)	15,0 (10–25)
25–34 роки	1,0 (1–2)	6,0 (3–7)	25,0 (15–30)
35–44 роки	1,0 (1–2)	7,0 (3–7)	27,0 (15–30)
45 років і старше	1,0 (1–2)	6,0 (3–7)	25,0 (12–30)
Стать			
Чоловіча	1,0 (1–2)	6,0 (3–7)	25,0 (15–30)
Жіноча	1,0 (0–2)	5,0 (2–7)	20,0 (10–30)
Стаж вживання наркотиків ін'екційно			
≤2 роки	1,0 (0–2)	3,0 (2–7)	15,0 (8–25)
3–5 років	1,0 (0–2)	5,0 (3–7)	20,0 (12–30)
6–10 років	1,0 (1–2)	5,0 (3–7)	25,0 (13–30)
≥11 років	1,0 (1–2)	7,0 (3–7)	28,0 (15–30)
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів			
Тільки опіоїди	1,0 (0–2)	7,0 (3–7)	28,0 (15–30)
Тільки стимулятори	1,0 (0–1)	3,0 (2–5)	13,0 (7–20)
Змішане вживання	1,0 (1–2)	7,0 (3–7)	26,0 (15–30)

	Частота вживання за останню добу, разів	Частота вживання за останній тиждень, дні	Частота вживання за останні 30 днів, дні
	медіана (IQR)	медіана (IQR)	медіана (IQR)
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	1,0 (1–2)	5,0 (3–7)	22,0 (10–30)
1801–8800	1,0 (1–2)	6,0 (3–7)	25,0 (15–30)
8801 або більше	1,0 (1–2)	7,0 (3–7)	28,0 (15–30)
Отримували профілактичні послуги			
Так	1,0 (1–2)	7,0 (4–7)	30,0 (15–30)
Ні	1,0 (0–1)	5,0 (3–7)	20,0 (10–30)

СПОСІБ ОТРИМАННЯ, ВИТРАТИ І ДОСТУПНІСТЬ ОСНОВНОГО НАРКОТИКУ

Більшість ЛВНІ (83%) купує готову наркотичну речовину, в основному, у дилера (53%), через «закладки» (30%) або через посередника (23%) (рис. 7). Майже кожний п'ятий (17%) самостійно готує інгредієнти та наркотичну речовину. Загалом чверть опитаних (23%) купують інгредієнти замість готової наркотичної речовини та готують наркотик. Кожний десятий (12%) отримує наркотик від друзів чи знайомих.

У всіх соціально-демографічних групах більшість ЛВНІ купують готову наркотичну речовину (табл. 9). Придбання інгредієнтів та самостійне приготування у меншій мірі характерне для молодших вікових груп (до 25 років). Жінки та ЛВНІ з невеликим стажем вживання наркотиків ін'єкційно (до 2-х років) частіше за інших безкоштовно отримували наркотичну речовину від друзів чи знайомих.

Рисунок 7. Розподіл відповідей на запитання: «Яким чином Ви отримуєте Ваш основний наркотик для вживання?», %

Таблиця 9. Способи отримання основного наркотику, за соціально-демографічними групами (сума по стовбцях не дорівнює 100%, бо ЛВНІ могли використовувати декілька різних способів отримання основного наркотику)

	Купують інгредієнти та готують		Пригощають друзі чи знайомі		Купують готову речовину	
	n	%	n	%	n	%
Загалом	2218	22,1	1209	13,3	6743	66,5
<i>Вік, роки</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p=0.358</i>		<i>p=0.048</i>	
< 25 років	99	14,3	93	14,0	479	70,2
25–34 роки	775	18,7	490	13,3	2729	65,5
35–44 роки	965	24,6	484	13,7	2696	67,2
45 років і старше	379	29,2	142		839	65,3
<i>Стать</i>	<i>p=0.008</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p=0.002</i>	
Чоловіча	1866	22,7	877	11,9	5599	67,2
Жіноча	352	19,6	332	19,9	1144	63,2
<i>Стаж вживання наркотиків ін'єкційно</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p=0.175</i>	
≤2 роки	96	11,3	125	17,4	512	67,1
3–5 років	152	16,2	96	10,5	676	68,6
6–10 років	308	17,9	190	12,8	1113	65,0
≥11 років	1659	25,2	797	13,5	4428	66,5
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Тільки опіоїди	1529	23,6	690	11,9	4123	64,6
Тільки стимулятори	158	14,5	217	20,8	843	68,1
Змішане вживання	531	22,0	302	13,3	1777	70,3
<i>Рівень доходу за останні 30 днів</i>	<i>p=0.020</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p=0.312</i>	
≤1800	495	24,5	285	15,2	1356	64,8
1801–8800	1460	21,9	729	1,7	4556	67,2
8801 або більше	263	20,1	195	18,5	831	65,6
<i>Отримували профілактичні послуги</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p=0.001</i>		<i>p=0.003</i>	
Так	1308	17,9	536	14,6	3218	68,0
Ні	910	26,7	673	12,0	3525	64,8

Тільки близько одного відсотка ЛВНІ зазначили, що взагалі не витрачали гроші за останній місяць на наркотики, бо вже мали всі необхідні інгредієнти для його приготування або отримали безкоштовно від друзів, знайомих чи сексуального партнера. Медіанні витрати на наркотик за останній місяць склали 2800 грн. Загалом медіанні витрати на наркотичні речовини склали 67% від особистого місячного доходу. Третина ЛВНІ (33%) витратили на наркотики весь свій грошовий дохід або навіть більше.

Рисунок 8. Розподіл відповідей на запитання: «Як змінилася ціна Вашого основного наркотику за останні 12 місяців?», за видом наркотичної речовини

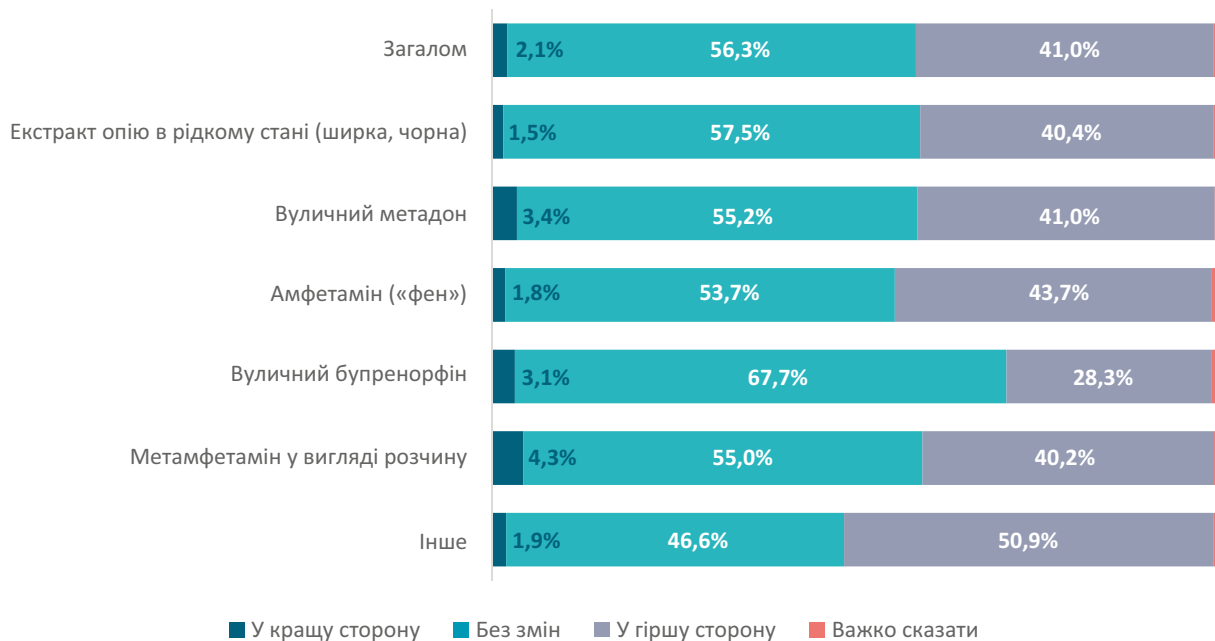

Рисунок 9. Розподіл відповідей на запитання: «Як змінилася якість Вашого основного наркотику за останні 12 місяців?», за видом наркотичної речовини

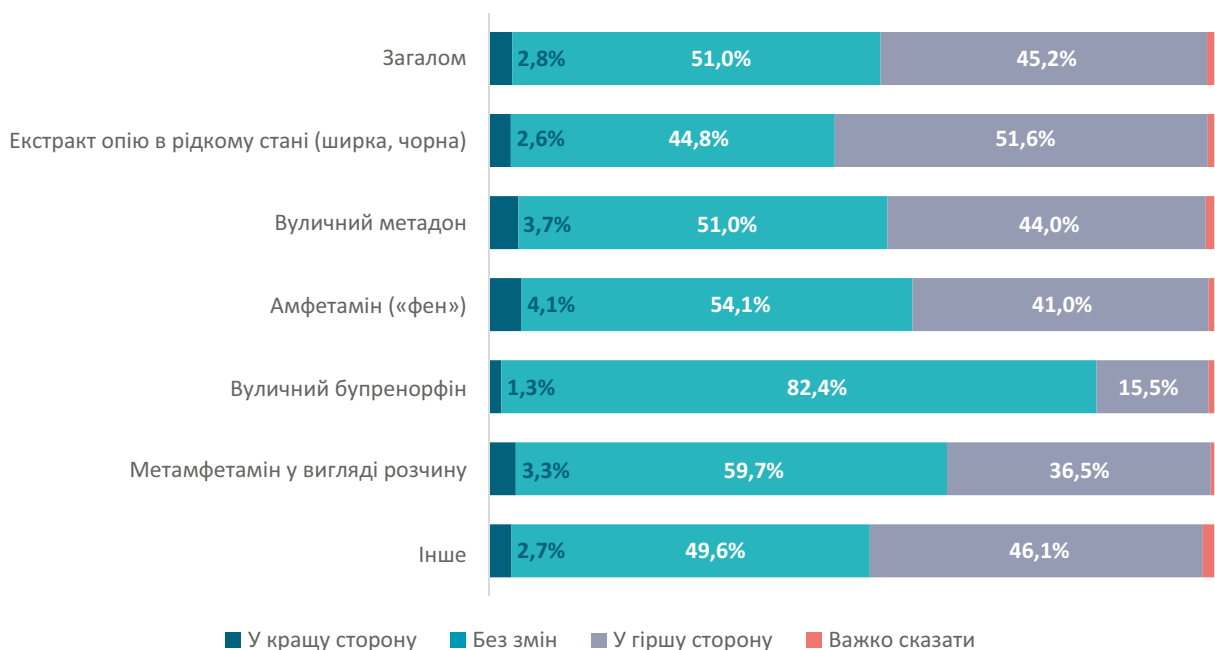

Рисунок 10. Розподіл відповідей на запитання: «Як змінився доступ до Вашого основного наркотика за останні 12 місяців?», за видом наркотичної речовини

Про позитивні зміни щодо ціни, якості та доступу до основного наркотика зазначили 2%, 3% та 9% ЛВНІ відповідно. Значна частка ЛВНІ вказали, що за останній рік зміни відбулися на гірше: 41% зазначили, що зросла ціна, 45% – погіршилася якість та 29% – утруднився доступ (рис. 8–10). Споживачі вуличного бупренорфіну, вуличного метадону та метамфетаміну частіше повідомляли про покращення ціни або відсутність змін у цінах у порівнянні зі споживачами інших наркотиків. Менша частка негативних оцінок щодо змін у якості наркотичних речовин була характерна для споживачів вуличного бупренорфіну, амфетаміну та метамфетаміну, а оцінок щодо змін у доступності – для споживачів вуличного метадону та амфетаміну.

ПОШИРЕНІСТЬ РИЗИКОВАНИХ ІН'ЄКЦІЙНИХ ПРАКТИК

Майже всі ЛВНІ (97%) зазначили, що використовували стерильний шприц/голку під час останньої ін'єкції наркотика. Цей показник майже не змінює своїх значень в розрізі за соціально-демографічними характеристиками. Також переважна більшість (94,2%) респондентів повідомили, що не мали практики використання шприца/голки після іншої особи протягом останніх 30 днів. Жінки частіше за чоловіків повідомляли, що вони робили ін'єкцію з уже використаного шприца. ЛВНІ, які практикували змішане вживання, також більшою мірою використовували шприц після іншого ЛВНІ, особливо у порівнянні з тими, хто вживає тільки опію. ЛВНІ, які мали досвід отримання профілактичних послуг, значно рідше повідомляли про вживання наркотиків за допомогою використаного шприца або голки (табл. 10).

Таблиця 10. Поширеність прямих ін'єкційних ризиків серед ЛВНІ, за соціально-демографічними характеристиками

	Використовували нестерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції		Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа, за останні 30 днів	
	n	%	n	%
Загалом	304	3,2	531	5,8
Вік, роки	<i>p=0.226</i>		<i>p=0.199</i>	
< 25 років	28	4,3	35	4,9
25–34 роки	112	2,8	240	6,3
35–44 роки	121	3,2	192	5,5
45 років і старше	43	3,7	64	5,8
Стать	<i>p=0.490</i>		<i>p<0.001</i>	
Чоловіча	255	3,2	390	5,3
Жіноча	49	2,8	141	8,2
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно	<i>p=0.832</i>		<i>p=0.177</i>	
≤2 роки	26	3,5	46	6,6
3–5 років	26	3,0	43	4,7
6–10 років	53	3,4	75	5,1
≥11 років	198	3,1	365	6,1
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів	<i>p=0.206</i>		<i>p<0.001</i>	
Тільки опіоїди	180	2,9	264	4,6
Тільки стимулятори	36	3,3	69	6,0
Змішане вживання	88	3,7	198	9,0
Рівень доходу за останні 30 днів	<i>p=0.752</i>		<i>p=0.390</i>	
≤1800	57	2,7	119	5,8
1801–8800	210	3,3	343	5,8
8801 або більше	37	3,2	69	5,9
Отримували профілактичні послуги	<i>p=0.036</i>		<i>p<0.001</i>	
Так	130	2,7	210	4,7
Ні	174	3,6	321	6,9

Такі практики, як використання свого шприця повторно, купівля наркотику вже у набраному шприці, використання шприця для розподілу наркотику, що був використаний іншою людиною, та використання спільного інструментарію для приготування або розподілу наркотичних речовин, не є прямими ін'єкційними ризиками передачі ВІЛ або гепатиту С, але за певних умов також можуть спричинити ризик.

Використання власного шприця повторно є найпоширенішою практикою із зазначених – 42% ЛВНІ вказали, що практикували таке протягом останнього місяця. Найвища частка спостерігається в групі ЛВНІ з найбільшим стажем вживання наркотиків, серед тих, хто практикує змішане вживання, та серед клієнтів профілактичних програм (*табл. 11*).

Більше третини ЛВНІ практикували придбання наркотику в уже набраному шприці, який не бачили, як він був наповнений. Лідуючими групами тут є всі ЛВНІ старше 25 років, ЛВНІ зі стажем вживання шість або більше років, ті, що практикують змішане вживання, та не-клієнти профілактичних програм (*табл. 11*).

Розподіл наркотику із попередньо використаного інструментарію практикували 13% опитаних ЛВНІ за останні 30 днів. Основні розбіжності в показниках спостерігаються залежно від віку, стажу вживання, типу наркотичних речовин, рівня доходу та досвіду отримання профілактичних послуг (*табл. 11*).

Кожен третій ЛВНІ практикував використання спільного інструментарію для приготування наркотичної речовини протягом останнього місяця. Статистично значущі відмінності щодо поширення даної практики спостерігаються залежно від стажу вживання наркотиків, типу наркотичних речовин, рівня доходу та досвіду отримання профілактичних послуг (*табл. 11*).

Таблиця 11. Поширеність додаткових ін'єкційних ризиків серед ЛВНІ за останні 30 днів, за соціально-демографічними характеристиками

	Використовували свій шприц повторно		Купували наркотики вже в наповненому шприці		Використовували шприц для розподілу наркотичної речовини після іншої особи		Використовували спільний інструментарій для приготування, розподілу наркотичної речовини	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Загалом	4142	41,9	3713	39,4	1206	13,0	2696	30,9
Вік, роки	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p=0.216</i>	
< 25 років	176	25,1	216	34,6	60	9,4	180	26,9
25–34 роки	1670	41,4	1457	38,3	521	14,1	1251	32,2
35–44 роки	1767	44,8	1553	40,9	476	12,7	1176	31,1
45 років і старше	529	43,1	487	40,6	149	12,7	362	27,9
Стать	<i>p=0.177</i>		<i>p=0.914</i>		<i>p=0.183</i>		<i>p=0.064</i>	
Чоловіча	3431	42,3	3052	39,2	982	14,0	2395	30,2
Жіноча	711	40,5	661	40,3	224	12,8	574	34,0

	Використовували свій шприц повторно		Купували наркотики вже в наповненому шприці		Використовували шприц для розподілу наркотичної речовини після іншої особи		Використовували спільний інструментарій для приготування, розподілу наркотичної речовини	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
≤2 роки	202	27,1	226	30,9	70	9,7	179	23,9
3–5 років	305	32,6	286	32,2	84	9,5	240	26,4
6–10 років	663	39,0	606	39,4	206	13,5	506	31,4
≥11 років	2961	45,5	2588	41,2	843	13,8	2038	32,1
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Тільки опіоїди	2538	40,9	2328	39,3	680	11,8	1765	28,8
Тільки стимулятори	310	26,0	364	33,6	120	10,8	321	30,0
Змішане вживання	1294	52,5	1021	42,5	406	17,5	883	36,7
Рівень доходу за останні 30 днів	<i>p<0.001</i>		<i>p=0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
≤1800	926	46,5	754	38,3	251	13,5	561	28,7
1801–8800	2693	41,2	2428	38,2	787	12,6	1961	30,3
8801 або більше	523	39,3	531	46,1	168	14,7	447	36,5
Отримували профілактичні послуги	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Так	2134	44,1	1726	36,9	579	12,9	1456	31,0
Ні	2008	39,9	1987	41,6	627	13,2	1513	30,7

Більше половини ЛВНІ (57%) практикували принаймні одну ризиковану ін'єкційну практику протягом останніх 30 днів, з них половина – більше однієї ризикованої практики протягом місяця. Комбінації ризикованих практик представлені на [рис. 11](#).

Переважна більшість ЛВНІ практикують вживання наркотичних речовин в компанії з іншими ЛВНІ (91%). Тільки 9% опитаних повідомили, що протягом останнього місяця завжди вживали наркотики наодинці. Серед тих, хто практикував групове вживання наркотичних речовин, 90% робили це в колі друзів/знайомих ([рис. 12](#)).

Рисунок 11. Комбінації ризикованих ін'єкційних практик за останні 30 днів, про які повідомили ЛВНІ, %

■ не було ризиків ■ 1–4 види ризику

43

57

ІН'ЄКЦІЙНІ ВИДИ РИЗИКІВ (серед тих, хто повідомив про наявність принаймні одного виду ризику):

1 РИЗИК	2 РИЗИКИ			3 РИЗИКИ
Купували наркотик в шприці – 20	Спільний інструментарій для приготування наркотику – 11	Спільний інструментарій для приготування наркотику + Купували наркотик в шприці – 9		Спільний інструментарій для приготування наркотику + Використання шприця для розподілу + Купували наркотик в шприці – 5
	Спільний шприц для ін'єкції – 1	Спільний інструментарій для приготування наркотику + Використання шприця для розподілу – 3	Використання шприця для розподілу + Купували наркотик в шприці – 2	
	Використання шприця для розподілу – 1	Використання шприця для розподілу + Спільний шприц для ін'єкції – 0	Спільний інструментарій для приготування наркотику + Спільний шприц для ін'єкції – 1	Використання шприця для розподілу + Купували наркотик в шприці + Спільний шприц для ін'єкції – 0
				Спільний інструментарій для приготування наркотику + Використання шприця для розподілу + Купували наркотик в шприці + Спільний шприц для ін'єкції – 1

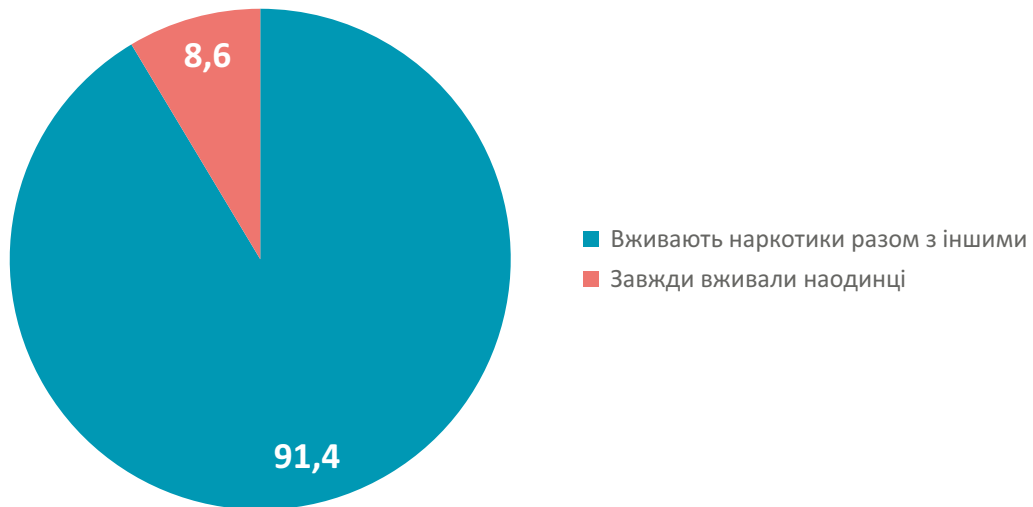
■ 1 ризик

■ 2 ризики

■ 3 ризики

■ 4 ризики

Рисунок 12. Практика вживання наркотичних речовин разом (в одному приміщенні) з іншими ЛВНІ протягом останніх 30 днів, %

ВЖИВАЛИ НАРКОТИКИ РАЗОМ ІЗ:

90,2%

Друзі, знайомі

19,6%

Чоловік/дружина, сексуальний партнер

6%

Малознайома людина

3,2%

Продавець наркотиків

1,3%

Непостійний сексуальний партнер

ПЕРЕДОЗУВАННЯ

Понад чверть ЛВНІ (27,5%) вказали на те, що у них були передозування впродовж життя; 5% мали передозування за останні 12 міс. Середній вік першого передозування 24,5 роки. У середньому ЛВНІ переживали більш ніж одне передозування (середня кількість – 2,7 разів) серед тих, хто мав такий досвід, а за останні 12 міс. – 1,5 разів. Найпоширенішими наркотиками, які спричинили передозування, були вуличний метадон та екстракт опію.

Про наявність досвіду передозувань впродовж життя частіше повідомляли старші вікові групи та особи з великим стажем вживання наркотиків. Про недавній досвід передозування

(за останні 12 міс.) все ж частіше повідомляли молоді ЛВНІ та особи з початковим стажем вживання наркотичних речовин, що може свідчити про те, що передозування частіше відбуваються в молодому віці серед менш досвідчених ЛВНІ, а показник передозувань впродовж життя є відображенням накопичувального ефекту (табл. 12).

Таблиця 12. Досвід передозувань впродовж життя та за останні 12 міс., за соціально-демографічними характеристиками

	Мали передозування впродовж життя		Мали передозування впродовж останніх 12 міс.	
	n	%	n	%
Загалом	2713	28,0	525	5,4
Вік, роки	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
< 25 років	127	19,5	46	6,2
25–34 роки	987	24,8	251	6,2
35–44 роки	1238	32,1	195	5,3
45 років і старше	361	29,7	33	2,8
Стать	<i>p=0.043</i>		<i>p=0.034</i>	
Чоловіча	2265	28,5	425	5,4
Жіноча	448	25,8	100	5,8
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
≤2 роки	90	12,5	52	6,7
3–5 років	134	15,6	45	5,0
6–10 років	20,7	20,7	87	5,0
≥11 років	32,1	33,1	340	5,5
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Тільки опіоїди	25,4	26,8	264	4,6
Тільки стимулятори	20,8	21,9	57	4,6
Змішане вживання	33,8	34,2	204	8,1
Рівень доходу за останні 30 днів	<i>p<0.001</i>		<i>p=0.001</i>	
≤1800	28,4	30,1	110	5,9
1801–8800	25,8	26,6	325	5,0
8801 або більше	30,6	31,5	90	6,7
Отримували профілактичні послуги	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Так	1448	31,0	259	5,8
Ні	1265	25,2	266	5,1

Результати мультиваріативної логістичної регресії щодо факторів передозування якраз свідчать про те, що молоді ЛВНІ мають вищі шанси передозування. Те саме стосується тих, хто вживає наркотики системно (більше 5 днів на місяць), але все ще не перейшов на щоденне вживання. Також ЛВНІ, які практикують змішане вживання наркотичних речовин, мають вищі шанси передозування (табл. 13).

Варто зазначити, що обмеженням цього дослідження є те, що дані представляють тільки не фатальні передозування. Передозування, які спричинили смерть ЛВНІ, можуть мати різну поширеність та фактори ризику.

Таблиця 13. Фактори передозування за останні 12 міс.

	СШ, 95% ДІ	Скоректовані СШ, 95% ДІ
Вік: 14–24 роки	2,8 (1,8–4,4)	2,5 (1,6–4,0)
Вік: 25–34 роки	2,5 (1,7–3,6)	2,3 (1,6–3,3)
Вік: 35–44 роки	2,0 (1,4–2,9)	1,9 (1,3–2,8)
Вік: 45+ років	Реф.	Реф.
Стать: Чоловіки	0,9 (0,7–1,1)	–
Стать: Жінки	Реф.	–
Стаж IDU: < 2 роки	1,4 (1,0–1,8)	–
Стаж IDU: 3–5 років	0,9 (0,6–1,2)	–
Стаж IDU: 6–10 років	1,0 (0,8–1,3)	–
Стаж IDU: 11+ років	Реф.	–
Частота вживання наркотичних речовин в міс.: 1–4 дні	1,0 (0,7–1,5)	1,4 (0,8–1,7)
Частота вживання наркотичних речовин в міс.: 5–10 днів	1,4 (1,1–1,7)	1,4 (1,1–1,8)
Частота вживання наркотичних речовин в міс.: 11–20 днів	1,4 (1,1–1,7)	1,4 (1,1–1,7)
Частота вживання наркотичних речовин в міс.: 21–31 день	Реф.	Реф.
Види наркотичних речовин: тільки опіодні	0,9 (0,6–1,1)	1,1 (0,8–1,4)
Види наркотичних речовин: змішане вживання	1,8 (1,3–2,4)	2,7 (1,5–2,8)
Види наркотичних речовин: тільки стимулятори	Реф.	Реф.
Клієнти програм зменшення шкоди: Так	1,0 (0,8–1,2)	–
Клієнти програм зменшення шкоди: Ні	Реф.	–

Сексуальні практики

СТАТОВА АКТИВНІСТЬ

Медіанний вік початку статевих стосунків серед ЛВНІ – 15 років (IQR: 14–17 років). Цей вік відрізняється за соціально-демографічними групами. Пізніше починали статеве життя жінки та ЛВНІ у віці понад 34 роки (медіана – 16 років).

Майже усі опитані ЛВНІ (99,5%) вступали коли-небудь у статеві стосунки, а п'ять шостих (86%) повідомили про те, що були сексуально активними протягом останнього року (рис. 13). Серед усієї вибірки 82% мали сексуальні контакти за останні три місяці, а 67% – впродовж останнього місяця. Більшість ЛВНІ, які були сексуально активними впродовж останнього місяця, також мали сексуальні контакти за останні 7 днів (90% або 60% від загалу опитаних). Серед загалу сексуально активних ЛВНІ впродовж останніх 90 днів 62% мали статеві контакти щотижнево або частіше (рис. 14). ЛВНІ, які мали статеві стосунки за останні 7 днів, майже половина (43%) мали секс 2–3 рази на тиждень, а 7% – щоденно (рис. 15).

Рисунок 13. Статова активність ЛВНІ за різні періоди часу, %

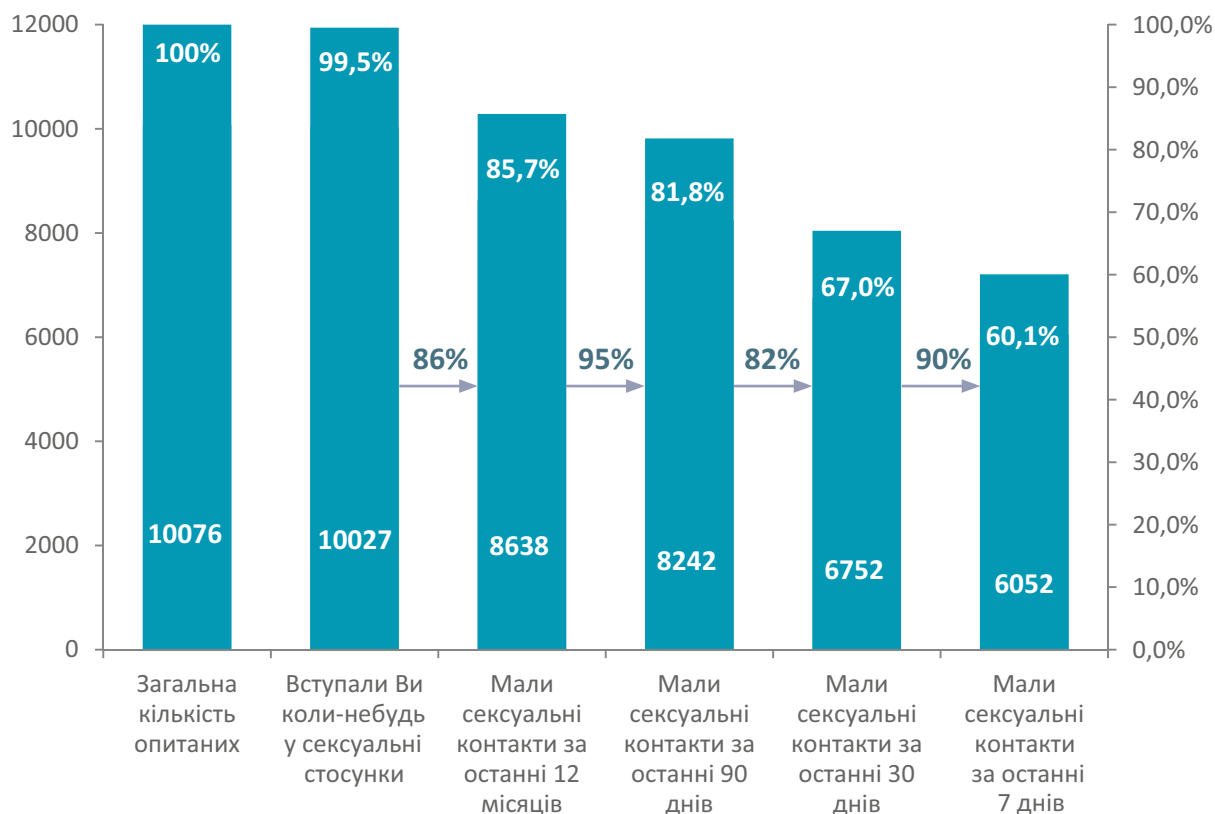

Рисунок 14. Частота статевих контактів за останні 90 днів (серед загалу ЛВНІ сексуально активних за цей період, n=8242)

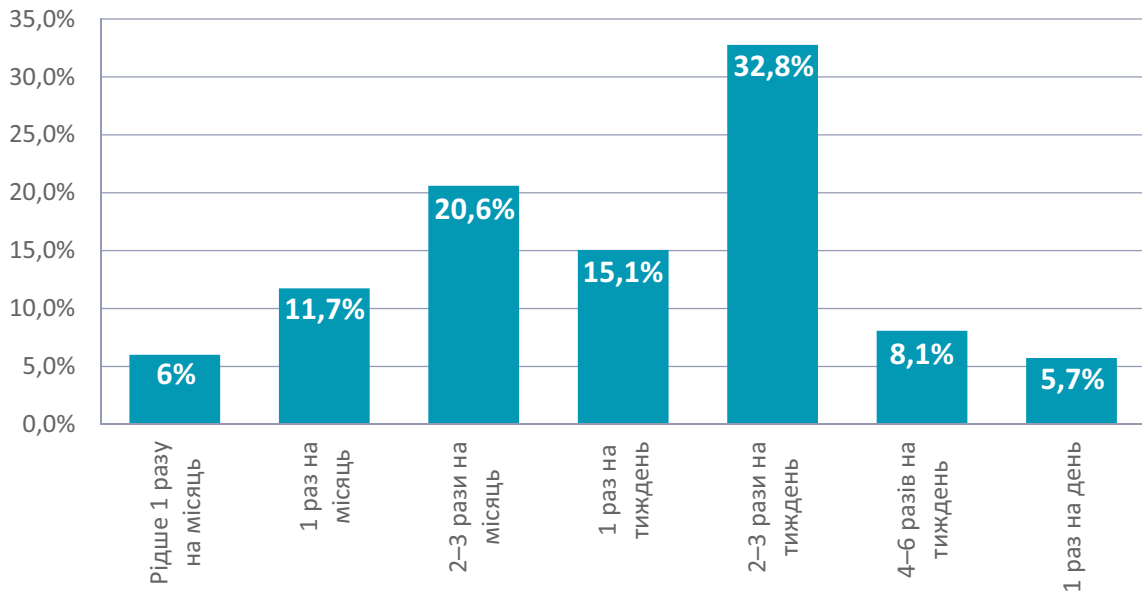
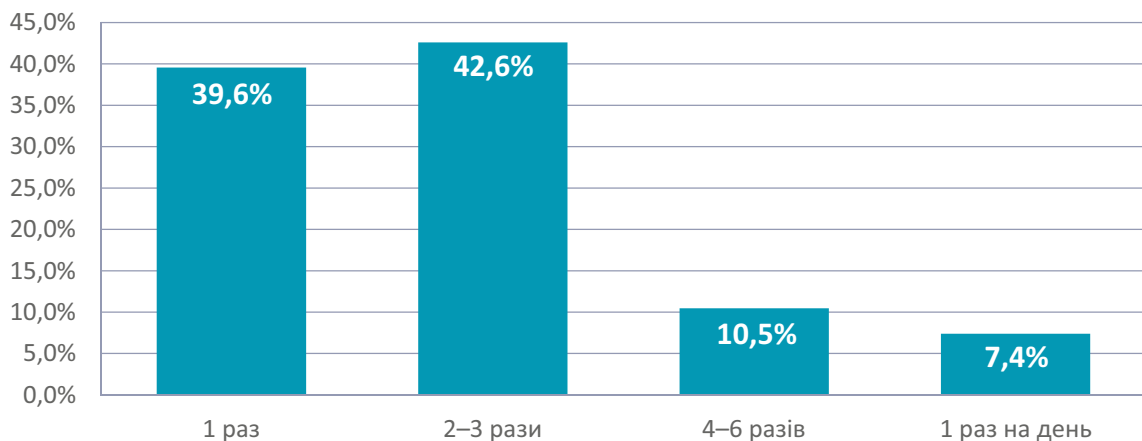

Рисунок 15. Частота статевих контактів за останні 7 днів (серед загалу ЛВНІ сексуально активних за цей період, n=6052)

ВИКОРИСТАННЯ ПРЕЗЕРВАТИВА ПІД ЧАС ОСТАНЬОГО СЕКСУАЛЬНОГО КОНТАКТУ

Показник використання презерватива під час останнього статевого контакту вимірюється серед ЛВНІ, які були сексуально активними протягом останнього місяця. 44% ЛВНІ вказали, що вони використовували презерватив останнього разу, коли мали секс. Найнижчий відсоток використання презерватива зафіксований у тому випадку, коли секс відбувався з постійним партнером: 37% проти >62% серед інших партнерів. Схожий низький відсоток використання презерватива спостерігається серед одружених ЛВНІ або тих, хто проживає із постійним партнером. Розподіл відсотка використання презерватива за віковими групами свідчить, що молоді ЛВНІ частіше практикували захищений секс. Також спостерігаються певні варіації у використанні презерватива під час останнього статевого контакту залежно від типу сексуального партнера, статі, стажу вживання наркотичних речовин, їх виду та рівня місячного доходу (табл. 14.).

Таблиця 14. Використання презерватива під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів, n=6.730)

	Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту	
	n	%
Загалом	6,730	43,9
<i>Тип останнього сексуального партнера</i>	<i>p<0.001</i>	
Постійні партнери	2038	37,0
Випадкові партнери	910	70,6
Комерційні партнери, яким давали винагороду	46	62,1
Комерційні партнери, від яких отримували винагороду	19	73,3
<i>Вид останнього сексуального контакту</i>		
Вагінальний, <i>p=0.009</i>	2945	43,7
Анальний, <i>p=0.800</i>	190	42,5
Оральний, <i>p=0.449</i>	571	43,8
<i>Сімейний стан</i>	<i>p<0.001</i>	
Одружений/заміжня або має постійного сексуального партнера	1918	37,2
Не має постійного партнера	1095	64,1
<i>Вік, роки</i>	<i>p<0.001</i>	
< 25 років	277	53,3
25–34 роки	1337	45,0
35–44 роки	1142	41,8
45 років і старше	257	39,8
<i>Стать</i>	<i>p<0.001</i>	
Чоловіча	2597	46,7
Жіноча	416	31,9
<i>Стаж вживання наркотиків ін'єкційно</i>	<i>p=0.010</i>	
≤2 роки	252	45,1
3–5 років	338	48,0
6–10 років	566	47,1
≥11 років	1848	42,2

	Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту	
	n	%
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>	<i>p=0.002</i>	
Тільки опіоїди	1902	45,7
Тільки стимулятори	389	41,7
Змішане вживання	722	40,8
<i>Рівень доходу за останні 30 днів</i>	<i>p=0.001</i>	
≤1800	507	43,4
1801–8800	2121	44,9
8801 або більше	385	40,1
<i>Отримували профілактичні послуги</i>	<i>p=0.175</i>	
Так	1559	46,9
Ні	1454	41,1

СТАТЕВІ КОНТАКТИ З РІЗНИМИ ТИПАМИ ПАРТНЕРІВ

Протягом останніх трьох місяців майже дві третини ЛВНІ (65%) мали статеві стосунки з постійним партнером, близько чверті (26%) повідомили про наявність статевих контактів з випадковими партнерами, 3% купували сексуальні послуги і близько відсотка отримували винагороду за надання сексуальних послуг.

Про наявність постійних сексуальних партнерів частіше повідомляли ЛВНІ у віці 25–34 роки, жінки та ЛВНІ з рівнем місячного доходу вищим за середній (понад 8801 грн.) (табл. 15). Натомість частка ЛВНІ, у яких були випадкові партнери, є більшою серед осіб молодшого віку (до 24 років) та чоловіків. Іншими словами, ті особи, які мали постійних сексуальних партнерів, у меншій мірі були схильні мати випадкових партнерів. Майже усі ЛВНІ, які купували сексуальні послуги, були чоловіками (97,5%) та мали великий стаж вживання наркотиків ін'єкційно – понад 10 років (64%). Про надання сексуальних послуг за винагороду повідомили 3,7% жінок та 0,4% чоловіків.

Більшість ЛВНІ, які мали постійних сексуальних партнерів за останні 90 днів, мали тільки одного партнера за цей період (96%). Серед респондентів, які повідомили про випадкових сексуальних партнерів, приблизно половина (46%) мали одного такого партнера. Подібним є розподіл кількості комерційних партнерів серед осіб, які купували сексуальні послуги. Натомість серед ЛВНІ, які надавали їх за винагороду, більше половини (53,5%) мали трьох або більше комерційних партнерів за останні 90 днів.

Таблиця 15. Наявність різних статевих партнерів за останні 90 днів серед загалу опитаних ЛВНІ, за соціально-демографічними характеристиками

	Постійні партнери		Випадкові партнери		Комерційні партнери, яким давали винагороду		Комерційні партнери, від яких отримували винагороду	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Загалом	6462	64,6	2608	26,2	317	3,1	86	0,9
<i>Медіана кількості партнерів (IQR)*</i>	<i>1,0 (1–1)</i>		<i>2,0 (1–3)</i>		<i>1,0 (1–2)</i>		<i>3,0 (1–10)</i>	
<i>Вік, роки</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
< 25 років	436	63,2	248	37,9	20	3,0	11	1,8
25–34 роки	2760	67,6	1200	29,4	137	3,2	38	0,9
35–44 роки	2559	65,0	935	23,7	131	3,2	27	0,7
45 років і старше	707	53,7	225	17,3	29	2,7	10	0,7
<i>Стать</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Чоловіча	5072	61,8	2403	29,2	307	0,4	24	3,4
Жіноча	1390	77,2	205	12,7	10	3,7	62	0,3
<i>Стаж вживання наркотиків ін'єкційно</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
≤2 роки	527	68,9	209	28,4	20	2,6	11	1,6
3–5 років	650	66,8	291	31,4	38	4,1	8	0,8
6–10 років	1135	68,5	495	30,4	56	3,4	13	0,9
≥11 років	4133	62,9	1609	24,2	202	3,0	54	0,8
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Тільки опіоїди	4003	62,7	1498	23,7	179	2,7	42	0,6
Тільки стимулятори	831	71,5	346	30,1	40	3,4	17	1,6
Змішане вживання	1628	65,9	764	30,7	98	4,1	27	1,1
<i>Рівень доходу за останні 30 днів</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p=0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
≤1800	1122	55,2	480	24,3	58	2,7	30	1,4
1801–8800	4362	64,6	1810	26,9	208	3,1	44	0,7
8801 або більше	978	77,2	318	25,3	51	3,8	12	1,0
<i>Отримували профілактичні послуги</i>	<i>p=0.175</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p=0.904</i>		<i>p=0.032</i>	
Так	3186	65,3	1175	24,3	158	3,2	55	1,1
Ні	3276	63,9	1433	27,9	159	3,0	31	0,7

* Серед тих, хто повідомив про наявність вказаного типу партнера за останні 90 днів

ВИКОРИСТАННЯ ПРЕЗЕРВАТИВА ПІД ЧАС ОСТАННЬОГО СЕКСУАЛЬНОГО КОНТАКТУ ТА ЗА ОСТАННІ 90 ДНІВ З РІЗНИМИ ТИПАМИ ПАРТНЕРІВ

Показник використання презерватива під час останнього сексуального контакту та за останні 90 днів є найнижчим із постійним партнером. Трохи більше третини ЛВНІ (38%), які мали постійного партнера за останні 90 днів, повідомили, що практикували використання презерватива під час останнього сексуального контакту, та тільки 23% використовували презерватив під час кожного сексуального контакту протягом останніх трьох місяців. Показник використання презерватива із постійним партнером як під час останнього сексу, так і за останні три місяці є дещо вищим серед вікової групи до 25 років, серед чоловіків у порівнянні з жінками, серед споживачів опіатів та серед тих ЛВНІ, які отримували профілактичні послуги (*табл. 16*).

Про використання презерватива із випадковим сексуальним партнером під час останнього сексуального контакту повідомили 70% ЛВНІ, які мали такого партнера протягом останніх трьох місяців. Половина ЛВНІ також повідомила про використання презерватива із випадковим партнером на постійній основі. Як і у випадку з постійним партнером, відсоток використання презерватива із випадковим партнером є вищим серед молодшої вікової групи. Також статистично значимі відмінності спостерігаються залежно від статі, стажу вживання наркотиків та їх типу, рівня місячного доходу та серед клієнтів профілактичних програм.

Частка ЛВНІ, які практикували надання або купівлю сексуальних послуг за винагороду є незначною, тому порівняння показників залежно від груп розподілу може не мати достатньої статистичної сили для виявлення різниці. Загалом показник використання презерватива як під час останнього сексуального контакту, так і за останні три місяці є вищим за 75%.

Таблиця 16. Використання презерватива з різними типами сексуальних партнерів від останнього сексуального контакту та протягом останніх трьох місяців

	Використовували презерватив з постійними партнерами, n=6462		Використовували презерватив з випадковими партнерами, n=2608		Використовували презерватив з партнерами, яким давали винагороду, n=317		Використовували презерватив з комерційними партнерами, від яких отримували винагороду, n=86	
	останній контакт	завжди протягом 90 днів	останній контакт	завжди протягом 90 днів	останній контакт	завжди протягом 90 днів	останній контакт	завжди протягом 90 днів
Загалом	37,9	22,7	70,1	50,3	80,5	78,1	83,1	75,0
<i>Вік, роки</i>	$p<0.001$	$p<0.001$	$p<0.001$	$p<0.001$	$p=0.152$	$p=0.021$	$p=0.043$	$p=0.151$
< 25 років	44,6	24,2	77,0	55,8	100	83,8	–	–
25–34 роки	38,2	22,6	70,5	49,0	82,2	81,2	79,3	70,7
35–44 роки	37,2	22,3	70,7	52,3	76,2	81,3	100	89,6
45 років і старше	35,6	23,8	57,2	42,9	79,0	49,6	50,0	50,0
<i>Стать</i>	$p<0.001$	$p<0.001$	$p<0.001$	$p=0.273$	$p<0.001$	$p<0.001$	–	$p<0.001$
Чоловіча	40,3	24,0	70,7	50,6	80,8	78,4	83,1	75,0
Жіноча	29,4	18,1	64,0	47,3	70,7	65,5	–	–
<i>Стаж вживання наркотиків ін'єкційно</i>	$p<0.001$	$p<0.001$	$p<0.001$	$p=0.002$	$p=0.510$	$p=0.826$	$p=0.200$	$p=0.522$
≤2 роки	39,9	23,0	73,0	54,3	84,7	83,1	81,8	81,8
3–5 років	38,8	20,9	78,0	57,6	88,1	86,5	0,0	0,0
6–10 років	40,6	24,9	70,7	49,7	79,1	77,0	100	100
≥11 років	36,9	22,4	68,2	48,8	79,0	76,0	86,4	76,7

	Використовували презерватив з постійними партнерами, n=6462		Використовували презерватив з випадковими партнерами, n=2608		Використовували презерватив з комерційними партнерами, яким давали винагороду, n=317		Використовували презерватив з комерційними партнерами, від яких отримували винагороду, n=86	
	останній контакт	завжди протягом 90 днів	останній контакт	завжди протягом 90 днів	останній контакт	завжди протягом 90 днів	останній контакт	завжди протягом 90 днів
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів	$p < 0.001$	$p < 0.001$	$p < 0.001$	$p = 0.002$	$p = 0.030$	$p = 0.221$	$p = 0.736$	$p = 0.473$
Тільки опіюди	39,5	24,4	72,6	52,2	80,7	78,9	84,7	70,8
Тільки стимулятори	36,6	19,7	65,8	50,1	74,9	60,4	100	100
Змішане вживання	34,8	20,2	67,2	46,6	82,6	83,6	74,4	74,4
Рівень доходу за останні 30 днів	$p < 0.001$	$p < 0.001$	$p = 0.007$	$p = 0.001$	$p = 0.204$	$p = 0.691$	$p = 0.543$	$p = 0.800$
≤1800	36,9	23,5	66,7	44,5	77,0	79,4	88,6	74,3
1801–8800	39,1	23,0	71,4	50,9	81,8	76,6	81,7	75,6
8801 або більше	34,3	21,0	67,6	54,6	79,0	83,0	71,4	71,4
Отримували профілактичні послуги	$p < 0.001$	$p < 0.001$	$p < 0.001$	$p = 0.030$	$p = 0.827$	$p = 0.576$	$p = 0.326$	$p = 0.503$
Так	41,5	26,5	73,5	53,4	82,0	81,1	88,9	82,7
Ні	34,6	19,1	67,3	47,8	79,2	75,0	72,1	60,5

ДОСВІД ГРУПОВОГО СЕКСУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРЕЗЕРВАТИВА

Частка респондентів, які повідомили про наявність сексуальних контактів одночасно з кількома партнерами протягом останніх 90 днів (груповий секс), склала 2,9% від тих, хто мав статеві стосунки за цей період. Менше половини ЛВНІ (43%) з числа тих, хто практикував груповий секс впродовж останніх трьох місяців, постійно використовували презервативи при таких сексуальних контактах. Слід зазначити, що кожний п'ятий ЛВНІ (20 із 9; 20%) із числа осіб, які завжди використовували презервативи під час групового сексу, повідомили, що не контролювали використання нового презерватива при зміні кожного сексуального партнера під час сексу одразу з декількома партнерами.

Груповий секс частіше практикували ЛВНІ у віці до 25 років, споживачі стимуляторів, не-клієнти програм зменшення шкоди та респонденти з низьким чи, навпаки, високим рівнем доходу (*табл. 17*).

Таблиця 17. Наявність практики групового сексу та використання презерватива під час групового сексу

	Практикували груповий секс за останні 90 днів		Мали випадки невикористання презерватива під час групового сексу (n=229)	
	n	%	n	%
Загалом	231	2,9	103	42,9
Вік, роки	<i>p<0.001</i>		<i>p=0.532</i>	
< 25 років	35	5,9	18	50,0
25–34 роки	116	3,4	50	42,9
35–44 роки	67	2,3	31	42,7
45 років і старше	13	1,4	4	24,6
Стать	<i>p=0.342</i>		<i>p=0.277</i>	
Чоловіча	195	2,9	90	45,4
Жіноча	36	2,8	13	31,5
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно	<i>p=0.069</i>		<i>p=0.450</i>	
≤2 роки	20	3,2	11	53,4
3–5 років	29	4,1	15	52,5
6–10 років	51	3,6	23	43,3
≥11 років	128	2,5	52	38,4

	Практикували груповий секс за останні 90 днів		Мали випадки невикористання презерватива під час групового сексу (n=229)	
	n	%	n	%
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p=0.686</i>	
Тільки опіоїди	114	2,3	52	42,9
Тільки стимулятори	43	4,6	21	47,4
Змішане вживання	74	3,4	30	39,8
<i>Рівень доходу за останні 30 днів</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p=0.221</i>	
≤1800	46	3,2	16	32,4
1801–8800	129	2,4	57	40,0
8801 або більше	56	4,9	30	56,0
<i>Отримували профілактичні послуги</i>	<i>p=0.182</i>		<i>p=0.425</i>	
Так	102	2,7	49	45,6
Ні	129	3,2	54	40,7

Контакти з правоохоронними органами

ВИПАДКИ ЗАТРИМАННЯ ПОЛІЦІЄЮ

Серед загалу опитаних майже 14% ЛВНІ повідомили, що їх затримувала поліція у зв'язку з наркотичними речовинами за останній рік, переважно через вживання наркотиків (11%) чи їх зберігання (7%) (рис. 16). Тільки близько відсотка респондентів повідомили, що їх затримували у зв'язку з розповсюдженням наркотичних речовин.

Рисунок 16. Частка ЛВНІ, яких за останні 12 міс. затримувала поліція у зв'язку із вживанням, зберіганням та/чи розповсюдженням наркотичних речовин, %

Про випадки затримання поліцією частіше повідомляли ЛВНІ у віці 25–34 роки, чоловіки, ті, хто практикує змішане вживання опіатів і стимуляторів, а також клієнти програм зменшення шкоди (табл. 18).

Таблиця 18. Частка ЛВНІ, яких за останні 12 міс. затримувала поліція у зв'язку із вживанням, зберіганням та/чи розповсюдженням наркотичних речовин, за соціально-демографічними характеристиками

	Були випадки затримання поліцією	
	n	%
Загалом	1346	13,8
<i>Вік, роки</i>	<i>p<0.001</i>	
< 25 років	84	12,1
25–34 роки	629	15,8
35–44 роки	514	13,5
45 років і старше	119	9,3
<i>Стать</i>	<i>p<0.001</i>	
Чоловіча	1190	14,8
Жіноча	156	9,5
<i>Стаж вживання наркотиків ін'єкційно</i>	<i>p=0.002</i>	
≤2 роки	87	11,9
3–5 років	126	15,0
6–10 років	1408	16,1
≥11 років	5784	13,3
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>	<i>p<0.001</i>	
Тільки опіоїди	770	12,7
Тільки стимулятори	140	11,9
Змішане вживання	436	17,7
<i>Рівень доходу за останні 30 днів</i>	<i>p=0.207</i>	
≤1800	255	13,1
1801–8800	905	13,8
8801 або більше	186	14,7
<i>Отримували профілактичні послуги</i>	<i>p<0.001</i>	
Так	787	16,4
Ні	559	11,5

У вибірці ЛВНІ, яких затримувала поліція впродовж останнього року, третина осіб (33%) повідомили, що поліція не складала офіційний протокол затримання; переважно це були випадки затримання у зв'язку із вживанням наркотичних речовин.

Опитані також повідомляли про випадки затримання представниками неформальних силових структур, таких як «самооборона» чи добровольчі батальйони, за останні 12 міс. (1,7% ЛВНІ). Серед респондентів, яких затримувала поліція впродовж останнього року, 4,5% повідомили про затримання представниками неформальних силових структур, а серед ЛВНІ, які не затримувалися поліцією, – 1,2% ($p < 0.001$).

ДОСВІД ПЕРЕБУВАННЯ В МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Двоє із п'яти ЛВНІ (41,5%) перебували у місцях позбавлення волі принаймні один раз впродовж життя. Серед опитаних 5% ЛВНІ мали нещодавнє ув'язнення, тобто повернулися із місць позбавлення волі протягом останнього року. Наявність досвіду ув'язнення більш притаманна старшим групам (35 років і старше), чоловікам, тим, хто має великий стаж вживання наркотичних речовин, практикує вживання опіоїдних наркотиків інклюзивно або у поєднанні зі стимуляторами, має низький рівень доходу та є клієнтом ВІЛ-профілактичних програм (*табл. 19*).

Таблиця 19. Наявність досвіду перебування в місцях позбавлення волі, за соціально-демографічними характеристиками

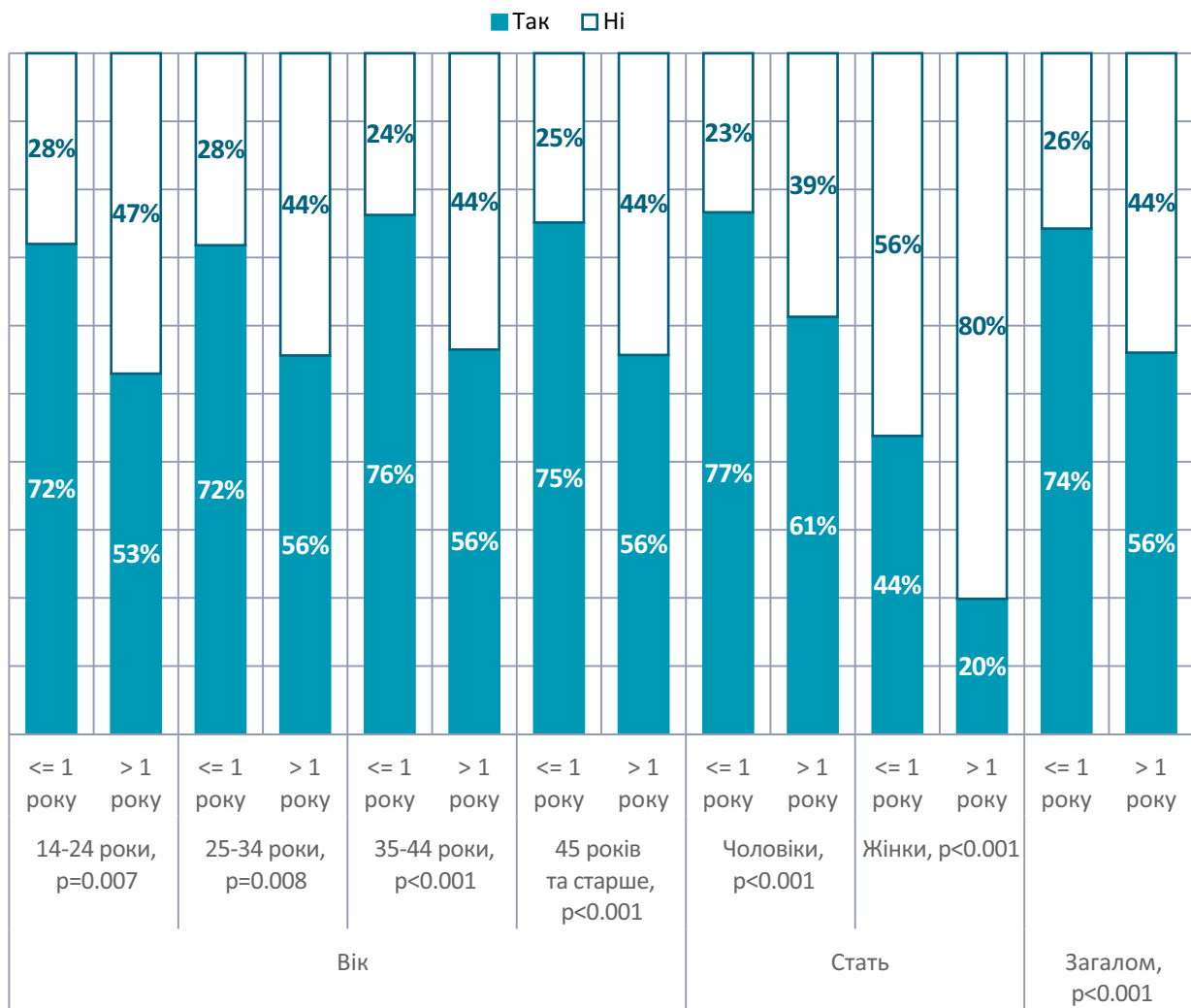
	Не мають досвіду ув'язнення		Мають нещодавній досвід ув'язнення (<=1 рік)		Були ув'язнені більше року тому		Медіана тривалості останнього ув'язнення, роки (n=4170)
	n	%	n	%	n	%	медіана (IQR)
Загалом	5899	58,4	532	5,4	3641	36,1	3,0 (2,0–4,5)
<i>Вік, роки, p<0.001</i>							
< 25 років	627	92,8	20	2,9	35	4,4	2,0 (1,5–3,0)
25–34 роки	2898	70,7	213	5,1	995	24,4	3,0 (1,7–4,0)
35–44 роки	1976	49,2	231	6,2	1779	44,6	3,0 (2,0–4,5)
45 років і старше	398	29,9	68	5,2	832	64,9	3,0 (2,0–5,0)
<i>Стать, p<0.001</i>							
Чоловіча	4586	55,2	490	6,2	3202	38,6	3,0 (2,0–4,5)

	Не мають досвіду ув'язнення		Мають нещодавній досвід ув'язнення (<=1 рік)		Були ув'язнені більше року тому		Медіана тривалості останнього ув'язнення, роки (n=4170)
	n	%	n	%	n	%	медіана (IQR)
Жіноча	1311	72,7	42	2,2	439	25,1	2,5 (1,6–3,8)
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно, p<0.001							
≤2 роки	648	84,2	23	3,0	92	12,8	3,0 (1,2–4,5)
3–5 років	787	81,8	40	4,4	137	13,9	3,0 (1,8–4,5)
6–10 років	1265	76,7	77	4,4	335	18,9	3,0 (1,5–4,0)
≥11 років	3183	48,1	390	6,1	3069	45,9	3,0 (2,0–4,5)
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів, p<0.001							
Тільки опіоїди	3561	55,4	355	5,9	2473	38,7	3,0 (2,0–4,5)
Тільки стимулятори	904	76,8	35	2,6	250	20,6	3,0 (2,0–4,0)
Змішане вживання	1434	57,0	142	5,7	918	37,2	3,0 (2,0–4,5)
Рівень доходу за останні 30 днів, p<0.001							
≤1800	1089	53,4	114	5,7	839	40,9	3,0 (2,0–4,5)
1801–8800	4069	59,7	321	4,9	2367	35,4	3,0 (2,0–4,4)
8801 або більше	739	59,3	97	7,4	435	33,3	3,0 (2,0–4,4)
Отримували профілактичні послуги, p<0.001							
Так	2622	53,4	249	5,2	2041	41,5	3,0 (2,0–4,0)
Ні	3277	63,1	283	5,7	1600	31,2	3,0 (2,0–4,5)

Тривалість ув'язнення також відрізняється за соціально-демографічними характеристиками. Для ЛВНІ із досвідом ув'язнення медіана тривалості останнього строку перебування у місцях позбавлення волі склала 36 міс. (25–75-й процентилі: 24–54).

Значна частка ЛВНІ (59%), які перебували у місцях позбавлення волі, продовжували вживати ін'єкційні наркотики під час ув'язнення. Аналіз доступу до ін'єкційних наркотиків у місцях позбавлення волі за тривалістю періоду звільнення свідчить, що поширеність такої практики може зростати з часом. Про вживання наркотичних речовин ін'єкційним шляхом протягом перебування у місцях позбавлення волі повідомили 74% тих, хто звільнився менше року тому, та 56% тих, хто звільнився більше року тому (рис. 17).

Рисунок 17. Вживання наркотичних речовин ін'єкційним шляхом у місцях позбавлення волі серед тих, хто нещодавно звільнився (≤ 1 року), та тих, хто звільнився більше року тому (> 1 року), залежно від віку та статі.

Депресивний стан

У дослідженні 2017 року вперше оцінювалися депресивні симптоми серед ЛВНІ за допомогою шкали CES-D-10, яка містить 10 запитань про психічне здоров'я. Кожне із запитань оцінює кількість днів упродовж останнього тижня, коли респонденти відчували ті чи інші симптоми. Кожне оцінюється за шкалою від 0 до 3, відповідно сумарна оцінка коливається від 0 до 30. Вважається, що опитані, які отримали 10 і більше балів, мають симптоми депресії.

Окремі дослідження довели валідність цього інструменту для оцінювання депресивного стану [12–14]. У нашому дослідженні ми перевірили дану шкалу на надійність внутрішньої консистенції (internal consistency reliability) за допомогою показника Cronbach's alpha, який показує, як тісно пов'язані елементи/окремі запитання шкали між собою як група. Розрахований показник становить 0,804, що є свідченням високої внутрішньої консистенції. Дані щодо внутрішньої валідності для кожного із елементів шкали (*табл. 20*) є прийнятними для подальшого аналізу та визначення наявності чи відсутності депресії.

Таблиця 20. Надійність вимірювання депресивного стану за допомогою шкали CES-D-10

Скажіть, скільки разів протягом останнього тижня Ви відчували таке...?	Середнє	Ст. відх.	r	a
Ви були стурбовані тим, що зазвичай не турбує вас	9,97	5,49	0,49	0,77
Вам було важко сконцентруватися на тому, що Ви робите	9,87	5,43	0,59	0,76
Ви відчували себе пригніченим	9,61	5,34	0,64	0,75
Ви відчували, що Вам тяжко робити все, що Ви робите	9,73	5,35	0,63	0,75
Ви відчували надію на майбутнє*	9,38	5,79	0,06	0,82
Ви відчували страх	9,79	5,44	0,51	0,76
У Вас був неспокійний сон	9,32	5,40	0,48	0,77
Ви були щасливі*	8,92	5,58	0,27	0,80
Ви відчували себе самотнім	9,59	5,36	0,51	0,76
Ви не могли зібратися з силами	9,67	5,37	0,60	0,75

Середнє: середнє значення за шкалою, якщо запитання видалити;

Ст. відх.: стандартне відхилення;

r: скоректована загальна кореляція (corrected item-total correlation);

a: Cronbach's alpha, якщо запитання видалити.

* Використовується зворотна оцінка за шкалою

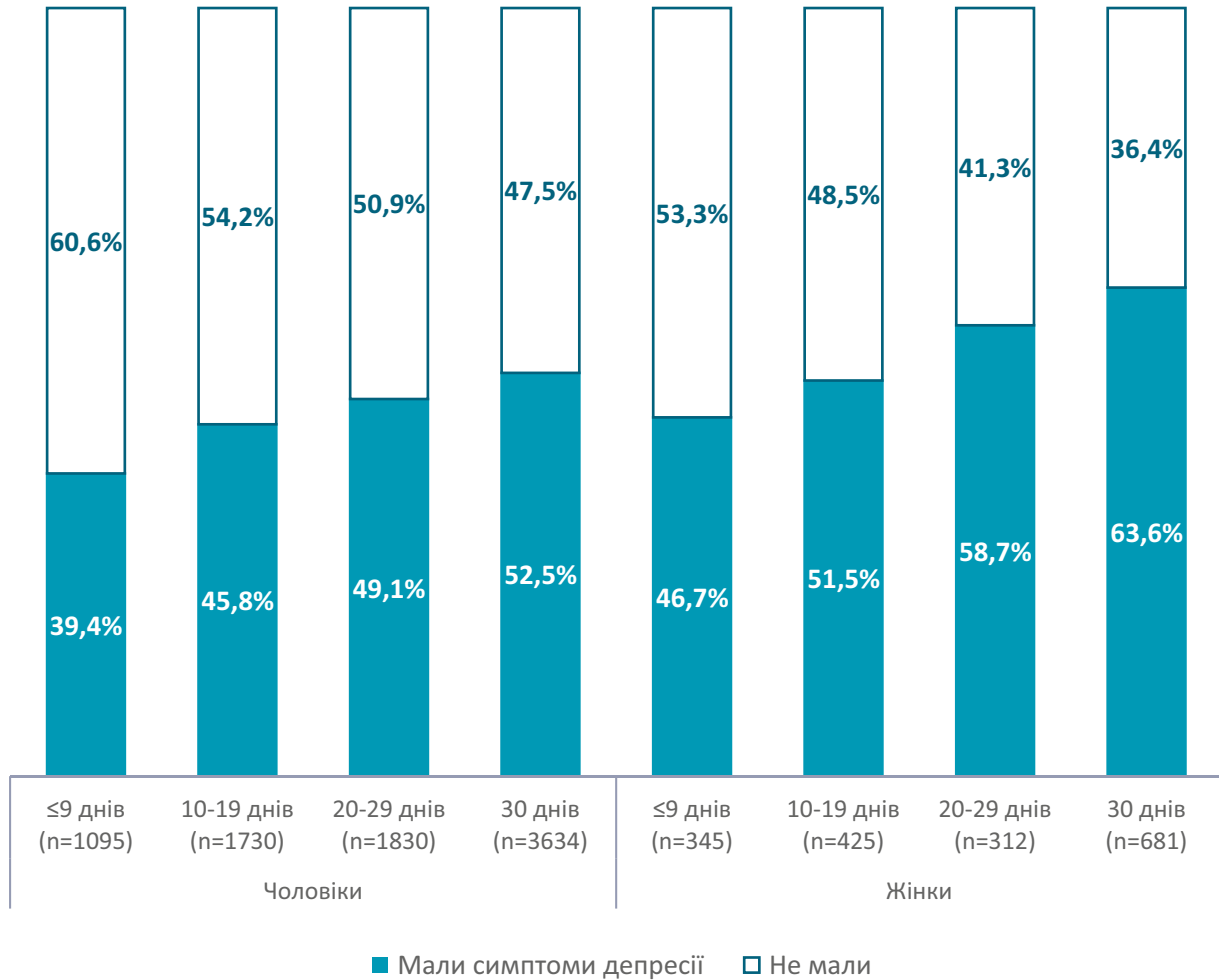
Загалом сумарна оцінка CES-D-10 коливалася від 0 до 27 із середнім у 10 балів (стандартне відхилення: 5,5 балів). За критерієм CES-D-10 ≥ 10 балів половина ЛВНІ мали симптоми депресії (табл. 21). Найвищий рівень поширеності депресивного стану характерний для старшої вікової групи (45 років і старше), для жінок у порівнянні з чоловіками, ЛВНІ, які практикують змішане вживання наркотиків, та для тих, хто має найнижчий рівень доходу.

Таблиця 21. Наявність депресивного стану в розрізі основних підгруп

	Депресивний стан за шкалою CES-D-10	
	п	%
Загалом	5330	53,1
Вік, роки	<i>p<0.001</i>	
< 25 років	283	42,3
25–34 роки	2140	52,5
35–44 роки	2125	53,4
45 років і старше	782	59,9
Стать	<i>p<0.001</i>	
Чоловіча	4278	51,8
Жіноча	1052	59,0
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно	<i>p<0.001</i>	
≤ 2 роки	363	48,2
3–5 років	477	50,0
6–10 років	830	49,1
≥ 11 років	3643	55,0
Типи наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів	<i>p<0.001</i>	
Тільки опіоїди	3296	51,8
Тільки стимулятори	550	47,7
Змішане вживання	1484	59,2
Рівень доходу за останні 30 днів	<i>p<0.001</i>	
≤ 1800	1257	61,3
1801–8800	3464	51,8
8801 або більше	609	48,5
Отримували профілактичні послуги	<i>p=0.058</i>	
Так	2647	54,0
Ні	2683	52,3

На *рис. 18* бачимо, що поширеність депресивного стану збільшується з віком, і це спостерігається як серед чоловіків, так і серед жінок.

Рисунок 18. Частка ЛВНІ із симптомами депресії: CES-D-10 ≥ 10 балів, за статтю та частотою вживання наркотиків ін'єкційним шляхом за останні 30 днів

Досвід отримання медичної допомоги та доступ до профілактичних послуг

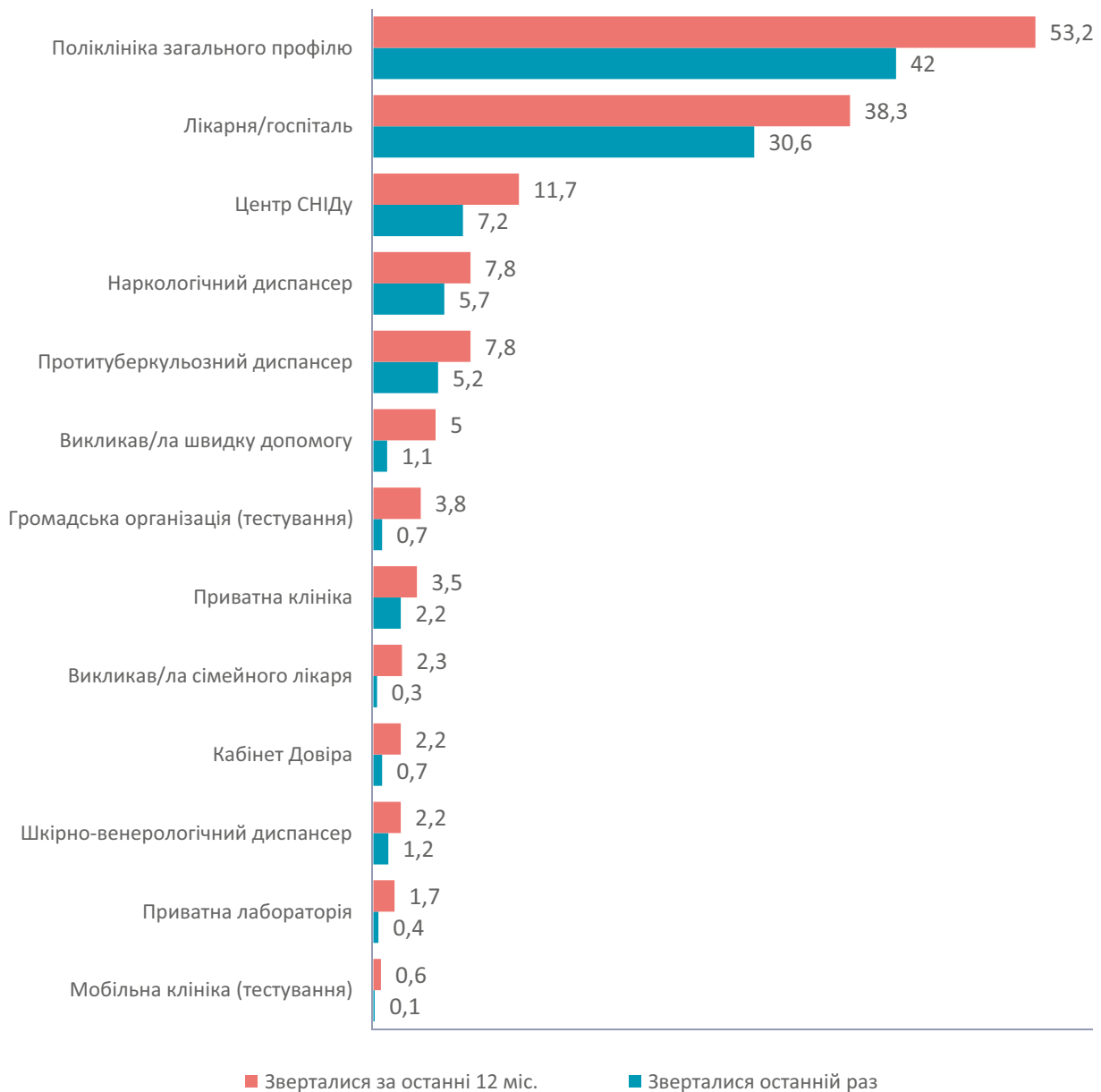
Третина ЛВНІ (34%) зверталися до медичних закладів для отримання медичних послуг впродовж останнього року (*табл. 22*). Є статистично значущі відмінності у зверненні до медичних закладів за віком. Серед ЛВНІ у віці до 25 років менше чверті (22,7%), в інших вікових групах – близько третини зверталися за медичною допомогою протягом останнього року. Жінки частіше звертаються до медичних закладів у порівнянні з чоловіками (40% проти 33%). Менші частки опитаних, що зверталися до медичних закладів, спостерігалися серед ЛВНІ, які вживали стимулятори, та серед ЛВНІ із середнім або вищим за середній рівнем місячного доходу. Частота звернень до медичних закладів є вищою серед клієнтів програм зменшення шкоди у порівнянні з ЛВНІ, які не отримують такі послуги (40% проти 29%).

Таблиця 22. Частка ЛВНІ, які зверталися до медичного закладу для отримання лікування за останні 12 міс., за соціально-демографічними характеристиками

	Зверталися		Не зверталися	
	п	%	п	%
Загалом	3375	33,8	6699	66,2
<i>Вік, роки, p<0.001</i>				
< 25 років	154	22,7	528	77,3
25–34 роки	1290	31,6	2816	68,4
35–44 роки	1458	37,0	2529	63,0
45 років і старше	473	36,2	826	63,8
<i>Стать, p<0.001</i>				
Чоловіча	2667	32,5	5615	67,5
Жіноча	708	39,5	1084	60,5
<i>Стаж вживання наркотиків ін'єкційно, p<0.001</i>				
≤2 роки	218	28,6	546	71,4
3–5 років	255	27,5	709	72,8
6–10 років	496	29,3	1182	70,7
≥11 років	2399	36,3	4245	63,7
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів, p<0.001</i>				
Тільки опіюїди	2100	33,3	4293	66,7
Тільки стимулятори	335	29,1	854	70,9
Змішане вживання	940	37,4	1552	62,6

	Зверталися		Не зверталися	
	n	%	n	%
Рівень доходу за останні 30 днів, $p < 0.001$				
≤1800	844	40,8	1199	59,2
1801–8800	2097	31,8	4663	68,2
8801 або більше	434	33,5	837	66,5
Отримували профілактичні послуги, $p < 0.001$				
Так	1943	39,5	2969	60,5
Ні	1432	28,5	3730	71,5

Рисунок 19. Медичні заклади, до яких зверталися ЛВНІ: частка осіб, що зверталися, % (серед загалу ЛВНІ, які зверталися до медичних закладів за останній рік, $n=3.425$)

Половина ЛВНІ (53%) серед загалу осіб, які зверталися до медичних закладів впродовж останнього року, відвідувала поліклініку загального профілю, 38% – лікарню (рис. 19). До топ-5 закладів охорони здоров'я, які відвідували опитувані, також входять центри СНІДу (12%), наркологічні (8%) та протитуберкульозні диспансери (8%). Поліклініки загального профілю та приватні заклади (лабораторії, клініки) частіше відвідувала молодь (до 24 років), центри СНІДу, наркологічні та протитуберкульозні диспансери – навпаки, старші ЛВНІ (понад 24 роки).

Таблиця 23. Частка ЛВНІ, які зверталися до медичних закладів за останній рік, за типом закладу та віковими групами, % (серед загалу ЛВНІ, які зверталися до медичних закладів за останній рік, n=3.425)

	14–19 років (n=32)	20–24 роки (n=112)	25–29 років (n=467)	30–34 роки (n=855)	≥35 років (n=1959)
Поліклініка загального профілю (p=0.009)	59%	70%	52%	53%	53%
Лікарня/госпіталь (p=0.518)	38%	30%	39%	39%	38%
Центр СНІДу (p<0.001)	3%	5%	8%	8%	15%
Протитуберкульозний диспансер (p<0.001)	0%	2%	4%	4%	11%
Наркологічний диспансер (p=0.008)	3%	5%	10%	10%	7%
Викликав/ла швидку допомогу (p=0.908)	6%	6%	5%	5%	5%
Приватна клініка (p<0.001)	10%	12%	6%	3%	3%
Громадська організація (тестування) (p=0.024)	9%	4%	3%	5%	3%
Кабінет Довіра (p=0.317)	3%	1%	2%	2%	3%
Викликав/ла сімейного лікаря (p<0.001)	9%	7%	2%	2%	2%
Шкірно-венерологічний диспансер (p=0.260)	0%	3%	2%	3%	2%
Приватна лабораторія (p=0.001)	9%	5%	2%	2%	1%
Мобільна клініка (тестування) (p=0.253)	3%	0%	1%	1%	1%

Опитувані ЛВНІ, які відвідували медичні заклади, здебільшого висловлювали високий рівень задоволеності отриманими послугами (рис. 20–21). Медіана оцінки ставлення персоналу до ЛВНІ склала 8 із 10 балів (25-й–75-й процентилі: 6–10); такою ж була медіана оцінки якості отриманих медичних послуг (8 із 10 балів, 25-й–75-й процентилі: 5–10). ЛВНІ, які відвідували приватні клініки і лабораторії, а також громадські організації, мали вищий рівень задоволеності ставленням та якістю послуг, ніж ті, що звернулися до державних закладів охорони здоров'я. Серед державних закладів найвищий рівень задоволеності ставленням персоналу та якістю медичних послуг спостерігався у центрах СНІДу (медіана 9 із 10 балів, 25-й–75-й процентилі: 8–10). Найнижча медіанна оцінка рівня задоволеності зафіксована у випадку виклику сімейного лікаря додому (медіана 7 із 10 балів, 25-й–75-й процентилі: 4–10).

Рисунок 20. Розподіл оцінок ЛВНІ щодо ставлення персоналу в медичних закладах за шкалою від 1 до 10 за типом закладу, до якого зверталися останній раз

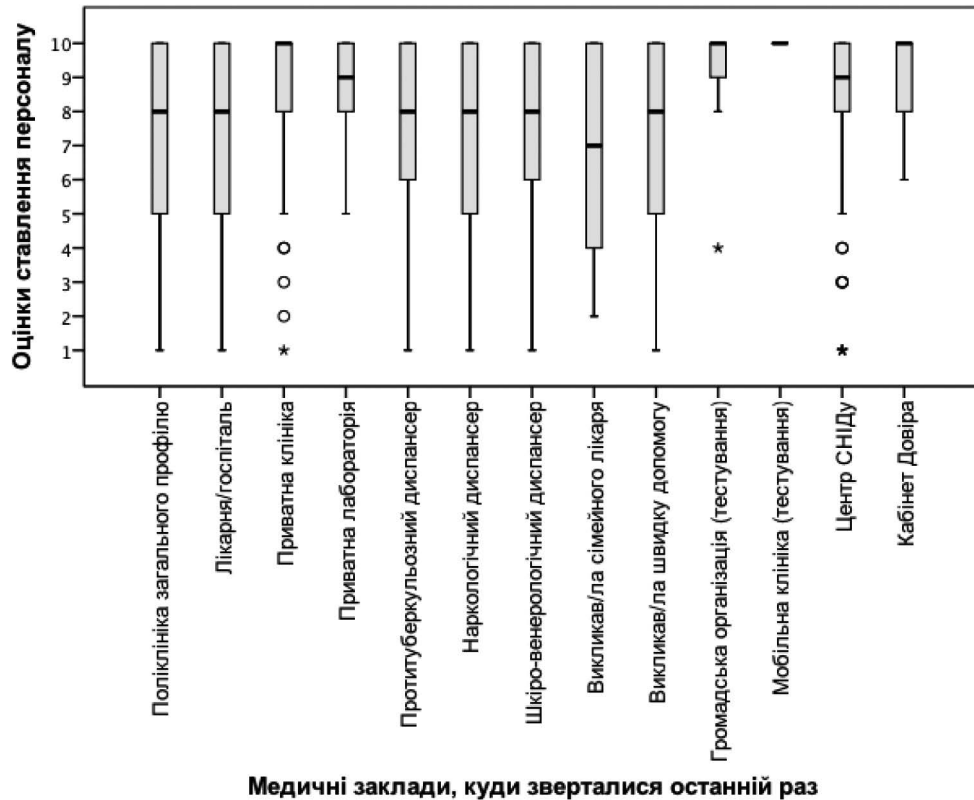
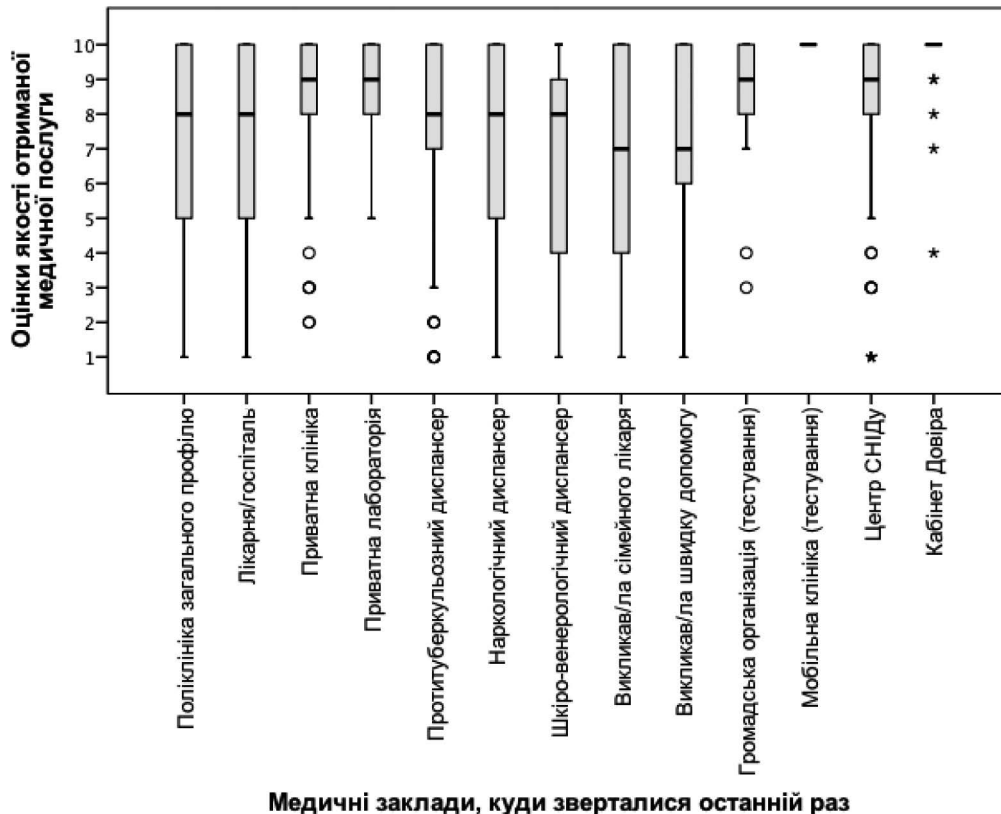

Рисунок 21. Розподіл оцінок ЛВНІ щодо якості отриманих послуг у медичних закладах за шкалою від 1 до 10 за типом закладу, до якого зверталися останній раз

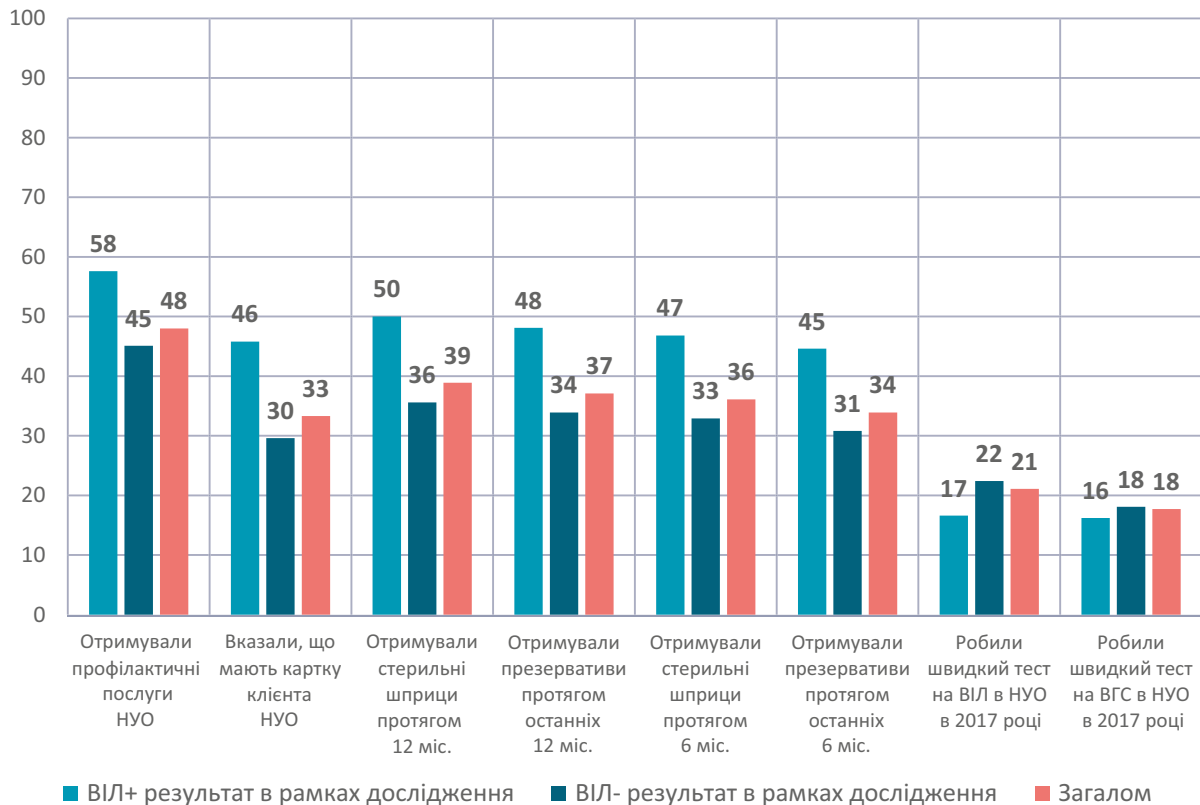
Загалом 48% опитаних ЛВНІ вказали, що отримували ВІЛ-профілактичні послуги у громадській організації протягом останніх 12 міс.: отримували шприци або презервативи, проходили тестування швидкими тестами на ВІЛ або гепатит С. Серед опитаних 34,5% згадали, що в них є картка клієнта цієї організації. Частка тих, хто отримував ВІЛ-профілактичні послуги, збільшується з віком та стажем вживання наркотичних речовин, також є вищою серед ЛВНІ-жінок. ЛВНІ у віці до 25 років, ті, що мають стаж вживання ін'єкційних наркотиків менше трьох років, споживачі наркотиків-стимуляторів та ЛВНІ з місячним доходом вищим за середній мають найнижчий рівень охоплення профілактичними послугами (табл. 24).

Таблиця 24. Частка опитаних, які мають картку чи індивідуальний код громадської організації, що працює із ЛВНІ та надає послуги зменшення шкоди, і тривалість отримання послуг

	Отримували профілактичні послуги НУО	
	n	%
Загалом	4921	48,0
Вік, роки, $p < 0.001$		
< 25 років	182	27,0
25–34 роки	1977	47,1
35–44 роки	2043	50,5
45 років і старше	710	53,5
Стать, $p < 0.001$		
Чоловіча	3960	46,9
Жіноча	952	52,9
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно, $p < 0.001$		
≤ 2 роки	203	28,0
3–5 років	356	36,8
6–10 років	784	45,6
≥ 11 років	3558	52,2
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів, $p < 0.001$		
Тільки опіоїди	3242	49,9
Тільки стимулятори	361	29,2
Змішане вживання	1309	52,3
Рівень доходу за останні 30 днів, $p < 0.001$		
≤ 1800	1126	54,9
1801–8800	3229	47,4
8801 або більше	557	41,6

На [рис. 22](#) представлено рівень охоплення профілактичними послугами за останні 12 міс. залежно від результату тестування на ВІЛ, що був отриманий в рамках дослідження. ВІЛ-позитивні ЛВНІ мали дещо вищий рівень охоплення всіма послугами, окрім тестування на ВІЛ та гепатит С, що може бути пов'язано з тим, що вони знали про свій позитивний статус протягом більш ніж 12 міс. та не потребували тестування.

Рисунок 22. Охоплення різними видами профілактичних послуг залежно від результату тестування на ВІЛ у рамках дослідження

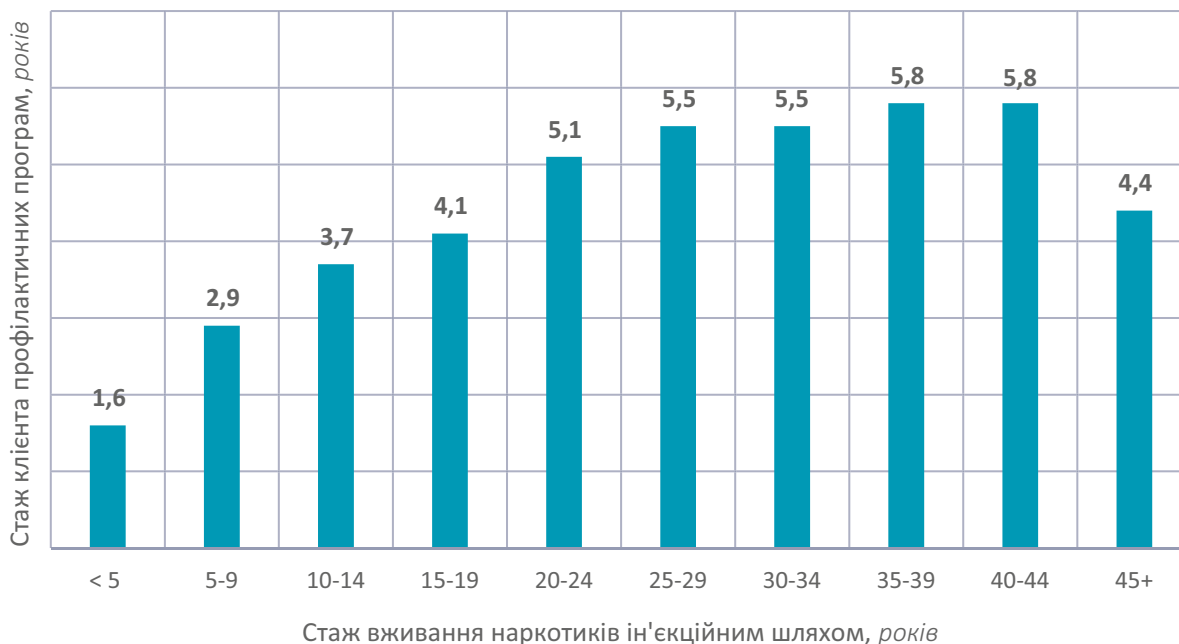

Серед загалу клієнтів громадських організацій, незалежно від інших соціально-демографічних характеристик, майже всі отримували безкоштовно стерильні шприци та голки: 94% за останній рік та 90% за останні шість місяців. У загальній вибірці двоє із п'яти ЛВНІ були охоплені програмами поширення стерильних шприців та голок впродовж останнього року, переважно особи старшого віку та з високим стажем вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, непрацюючі, ЛВНІ з досвідом ув'язнення та споживачі опіоїдів.

Переважна більшість опитуваних ЛВНІ (73%) серед клієнтів профілактичних програм вказали, що їхній доступ до сервісів не змінився протягом року порівняно з минулими роками, 6,4% зазначили про покращення, 3,6% – навпаки, про погіршення та 17% не змогли оцінити свій доступ до цих програм.

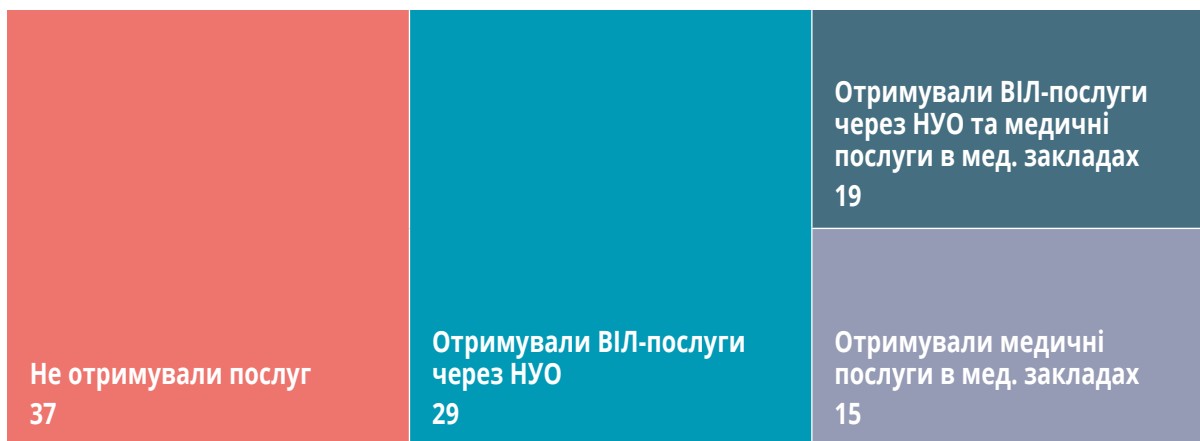
Якщо розглядати стаж вживання наркотичних речовин і стаж отримання профілактичних послуг НУО, то стаж отримання послуг значно відстає від того, скільки років людина вже вживає наркотики. На [рис. 23](#) показано середню кількість років отримання профілактичних послуг залежно від ін'єкційного стажу.

Рисунок 23. Середній стаж отримання профілактичних послуг в різних інтервалах стажу вживання наркотичних речовин, роки (серед тих, хто вказав, що має картку клієнта НУО, n=3,397)

Загалом 37% опитуваних не отримували ані ВІЛ-профілактичних послуг в мережі НУО, ані зверталися до медичних закладів за медичною допомогою. Третина ЛВНІ (29%) отримували тільки послуги НУО та 15% – тільки медичні послуги. Кожен п'ятий ЛВНІ отримував як медичні, так і профілактичні послуги протягом останніх 12 міс. (рис. 24).

Рисунок 24. Досвід отримання медичних послуг та послуг НУО за останні 12 міс., %

Часка тих, хто не отримував жодних послуг, є вищою для вікової групи до 25 років, для чоловіків, для тих, хто має стаж вживання наркотиків менше п'яти років, та споживачів наркотиків-стимуляторів (табл. 25). Найвищі показники доступу одночасно до профілактичних і медичних послуг спостерігаються серед ЛВНІ старшої вікової групи (45 років і старше), серед тих, хто має стаж вживання наркотиків понад 11 років, та ЛВНІ з найнижчим рівнем доходу.

Таблиця 25. Доступ до профілактичних та медичних послуг протягом 12 міс.

	Не отримували послуг	Отримували ВІЛ-послуги через НУО	Отримували ВІЛ-послуги через НУО та медичні послуги в мед. закладах	Отримували медичні послуги в мед. закладах
Загалом	37,2	29,2	18,8	14,8
<i>Вік, роки, p<0.001</i>				
< 25 років	58,4	19,1	7,9	14,6
25–34 роки	38,6	30,1	17,0	14,3
35–44 роки	33,6	29,5	21,1	15,9
45 років і старше	33,5	30,3	23,2	12,9
<i>Стать, p<0.001</i>				
Чоловіча	38,4	29,2	17,6	14,7
Жіноча	31,8	28,9	24,0	15,3
<i>Стаж вживання наркотиків ін'єкційно, p<0.001</i>				
≤2 роки	52,8	18,8	9,2	19,2
3–5 років	47,3	25,8	11,0	15,9
6–10 років	40,6	30,4	15,2	13,9
≥11 років	33,4	30,4	21,8	14,4
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів, p<0.001</i>				
Тільки опіоїди	35,9	31,0	18,9	14,2
Тільки стимулятори	52,5	18,6	10,6	18,3
Змішане вживання	33,1	29,8	22,5	14,6
<i>Рівень доходу за останні 30 днів, p<0.001</i>				
≤1800	30,8	28,6	26,3	14,4
1801–8800	38,3	30,0	17,3	14,3
8801 або більше	40,8	26,0	15,7	17,6

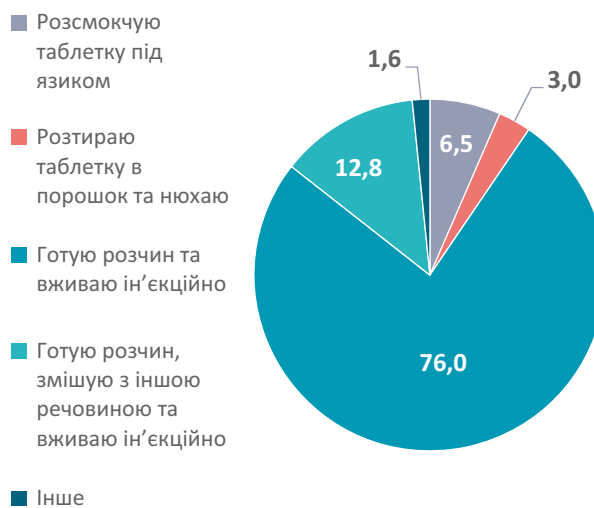
ОТРИМАННЯ ПОСЛУГ ЗАМІСНОЇ ПІДТРИМУВАЛЬНОЇ ТЕРАПІЇ

У 2017 році близько 11% ЛВНІ були в той чи інший час пацієнтами ЗПТ, а 5% отримували замісну терапію на момент дослідження. Опитані, які повідомили про отримання ЗПТ будь-коли або на момент дослідження, були переважно старшого віку (від 30 років), жінками, мали постійного партнера-ЛВНІ, низький дохід, досвід перебування у місцях позбавлення волі та були клієнтами програм зменшення шкоди. Понад 15% ЛВНІ хоча б один раз у житті купували метадон у таблетках, коли не були пацієнтами програми ЗПТ, а 6% – купували бупренорфін (рис. 25). Це здебільшого у минулому учасники ЗПТ, з них 27% купували метадон, а 9% – бупренорфін. Серед ЛВНІ, які купували метадон чи бупренорфін нелегально, три чверті (74%) робили це через знайомих, а 27,5% використовували «закладки». Основний шлях використання метадону та/чи бупренорфіну, придбаного поза межами програми ЗПТ, – ін'єкційний (рис. 26). Більшість ЛВНІ (76% від загалу тих, хто купував) готують із таблеток метадону чи бупренорфіну розчин і вживають його ін'єкційно. Більш ніж кожний десятий (13%) з числа тих, хто купував метадон чи бупренорфін, вживають їх ін'єкційно, змішуючи з іншими наркотичними речовинами.

Рисунок 25. Досвід придбання метадону та бупренорфіну в таблетках, коли ЛВНІ не були пацієнтами ЗПТ, %
(серед загалу ЛВНІ, n=10076)

Рисунок 26. Способи вживання метадону чи бупренорфіну в таблетках, які купували ЛВНІ, % (серед ЛВНІ, які купували метадон та/чи бупренорфін поза межами програми ЗПТ, n=1934)

САМОСТІЙНА КУПІВЛЯ ШПРИЦІВ ТА ПРЕЗЕРВАТИВІВ

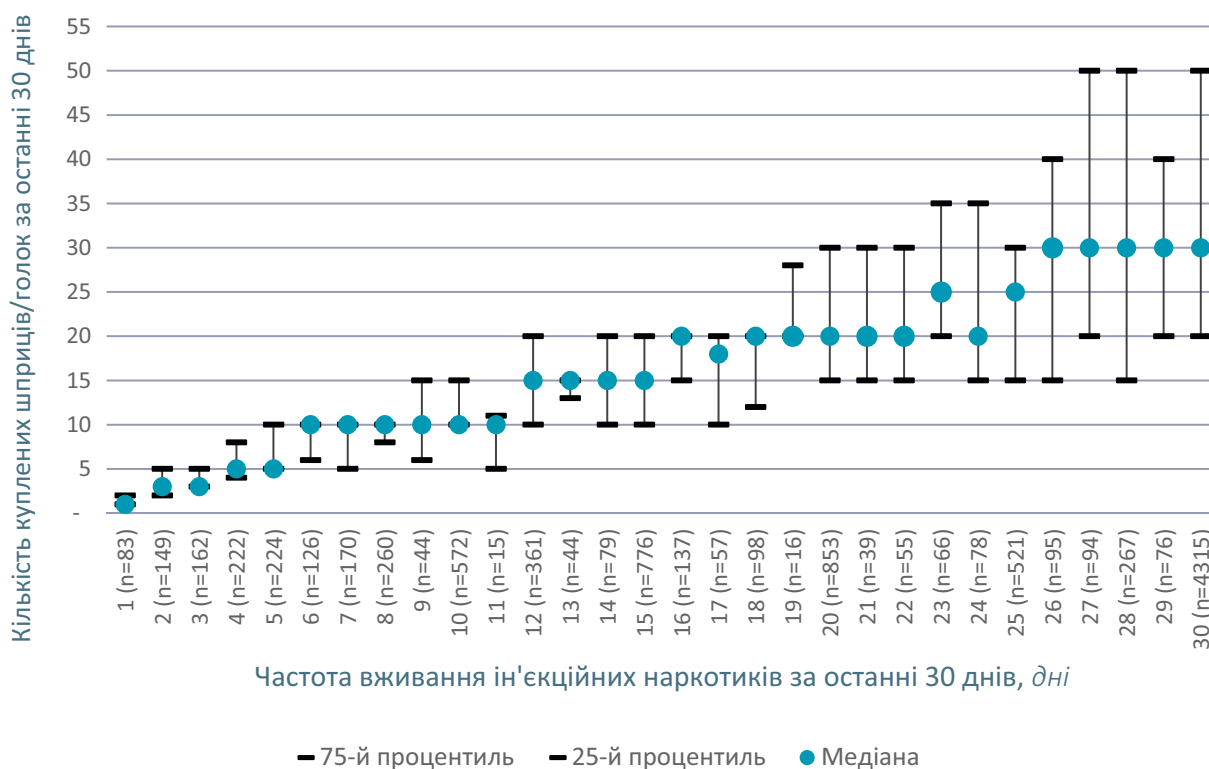
Серед ЛВНІ, які не брали участі у програмах зменшення шкоди, 96% купували комплекти шприців та голок для себе; серед клієнтів таких програм це робили три чверті (75%) опитаних. Про самостійну купівлю шприців частіше повідомляли чоловіки, особи з високим доходом та ЛВНІ, які практикують змішане вживання опіатів і стимуляторів (табл. 26).

Таблиця 26. Частка ЛВНІ, які купували комплекти шприців і голок протягом останнього місяця (30 днів) для себе особисто залежно від статусу клієнта програм зменшення шкоди та інших соціально-демографічних характеристик

	Купували шприци та голки		Кількість куплених шприців/голок
	n	%	медіана (IQR)
Загалом	8536	85,5	20,0 (10–30)
Вік, роки	<i>p<0.001</i>		
< 25 років	617	89,8	16,0 (10–30)
25–34 роки	3589	88,2	20,0 (10–40)
35–44 роки	3323	84,1	20,0 (10–35)
45 років і старше	1007	78,6	20,0 (10–30)
Стать	<i>p<0.001</i>		
Чоловіча	7113	86,6	20,0 (10–35)
Жіноча	1423	80,3	20,0 (10–30)
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно	<i>p<0.001</i>		
≤2 роки	685	89,9	15,0 (8–30)
3–5 років	873	91,1	20,0 (10–30)
6–10 років	1472	88,4	20,0 (10–40)
≥11 років	5486	83,5	20,0 (10–40)
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів	<i>p<0.001</i>		
Тільки опіоїди	5312	84,3	20,0 (10–35)
Тільки стимулятори	1022	85,6	15,0 (6–20)
Змішане вживання	2202	88,3	20,0 (10–40)
Рівень доходу за останні 30 днів	<i>p<0.001</i>		
≤1800	1640	80,8	15,0 (8–30)
1801–8800	5771	86,2	20,0 (10–30)
8801 або більше	1125	88,3	30,0 (13–50)
Отримували профілактичні послуги НУО	<i>p<0.001</i>		
Так	3612	74,6	20,0 (10–30)
Ні	4924	95,5	20,0 (10–40)

Основний чинник, пов'язаний з кількістю придбаних шприців – частота вживання наркотиків (рис. 27). Більшість ЛВНІ купували один шприц на один день, коли вживали наркотики. Наприклад, серед ЛВНІ, які вживали наркотики ін'екційно 1–1,5 тижні за останні 30 днів, медіана придбаних комплектів шприців та голок склала 10 штук, а серед ЛВНІ, які щоденно вживали наркотики за останні 30 днів – 30 штук. Медіанні витрати на шприци та голки за останній місяць склала 60 грн (25-й–75-й процентиля: 30–100 грн) або 3 грн за один комплект шприца та голки (25-й–75-й процентиля: 2–3,5 грн).

Рисунок 27. Зв'язок між кількістю придбаних комплектів шприців і голок та частотою вживання наркотиків ін'екційним шляхом за останні 30 днів

Майже чверть ЛВНІ (23%) повідомили, що мали випадки, коли не могли купити шприци і голки, хоча це було необхідно, впродовж останнього місяця. У більшості випадків (41%) основною причиною була відсутність відкритих аптек, коли був потрібен шприц (рис. 28). Приблизно 23% із числа ЛВНІ, які повідомили про випадки відмови від придбання шприців, вважали, що шприци коштували надто дорого. Слід зазначити, що, за результатами дослідження, третина ЛВНІ (33%) витратила на придбання наркотиків увесь свій місячний дохід, відповідно, навіть мінімальні витрати на шприци могли бути для них зависокими.

Рисунок 28. Причини випадків, коли не могли купити шприци/голки, якщо вони були потрібні, протягом останніх 30 днів, % (серед загалу ЛВНІ, які мали такі випадки, n=2326)

Самостійна купівля презервативів була менш поширена у порівнянні зі шприцами. Серед сексуально активних клієнтів програм зменшення шкоди, які, відповідно, мали доступ до безкоштовних презервативів, 12% купували їх за останні 30 днів, а серед не-клієнтів – 25% (табл. 27). Частка ЛВНІ, які купували презервативи протягом останнього місяця, зменшується з віком та стажем вживання наркотиків і є вищою серед чоловіків та споживачів стимуляторів.

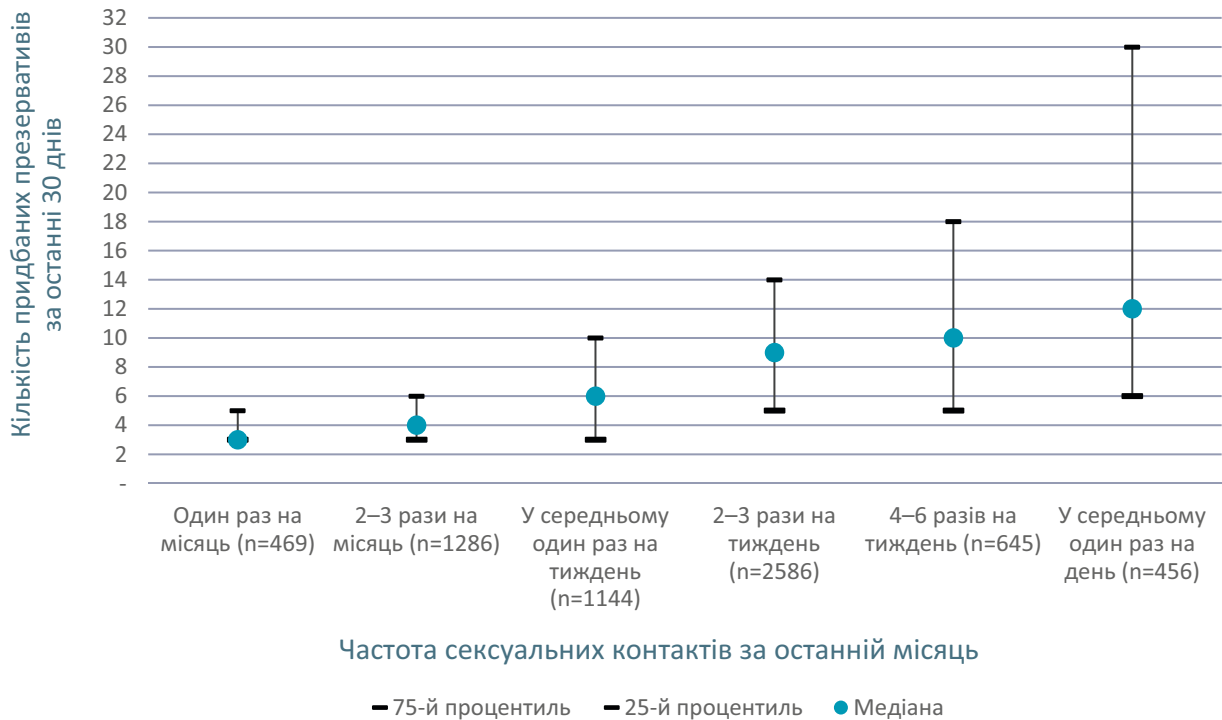
Таблиця 27. Частка ЛВНІ, які купували презервативи протягом останнього місяця (30 днів) для себе та свого партнера залежно від статусу клієнта програм зменшення шкоди та інших соціально-демографічних характеристик

	Купували презервативи (серед усіх)		Купували презервативи (серед тих, хто мав секс за останні 30 днів, n=6733)		Кількість куплених презервативів (серед тих, хто мав секс за останні 30 днів, n=6733) медіана (IQR)
	n	%	n	%	
Загалом	1898	18,9	1700	25,2	6,0 (3–12)
Вік, роки	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		
< 25 років	238	35,1	215	42,3	6,0 (3–12)
25–34 роки	916	22,3	815	27,9	6,0 (3–12)
35–44 роки	632	15,8	570	21,4	6,0 (3–12)
45 років і старше	112	8,7	100	15,4	5,0 (3–10)
Стать	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		
Чоловіча	1716	20,8	1537	28,1	6,0 (3–12)
Жіноча	182	10,2	163	12,9	7,0 (3–15)

	Купували презервативи (серед усіх)		Купували презервативи (серед тих, хто мав секс за останні 30 днів, n=6733)		Кількість куплених презервативів (серед тих, хто мав секс за останні 30 днів, n=6733)
	n	%	n	%	медіана (IQR)
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		
≤2 роки	213	28,4	189	35,2	6,0 (3-12)
3–5 років	265	28,1	234	34,7	6,0 (3–12)
6–10 років	406	24,8	371	31,4	9,0 (3–12)
≥11 років	1006	15,1	898	20,9	6,0 (3–12)
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		
Тільки опіоїди	1138	17,7	1017	24,7	6,0 (3–12)
Тільки стимулятори	313	26,9	291	32,5	9,0 (3–12)
Змішане вживання	447	17,9	392	22,3	6,0 (3–12)
Рівень доходу за останні 30 днів	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		
≤1800	271	13,1	230	19,7	5,0 (3–10)
1801–8800	1335	19,3	1204	25,6	6,0 (3–12)
8801 або більше	292	24,4	266	29,0	9,0 (3–15)
Отримували профілактичні послуги НУО	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		
Так	600	12,4	532	16,7	6,0 (3–12)
Ні	1298	24,8	1168	32,9	6,0 (3–12)

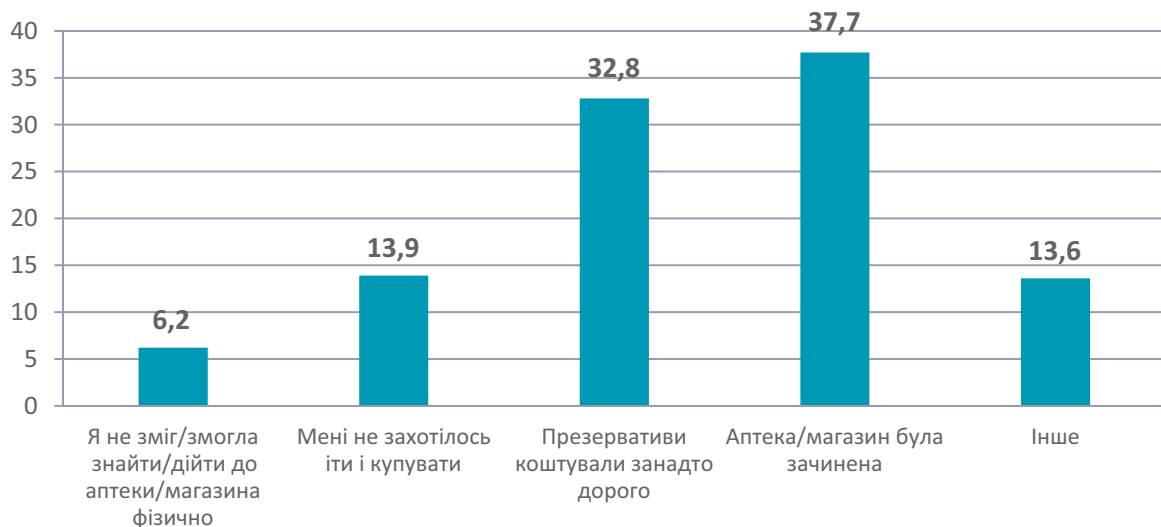
Медіана кількості придбаних презервативів за останні 30 днів склала шість штук (25-й–75-й проценти: 3–12 шт.) у загальній вибірці. Серед ЛВНІ, які повідомили, що мали сексуальні контакти у середньому один раз на день, медіанна кількість придбаних презервативів – 12 штук за останній місяць, а серед тих, які мали секс один раз на місяць, – 3 штуки (рис. 29). Медіанні витрати на один презерватив – 10 грн (25-й–75-й проценти: 7,5–17 грн). У цілому медіанні витрати на презервативи за останні 30 днів склали 70 грн (25-й–75-й проценти: 36–150 грн).

Рисунок 29. Зв'язок між кількістю придбаних презервативів та частотою сексуальних контактів за останні 30 днів (серед загалу сексуально активних ЛВНІ за останні 30 днів, n=6752)

Тільки 3% сексуально активних ЛВНІ повідомили, що впродовж останнього місяця стикалися з ситуацією, коли вони не могли купити презервативи, хоча ті були потрібні. Як і у випадку зі шприцами, найбільш поширеними причинами були відсутність цілодобових аптек поблизу (38%) та висока ціна презервативів (33%) (рис. 30).

Рисунок 30. Причини випадків, коли ЛВНІ не могли купити презервативи, якщо вони були потрібні, протягом останніх 30 днів, % (серед загалу сексуально активних ЛВНІ за останні 30 днів, які мали такі випадки, n=215)

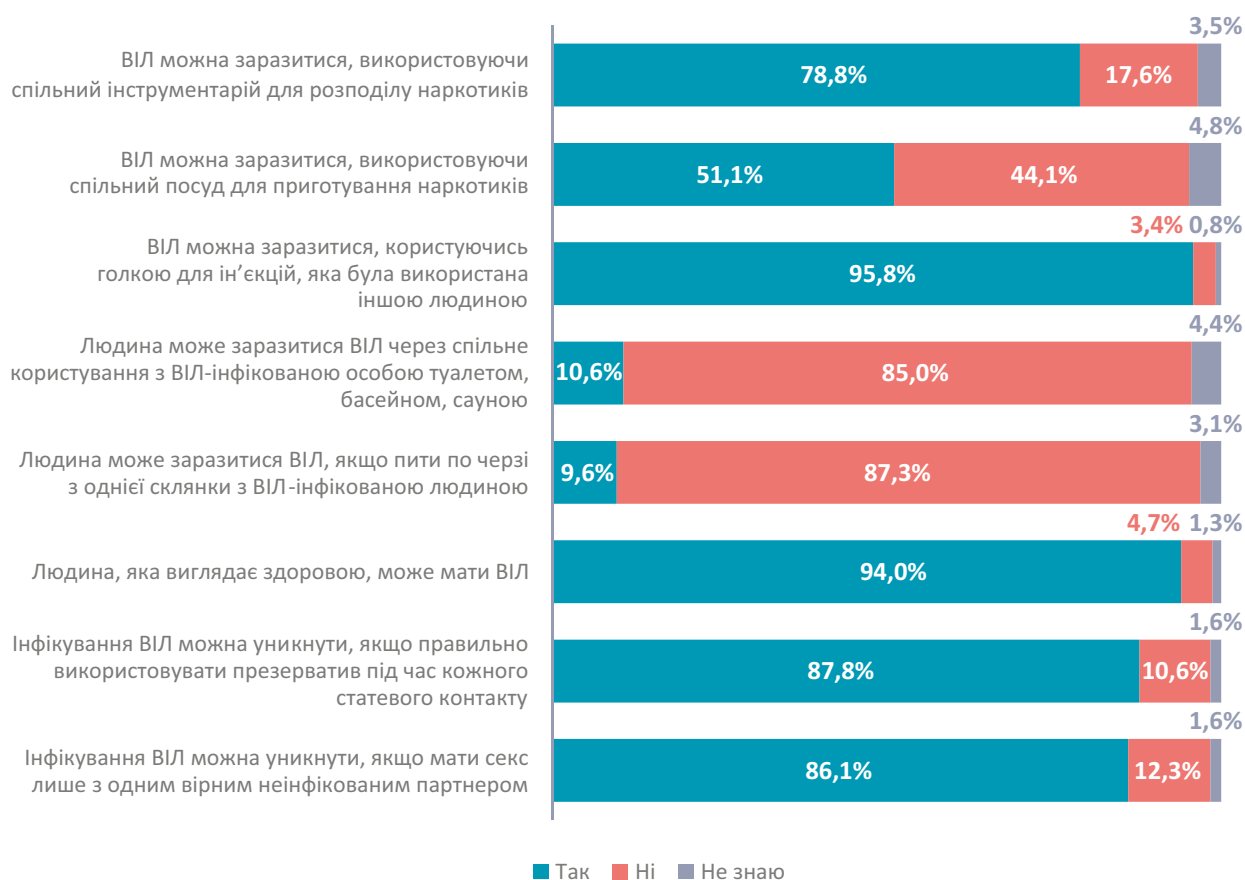

Знання шляхів передачі ВІЛ

Більшість опитаних правильно визначили парентеральний та статевий шляхи інфікування ВІЛ (рис. 31). 96% усіх респондентів знали про те, що ВІЛ можна інфікуватися, користуючись чужою голкою для ін'єкцій. Так само високу частку правильних відповідей було отримано на запитання щодо способів запобігання інфікуванню ВІЛ шляхом використання презерватива під час кожного статевого контакту (88%) і статевих стосунків тільки з одним неінфікованим партнером (86%). Майже всі (94%) погодилися з тим, що людина, яка виглядає здоровою, може мати ВІЛ. Більшість опитаних ЛВНІ правильно відповідали на запитання про міфи щодо шляхів передачі ВІЛ: те, що не можна заразитися ВІЛ, якщо пити по черзі з однієї склянки з ВІЛ-інфікованою людиною (87%), або користуватися спільно туалетом, басейном, сауною (85%). Найбільші сумніви викликали запитання щодо ризику передачі ВІЛ при використанні спільного посуду для приготування та розподілу наркотиків: 18% вважали, що неможливо інфікуватися при використанні спільного інструментарію для розподілу наркотиків, а 44% – при використанні спільного посуду для приготування наркотику.

Рівень знань щодо ВІЛ є нижчим у молодших вікових групах (до 29 років), серед осіб, які живуть на вулиці або не мають постійного житла та не-клієнтів програм зменшення шкоди.

Рисунок 31. Розподіл відповідей на запитання щодо шляхів передачі та профілактики ВІЛ-інфекції, %

Загалом 61% ЛВНІ правильно відповіли на шість запитань щодо шляхів передачі й запобігання ВІЛ та міфів.

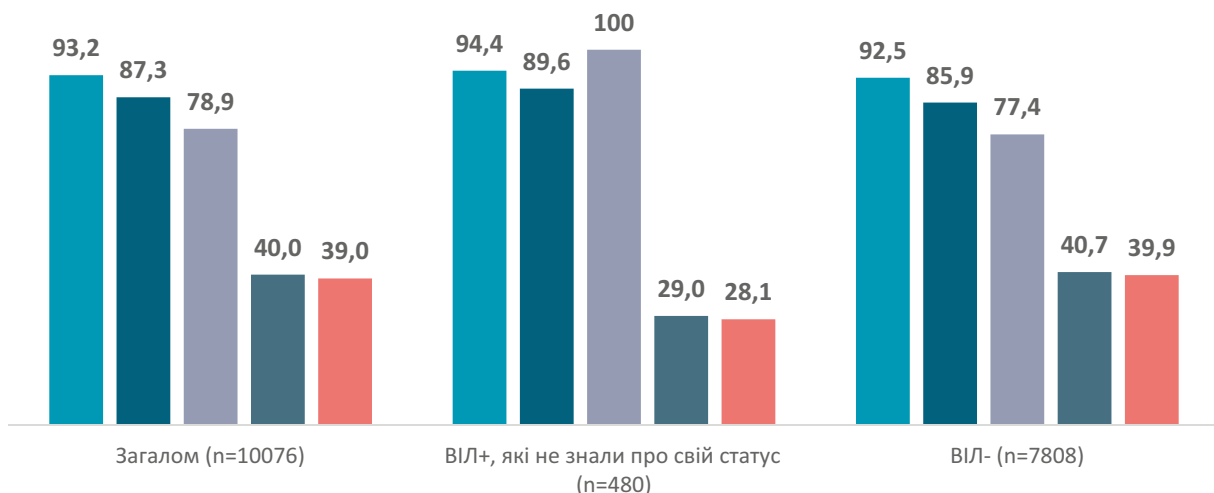
Охоплення тестуванням на ВІЛ та ВГС серед ЛВНІ

ДОСВІД ТЕСТУВАННЯ НА ВІЛ

Переважна більшість ЛВНІ (93%) вважає, що може безперешкодно пройти тестування на ВІЛ, якщо захоче це зробити; 87% знають, де можна пройти тест, а 78% робили тест на ВІЛ хоча б один раз упродовж життя (рис. 32). Значно менше опитаних проходили тестування на ВІЛ впродовж останнього року та отримали його результат (40%). ЛВНІ, які отримали позитивний результат тесту на ВІЛ у межах дослідження, проте не знали про свій статус, абсолютно всі робили тест на ВІЛ впродовж життя, проте тільки 28% робили його за останні 12 міс. і отримали результат.

Найнижчий рівень охоплення послугою тестування на ВІЛ як протягом життя, так і за останні 12 міс. спостерігається серед наймолодшої групи та тих, хто нещодавно розпочав вживання наркотичних речовин ін'єкційним шляхом. Ці показники є дещо вищими серед жінок у порівнянні з чоловіками, серед тих, хто практикує вживання як стимуляторів, так і опіатів, та ЛВНІ з низьким доходом. Велика різниця в показниках існує залежно від статусу клієнта профілактичних програм (табл. 28).

Рисунок 32. Показники доступу тестування на ВІЛ серед загалу вибірки

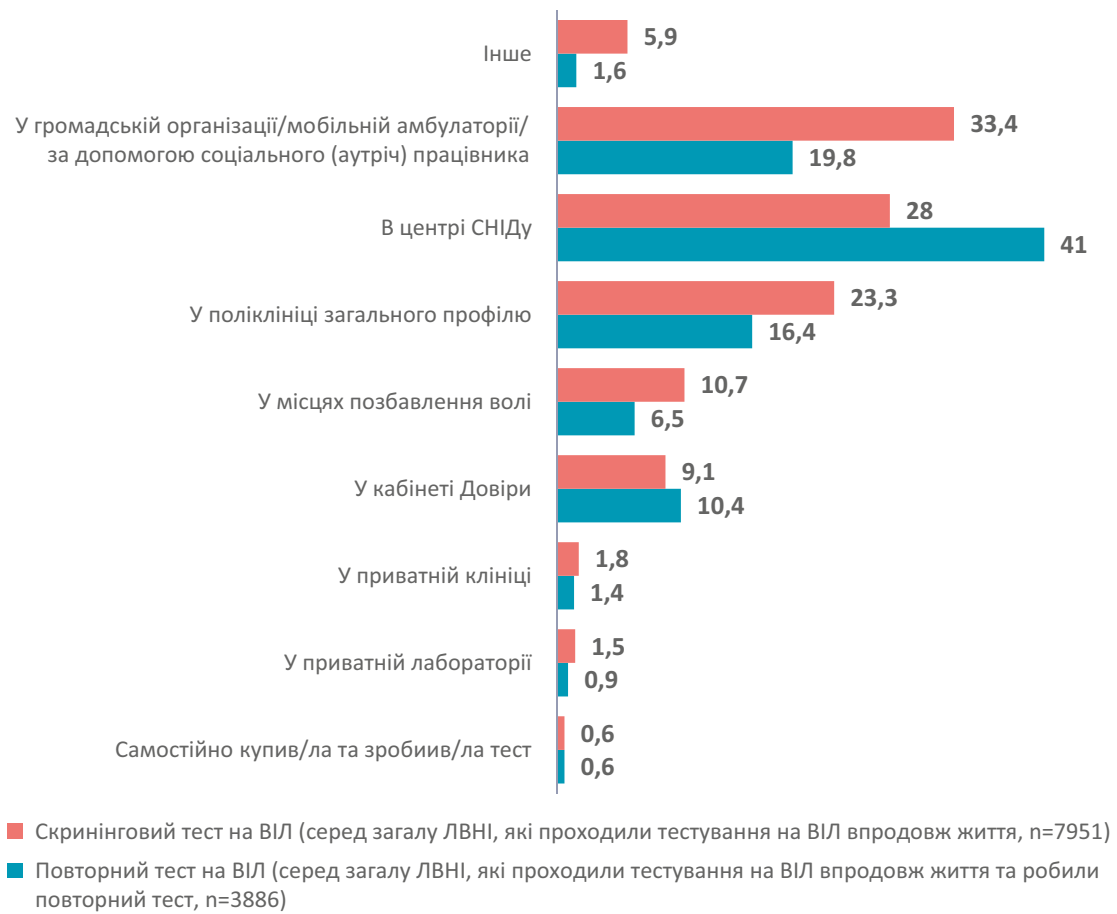
- Вважають, що можуть безперешкодно пройти тестування на ВІЛ, якби захотіли це зробити найближчим часом
- Знають, куди слід звертатися, якщо хочуть пройти тест на ВІЛ
- Проходили тестування на ВІЛ впродовж життя
- Проходили тестування на ВІЛ впродовж останніх 12 міс.
- Отримали результат тестування на ВІЛ впродовж останніх 12 міс.

Таблиця 28. Частка ЛВНІ, які пройшли тестування на ВІЛ за останні 12 міс. та отримали його результат, за соціально-демографічними характеристиками

	Мали досвід тестування на ВІЛ коли-небудь протягом життя		Мали досвід тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс.	
	п	%	п	%
Загалом	7908	78,4	3972	38,6
Вік, роки	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
< 25 років	364	53,6	194	28,2
25–34 роки	3191	77,6	1699	40,2
35–44 роки	3273	82,0	1563	38,8
45 років і старше	1080	82,8	516	38,1
Стать	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Чоловіча	6448	77,8	3239	38,3
Жіноча	1460	81,3	733	40,1
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
≤2 роки	428	57,0	216	28,2
3–5 років	651	67,4	346	35,4
6–10 років	1269	74,7	674	39,8
≥11 років	5540	83,1	2725	39,9
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Тільки опіюїди	5083	79,2	2585	39,6
Тільки стимулятори	816	69,5	342	27,1
Змішане вживання	2009	80,7	1045	41,9
Рівень доходу за останні 30 днів	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
≤1800	1674	82,4	861	41,5
1801–8800	5232	77,2	2630	38,3
8801 або більше	1002	78,9	481	36,2
Отримували профілактичні послуги НУО	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Так	4572	92,8	2996	60,5
Ні	3336	65,1	976	18,4

Перший скринінговий тест на ВІЛ найчастіше робили у громадських організаціях або на аутріч-маршрутах (33%), або у центрі СНІДу (28%) (рис. 33). Щодо повторного, підтверджуючого тесту, для цього здебільшого зверталися до центру СНІДу (41%). Менше відсотка самостійно купували та робили тест на ВІЛ.

Рисунок 33. Організації та установи, де ЛВНІ проходили скринінговий і повторний тести на ВІЛ, % (серед ЛВНІ, які пройшли тестування за останні 12 міс. та отримали його результат, n=3931)

Основними перешкодами для тестування на ВІЛ для ЛВНІ, які ніколи не проходили тест на ВІЛ-інфекцію, є відсутність бажання (39%), впевненість, що їхня сексуальна та ін'єкційна поведінка не могли призвести до інфікування (24% та 30% відповідно), а ще відсутність часу для тестування (24%) (рис. 34).

Рисунок 34. Причини непроходження тестування на ВІЛ, % (серед ЛВНІ, які ніколи не робили тест на ВІЛ, n=2089)

ТЕСТУВАННЯ НА ВІЛ ТА ГЕПАТИТ С У ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Близько чверті (27,5%) ЛВНІ робили швидкий тест на ВІЛ у громадських організаціях впродовж 2016–2017 рр., а 23% проходили тестування на гепатит С за цей період (*табл. 29*).

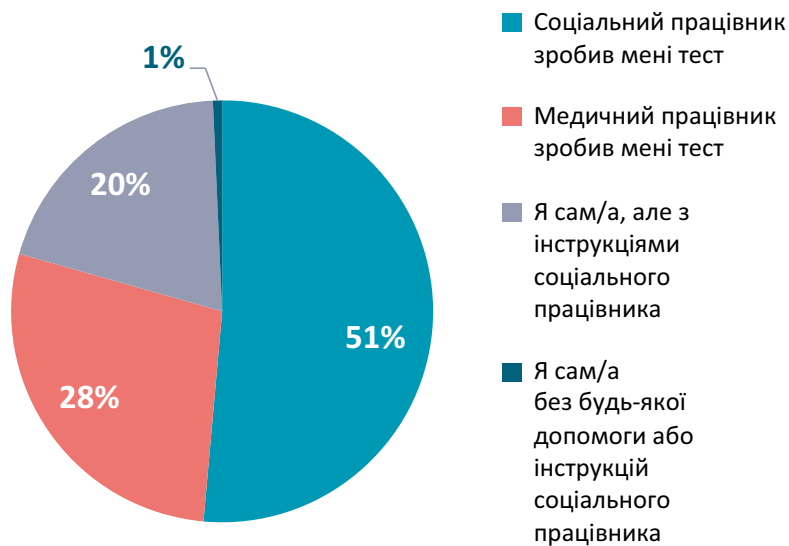
Таблиця 29. Частка ЛВНІ, які проходили тестування на ВІЛ та гепатит С в громадських організаціях у 2016–2017 рр., за соціально-демографічними характеристиками

	Проходили тестування на ВІЛ в НУО в 2016–2017 рр.		Проходили тестування на ВГС в НУО в 2016–2017 рр.	
	п	%	п	%
Загалом	2906	27,5	2374	23,0
<i>Вік, роки</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
< 25 років	116	17,4	99	14,7
25–34 роки	1285	30,3	1021	24,0
35–44 роки	1138	28,2	930	22,9
45 років і старше	367	27,5	324	23,8
<i>Стать</i>	<i>p=0.038</i>		<i>p=0.001</i>	
Чоловіча	2352	27,8	1899	22,3
Жіноча	553	30,4	475	25,9
<i>Стаж вживання наркотиків ін'єкційно</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
≤2 роки	115	14,8	93	12,7
3–5 років	243	25,7	211	21,7
6–10 років	521	29,9	420	24,2
≥11 років	2019	29,7	1643	23,9
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
Тільки опіоїди	1863	28,5	1506	22,7
Тільки стимулятори	228	17,8	180	13,9
Змішане вживання	815	32,8	688	28,1
<i>Рівень доходу за останні 30 днів</i>	<i>p=0.475</i>		<i>p=0.009</i>	
≤1800	609	30,2	254	25,2
1801–8800	1942	28,9	1591	23,1
8801 або більше	355	26,4	264	19,5

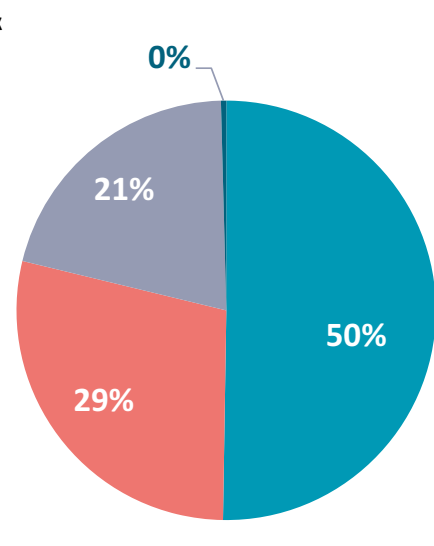
У половині випадків тест робив соціальний працівник громадської організації, а в кожному п'ятому випадку це було асистоване тестування, коли тест робив сам ЛВНІ з інструкціями соціального працівника (рис. 35). Усі опитані, які робили тест, висловлювали високий рівень задоволеності процедурою такого тестування. Незалежно від того, який це був тест та хто його проводив у громадській організації, медіанні оцінки зручності часу, місця, повноти інформації та конфіденційності склали 10 із 10 балів.

Рисунок 35. Розподіл відповідей на запитання: «Хто проводив останній швидкий тест у громадській організації?» залежно від виду тесту, % (серед ЛВНІ, які проходили тестування на ВІЛ (n=2970) та гепатит С (n=2453) в громадських організаціях у 2016–2017 рр.)

ШВИДКИЙ ТЕСТ НА ВІЛ

ШВИДКИЙ ТЕСТ НА ГЕПАТИТ С

ПОШИРЕНІСТЬ І ЛІКУВАННЯ ГЕПАТИТІВ, СИФІЛІСУ ТА ТУБЕРКУЛЬОЗУ ЗА САМОДЕКЛАРАЦІЄЮ

Близько третини (30,5%) ЛВНІ повідомляли про те, що хворіли на гепатит С. Трохи більше десятої частини респондентів зазначили, що хворіли або наразі хворіють на гепатит В (14%) та туберкульоз легень (11%). Тільки 2% ЛВНІ мали діагноз сифілісу. Охоплення вакцинацією на гепатит В є низьким: 10% ЛВНІ серед загалу опитаних повідомили, що проходили вакцинацію, а 17% не знали, чи отримували таку вакцину.

Поширеність усіх чотирьох хвороб, за самодекларацією, була вищою серед ЛВНІ старших вікових груп та з більшим стажем вживання наркотиків (табл. 30). Показник самодекларації гепатиту В та туберкульозу був вищим серед чоловіків, а гепатиту С та сифілісу – серед жінок. Споживачі наркотиків-стимуляторів мали найнижчі показники щодо гепатитів В і С та туберкульозу, а щодо сифілісу, то в цьому випадку не спостерігалось різниці між групами. ЛВНІ, які отримували профілактичні послуги, також мали вищий рівень виявлених гепатитів В, С та туберкульозу.

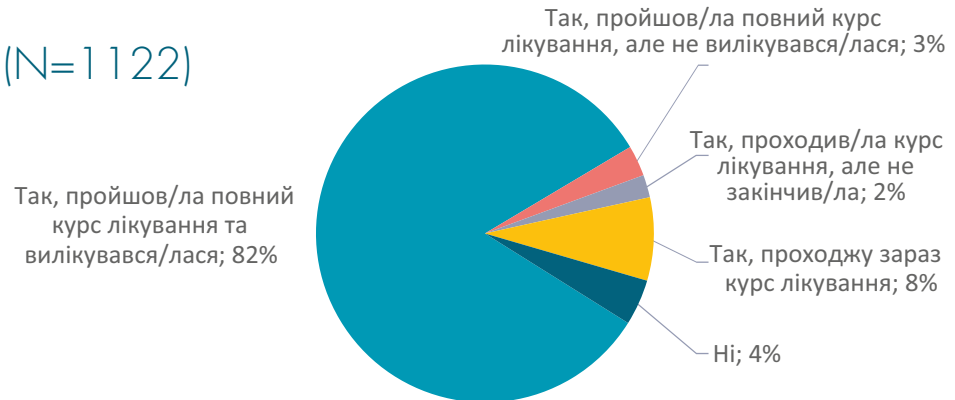
Таблиця 30. Наявність гепатитів В і С, туберкульозу та сифілісу серед ЛВНІ за самодекларацією залежно від соціально-демографічних характеристик

	Гепатит В		Гепатит С		Туберкульоз		Сифіліс	
	п	%	п	%	п	%	п	%
Загалом	1428	13,8	3011	29,4	1100	11,0	215	2,2
Вік, роки	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>	
< 25 років	11	1,5	40	6,2	6	1,1	5	0,8
25–34 роки	371	8,7	1001	24,2	183	4,4	49	1,3
35–44 роки	767	18,6	1443	35,3	614	15,4	123	3,1
45 років і старше	279	21,6	527	39,9	297	24,0	38	3,0
Стать	<i>p<0.001</i>		<i>p=0.006</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p=0.043</i>	
Чоловіча	1221	14,4	2425	28,8	952	11,6	164	2,1
Жіноча	207	11,4	586	32,1	148	8,4	51	3,0
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p=0.008</i>	
≤2 роки	21	2,5	39	5,1	23	3,1	8	1,3
3–5 років	46	4,5	114	11,8	23	2,4	14	1,6
6–10 років	125	7,4	364	21,4	65	3,5	23	1,4
≥11 років	1234	17,9	2484	36,3	987	14,9	169	2,6
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p=0.918</i>	
Тільки опіоїди	1026	15,6	2070	31,9	782	12,3	136	2,2
Тільки стимулятори	80	6,9	154	13,0	62	5,3	27	2,4
Змішане вживання	322	12,5	787	31,1	265	10,6	52	2,1
Рівень доходу за останні 30 днів	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p=0.142</i>	
≤1800	392	19,0	813	39,2	355	17,7	48	2,4
1801–8800	868	12,6	1860	27,3	653	9,9	136	2,1
8801 або більше	168	12,7	338	26,4	92	7,3	31	2,4
Отримували профілактичні послуги НУО	<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p<0.001</i>		<i>p=0.186</i>	
Так	861	16,9	2134	43,0	667	13,7	103	2,2
Ні	567	11,0	877	16,9	433	8,5	112	2,3

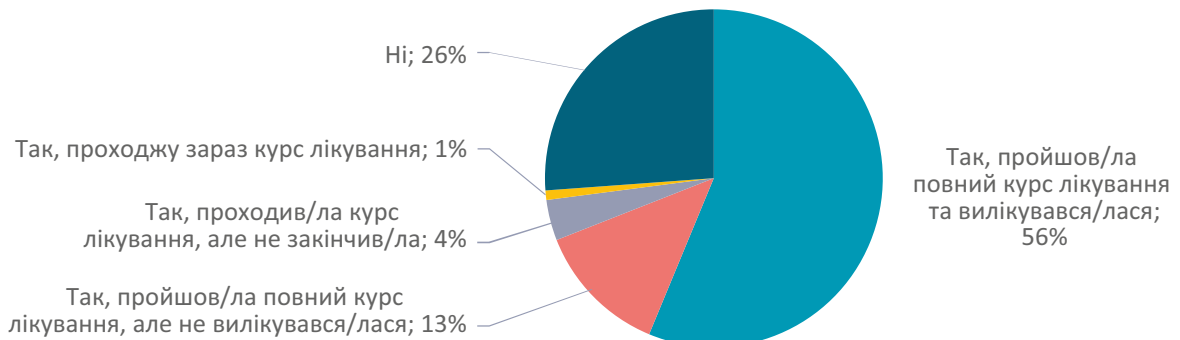
Досвід лікування відповідних інфекцій, за самодекларацією, показав відмінності у рівні доступу (рис. 36). Найменш доступним було лікування гепатиту С: 72% тих, хто знав про наявність у них гепатиту С, ніколи не лікувалися. Близько чверті (26%) опитаних, які знали про захворювання на гепатит В, не проходили лікування. З іншого боку, 4% респондентів, які повідомляли про те, що хворіли або хворіють на туберкульоз легень, не лікувалися. Щодо осіб з сифілісом, тільки 1% респондентів не проходили лікування.

Рисунок 36. Досвід лікування гепатитів В і С, туберкульозу легень та сифілісу серед ЛВНІ за самодекларацією, % (серед загалу ЛВНІ, які мали такі хвороби)

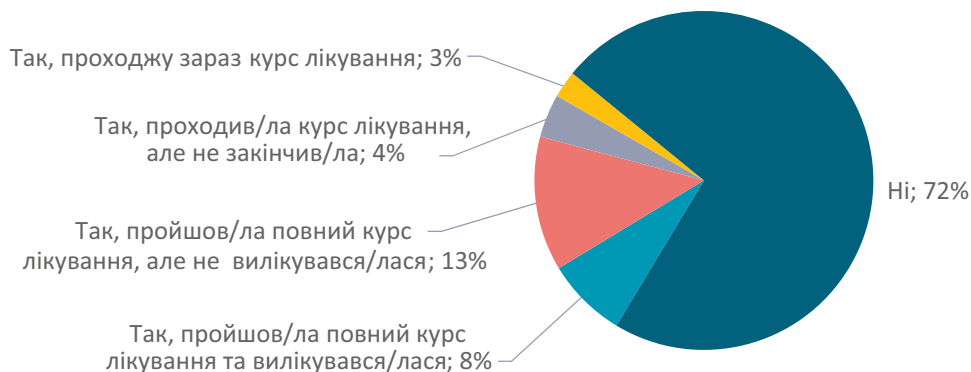
ТУБЕРКУЛЬОЗ (N=1 122)

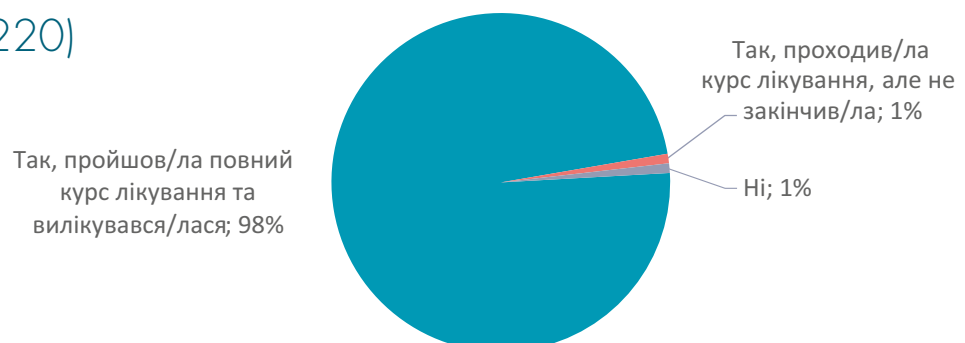
ГЕПАТИТ В (N=1 431)

ГЕПАТИТ С (N=3074)

СИФІЛІС (N=220)

Результати тестування на ВІЛ та гепатит С

ПОШИРЕНІСТЬ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ

Більш ніж кожен п'ятий ЛВНІ (22,6%, 95% ДІ: 21,7–23,3%) отримав позитивний результат на ВІЛ в рамках дослідження.

Серед ЛВНІ, які повідомили про свій ВІЛ-позитивний статус, 96% (1226 із 1282 осіб) підтвердили позитивний результат у межах дослідження (*табл. 31*). 8% респондентів (479 осіб), які, за результатами попередніх тестувань, повідомили про негативний ВІЛ-статус, за тестуванням у рамках дослідження отримали позитивний результат. У цілому питома частка осіб, які вперше дізналися про свій результат тесту і він виявився позитивним, становить 20% серед загалу виявлених ВІЛ-позитивних ЛВНІ у дослідженні; 4% ЛВНІ (56 осіб) серед тих, що задекларували свій ВІЛ-позитивний статус, отримали негативний результат у дослідженні. Причиною таких розбіжностей може бути обмежена чутливість та специфічність тестів, також певна частка опитаних могли помилково вважати себе ВІЛ-позитивними.

Таблиця 31. Самодекларований ВІЛ-статус та ВІЛ-статус, підтверджений результатами дослідження серед ЛВНІ

ВІЛ-статус за результатами тестування у межах дослідження	ВІЛ-статус (самодекларація)		
	позитивний	негативний	немає інформації про ВІЛ-статус (не тестувалися або відмовилися повідомляти)
Позитивний	95,8% (n=1226)	8,3% (n=479)	20,3% (n=556)
Негативний	4,2% (n=56)	92,0% (n=5513)	79,7% (n=2246)

Частки ВІЛ-позитивних осіб за результатами тестування в рамках дослідження в окремих соціально-демографічних групах наведено у *табл. 32*. Поширеність ВІЛ є вищою серед старших вікових груп (35 років і старше), серед жінок, ЛВНІ з більшим стажем вживання наркотиків, серед споживачів опіоїдів, клієнтів профілактичних програм та серед тих, хто має найнижчий рівень доходу.

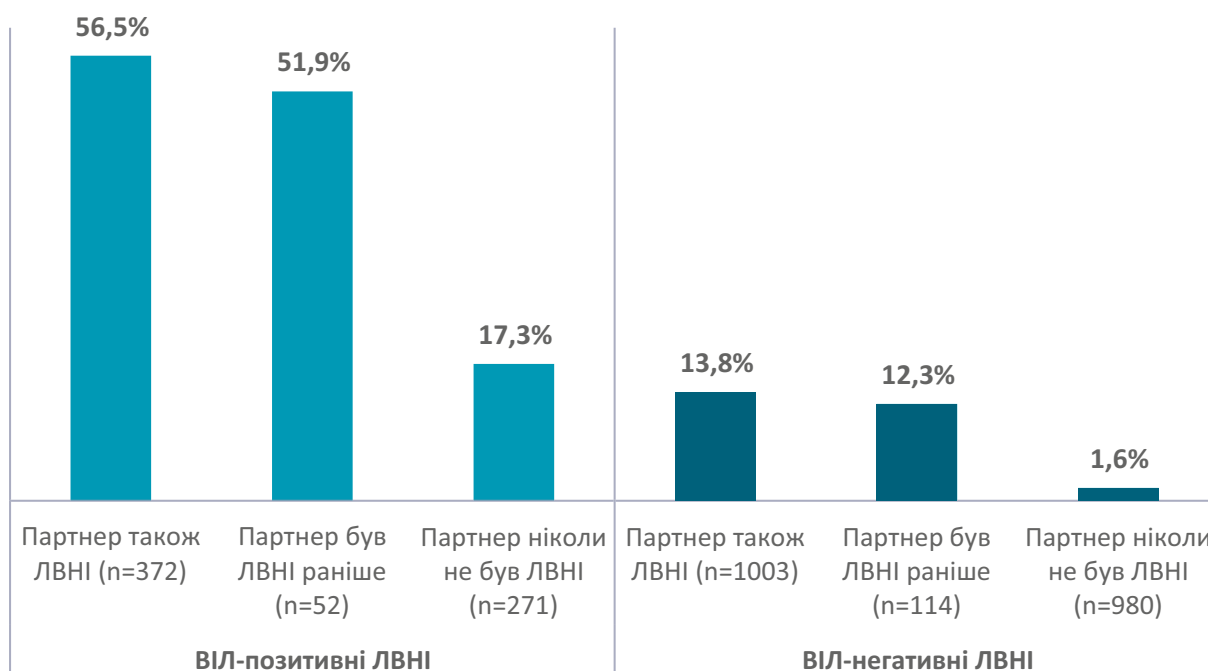
Таблиця 32. Частка ЛВНІ з позитивним результатом тесту на ВІЛ

	Поширеність ВІЛ	
	п	%
Загалом	2261	22,6
Вік, роки	<i>p<0.001</i>	
< 25 років	26	5,0
25–34 роки	594	14,3
35–44 роки	1211	30,4
45 років і старше	430	34,2
Стать	<i>p<0.001</i>	
Чоловіча	1694	20,7
Жіноча	567	31,4
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно	<i>p<0.001</i>	
≤2 роки	48	6,7
3–5 років	89	10,1
6–10 років	214	12,6
≥11 років	1905	28,5
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів	<i>p<0.001</i>	
Тільки опіоїди	1605	25,4
Тільки стимулятори	136	11,1
Змішане вживання	520	21,2
Рівень доходу за останні 30 днів	<i>p<0.001</i>	
≤1800	659	31,9
1801–8800	1352	20,5
8801 або більше	250	19,9
Отримували профілактичні послуги НУО	<i>p<0.001</i>	
Так	1329	27,2
Ні	932	18,4

ПОШИРЕНІСТЬ ВІЛ СЕРЕД ПОСТІЙНИХ ПАРТНЕРІВ ЛВНІ

Із загалу ЛВНІ, які мали чоловіка / дружину чи постійного партнера (n=6151), 47% знали та погодилися повідомити ВІЛ-статус партнера. У вибірці респондентів, які погодилися повідомити свій статус, 16% мали постійного партнера з ВІЛ-позитивним статусом (40% серед ВІЛ-позитивних ЛВНІ та 8% серед ВІЛ-негативних ЛВНІ). Вищі частки ЛВНІ із ВІЛ-позитивними партнерами спостерігалися серед осіб, які мали постійного партнера, що також був ЛВНІ або вживав наркотики ін'єкційним шляхом раніше (рис. 37).

Рисунок 37. Частка ЛВНІ, які мали постійного партнера з ВІЛ-позитивним статусом за самодекларацією залежно від того, чи вживав партнер наркотики ін'єкційним шляхом та ВІЛ-статусу опитаних, % (серед загалу ЛВНІ, які мали чоловіка/дружину чи постійного партнера та погодилися повідомити його статус, n=2792; із розрахунків виключені особи, які не знали, чи є їхній постійний партнер ЛВНІ)

Статус ЛВНІ за результатами тестування у межах дослідження

ПОШИРЕНІСТЬ ГЕПАТИТУ С

Дві третини ЛВНІ (63,9%, 95% ДІ: 63,3–65,1%) мали позитивний результат на антитіла до гепатиту С в рамках дослідження. Це понад вдвічі більше, ніж частка опитаних, які повідомили, що хворіли або хворіють на гепатит С (30,5%). Із загалу осіб, які вважали, що вони не хворіють на гепатит С, більше ніж половина (52%) отримали позитивний результат тесту на антитіла до ВГС, а серед тих, які не знали, чи є у них гепатит С, – 68%.

Як і у випадку з ВІЛ-інфекцією, гепатит С є більш поширеним серед старших вікових груп, ЛВНІ з довшим стажем вживання наркотиків та серед клієнтів НУО. Статистично значущі відмінності також спостерігаються і в інших підгрупах порівняння (табл. 33).

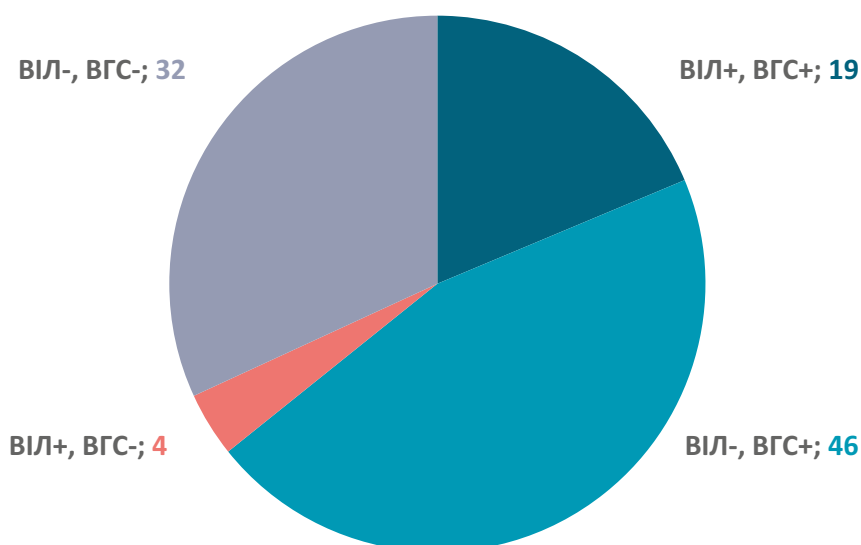
Таблиця 33. Частка ЛВНІ з позитивним результатом тесту на антитіла до гепатиту С

	Поширеність ВГС	
	n	%
Загалом	6424	63,9
Вік, роки	<i>p<0.001</i>	
< 25 років	191	29,8
25–34 роки	2452	59,5
35–44 роки	2794	70,0
45 років і старше	987	76,7
Стать	<i>p=0.001</i>	
Чоловіча	5340	64,6
Жіноча	1084	61,1
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно	<i>p<0.001</i>	
≤2 роки	210	28,3
3–5 років	431	44,6
6–10 років	967	57,5
≥11 років	4798	71,9
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів	<i>p<0.001</i>	
Тільки опіоїди	4338	68,0
Тільки стимулятори	441	37,7
Змішане вживання	1645	66,4
Рівень доходу за останні 30 днів	<i>p=0.007</i>	
≤1800	1361	66,9
1801–8800	4247	63,4
8801 або більше	816	62,5
Отримували профілактичні послуги НУО	<i>p<0.001</i>	
Так	72,7	72,6
Ні	55,3	55,9

ПОШИРЕНІСТЬ КО-ІНФЕКЦІЇ ВІЛ ТА ГЕПАТИТУ С

За результатами дослідження, серед загалу опитаних 18,7% ЛВНІ отримали позитивні результати тесту і на ВІЛ, і на антитіла до гепатиту С. Близько половини (47%) респондентів мали тільки гепатит С, а 4% – тільки ВІЛ-інфекцію (рис. 38). Більше чверті мають ко-інфекцію ВІЛ/ВГС серед жінок (26%), ЛВНІ у віці понад 34 роки (26%) та ЛВНІ зі стажем вживання наркотиків 11 років або більше (табл. 34).

Рисунок 38. Перетини груп ЛВНІ, інфікованих ВІЛ та вірусом гепатиту С, серед загалу опитаних, %

Таблиця 34. Перетини груп ЛВНІ, інфікованих ВІЛ та вірусом гепатиту С

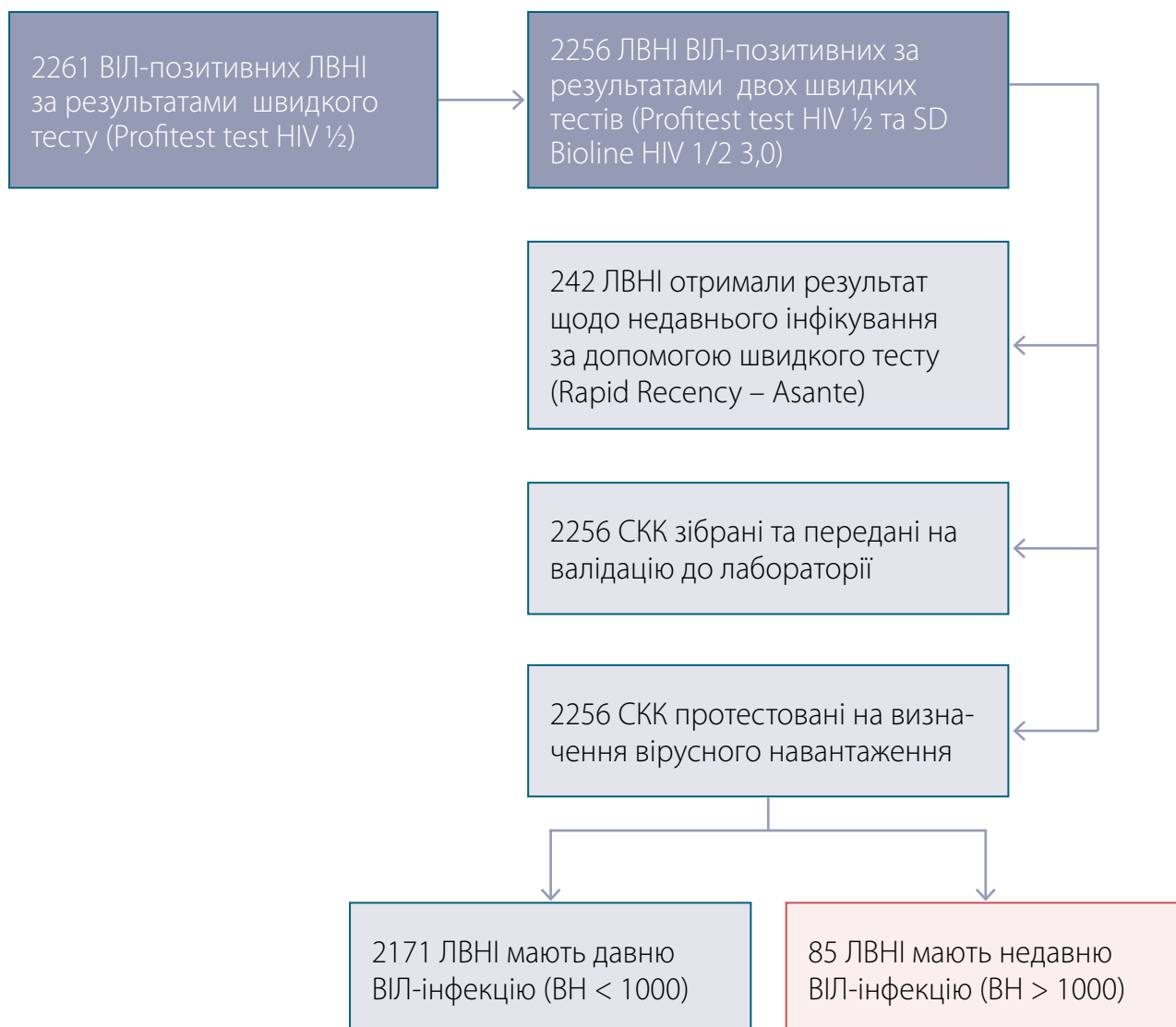
	ВІЛ+ ВГС+		ВІЛ+ ВГС-		ВІЛ- ВГС+		ВІЛ- ВГС-	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Загалом	1863	18,7	398	3,9	4561	45,2	3254	32,2
Вік, роки	<i>p<0.001</i>							
< 25 років	20	4,2	6	0,9	171	25,6	485	69,4
25–34 роки	470	11,4	124	2,9	1982	48,1	1532	37,6
35–44 роки	997	25,0	214	5,3	1797	45,0	979	24,6
45 років і старше	376	29,8	54	4,4	611	46,9	258	18,9
Стать	<i>p<0.001</i>							
Чоловіча	1410	17,2	284	3,5	3930	47,4	2658	31,9
Жіноча	453	25,5	114	5,8	631	35,6	594	33,0

	ВІЛ+ ВГС+		ВІЛ+ ВГС-		ВІЛ- ВГС+		ВІЛ- ВГС-	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно	<i>p<0.001</i>							
≤2 роки	19	2,5	29	4,2	191	25,8	525	67,5
3–5 років	67	8,0	22	2,1	364	36,6	511	53,4
6–10 років	155	9,5	59	3,1	812	48,0	652	39,4
≥11 років	1619	24,1	286	4,3	3179	47,8	1560	23,7
Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів	<i>p<0.001</i>							
Тільки опіоїди	1341	21,2	264	4,2	2997	46,8	1791	27,8
Тільки стимулятори	88	7,5	48	3,5	353	30,1	700	58,8
Змішане вживання	434	17,7	86	3,5	1211	48,7	763	30,1
Рівень доходу за останні 30 днів	<i>p<0.001</i>							
≤1800	546	26,4	113	5,5	815	40,5	569	27,6
1801–8800	1108	17,0	244	3,5	3139	46,4	2269	33,0
8801 або більше	209	16,3	41	3,6	607	46,2	414	33,9
Отримували профілактичні послуги НУО	<i>p<0.001</i>							
Так	1149	14,3	180	4,1	2421	41,6	1162	40,0
Ні	714	23,4	218	3,7	2140	49,2	2092	23,7

РІЧНА ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НА ВІЛ

«Захворюваність – це імовірність виникнення нових випадків певного медичного стану в конкретній популяції за певний проміжок часу» [15].

В рамках алгоритму ІБПД всім ЛВНІ, які отримали ВІЛ-позитивний результат тестування, також запропонували пройти тест на визначення недавнього інфікування ВІЛ (швидкий тест). Пізніше вже в лабораторних умовах всі зразки від ВІЛ-позитивних ЛВНІ були протестовані для визначення рівня вірусного навантаження, який і засвідчив фінальний результат щодо недавнього інфікування ВІЛ. Етапи тестування на недавню інфекцію представлено на [схемі 1](#).

Схема 1. Етапи тестування для визначення недавнього інфікування ВІЛ

Недавнім інфікуванням ВІЛ вважається таке, що відбулося за останні 180 днів. Річна захворюваність на ВІЛ (I_a) була розрахована за формулою, рекомендованою ВООЗ та ЮНЕЙДС [16]:

$$I_a = 1 - \exp\left(-\frac{R - \varepsilon P}{(1 - \varepsilon)\omega N}\right),$$

де:

N – кількість ВІЛ-негативних результатів,

P – кількість ВІЛ-позитивних результатів,

R – кількість недавніх ВІЛ-позитивних результатів,

ω – середня тривалість інфікування ВІЛ, вказана в роках (130 днів, або 0,36 років),

ε – коефіцієнт частоти хибних недавніх випадків (FRR) при розрахунку захворюваності (2%)

За результатами нещодавньої ВІЛ-інфекції проведено розрахунок річної кумулятивної захворюваності на ВІЛ. Результати обчислення річної захворюваності на ВІЛ серед ЛВНІ представлено в *табл. 35*.

Таблиця 35. Річна захворюваність на ВІЛ-інфекцію серед ЛВНІ, за соціально-демографічними характеристиками

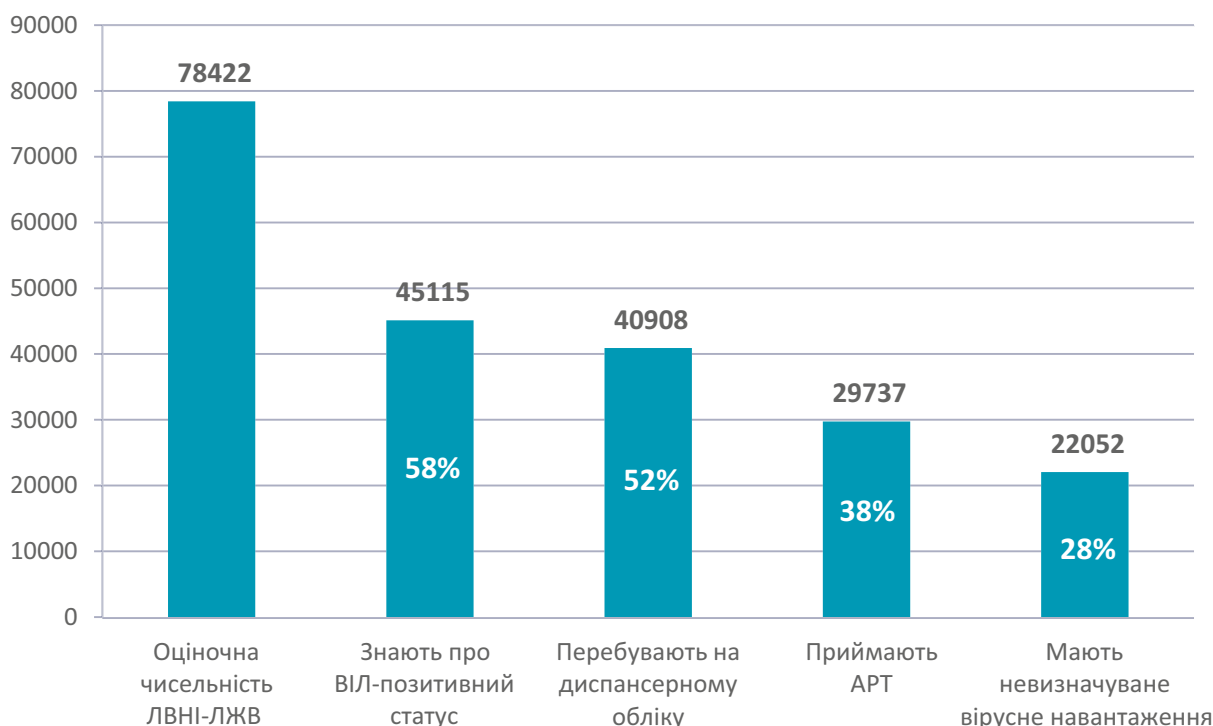
	%	95% ДІ
Загалом	2,4	1,9–3,0
Вік, роки	<i>p=0.167</i>	
14–25 років	2,1	0,0–4,3
20–34 роки	2,2	1,2–3,3
35–44 роки	3,1	1,7–4,5
45 років і старше	1,3	0,0–2,9
Стать	<i>p=0.007</i>	
Чоловіча	2,1	1,4–2,9
Жіноча	4,2	1,8–6,5
Стаж вживання ін'єкційних наркотиків, роки	<i>p=0.254</i>	
≤2	3,4	0,6–6,2
≥3	2,3	1,6–3,1
Тип наркотику	<i>p=0.778</i>	
Тільки опіоїди	2,3	1,4–3,2
Тільки стимулятори	2,6	0,5–4,5
Змішане вживання	2,7	1,2–4,2

Каскад лікування ВІЛ

Відповідно до цілей ЮНЕЙДС, суттєво зменшити ймовірність передачі ВІЛ та подальше поширення епідемії можливо, якщо досягти трьох амбіційних цілей: 90% всіх ЛЖВ знають свій статус; 90% ЛЖВ, які знають свій статус, отримують АРТ (або 81% усіх ЛЖВ); 90% ЛЖВ на АРТ мають пригнічення вірусного навантаження (або 73% усіх ЛЖВ). Результати біоповедінкового дослідження показують, які прогалини має каскад лікування ВІЛ-інфекції серед ЛВНІ-ЛЖВ щодо досягнення встановлених цілей (рис. 39). Близько половини ЛВНІ-ЛЖВ (55%) знають про свій ВІЛ-позитивний статус, а серед тих, які знають, 67% отримують АРТ. Доволі низьким є показник ефективного лікування – досягнення невизначуваного рівня вірусного навантаження.

Аналіз доступу до лікування залежно від статусу клієнта профілактичних програм свідчить про те, що клієнти програми зменшення шкоди мають більш ніж вдвічі вищі показники на всіх етапах каскаду лікування у порівнянні з не-клієнтами (рис. 40).

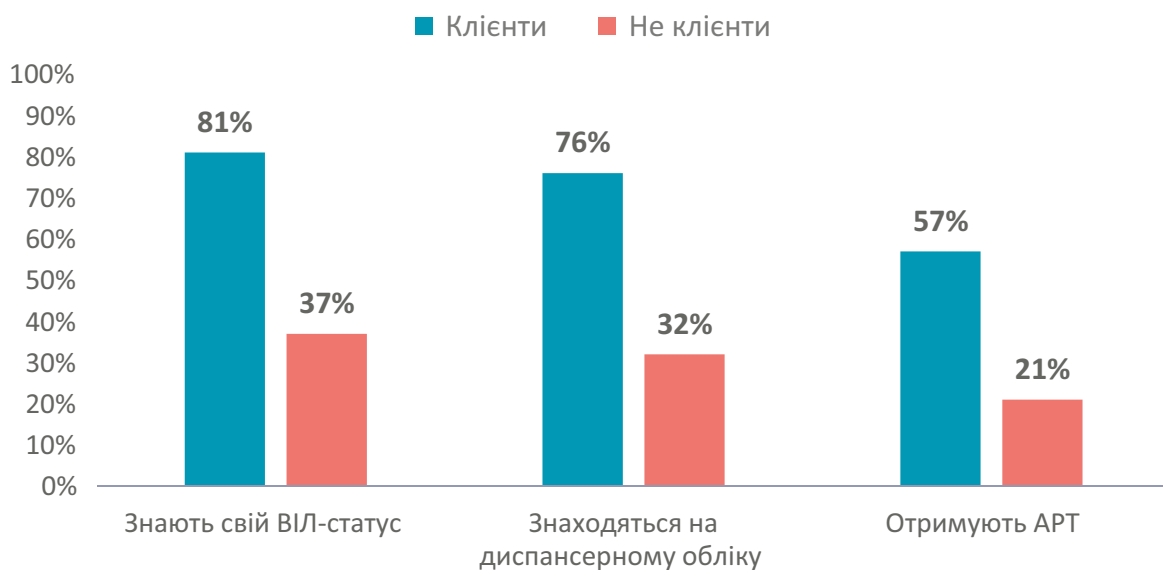
Рисунок 39. Каскад лікування ВІЛ-інфекції серед ЛВНІ

* Залежно від того, чи враховуються ВІЛ-позитивні респонденти, які відмовилися від відповіді на запитання про ВІЛ-статус, медичний облік, АРТ та вірусне навантаження, можуть бути отримані різні показники каскаду. Зображені частоти та відсотки на графіку є мінімальною оцінкою індикаторів каскаду, якщо ті, хто відмовився від відповіді на запитання, були віднесені до категорії пропущених значень.

- (1) **ЛВНІ-ЛЖВ:** частка ЛВНІ, які отримали позитивний результат тесту на ВІЛ у межах дослідження, помножена на оціночну чисельність групи [17].
- (2) **Знають свій статус:** частка ЛВНІ, які повідомили під час інтерв'ю або під час консультації з медичним працівником, що мають ВІЛ-позитивний результат попереднього тестування, серед тих, хто отримав позитивний результат на ВІЛ в рамках дослідження та погодився відповідати на запитання про ВІЛ-статус.
- (3) **Перебувають під медичним наглядом:** частка ЛВНІ, які вказали під час інтерв'ю або під час консультації з медичним працівником, що офіційно зареєстровані в Центрі СНІДу як ВІЛ-позитивна людина, серед тих, хто отримав позитивний результат на ВІЛ в рамках дослідження та погодився відповідати на запитання про ВІЛ-статус.
- (4) **Отримують АРТ:** частка ЛВНІ, які вказали під час інтерв'ю або під час консультації з медичним працівником, що отримують антиретровірусну терапію, серед тих, хто отримав позитивний результат на ВІЛ в рамках дослідження та погодився відповідати на запитання про ВІЛ-статус.
- (5) **Досягли невизначуваного вірусного навантаження:** частка ЛВНІ, які за результатами лабораторного тестування зібраних зразків сухої краплі крові (СКК) отримали результат щодо невизначуваного рівня вірусного навантаження (<1000 копій).

Рисунок 40. Каскад лікування ВІЛ-інфекції серед ЛВНІ залежно від статусу клієнта профілактичних програм

Чотири із п'яти ЛВНІ-ЛЖВ (70%), які повідомили, що перебувають під медичним наглядом, зазначили, що відвідували медичний заклад впродовж останніх шести місяців, 7% робили це від 7 до 12 місяців тому, а 14% фактично були «втраченими» пацієнтами – не відвідували центр СНІДу більше року. Серед ЛВНІ-ЛЖВ, які перебували на обліку, проте не отримували АРТ, три чверті (75%) ніколи не отримували АРВ-препарати; 17% починали АРТ, проте припинили лікування; решта очікували на початок АРТ (мали призначену схему).

Найбільші прогалини спостерігаються на етапі виявлення ВІЛ-інфекції. Для визначення факторів, які пов'язані з обізнаністю чи необізнаністю щодо ВІЛ-статусу, була побудована Мультиваріативна багаторівнева логістична регресія на підвибірці з ВІЛ-позитивних за ре-

зультатами дослідження ЛВНІ. У фінальну модель були включені тільки фактори, які мали значимий зв'язок із результуючою змінною ($p < 0.05$). В *табл. 36* представлено фінальний набір факторів, які мають зв'язок із обізнаністю щодо ВІЛ-статусу.

Основними факторами знання про ВІЛ-позитивний статус є вік 25–44 роки, при цьому в групі 45 років і старше вже не спостерігається подібної тенденції. Шанси знати свій ВІЛ-позитивний статус збільшуються в 1,3 рази з кожними п'ятьма роками вживання наркотичних речовин. ВІЛ-позитивні жінки мають вищі шанси знати про свій статус у порівнянні з чоловіками та тими, що мають дохід нижчий за прожитковий мінімум. Отримання ВІЛ-профілактичних послуг, медичних послуг, ТБ послуг та ЗПТ також збільшувало шанси знати про свій ВІЛ-позитивний статус. На рівні міста загальний рівень охоплення тестуванням ЛВНІ також мав значимий зв'язок із знанням ВІЛ статусу.

Таблиця 36. Фактори, пов'язані з необізнаністю та обізнаністю щодо ВІЛ-позитивного статусу: результати мультиномінальної багаторівневої логістичної регресії (скореговане співвідношення шансів та 95%-ний довірчий інтервал)

	Знання ВІЛ-статусу Скоректовані СШ* (95% ДІ**), n=2,122
FIXED EFFECTS	
<i>Індивідуальний рівень</i>	
Вікова група 25–34 роки (реф. <25 років)	3,3 (0,9–12,3)
Вікова група 35–44 роки (реф. <25 років)	2,7 (0,7–10,0)
Вікова група 45 роки і старше (реф. <25 років)	1,7 (0,4–6,8)
Жіноча стать (реф.: чоловіки)	1,7 (1,3–2,2)
Стаж вживання наркотичних речовин, 5-річні інтервали	1,3 (1,1–1,4)
Місячний дохід: менше прожиткового мінімуму (реф.: більше прожиткового мінімуму)	1,4 (1,2–1,8)
Отримували профілактичні послуги ¹ (реф.: не отримували)	3,9 (3,1–4,9)
Отримували медичні (не специфічні для ВІЛ) послуги ¹ (реф.: не отримували)	1,4 (1,1–1,7)
Досвід отримання ЗПТ протягом життя (реф.: не мають такого досвіду)	3,0 (2,1–4,3)
Отримували послуги з лікування ТБ ¹ (реф.: не отримували лікування)	2,1 (1,6–2,9)
Позитивний результат тестування на ВГС (реф.: негативний)	1,5 (1,2–2,1)
<i>Рівень міста</i>	
Кількість ЛВНІ, протестованих протягом року в місті / 1,000	0,9 (0,90–0,99)
Місто, дисперсія	0,532
Стать, дисперсія	0,008
Досвід отримання ЗПТ протягом життя, дисперсія	0,024

¹ Протягом останнього року

*СШ – співвідношення шансів

**ДІ – довірчий інтервал

VPC в нульовій моделі: 0.217

Динаміка основних характеристик та показників

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Таблиця 37. Динаміка соціально-демографічних характеристик

	2011		2013		2015		2017	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Середній вік, років	33,1		33,4		33,9		35,5	
Стать								
Чоловіки	6578	72,5	7366	76,4	7424	80,1	8282	81,7
Жінки	2491	27,5	2136	23,6	1851	19,9	1792	18,3
Шлюбний стан								
Одружений/заміжня або має постійного партнера	4238	46,8	4175	43,3	5611	59,4	5745	57,3
Неодружений/незаміжня і не має постійного партнера	4814	53,2	5326	56,6	3661	40,6	4329	42,7
Зайнятість								
Навчається	281	3,1	263	2,6	74	0,8	78	0,8
Мають постійну роботу	5587	61,8	2222	23,0	2105	23,1	324	3,2
Мають випадкові заробітки			4406	46,1	4642	47,7	2563	25,5
Не працюють	3175	35,1	2668	28,3	2378	28,3	7109	70,5

ПОКАЗНИКИ ЩОДО ВЖИВАННЯ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН

Рисунок 41. Динаміка показника середнього віку ініціації вживання наркотичних речовин, 2011–2017 рр.

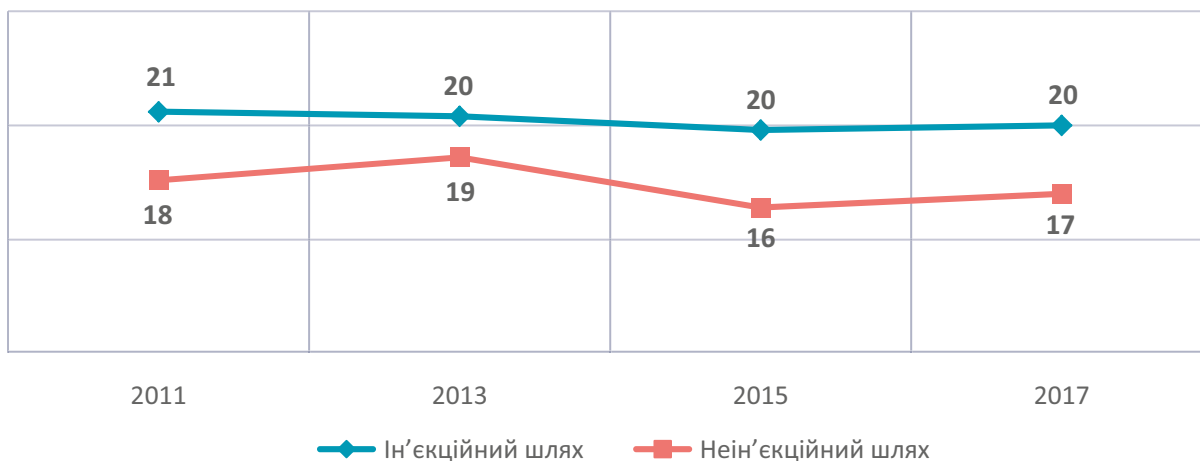

Рисунок 42. Динаміка стажу вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, 2011–2017 рр.

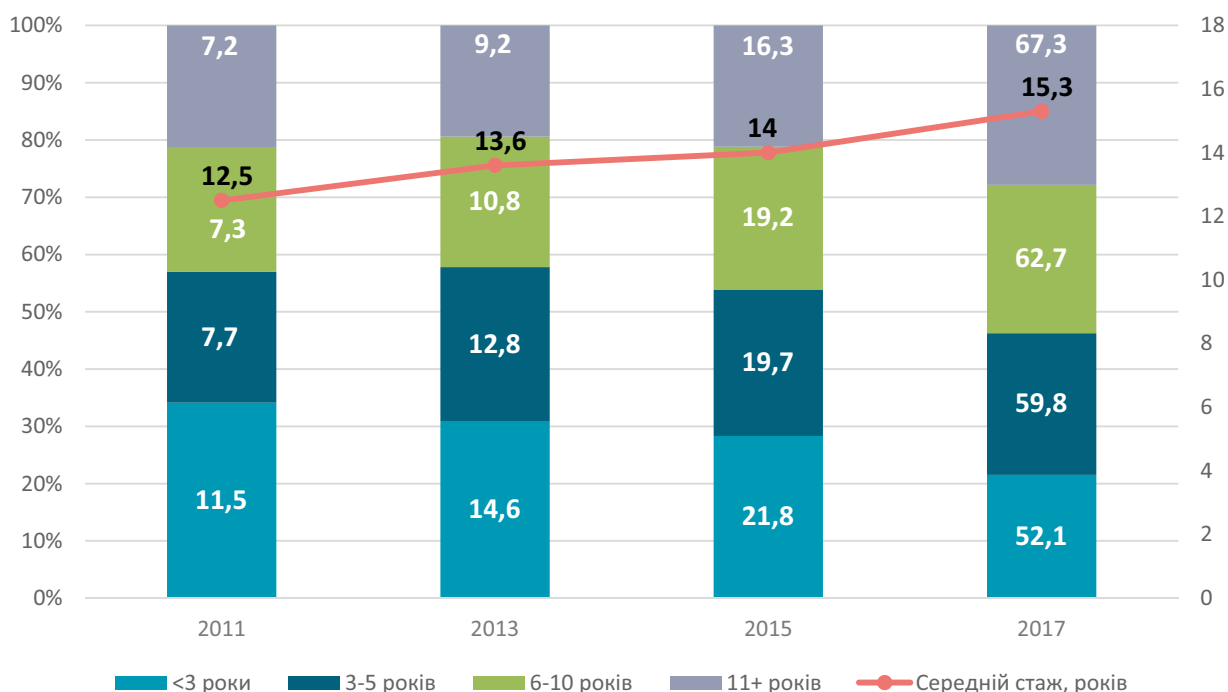
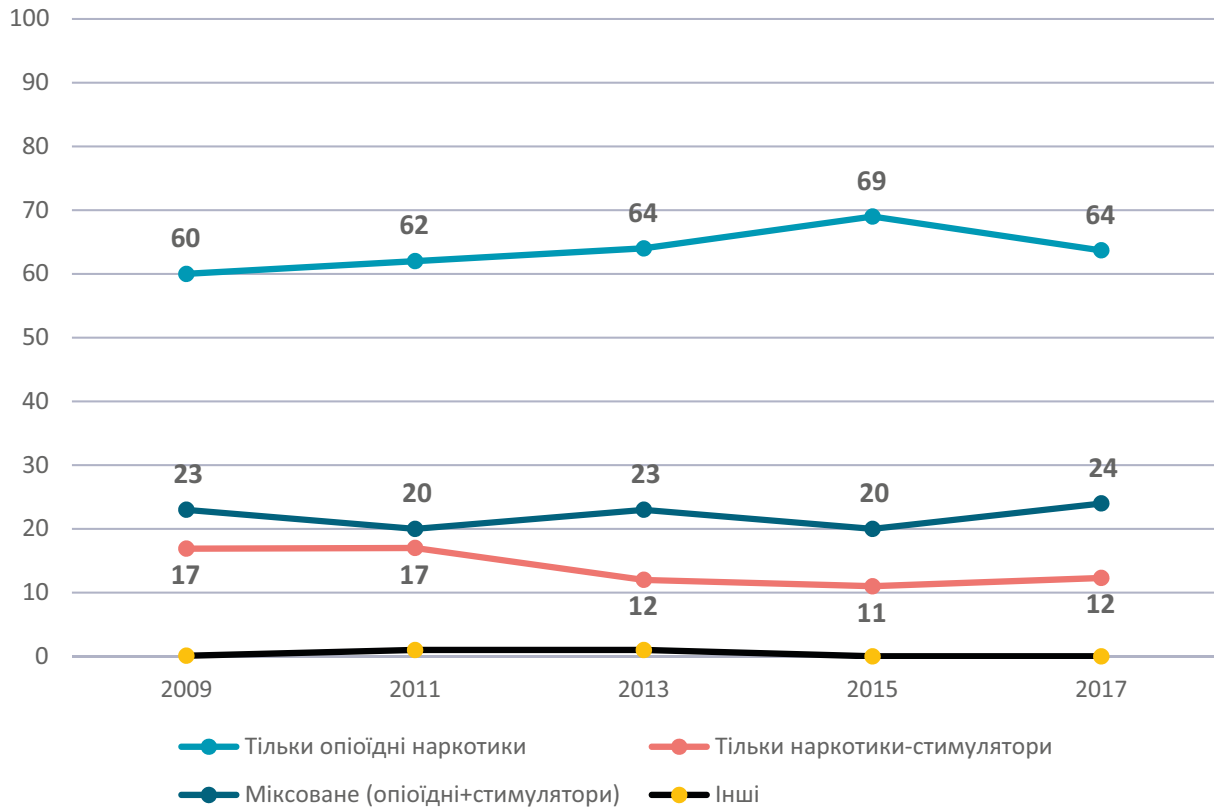

Рисунок 43–44. Рівень вживання наркотичних речовин ін'єкційним шляхом протягом останніх 30 днів, %

ЗАГАЛОМ

ЛВНІ У ВІЦІ ДО 25 РОКІВ

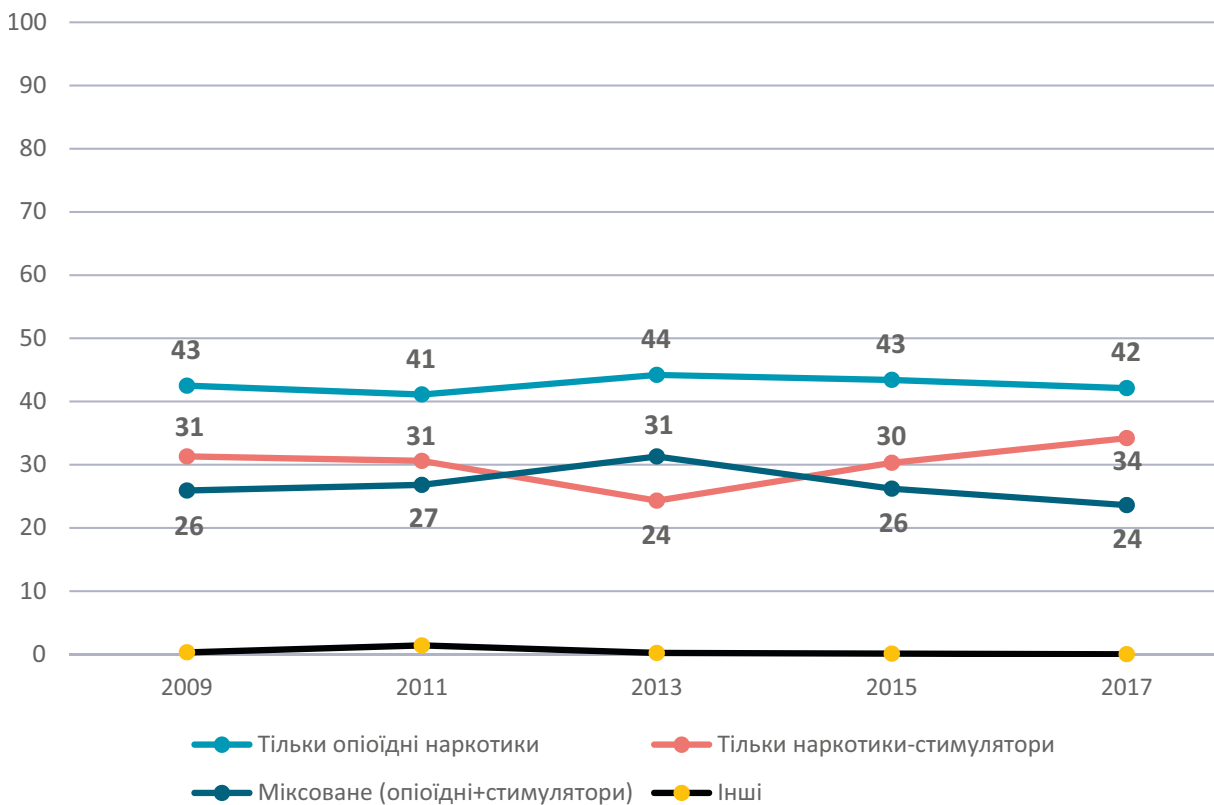
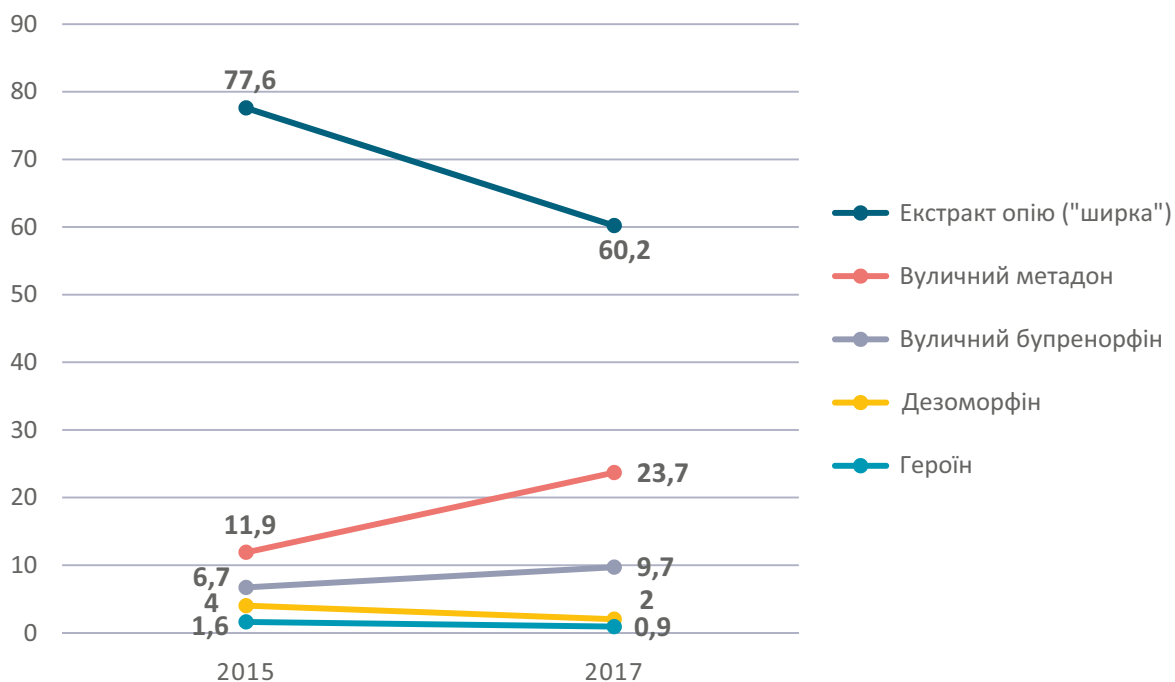
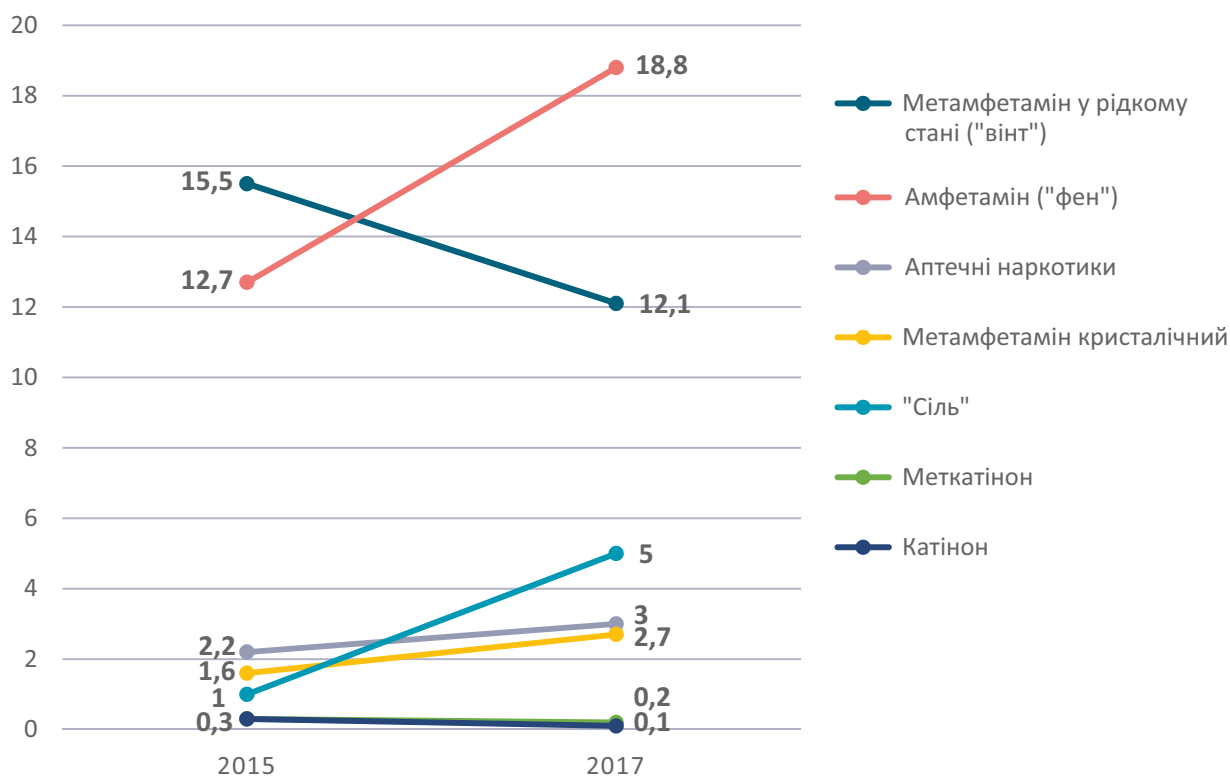

Рисунок 45–46. Рівень вживання та динаміка різних наркотичних речовин ін'єкційним шляхом протягом останніх 30 днів, 2015–2017 рр., %

ОПІОЇДНІ НАРКОТИКИ

НАРКОТИКИ-СТИМУЛЯТОРИ

НАЯВНІСТЬ РИЗИКОВАНИХ ІН'ЄКЦІЙНИХ ПРАКТИК

Рисунок 47. Динаміка основних ін'єкційних ризикованих практик, 2011–2017 рр., %

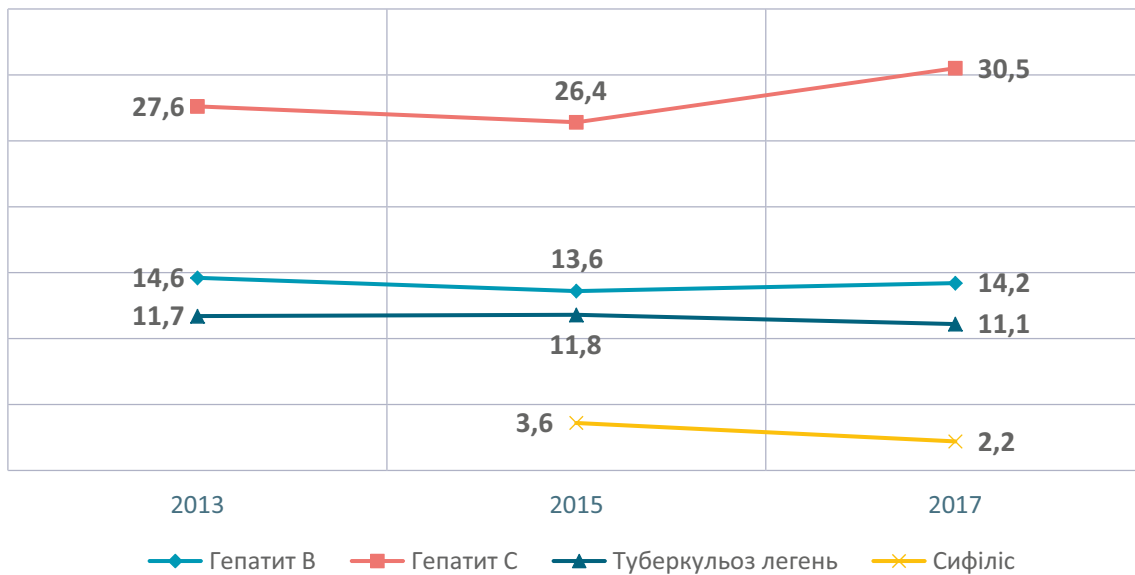
СЕКСУАЛЬНА ПОВЕДІНКА

Таблиця 38. Динаміка показників ризикованої сексуальної поведінки, 2011–2017 рр., %

	2011	2013	2015	2017
Використання презерватива під час останнього контакту із сексуальним партнером, %	48	54	48	44
<i>Тип партнера, з яким практикували останній сексуальний контакт, %:</i>				
постійний	–	71	75	73
випадковий	–	26	23	25
комерційний (якому давали винагороду за секс)	–	2	1	2
комерційний (який давав винагороду за секс)	–	1	1	0
<i>Використання презерватива за останні 90 днів, %:</i>				
вказали про наявність постійного сексуального партнера (-ів)	77	76	63	65
завжди використовували презерватив із постійним сексуальним партнером (-ами)	27	29	26	23
вказали про наявність випадкового сексуального партнера (-ів)	33	34	30	26
завжди використовували презерватив із випадковим сексуальним партнером (-ами)	53	56	47	50
вказали про наявність комерційного сексуального партнера (-ів), якому давали винагороду за секс	3	4	3	3
завжди використовували презерватив із комерційним сексуальним партнером (-ами), якому давали винагороду за секс	53	63	63	62
вказали про наявність комерційного сексуального партнера (-ів), який давав винагороду за секс	3	2	2	1
завжди використовували презерватив із комерційним сексуальним партнером (-ами), який давав винагороду за секс	58	62	53	20

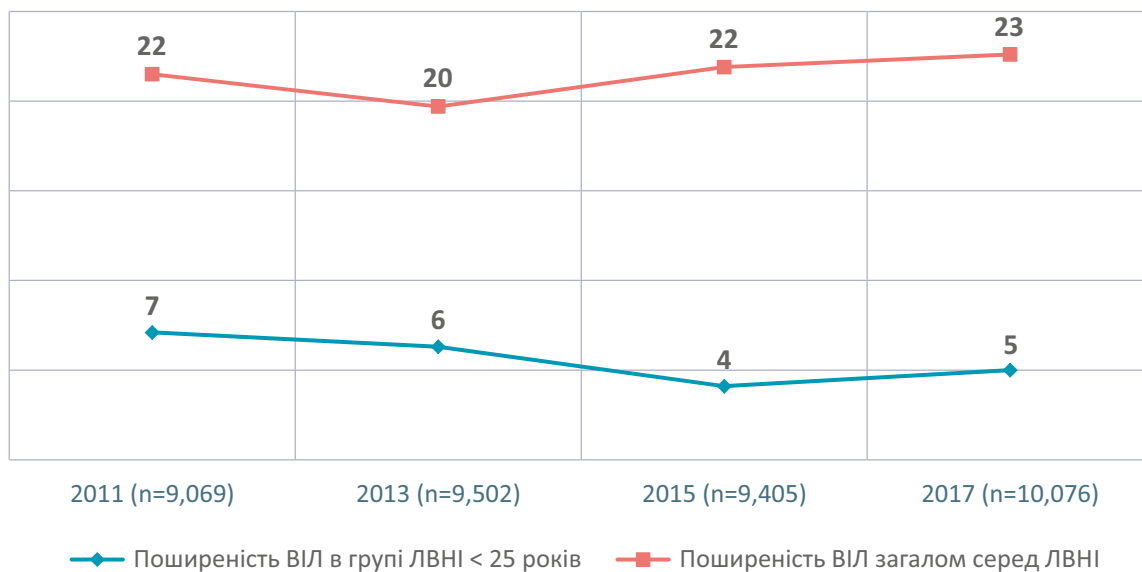
ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВИЯВЛЕННЯ ГЕПАТИТУ В, ГЕПАТИТУ С, ТУБЕРКУЛЬОЗУ ЛЕГЕНЬ ТА СИФІЛІСУ

Рисунок 48. Динаміка наявності гепатитів В і С, туберкульозу легень та сифілісу серед ЛВНІ за самодекларацією впродовж 2013–2017 рр., %

ПОШИРЕНІСТЬ ТА ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НА ВІЛ-ІНФЕКЦІЮ

Рисунок 49. Динаміка поширення ВІЛ серед загалу ЛВНІ та серед ЛВНІ у віці до 25 років, 2011–2017 рр., %

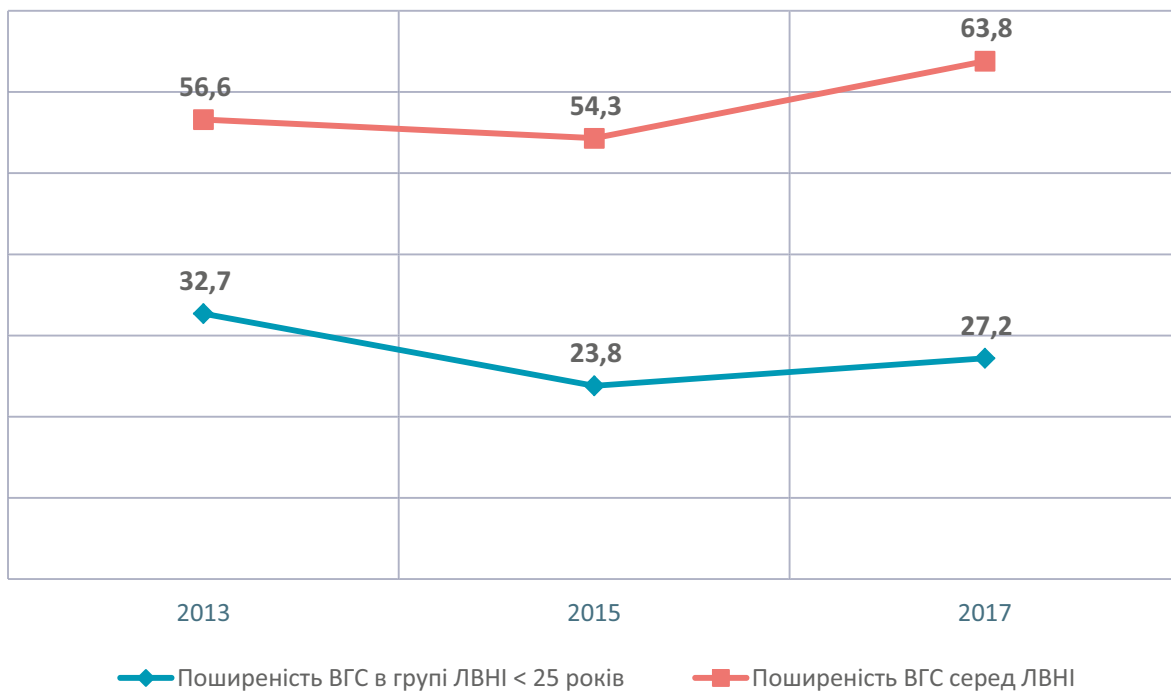

Таблиця 39. Динаміка річного рівня захворюваності на ВІЛ-інфекцію серед ЛВНІ впродовж 2013–2017 рр.

	%	95% ДІ
2013	0,74	0,33–1,14
2015	1,36	0,85–1,87
2017	2,44	1,86–3,02

ПОШИРЕНІСТЬ ГЕПАТИТУ С

Рисунок 50. Динаміка поширення ВГС серед загалу ЛВНІ та серед ЛВНІ у віці до 25 років, 2011–2017 рр., %

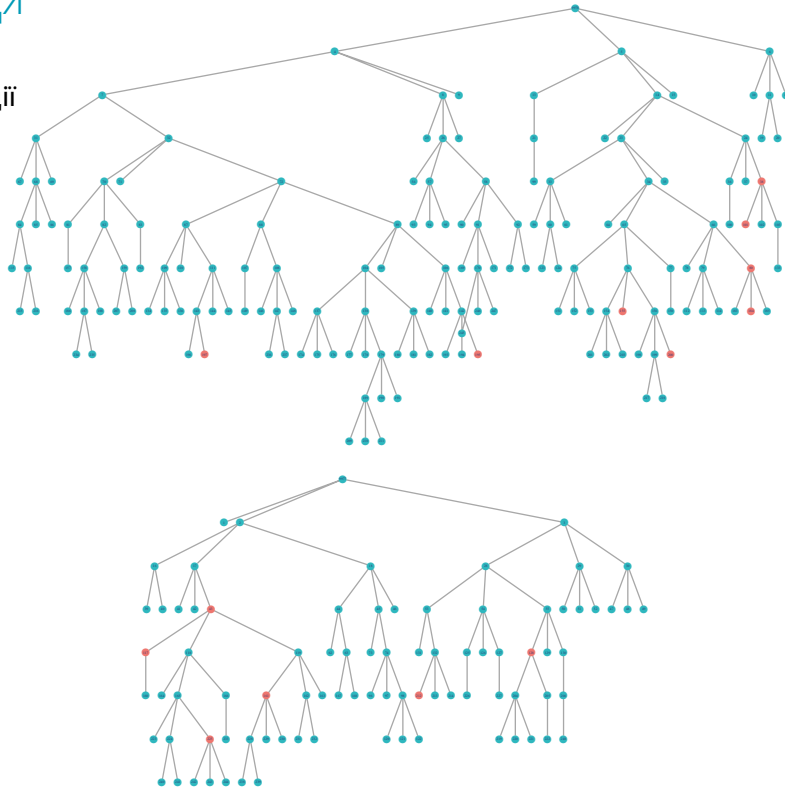

Регіональні показники

М. ВІННИЦЯ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

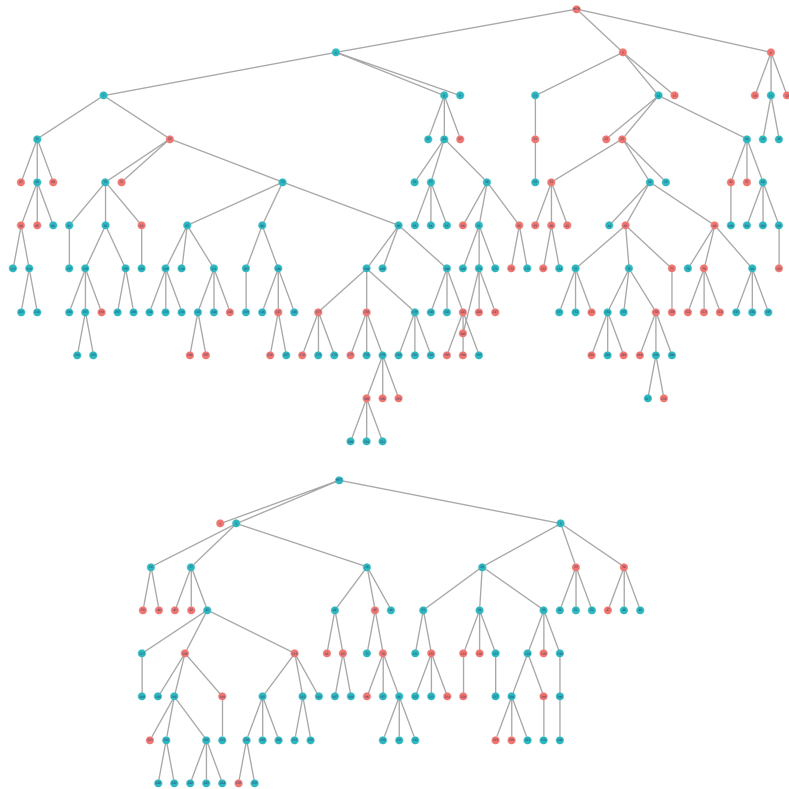

Рисунок 51. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 40. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	8,0	4,6	11,3
25–34 роки	49,7	41,4	58,0
35–44 роки	33,2	25,7	40,8
45 років і старше	9,1	3,2	15,1
Стать			
Чоловіча	83,4	77,5	89,3
Жіноча	16,6	10,7	22,5
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	66,4	59,7	73,2
Неодружені та не мають постійного партнера	33,6	26,8	40,4
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	29,6	23,1	36,0
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	53,4	45,8	60,9
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	7,1	2,3	11,9
Магістр, спеціаліст	9,9	5,3	14,6
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	11,4	6,7	16,2
1801–8800	85,1	80,0	90,1
8801 або більше	3,5	1,4	5,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 41. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	9,1	5,1	13,0
3–5 років	15,3	10,7	20,0
6–10 років	19,7	13,8	25,6
≥11 років	55,9	48,3	63,6

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	30,4	23,6	37,3
Тільки стимулятори	40,3	33,0	47,7
Змішане вживання	29,3	22,5	35,9
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	0,8	0,0	2,0
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	2,7	0,6	4,9
Використовували свій шприц повторно**	29,8	23,2	36,4
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	17,9	12,6	23,1
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	25,8	20,0	31,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 42. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	34,5	27,0	42,2
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	11,3	6,6	16,0
1 партнер	67,6	60,6	74,5
2–5 партнерів	19,9	14,0	25,8
6 та більше партнерів	1,3	0,0	2,8
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	27,1	21,2	32,9
ВІЛ-позитивний	1,1	0,0	2,3
Невідомий	37,9	31,5	44,3
Немає постійного сексуального партнера	34,0	27,4	40,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 43. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	6,0	3,1	8,8
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	31,4	24,7	38,1
Не були ув'язнені	62,6	55,2	70,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 44. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	30,8	24,6	37,2
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	53,9	46,5	61,3
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	25,7	19,2	32,3
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	11,5	6,2	16,7
Отримували медичні послуги в мед. закладах	8,9	5,0	12,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 45. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

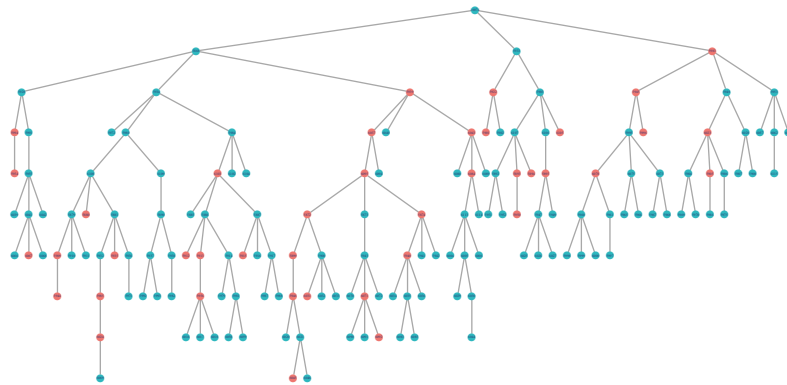
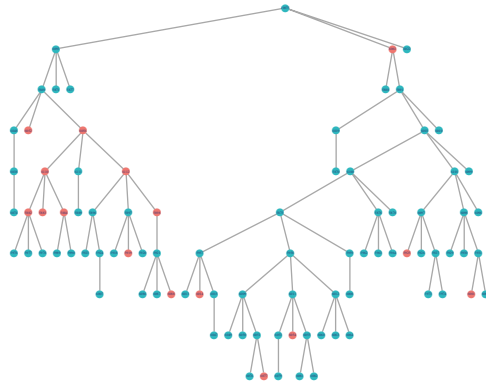
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	5,6	2,3	8,8
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	62,9	56,1	69,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ЛУЦЬК

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

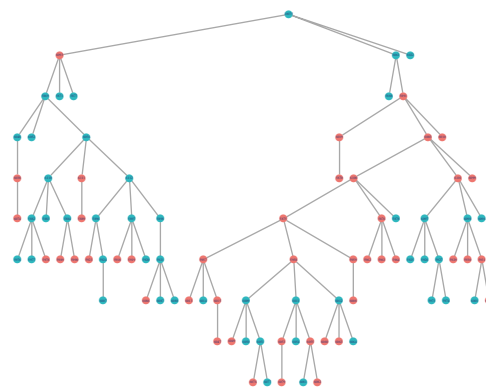
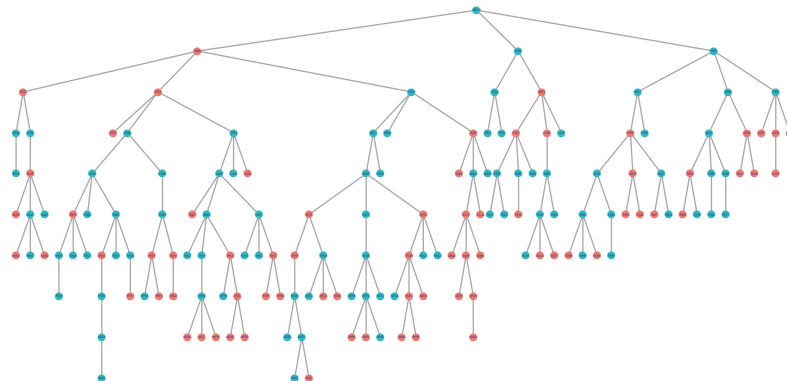

Рисунок 52. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 46. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	3,8	1,8	5,8
25–34 роки	34,5	27,9	41,1
35–44 роки	39,5	32,1	47,0
45 років і старше	22,2	15,7	28,7
Стать			
Чоловіча	83,9	78,8	89,0
Жіноча	16,1	11,0	21,2
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	60,6	53,4	68,0
Неодружені та не мають постійного партнера	39,4	32,0	46,6
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	16,3	11,7	21,0
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	66,7	60,6	73,0
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	8,8	4,6	13,1
Магістр, спеціаліст	8,1	4,5	11,6
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	25,7	19,3	32,0
1801–8800	64,2	57,9	70,5
8801 або більше	10,1	6,3	14,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 47. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	9,0	4,5	13,6
3–5 років	9,2	5,2	13,1
6–10 років	17,0	12,4	21,5
≥11 років	64,8	57,8	71,9

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	67,9	60,7	75,2
Тільки стимулятори	16,4	10,4	22,3
Змішане вживання	15,7	11,0	20,4
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	0,9	0,0	1,9
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	4,1	1,3	6,9
Використовували свій шприц повторно**	34,0	28,1	40,0
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	17,6	12,9	22,4
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	18,8	14,0	23,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 48. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	52,5	44,4	60,6
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	15,1	10,8	19,4
1 партнер	67,5	61,4	73,8
2–5 партнерів	14,2	9,6	18,7
6 та більше партнерів	3,2	1,3	5,1
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	25,3	19,0	31,5
ВІЛ-позитивний	3,8	1,8	5,8
Невідомий	40,6	33,3	47,8
Немає постійного сексуального партнера	30,4	23,9	36,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 49. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	5,5	2,4	8,5
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	44,7	37,4	52,0
Не були ув'язнені	49,9	42,8	56,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 50. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	52,9	45,0	60,6
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	43,1	34,1	52,1
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	32,8	24,9	40,6
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	15,6	10,7	20,4
Отримували медичні послуги в мед. закладах	8,6	5,2	12,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 51. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

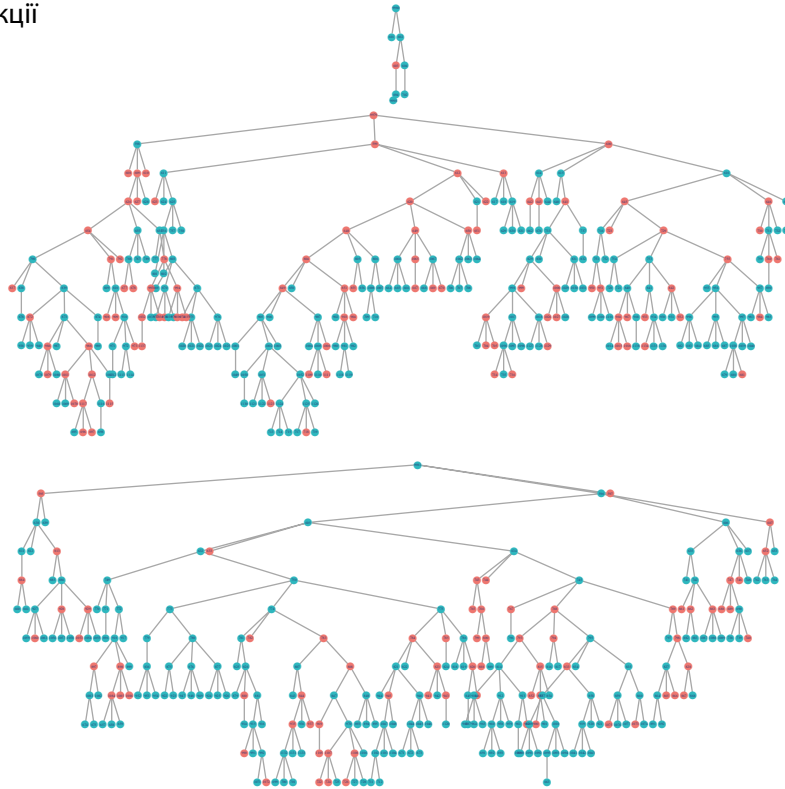
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	20,2	14,5	26,0
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	52,1	44,1	60,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ДНІПРО

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

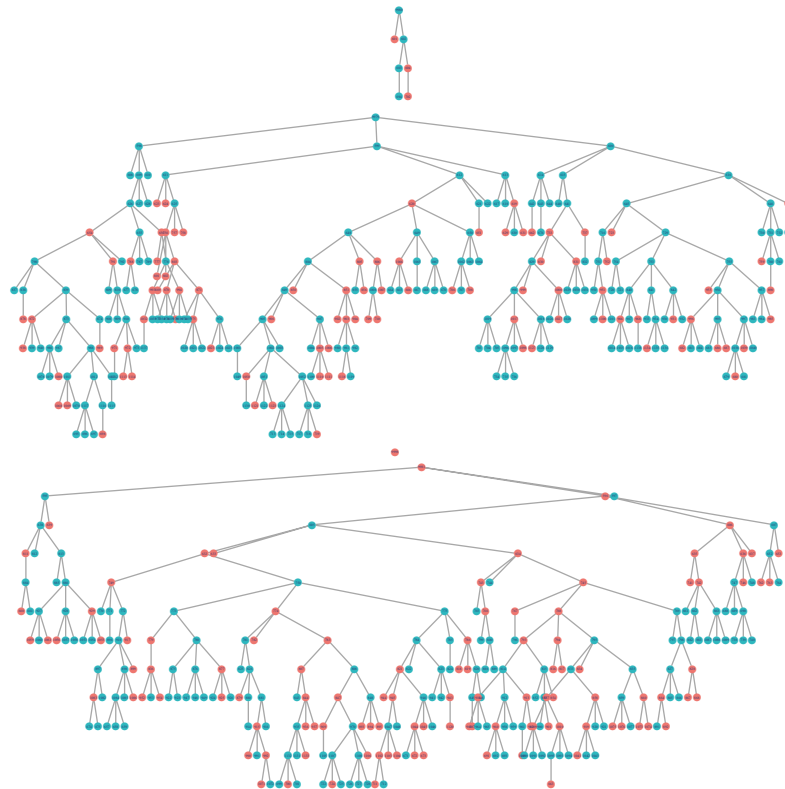

Рисунок 53. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 52. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	3,2	1,5	4,9
25–34 роки	34,7	28,8	40,6
35–44 роки	39,5	33,4	45,6
45 років і старше	22,6	16,8	28,4
Стать			
Чоловіча	77,7	72,9	82,4
Жіноча	22,4	17,6	27,1
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	57,5	51,5	63,4
Не одружені та не мають постійного партнера	42,5	36,6	48,5
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	20,7	15,3	26,1
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	63,6	57,6	69,6
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	4,3	2,2	6,4
Магістр, спеціаліст	10,3	7,1	13,5
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	12,1	8,5	15,5
1801–8800	70,5	65,1	75,9
8801 або більше	17,5	12,7	22,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 53. Стаж вживання наркотиків ін'екційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'екційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'екційно			
≤2 роки	6,0	3,4	8,7
3–5 років	7,6	4,6	10,5
6–10 років	12,5	8,4	16,6
≥11 років	73,9	68,2	79,5

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	69,6	63,5	75,6
Тільки стимулятори	12,8	8,7	16,9
Змішане вживання	17,7	13,1	22,2
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	3,7	2,2	5,2
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	9,6	5,7	13,5
Використовували свій шприц повторно**	54,9	49,1	60,8
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	58,3	52,8	63,9
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	28,8	23,4	34,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 54. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	40,9	33,9	48,0
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	15,5	11,1	19,9
1 партнер	67,9	62,2	73,6
2–5 партнерів	13,1	9,1	17,1
6 та більше партнерів	3,5	1,3	5,6
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	23,0	18,4	27,6
ВІЛ-позитивний	4,1	2,3	5,9
Невідомий	40,5	34,4	46,6
Немає постійного сексуального партнера	32,5	26,6	38,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 55. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	6,7	3,7	9,6
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	41,4	35,1	47,9
Не були ув'язнені	51,9	45,3	58,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 56. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	28,65	22,85	34,39
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	39,2	33,5	44,9
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	23,7	18,2	29,2
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	18,0	12,6	23,3
Отримували медичні послуги в мед. закладах	19,1	14,4	23,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 57. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

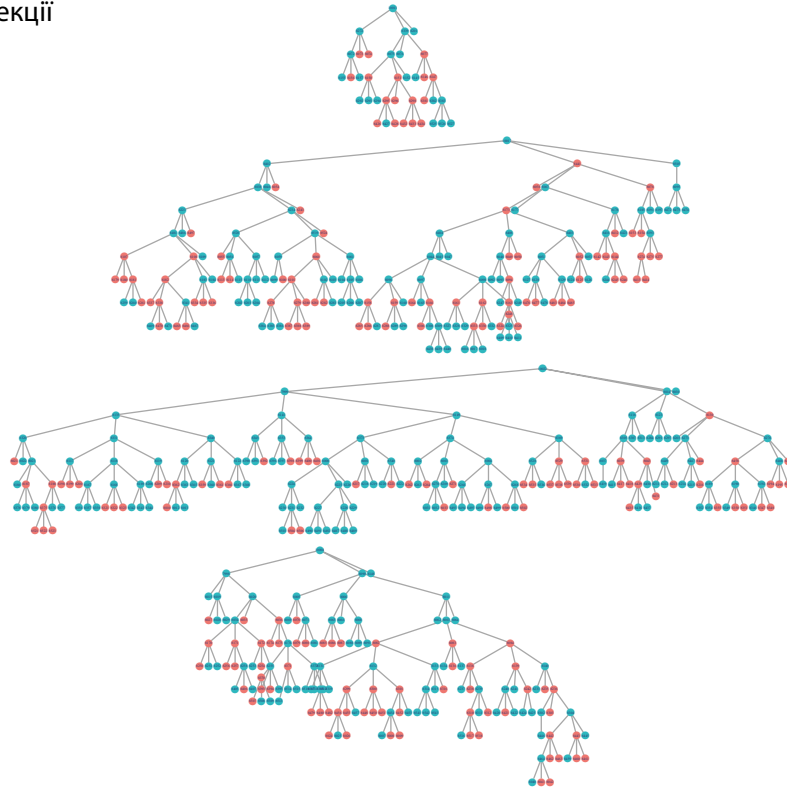
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	29,9	25,2	34,5
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	62,8	58,0	67,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. КРИВИЙ РІГ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

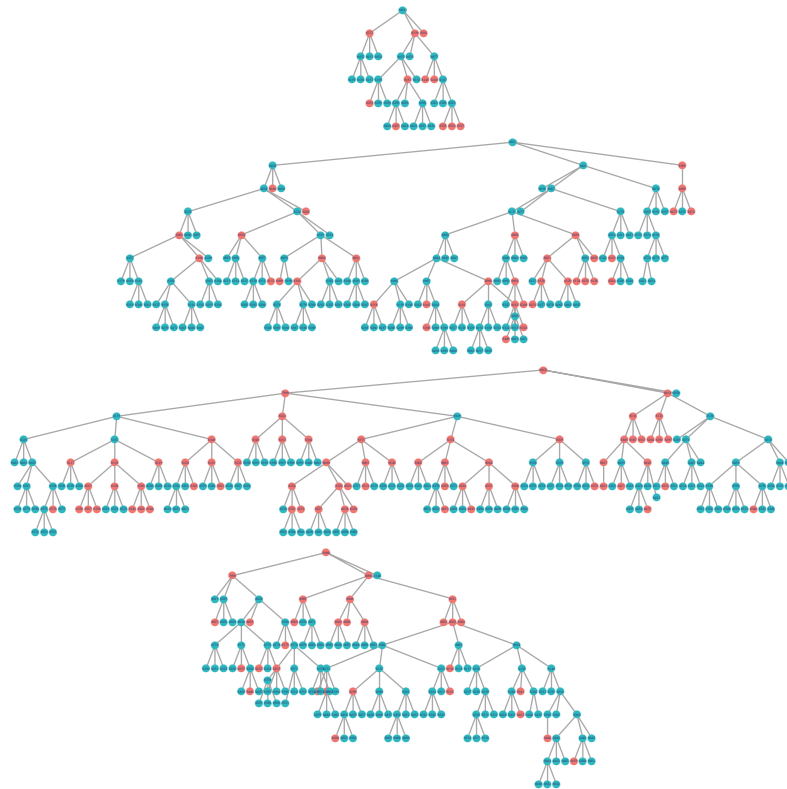

Рисунок 54. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 58. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	7,7	4,9	10,5
25–34 роки	27,6	23,2	31,9
35–44 роки	44,2	39,4	49,0
45 років і старше	20,6	16,5	24,7
Стать			
Чоловіча	78,5	75,1	82,0
Жіноча	21,5	18,0	24,9
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	51,2	47,0	55,4
Не одружені та не мають постійного партнера	48,8	44,6	53,1
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	25,7	21,8	29,6
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	62,3	58,1	66,5
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	5,5	3,4	7,7
Магістр, спеціаліст	6,5	4,1	8,8
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	14,3	11,1	17,5
1801–8800	75,2	71,2	79,2
8801 або більше	10,5	7,6	13,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 59. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	7,5	4,7	10,3
3–5 років	7,2	5,0	9,5
6–10 років	11,7	8,6	14,8
≥11 років	73,6	68,5	78,6

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	69,6	65,2	74,0
Тільки стимулятори	7,6	5,2	10,1
Змішане вживання	22,7	18,7	26,8
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	5,3	3,5	7,1
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	10,4	7,7	13,1
Використовували свій шприц повторно**	50,7	46,4	55,2
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	62,6	57,9	67,2
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	12,8	9,7	15,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 60. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	38,8	33,4	44,1
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	25,6	21,5	29,8
1 партнер	52,4	47,7	57,0
2–5 партнерів	18,2	14,9	21,6
6 та більше партнерів	3,7	2,2	5,3
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	16,6	13,0	20,3
ВІЛ-позитивний	3,3	1,8	4,8
Невідомий	36,2	31,6	40,7
Немає постійного сексуального партнера	43,9	39,2	48,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 61. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	11,1	8,3	13,9
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	41,7	36,4	46,9
Не були ув'язнені	47,2	42,2	52,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 62. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	16,0	12,6	19,4
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	59,6	55,2	64,1
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	20,8	17,0	24,6
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	6,5	4,5	8,5
Отримували медичні послуги в мед. закладах	13,0	10,2	15,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 63. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

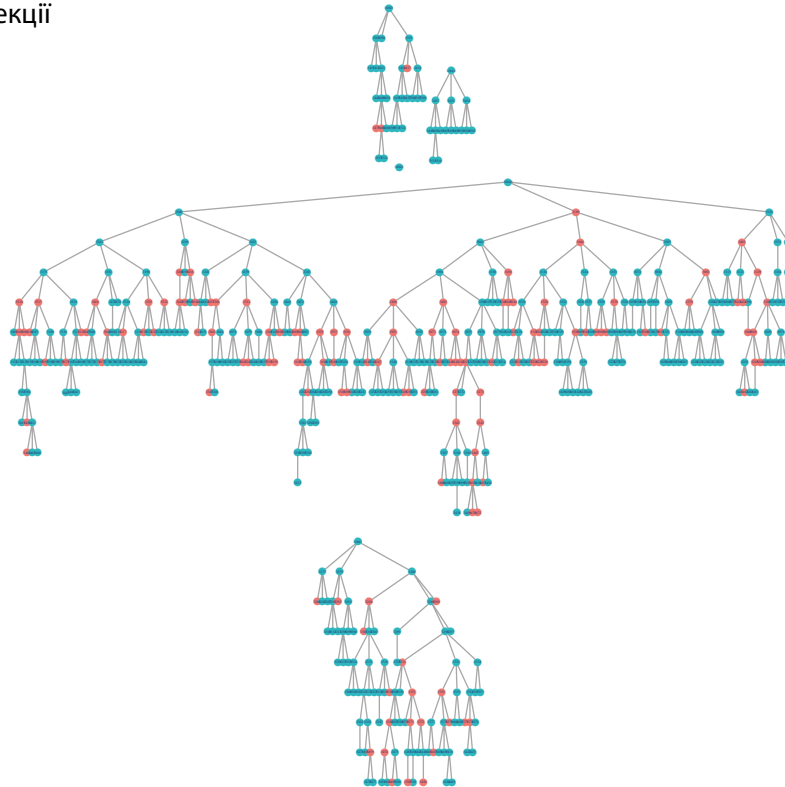
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	40,3	35,9	44,8
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	72,9	68,0	77,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ДОНЕЦЬК

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

Рисунок 55. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 64. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	7,2	4,3	10,2
25–34 роки	39,1	34,0	44,3
35–44 роки	41,2	35,8	46,7
45 років і старше	12,4	8,6	16,2
Стать			
Чоловіча	73,1	68,4	77,8
Жіноча	26,9	22,2	31,6
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	74,9	70,6	79,3
Неодружені та не мають постійного партнера	25,1	20,7	29,4
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	13,1	9,6	16,5
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	73,6	69,4	78,0
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	8,0	5,3	10,6
Магістр, спеціаліст	5,3	3,2	7,4
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	36,8	31,4	42,2
1801–8800	58,1	52,7	63,4
8801 або більше	5,1	2,7	7,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 65. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	10,6	6,8	14,4
3–5 років	10,2	6,7	13,6
6–10 років	16,4	12,5	20,2
≥11 років	62,9	56,4	69,4

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	65,4	58,1	72,5
Тільки стимулятори	23,4	16,5	30,3
Змішане вживання	11,2	7,6	14,9
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	2,1	0,8	3,4
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	6,9	4,3	9,5
Використовували свій шприц повторно**	35,0	29,7	40,3
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	51,6	45,8	57,3
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	45,2	40,1	50,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 66. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	35,3	30,0	40,5
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	24,5	19,9	29,1
1 партнер	59,0	54,1	63,9
2–5 партнерів	14,9	10,9	19,0
6 та більше партнерів	1,5	0,4	2,6
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	33,7	28,3	39,0
ВІЛ-позитивний	7,7	4,9	10,5
Невідомий	29,3	24,3	34,3
Немає постійного сексуального партнера	29,3	24,4	34,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 67. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	1,9	0,8	3,0
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	29,6	25,2	34,0
Не були ув'язнені	68,5	64,0	73,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 68. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	17,2	13,53	20,83
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	50,3	45,0	55,5
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	9,7	6,9	12,5
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	8,8	6,1	11,6
Отримували медичні послуги в мед. закладах	31,2	26,3	36,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 69. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

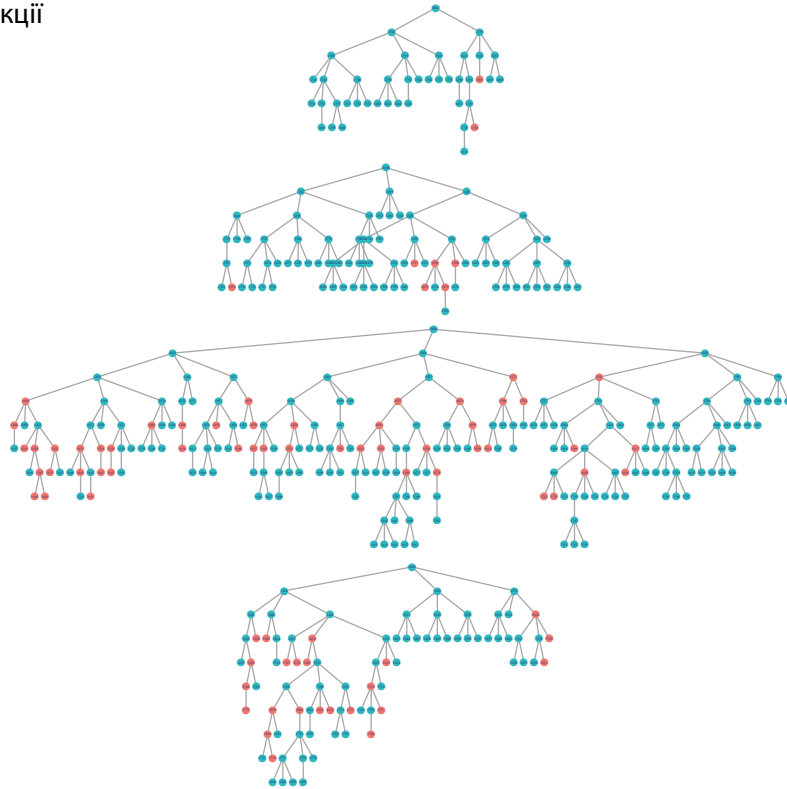
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	25,8	21,6	30,1
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	31,9	27,0	36,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ЖИТОМИР

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

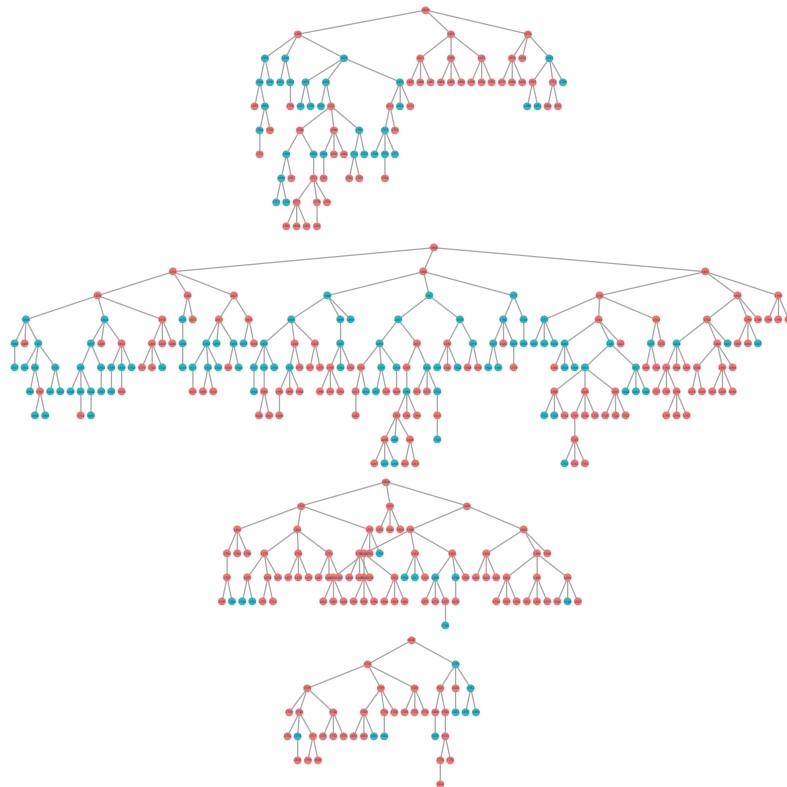

Рисунок 56. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 70. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	15,2	11,1	19,3
25–34 роки	46,6	41,4	51,9
35–44 роки	30,4	25,1	35,7
45 років і старше	7,8	5,5	10,1
Стать			
Чоловіча	85,8	82,3	89,3
Жіноча	14,2	10,7	17,7
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	65,1	60,3	69,9
Неодружені та не мають постійного партнера	34,9	30,1	39,7
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	7,1	4,8	9,3
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	70,1	65,6	74,6
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	12,5	9,6	15,4
Магістр, спеціаліст	10,3	7,2	13,4
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	23,8	19,6	27,9
1801–8800	70,1	65,3	75,0
8801 або більше	6,1	3,5	8,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 71. Стаж вживання наркотиків ін'екційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'екційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'екційно			
≤2 роки	9,7	6,6	12,7
3–5 років	11,4	8,0	14,9
6–10 років	19,4	15,1	23,7
≥11 років	59,6	53,7	65,4

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	57,6	52,2	62,9
Тільки стимулятори	24,0	19,1	28,9
Змішане вживання	18,4	14,3	22,5
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	2,2	1,2	3,5
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	2,6	1,0	4,3
Використовували свій шприц повторно**	33,3	28,5	38,2
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	34,5	29,9	39,1
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	14,0	10,8	17,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 72. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	57,2	50,8	63,7
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	12,6	9,6	15,7
1 партнер	62,6	58,0	67,3
2–5 партнерів	22,7	18,4	26,9
6 та більше партнерів	2,1	0,9	3,3
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	28,9	24,4	33,5
ВІЛ-позитивний	4,6	2,4	6,7
Невідомий	35,4	30,7	40,1
Немає постійного сексуального партнера	31,0	26,6	35,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 73. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	2,4	1,1	3,8
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	29,5	24,2	34,7
Не були ув'язнені	68,1	62,7	73,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 74. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	47,4	42,2	52,5
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	26,1	21,5	30,6
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	42,9	37,6	48,4
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	22,6	18,4	26,7
Отримували медичні послуги в мед. закладах	8,4	5,7	11,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 75. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

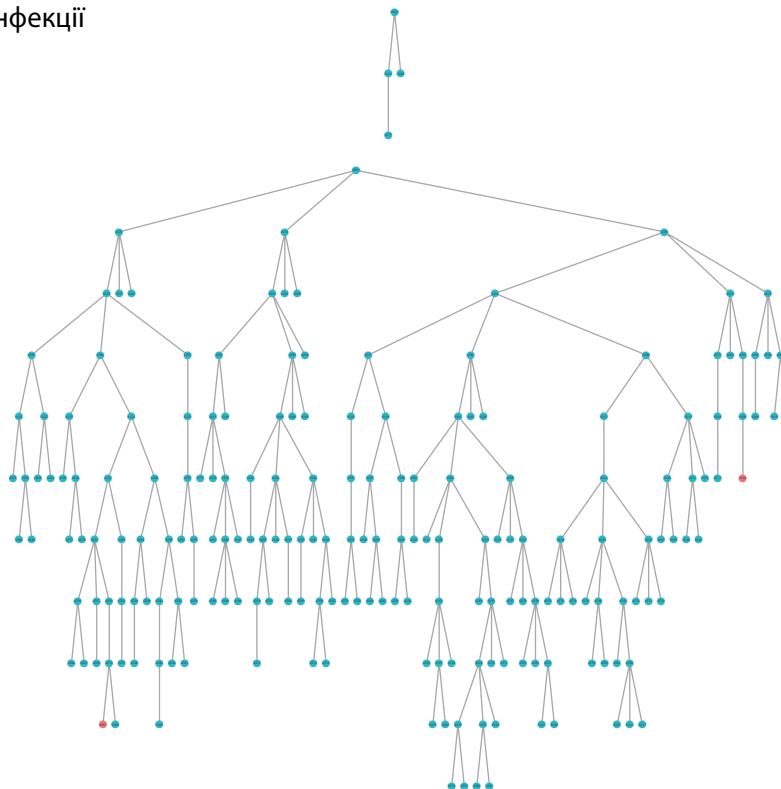
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	18,1	14,2	22,0
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	52,1	47,4	56,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. УЖГОРОД

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

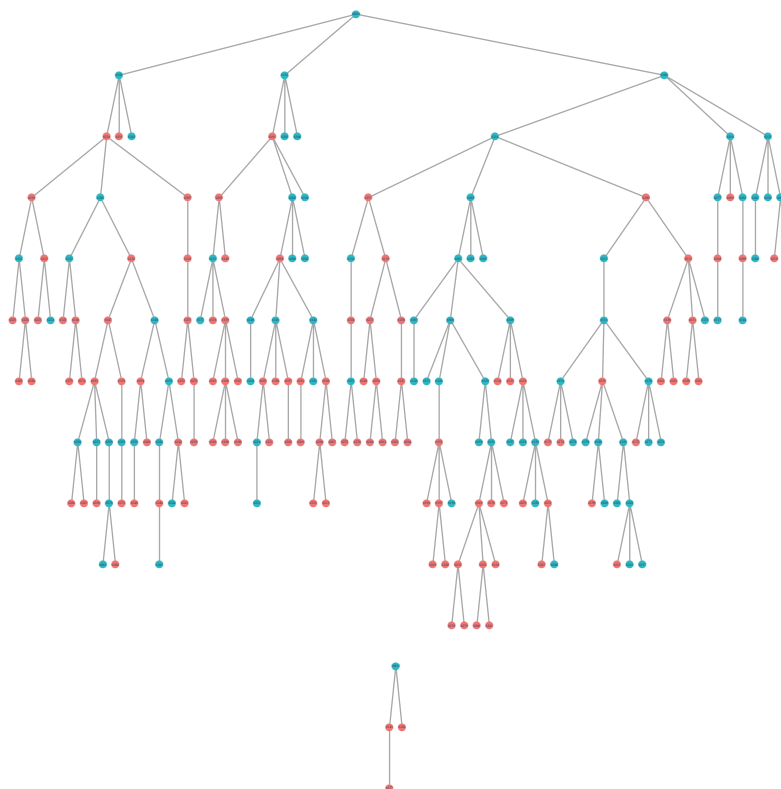

Рисунок 57. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 76. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	17,1	8,0	26,2
25–34 роки	37,1	28,4	45,7
35–44 роки	36,2	28,6	43,9
45 років і старше	9,6	2,8	16,4
Стать			
Чоловіча	85,0	80,4	89,8
Жіноча	15,0	10,2	19,6
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	71,1	64,6	77,6
Неодружені та не мають постійного партнера	28,9	22,4	35,4
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	11,7	6,8	16,5
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	55,0	48,4	61,4
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	17,3	11,7	22,9
Магістр, спеціаліст	16,1	10,7	21,5
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	14,6	9,2	20,0
1801–8800	67,7	60,2	75,2
8801 або більше	17,7	12,6	22,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 77. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	18,8	12,2	25,5
3–5 років	10,3	5,7	14,8
6–10 років	16,8	11,2	22,4
≥11 років	54,1	45,9	62,3

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	41,8	34,0	49,5
Тільки стимулятори	33,0	26,1	40,0
Змішане вживання	25,3	19,6	30,8
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	1,7	0,0	3,6
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	3,9	0,5	7,3
Використовували свій шприц повторно**	32,5	25,6	39,3
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	43,2	36,1	50,2
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	23,1	16,9	29,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 78. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	28,9	20,3	37,7
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	9,7	5,6	13,8
1 партнер	55,8	49,6	61,9
2–5 партнерів	29,9	24,8	35,1
6 та більше партнерів	4,6	1,3	7,9
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	37,0	30,4	43,3
ВІЛ-позитивний	0,3	0,0	0,8
Невідомий	41,3	34,3	48,3
Немає постійного сексуального партнера	21,4	15,4	27,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 79. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	1,8	0,1	3,4
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	19,5	12,6	26,4
Не були ув'язнені	78,7	71,0	86,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 80. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	23,6	16,0	31,2
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	41,5	33,1	49,9
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	14,3	8,3	20,2
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	17,1	11,4	22,8
Отримували медичні послуги в мед. закладах	27,1	19,9	34,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 81. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

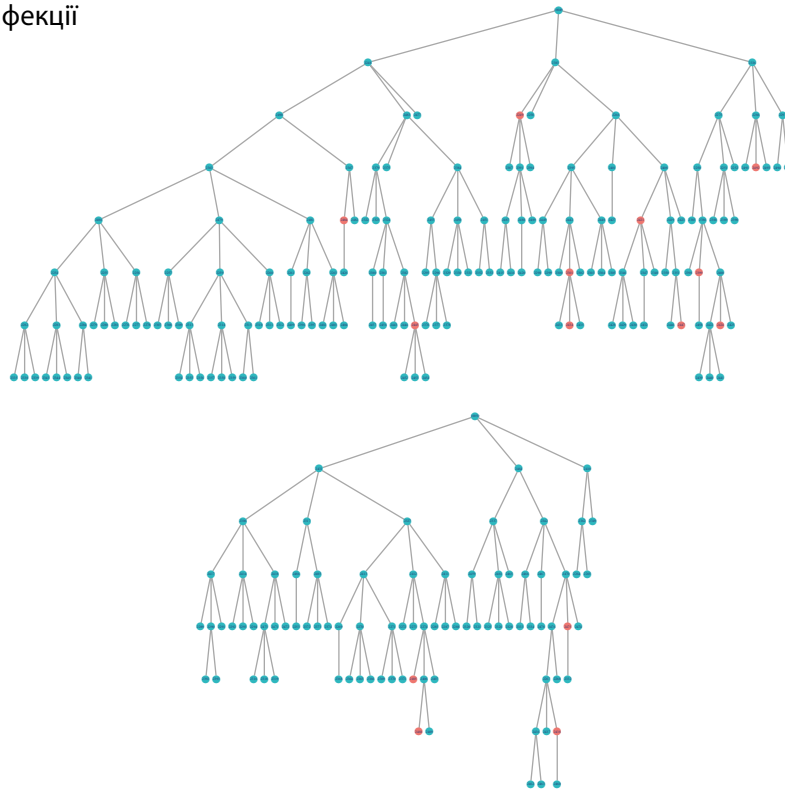
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	0,8	0,0	1,5
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	42,2	33,5	50,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ЗАПОРІЖЖЯ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

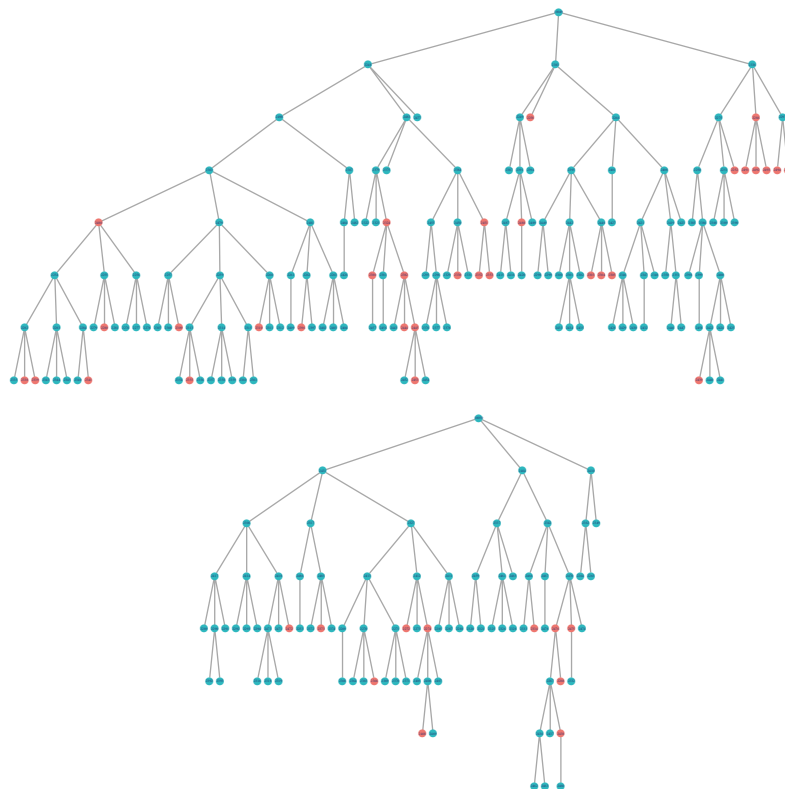

Рисунок 58. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 82. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	3,7	1,2	6,2
25–34 роки	53,8	46,0	61,8
35–44 роки	34,0	26,4	41,4
45 років і старше	8,5	4,0	12,9
Стать			
Чоловіча	76,9	71,9	81,9
Жіноча	23,1	18,1	28,1
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	61,0	54,4	67,5
Неодружені та не мають постійного партнера	39,0	32,5	45,6
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	26,0	19,9	32,1
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	56,2	48,6	63,8
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	12,1	7,8	16,4
Магістр, спеціаліст	5,7	2,5	8,9
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	17,4	12,4	22,3
1801–8800	67,7	61,4	74,1
8801 або більше	14,9	9,9	19,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 83. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	7,7	3,0	12,4
3–5 років	7,5	3,3	11,8
6–10 років	18,9	13,4	24,3
≥11 років	65,9	56,3	75,6

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	68,0	61,0	74,8
Тільки стимулятори	6,1	2,6	9,7
Змішане вживання	25,9	20,0	31,9
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	2,4	0,9	4,0
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	9,3	5,6	12,9
Використовували свій шприц повторно**	45,1	38,2	52,1
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	19,7	14,6	24,9
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	35,4	28,1	42,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 84. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	37,3	30,3	44,5
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	8,4	4,4	12,5
1 партнер	68,5	62,4	74,5
2–5 партнерів	18,5	13,7	23,3
6 та більше партнерів	4,6	1,6	7,6
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	39,0	32,2	45,9
ВІЛ-позитивний	1,5	0,4	2,6
Невідомий	34,0	27,1	40,9
Немає постійного сексуального партнера	25,4	19,8	31,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 85. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	5,1	1,9	8,3
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	48,2	41,4	55,2
Не були ув'язнені	46,7	40,3	53,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 86. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	39,7	31,3	48,2
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	33,2	25,6	40,8
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	32,7	24,9	40,4
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	22,5	16,7	28,3
Отримували медичні послуги в мед. закладах	11,6	7,4	15,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 87. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

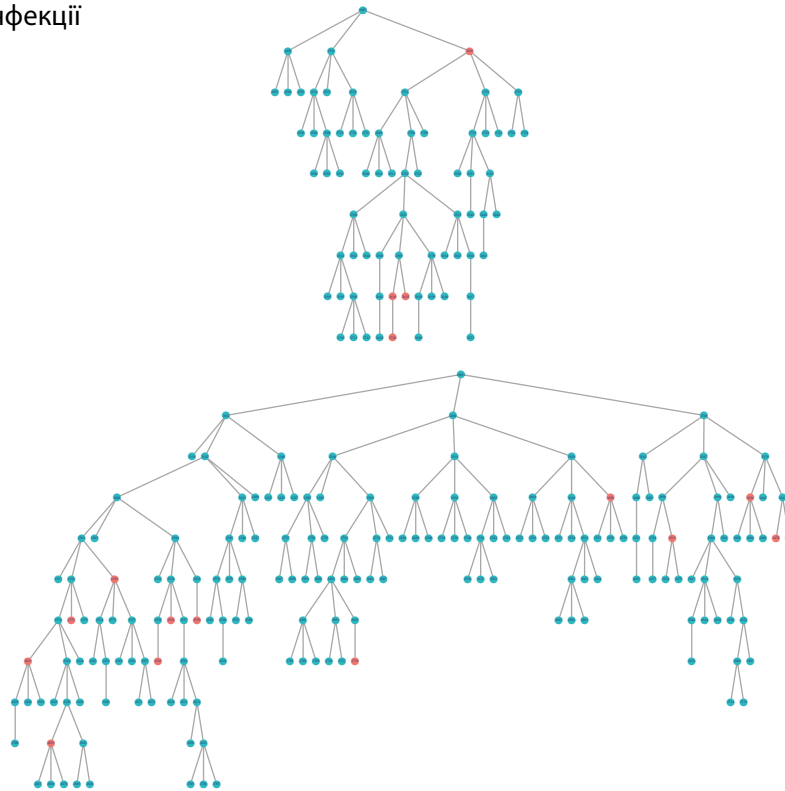
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	6,0	2,5	9,6
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	84,1	77,4	90,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. МЕЛІТОПОЛЬ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

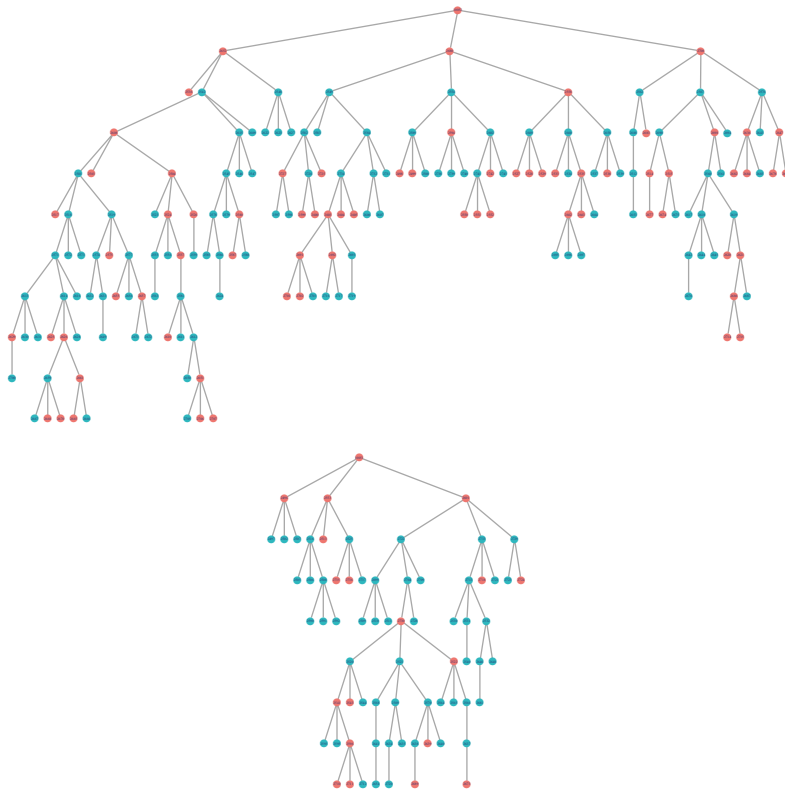

Рисунок 59. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 88. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	6,1	2,9	9,4
25–34 роки	47,5	40,0	54,9
35–44 роки	34,5	27,7	41,4
45 років і старше	11,9	6,8	16,9
Стать			
Чоловіча	92,6	89,6	95,6
Жіноча	7,4	4,4	10,4
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	62,9	56,6	69,4
Неодружені та не мають постійного партнера	37,1	30,7	43,4
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	10,9	7,3	14,6
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	39,4	33,2	45,6
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	43,3	36,5	50,0
Магістр, спеціаліст	6,3	3,3	9,4
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	8,3	5,0	11,6
1801–8800	76,9	71,7	81,9
8801 або більше	14,8	10,2	19,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 89. Стаж вживання наркотиків ін'екційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'екційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'екційно			
≤2 роки	8,9	4,8	13,0
3–5 років	11,4	6,8	16,0
6–10 років	24,2	18,8	29,7
≥11 років	55,5	48,9	62,0

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	69,1	62,5	75,7
Тільки стимулятори	7,3	3,0	11,5
Змішане вживання	23,6	17,8	29,5
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	2,9	0,9	4,8
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	5,2	2,5	7,9
Використовували свій шприц повторно**	31,5	23,8	39,3
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	29,3	23,0	35,5
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	26,0	20,3	31,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 90. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	48,1	40,7	55,5
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	8,1	4,3	11,8
1 партнер	61,1	54,2	68,1
2–5 партнерів	26,0	19,9	31,9
6 та більше партнерів	4,8	2,0	7,7
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	25,3	19,7	30,8
ВІЛ-позитивний	1,9	0,3	3,6
Невідомий	45,5	39,2	51,8
Немає постійного сексуального партнера	27,3	21,4	33,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 91. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	3,8	1,3	6,2
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	37,7	31,5	43,9
Не були ув'язнені	58,5	52,6	64,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 92. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	20,4	14,9	25,8
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	49,2	42,2	56,1
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	27,5	21,1	33,8
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	13,2	8,6	17,8
Отримували медичні послуги в мед. закладах	10,2	6,3	14,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 93. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

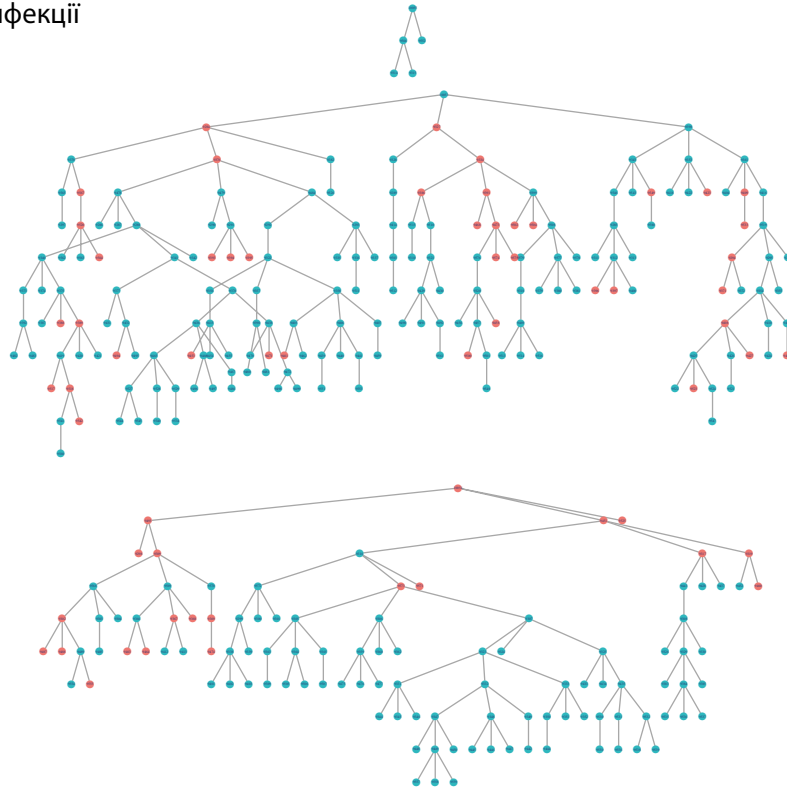
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	6,3	3,5	9,3
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	77,5	72,2	82,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

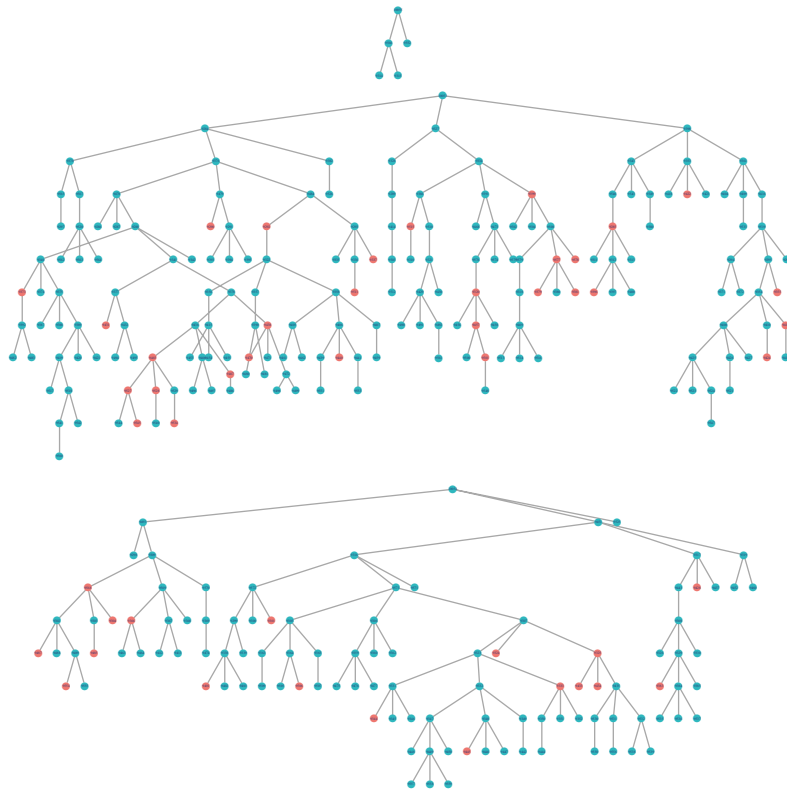

Рисунок 60. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 94. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	5,1	2,0	8,2
25–34 роки	42,8	35,3	50,2
35–44 роки	41,1	34,1	48,0
45 років і старше	11,1	7,1	15,0
Стать			
Чоловіча	87,5	83,5	91,5
Жіноча	12,5	8,5	16,5
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	41,4	35,3	47,6
Неодружені та не мають постійного партнера	58,6	52,5	64,7
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	29,7	23,3	36,0
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	55,7	48,5	62,9
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	9,6	5,8	13,3
Магістр, спеціаліст	5,1	2,5	7,6
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	29,8	24,0	35,6
1801–8800	65,6	59,9	71,4
8801 або більше	4,5	2,2	6,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 95. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	4,0	1,7	6,4
3–5 років	12,4	8,1	16,7
6–10 років	18,6	13,7	23,6
≥11 років	64,9	58,5	71,2

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	71,6	65,8	77,3
Тільки стимулятори	6,3	3,0	9,5
Змішане вживання	22,2	17,0	27,4
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	2,7	0,6	4,7
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	2,5	1,0	4,0
Використовували свій шприц повторно**	51,5	45,2	57,8
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	12,3	8,3	16,4
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	14,5	9,6	19,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 96. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	57,9	49,0	66,9
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	25,5	20,1	30,9
1 партнер	60,8	54,8	66,7
2–5 партнерів	12,7	8,4	16,9
6 та більше партнерів	1,0	0,0	2,7
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	28,7	22,9	34,5
ВІЛ-позитивний	3,9	1,3	6,5
Невідомий	23,4	18,4	28,4
Немає постійного сексуального партнера	44,0	38,0	49,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 97. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	7,0	3,8	10,1
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	40,7	34,0	47,4
Не були ув'язнені	52,3	45,6	59,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 98. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	53,57	47,44	59,69
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	24,7	19,3	30,2
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	41,5	35,6	47,4
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	26,7	21,0	32,4
Отримували медичні послуги в мед. закладах	7,0	3,9	10,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 99. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

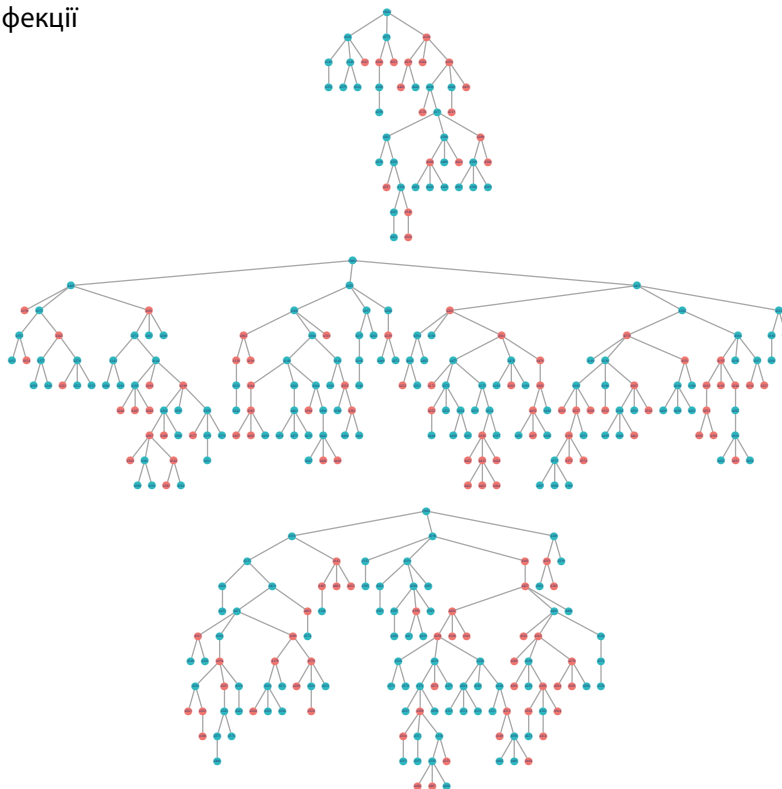
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	21,7	15,2	28,2
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	84,5	79,7	89,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. БІЛА ЦЕРКВА

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

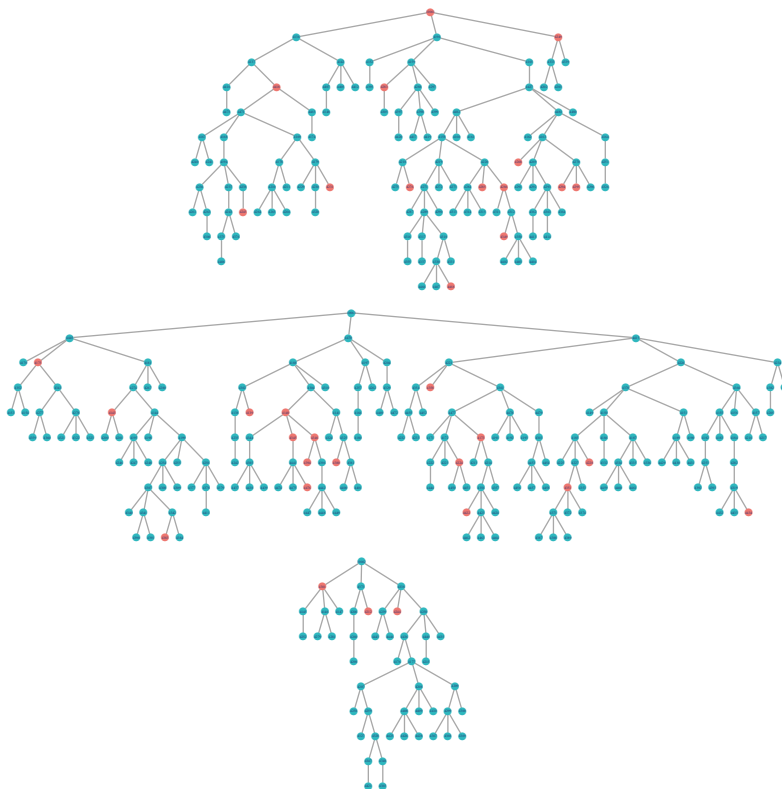

Рисунок 61. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатом тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 100. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	1,1	0,2	2,1
25–34 роки	38,5	31,5	45,4
35–44 роки	45,2	39,3	51,2
45 років і старше	15,2	9,8	20,5
Стать			
Чоловіча	86,0	81,8	90,2
Жіноча	14,0	9,8	18,2
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	49,6	43,2	55,9
Неодружені та не мають постійного партнера	50,5	44,2	56,8
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	10,6	6,4	14,7
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	73,8	68,7	79,0
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	9,6	6,5	12,8
Магістр, спеціаліст	5,7	3,5	8,0
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	15,9	11,9	19,8
1801–8800	68,2	63,2	73,3
8801 або більше	15,9	12,2	19,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 101. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	3,7	1,9	5,6
3–5 років	9,6	6,4	12,8
6–10 років	19,5	14,3	24,6
≥11 років	67,2	60,6	73,7

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	84,0	79,0	89,0
Тільки стимулятори	0,4	0,0	1,1
Змішане вживання	15,6	10,8	20,5
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	2,5	1,0	4,1
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	2,9	1,3	4,6
Використовували свій шприц повторно**	53,3	47,9	58,8
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	44,0	38,6	49,1
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	18,8	14,8	22,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 102. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	51,2	44,1	58,2
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	18,8	14,4	23,2
1 партнер	60,7	55,2	66,2
2–5 партнерів	18,4	14,1	22,7
6 та більше партнерів	2,1	0,6	3,7
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	30,5	25,2	35,7
ВІЛ-позитивний	6,5	3,9	9,0
Невідомий	22,8	18,8	26,8
Немає постійного сексуального партнера	40,3	34,7	45,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 103. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	8,5	4,9	12,0
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	36,0	30,7	41,2
Не були ув'язнені	55,6	50,1	61,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 104. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	60,88	54,77	67,14
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	29,1	23,0	35,1
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	53,7	47,6	59,6
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	15,2	11,3	19,1
Отримували медичні послуги в мед. закладах	2,1	0,7	3,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 105. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

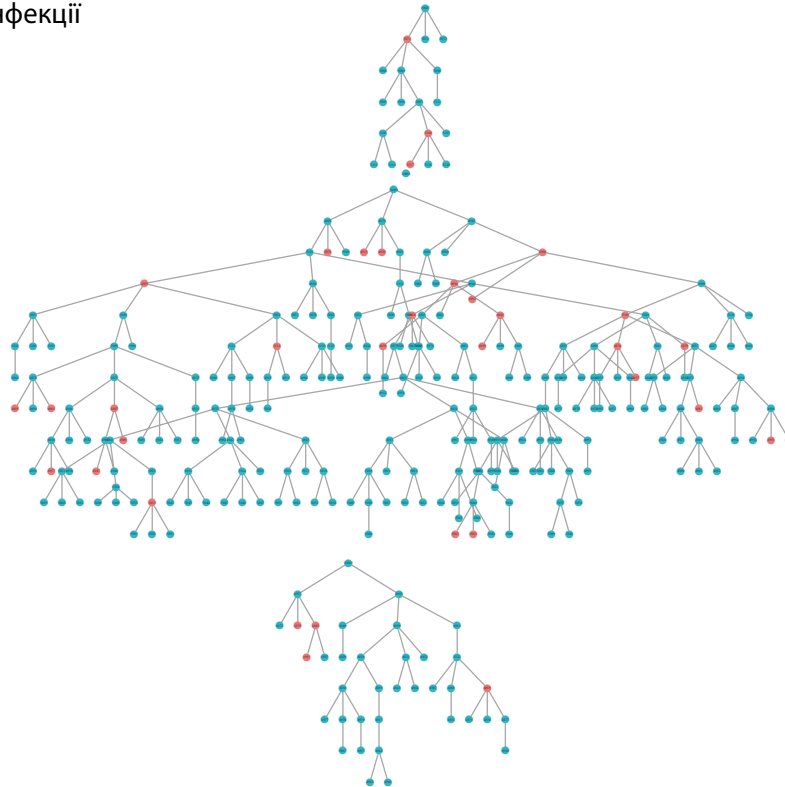
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	40,4	34,7	46,2
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	91,9	89,3	94,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ВАСИЛЬКІВ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

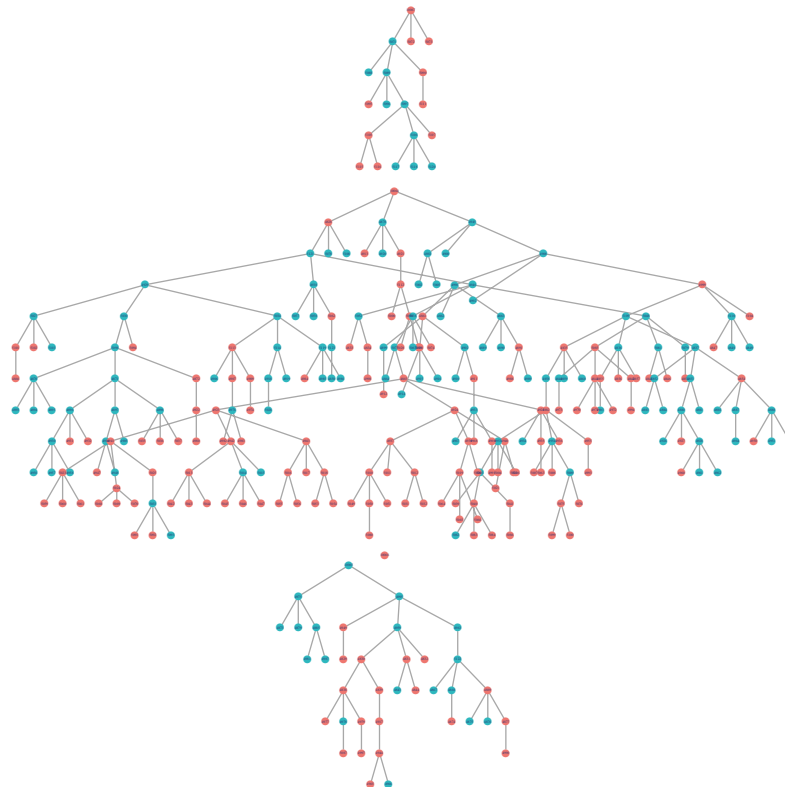

Рисунок 62. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 106. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	6,3	3,4	9,3
25–34 роки	48,5	42,3	54,6
35–44 роки	36,5	30,6	42,3
45 років і старше	8,7	4,4	13,0
Стать			
Чоловіча	87,5	82,9	92,0
Жіноча	12,5	8,0	17,1
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	43,6	37,6	49,6
Неодружені та не мають постійного партнера	56,4	50,5	62,4
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	23,7	18,4	28,9
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	57,3	51,3	63,2
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	12,4	8,0	16,9
Магістр, спеціаліст	6,7	3,9	9,5
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	15,5	11,1	19,9
1801–8800	73,1	67,8	78,4
8801 або більше	11,4	7,8	15,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 107. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	13,2	9,1	17,2
3–5 років	9,0	6,2	11,8
6–10 років	20,1	16,1	24,2
≥11 років	57,7	52,2	63,2

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	57,5	51,3	63,7
Тільки стимулятори	12,7	7,8	17,7
Змішане вживання	29,8	24,7	34,8
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	3,4	1,8	5,1
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	5,5	3,1	7,8
Використовували свій шприц повторно**	41,5	35,9	47,0
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	23,2	18,3	28,0
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	65,4	59,7	71,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 108. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	45,7	38,5	53,0
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	15,2	10,7	19,7
1 партнер	73,1	67,6	78,5
2–5 партнерів	10,1	7,0	13,2
6 та більше партнерів	1,7	0,4	2,9
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	19,9	15,3	24,4
ВІЛ-позитивний	2,7	1,2	4,2
Невідомий	44,2	38,1	50,4
Немає постійного сексуального партнера	33,2	27,8	38,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 109. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	2,7	0,9	4,5
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	26,1	20,4	31,7
Не були ув'язнені	71,2	65,3	77,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 110. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	43,6	37,8	49,4
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	32,3	25,1	39,5
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	30,5	24,9	36,1
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	21,2	15,4	27,0
Отримували медичні послуги в мед. закладах	16,0	10,7	21,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 111. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

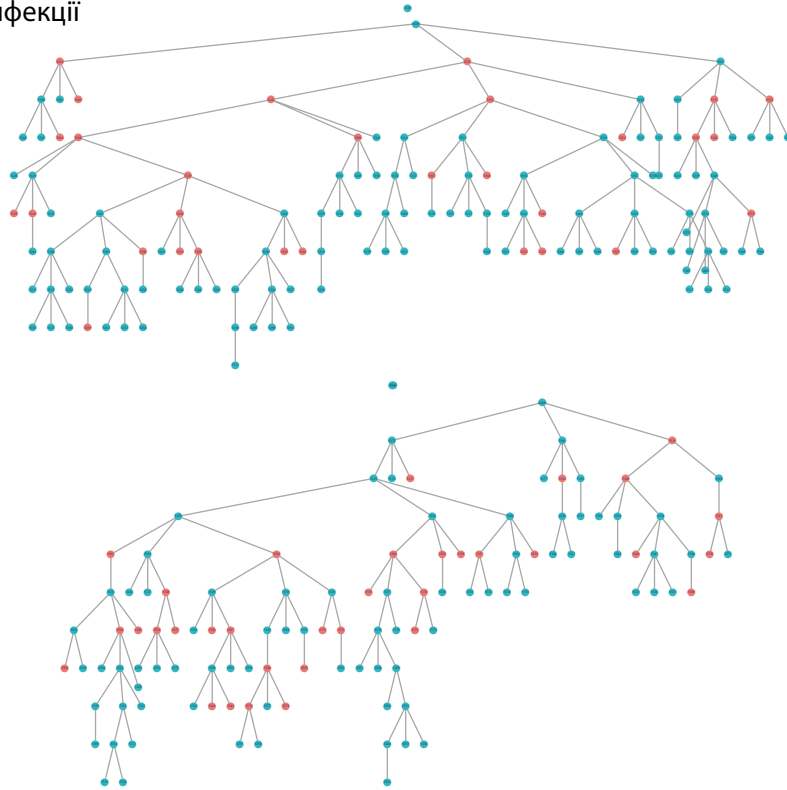
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	11,2	7,8	14,6
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	56,6	50,0	63,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ФАСТІВ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

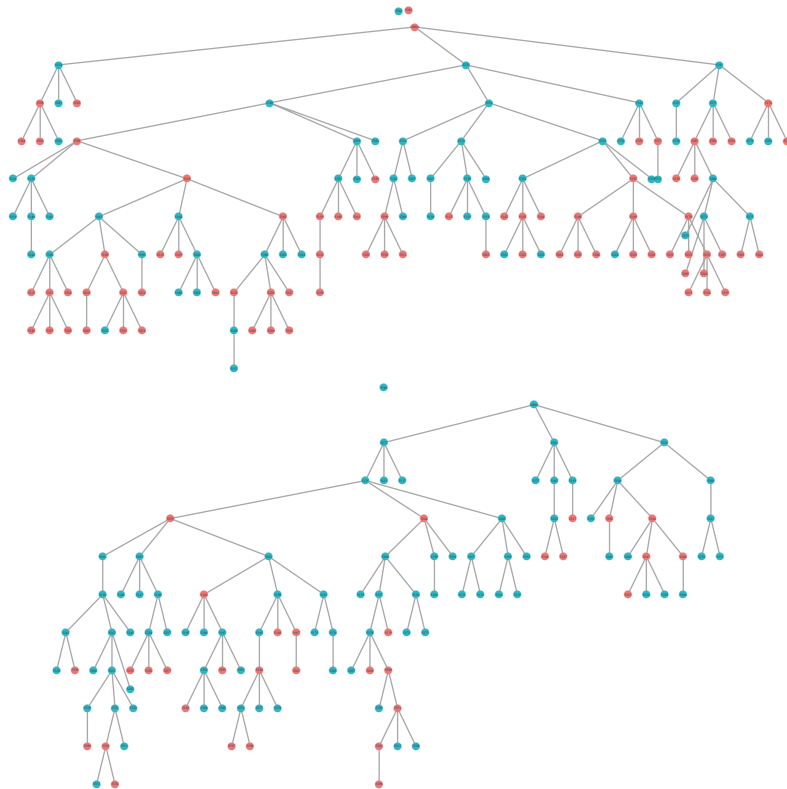

Рисунок 63. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 112. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	12,3	8,2	16,4
25–34 роки	51,2	43,7	58,6
35–44 роки	26,8	20,9	32,7
45 років і старше	9,8	5,2	14,4
Стать			
Чоловіча	82,6	77,6	87,6
Жіноча	17,4	12,4	22,4
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	65,3	58,7	71,7
Неодружені та не мають постійного партнера	34,7	28,3	41,3
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	29,1	23,6	34,5
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	58,1	52,3	63,8
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	4,3	2,1	6,5
Магістр, спеціаліст	8,6	5,1	12,1
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	33,5	27,9	39,0
1801–8800	59,6	53,7	65,5
8801 або більше	7,0	3,6	10,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 113. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	14,8	9,9	19,5
3–5 років	12,3	8,2	16,4
6–10 років	19,1	13,6	24,7
≥11 років	53,8	46,1	61,5

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	77,7	71,3	83,9
Тільки стимулятори	8,7	5,3	12,1
Змішане вживання	13,7	8,5	18,9
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	5,6	2,9	8,2
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	3,1	1,3	4,8
Використовували свій шприц повторно**	24,0	18,4	29,6
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	17,3	12,3	22,4
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	4,7	2,2	7,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 114. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	46,1	39,3	52,9
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	17,2	12,9	21,6
1 партнер	70,9	65,3	76,5
2–5 партнерів	10,9	7,3	14,6
6 та більше партнерів	1,0	0,2	1,7
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	27,4	20,7	34,2
ВІЛ-позитивний	4,4	2,1	6,8
Невідомий	39,3	33,2	45,3
Немає постійного сексуального партнера	28,8	23,3	34,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 115. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	6,1	3,3	8,9
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	29,9	23,3	36,6
Не були ув'язнені	64,0	57,0	70,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 116. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	39,52	32,82	46,31
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	50,6	43,1	58,0
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	35,1	28,5	41,8
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	10,2	6,8	13,7
Отримували медичні послуги в мед. закладах	4,1	1,9	6,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 117. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

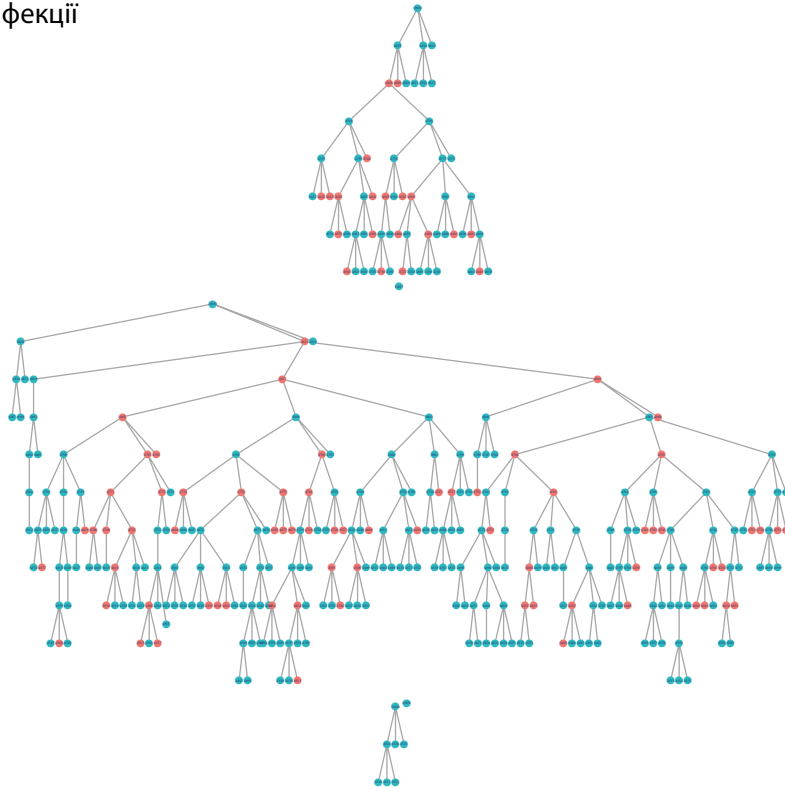
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	25,3	19,6	31,1
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	56,0	48,7	63,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. КИЇВ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

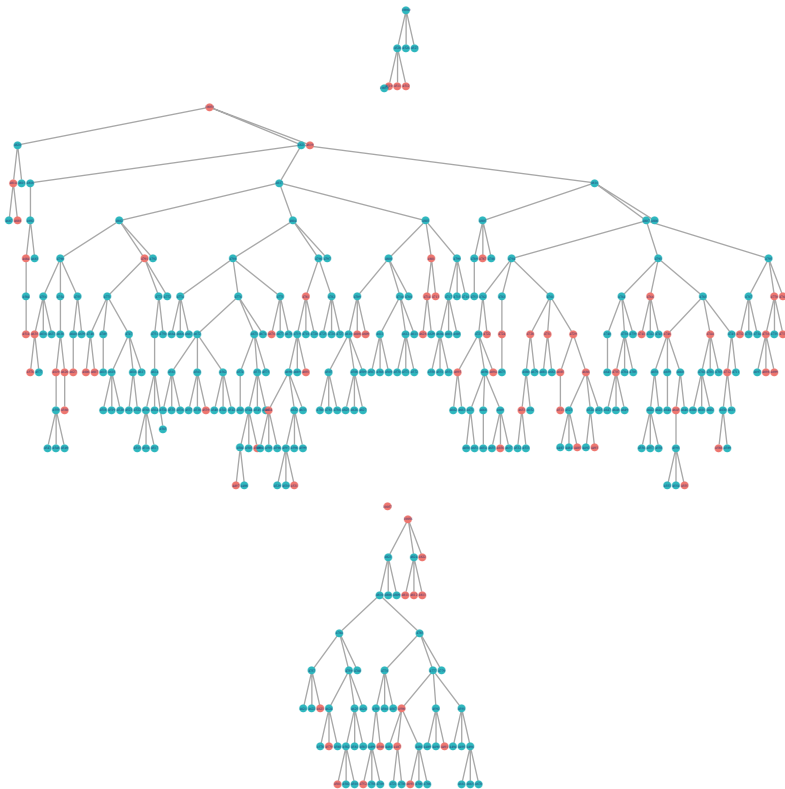

Рисунок 64. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 118. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	4,2	1,9	6,6
25–34 роки	44,2	37,3	51,0
35–44 роки	42,8	36,3	49,2
45 років і старше	8,9	5,8	11,9
Стать			
Чоловіча	81,5	76,2	86,8
Жіноча	18,6	13,2	23,8
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	56,7	51,0	62,5
Неодружені та не мають постійного партнера	43,3	37,5	49,0
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	11,2	7,4	15,0
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	72,3	67,0	77,6
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	9,3	5,9	12,6
Магістр, спеціаліст	7,2	4,4	10,1
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	22,2	17,6	26,8
1801–8800	54,8	49,0	60,7
8801 або більше	23,0	17,6	28,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 119. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	5,8	3,3	8,3
3–5 років	7,2	3,6	10,7
6–10 років	17,5	12,0	22,9
≥11 років	69,6	63,2	76,0

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	53,2	46,6	59,8
Тільки стимулятори	12,7	7,7	17,8
Змішане вживання	34,1	28,6	39,6
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	2,6	0,5	4,8
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	11,6	7,7	15,4
Використовували свій шприц повторно**	66,7	61,2	72,3
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	33,8	27,1	40,5
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	23,6	18,3	28,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 120. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	36,2	27,6	44,9
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	18,5	13,5	23,7
1 партнер	59,4	53,5	65,1
2–5 партнерів	19,4	15,2	23,5
6 та більше партнерів	2,8	0,9	4,6
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	30,1	25,2	35,0
ВІЛ-позитивний	6,1	3,8	8,5
Невідомий	29,7	24,5	35,1
Немає постійного сексуального партнера	34,0	28,2	39,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 121. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	8,1	5,1	11,1
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	39,5	33,6	45,5
Не були ув'язнені	52,4	46,6	58,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 122. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	41,1	35,3	47,0
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	33,9	27,4	40,4
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	24,2	18,8	29,6
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	21,8	16,7	26,9
Отримували медичні послуги в мед. закладах	20,2	15,1	25,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 123. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

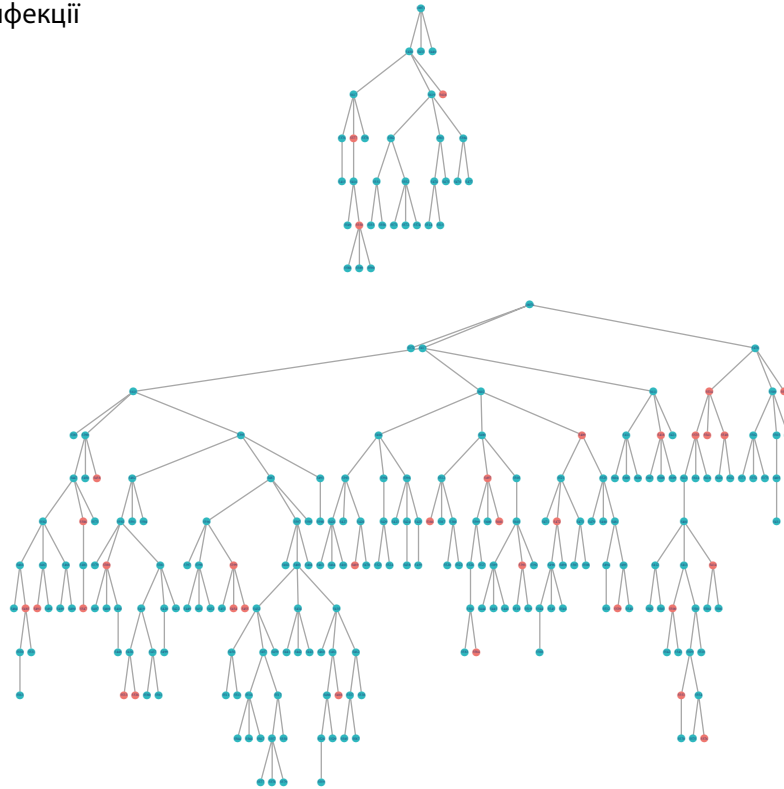
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	26,3	20,9	31,5
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	78,2	73,3	83,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. КРОПИВНИЦЬКИЙ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

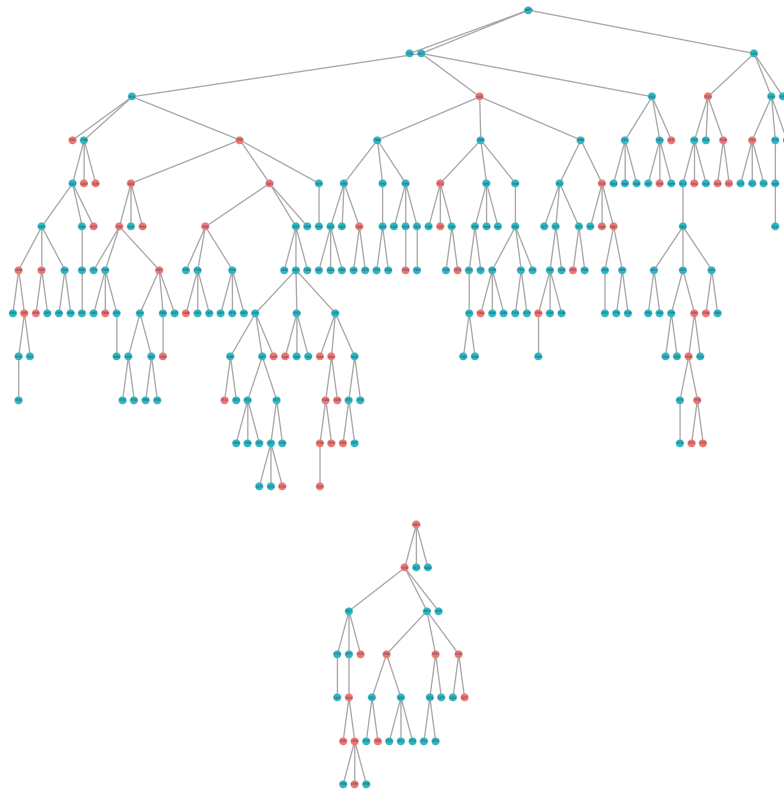

Рисунок 65. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 124. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	4,8	1,5	8,1
25–34 роки	48,8	41,5	56,2
35–44 роки	34,0	27,7	40,4
45 років і старше	12,3	6,1	18,5
Стать			
Чоловіча	82,9	76,8	89,1
Жіноча	17,1	10,9	23,2
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	62,8	55,7	70,0
Неодружені та не мають постійного партнера	37,2	30,1	44,3
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	6,2	3,4	9,0
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	85,5	80,7	90,5
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	5,4	1,9	8,9
Магістр, спеціаліст	2,9	0,9	4,8
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	18,7	12,4	25,1
1801–8800	74,3	67,0	81,3
8801 або більше	7,0	2,8	11,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 125. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	9,4	5,3	13,6
3–5 років	10,2	6,0	14,3
6–10 років	17,0	12,1	21,9
≥11 років	63,4	56,4	70,4

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	90,1	86,3	93,8
Тільки стимулятори	2,7	0,7	4,7
Змішане вживання	7,2	4,1	10,4
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	3,5	0,0	7,4
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	1,5	0,0	2,9
Використовували свій шприц повторно**	11,1	7,2	15,0
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	13,9	9,1	18,9
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	12,8	8,7	17,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 126. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	53,1	45,8	60,5
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	11,4	7,3	15,5
1 партнер	75,3	69,1	81,7
2–5 партнерів	13,0	7,8	18,1
6 та більше партнерів	0,2	-0,3	0,8
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	26,7	20,4	32,8
ВІЛ-позитивний	1,3	0,1	2,6
Невідомий	37,5	31,0	44,0
Немає постійного сексуального партнера	34,5	28,3	40,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 127. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
		Нижня межа	Верхня межа
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	4,0	0,8	7,2
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	19,1	13,4	24,7
Не були ув'язнені	76,9	71,1	82,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 128. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
		Нижня межа	Верхня межа
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	48,3	41,8	54,8
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	39,8	32,5	47,1
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	48,7	41,5	56,0
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	3,8	1,6	6,0
Отримували медичні послуги в мед. закладах	7,7	3,6	11,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 129. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

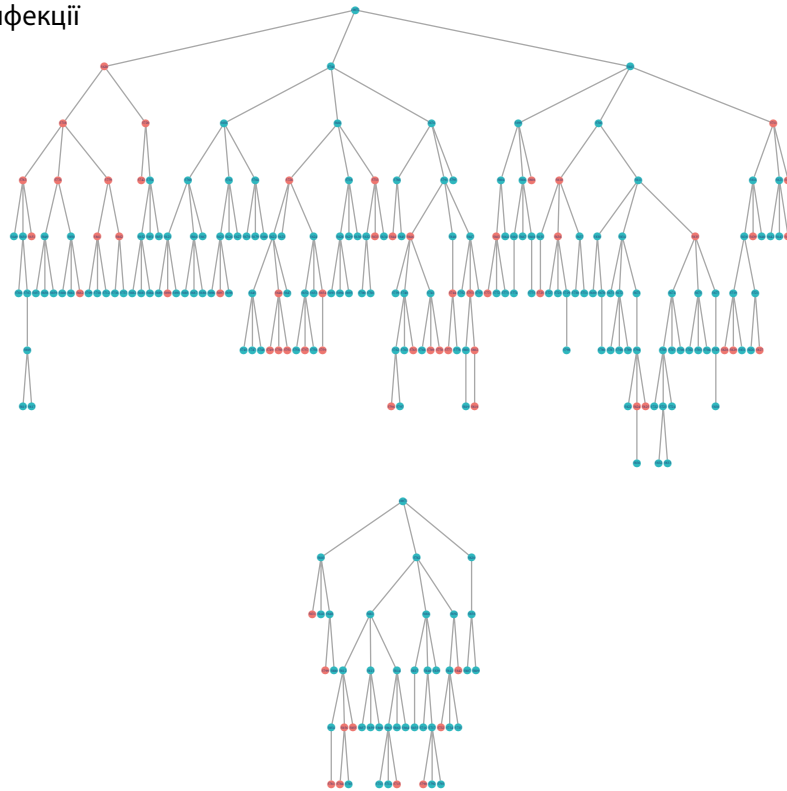
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
		Нижня межа	Верхня межа
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	13,9	9,3	18,4
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	74,2	67,5	80,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. СЕВЕРОДОНЕЦЬК

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

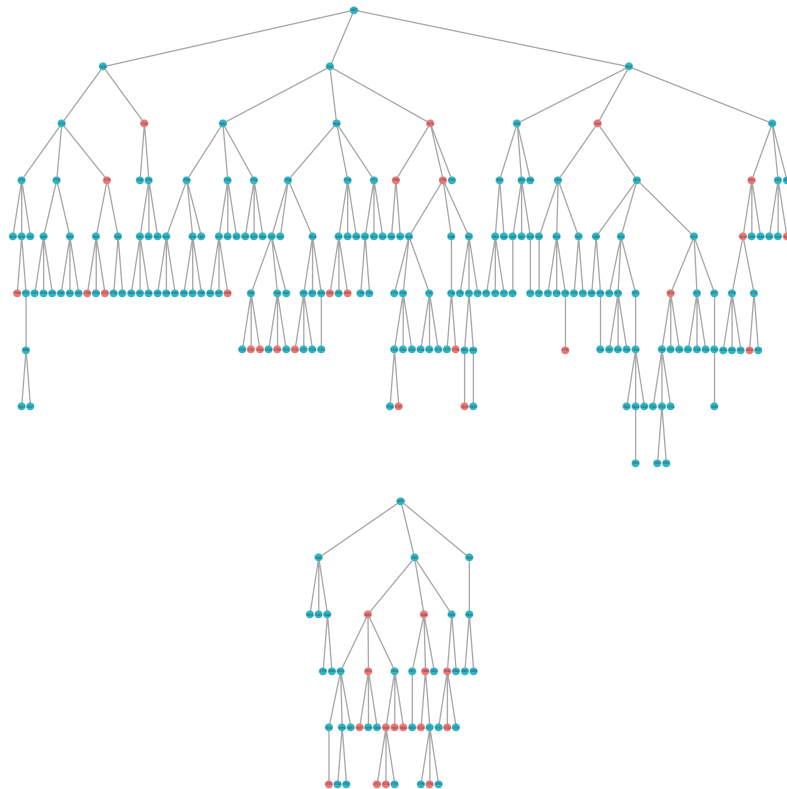

Рисунок 66. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 130. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	0,6	0,0	1,4
25–34 роки	41,8	35,3	48,3
35–44 роки	52,2	46,1	58,3
45 років і старше	5,4	2,3	8,5
Стать			
Чоловіча	81,7	76,9	86,6
Жіноча	18,3	13,5	23,1
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	52,9	47,7	58,2
Неодружені та не мають постійного партнера	47,1	41,8	52,3
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	6,4	3,8	9,0
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	82,0	78,0	86,1
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	5,6	3,1	8,2
Магістр, спеціаліст	5,9	3,0	8,8
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	35,1	29,3	41,0
1801–8800	58,8	52,8	64,7
8801 або більше	6,1	3,1	9,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 131. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	3,4	0,9	6,0
3–5 років	3,5	0,6	6,3
6–10 років	12,3	8,5	16,0
≥11 років	80,8	75,9	85,7

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	52,2	46,5	58,1
Тільки стимулятори	7,7	3,9	11,4
Змішане вживання	40,1	34,5	45,6
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	1,9	0,2	3,5
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	6,3	3,8	8,8
Використовували свій шприц повторно**	55,0	48,6	61,4
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	57,8	51,4	64,1
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	37,3	31,7	42,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 132. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	38,4	31,5	45,3
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	10,9	7,5	14,4
1 партнер	55,1	49,5	60,6
2–5 партнерів	27,9	23,1	32,8
6 та більше партнерів	6,1	3,3	8,9
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	30,7	25,7	35,5
ВІЛ-позитивний	4,6	2,2	7,1
Невідомий	23,9	18,8	29,0
Немає постійного сексуального партнера	40,8	35,2	46,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 133. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	7,0	4,5	9,5
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	43,7	37,9	49,6
Не були ув'язнені	49,3	43,7	54,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 134. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	42,3	36,7	48,0
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	31,3	25,6	36,9
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	31,9	26,4	37,5
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	22,8	17,7	28,0
Отримували медичні послуги в мед. закладах	14,0	9,9	18,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 135. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

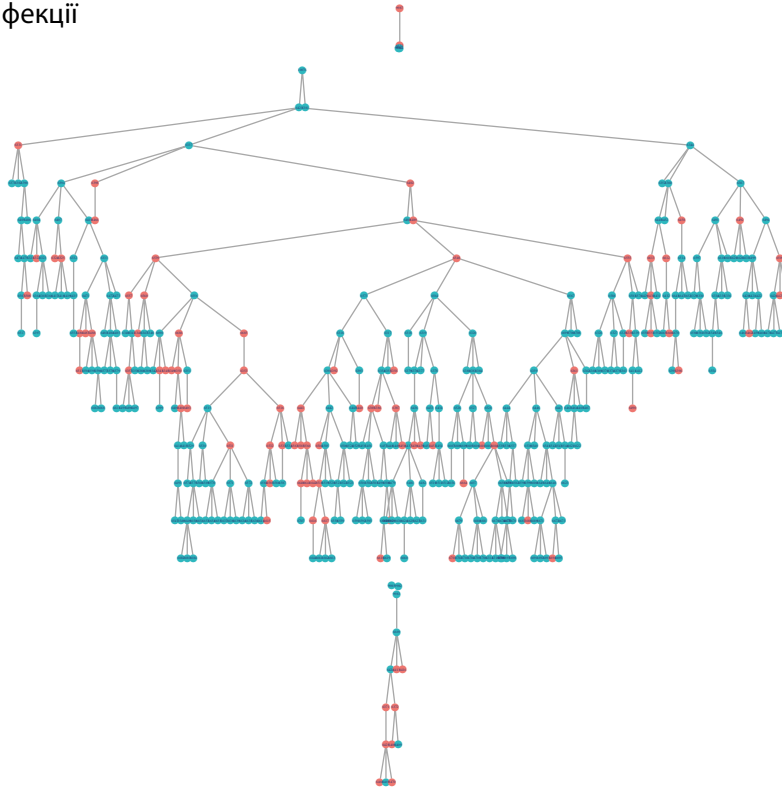
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	25,0	18,6	31,5
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	83,5	78,4	88,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ЛЬВІВ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

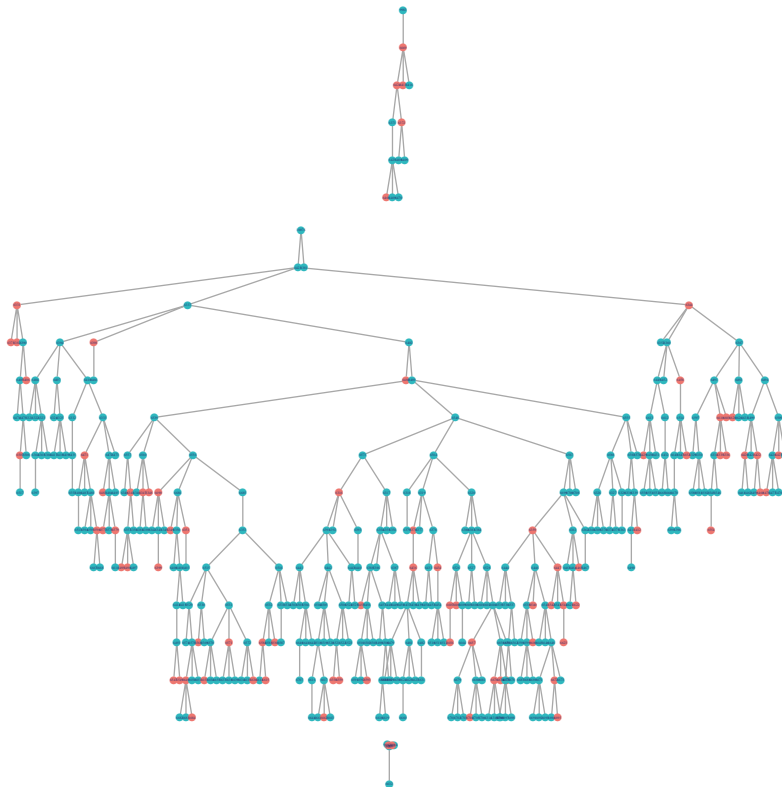

Рисунок 67. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 136. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	5,8	3,5	8,1
25–34 роки	55,6	49,1	62,1
35–44 роки	28,4	23,5	33,3
45 років і старше	10,2	6,3	14,1
Стать			
Чоловіча	87,1	83,0	91,2
Жіноча	12,9	8,8	17,0
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	41,7	35,8	47,5
Неодружені та не мають постійного партнера	58,4	52,5	64,2
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	15,5	12,0	19,0
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	66,6	61,3	71,9
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	8,9	5,4	12,3
Магістр, спеціаліст	9,0	5,7	12,3
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	11,9	8,6	15,1
1801–8800	74,0	69,1	78,9
8801 або більше	14,1	10,5	17,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 137. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	11,1	7,3	14,8
3–5 років	20,2	16,4	24,1
6–10 років	22,7	18,5	26,8
≥11 років	46,0	40,6	51,4

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	66,4	61,0	71,9
Тільки стимулятори	0,6	0,1	1,3
Змішане вживання	33,0	27,5	38,5
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	3,4	1,7	5,2
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	5,7	3,2	8,1
Використовували свій шприц повторно**	60,0	54,6	65,3
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	4,6	2,6	6,7
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	28,2	23,4	32,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 138. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	39,5	32,0	47,1
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	24,6	19,4	29,7
1 партнер	63,6	57,9	69,3
2–5 партнерів	9,6	6,4	12,9
6 та більше партнерів	2,2	0,7	3,6
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	15,0	11,5	18,5
ВІЛ-позитивний	1,9	0,6	3,2
Невідомий	44,7	38,9	50,5
Немає постійного сексуального партнера	38,4	32,3	44,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 139. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	5,8	3,3	8,4
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	35,8	30,5	41,1
Не були ув'язнені	58,4	53,1	63,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 140. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	26,6	21,8	31,4
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	45,2	39,9	50,5
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	17,7	13,7	21,8
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	18,0	14,2	21,8
Отримували медичні послуги в мед. закладах	19,1	14,8	23,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 141. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

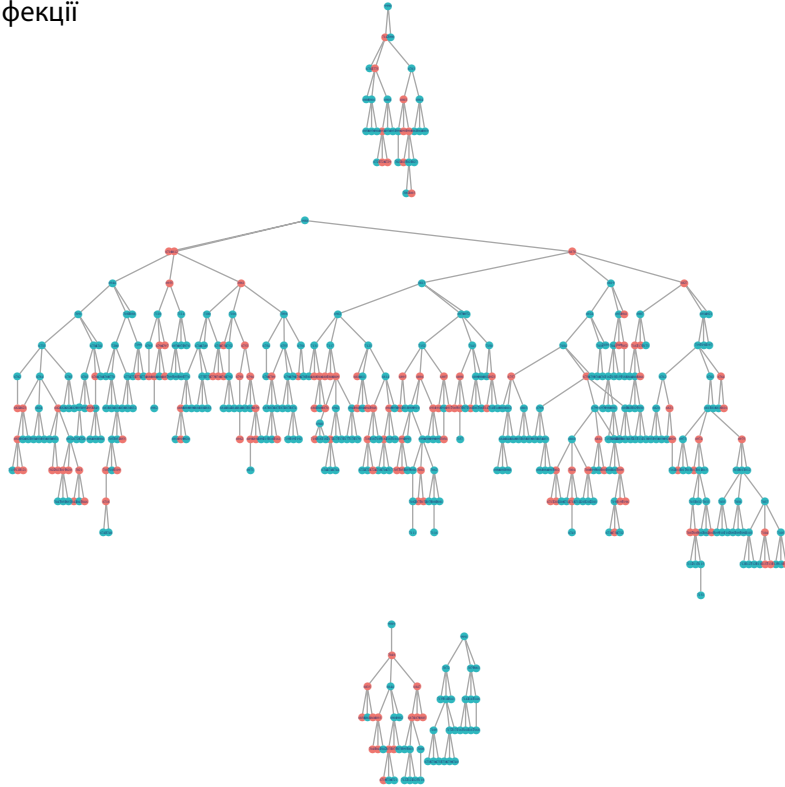
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	22,5	17,3	27,7
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	78,5	74,0	83,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. МИКОЛАЙВ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

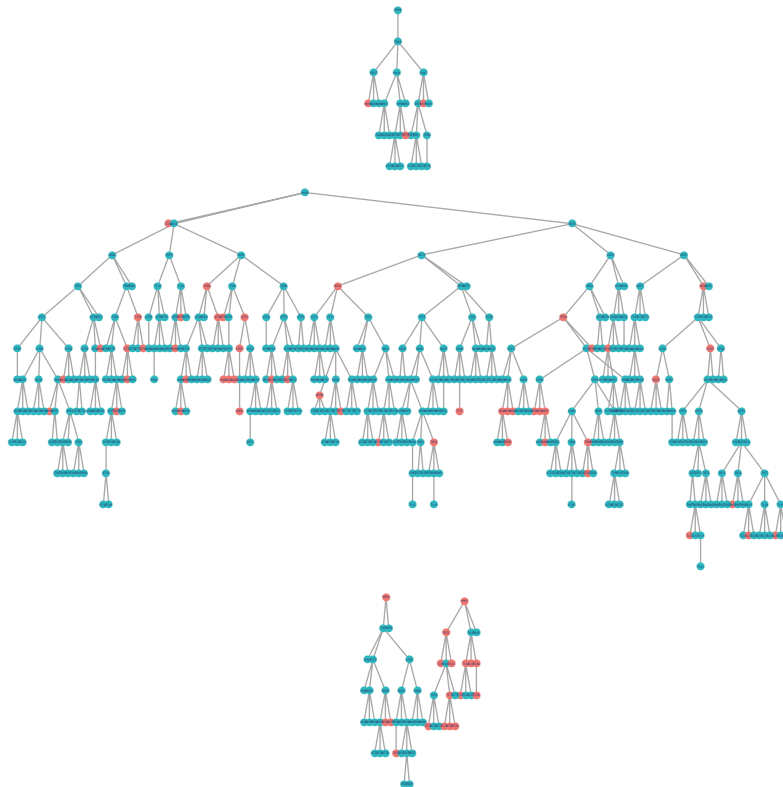

Рисунок 68. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 142. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	3,3	1,8	4,9
25–34 роки	34,8	29,8	39,8
35–44 роки	36,6	31,9	41,4
45 років і старше	25,2	20,3	30,1
Стать			
Чоловіча	87,3	83,8	90,7
Жіноча	12,7	9,3	16,2
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	54,6	49,7	59,6
Неодружені та не мають постійного партнера	45,4	40,4	50,3
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	26,2	21,9	30,5
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	61,1	56,8	65,4
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	3,8	2,1	5,4
Магістр, спеціаліст	8,9	6,0	11,8
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	18,0	14,2	21,9
1801–8800	73,9	69,8	77,9
8801 або більше	8,1	5,6	10,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 143. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	5,4	3,4	7,4
3–5 років	8,3	5,4	11,2
6–10 років	15,9	12,9	18,8
≥11 років	70,4	65,9	75,0

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	82,8	79,1	86,5
Тільки стимулятори	2,1	0,9	3,2
Змішане вживання	15,1	11,6	18,7
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	3,4	1,8	4,9
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	1,7	0,7	2,7
Використовували свій шприц повторно**	33,7	29,1	38,3
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	42,7	38,0	47,3
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	47,0	42,1	51,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 144. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	52,0	45,7	58,4
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	16,0	12,3	19,6
1 партнер	65,8	61,3	70,4
2–5 партнерів	18,2	14,6	21,8
6 та більше партнерів	0,0	0,0	0,0
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	10,1	7,0	13,1
ВІЛ-позитивний	20,9	17,6	24,3
Невідомий	42,1	37,0	47,1
Немає постійного сексуального партнера	0,0	0,0	0,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 145. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	3,8	2,0	5,5
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	49,7	45,0	54,3
Не були ув'язнені	46,6	41,7	51,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 146. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	47,7	42,5	52,8
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	27,8	23,3	32,2
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	31,3	27,0	35,6
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	24,6	20,5	28,7
Отримували медичні послуги в мед. закладах	16,3	12,9	19,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 147. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

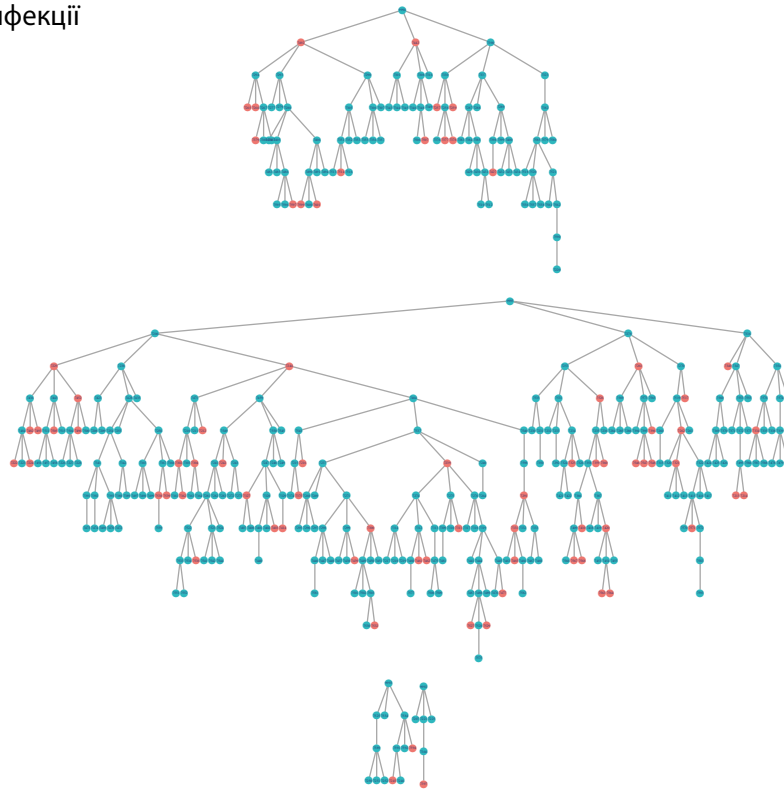
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	28,7	24,3	33,0
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	86,5	83,1	89,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ОДЕСА

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

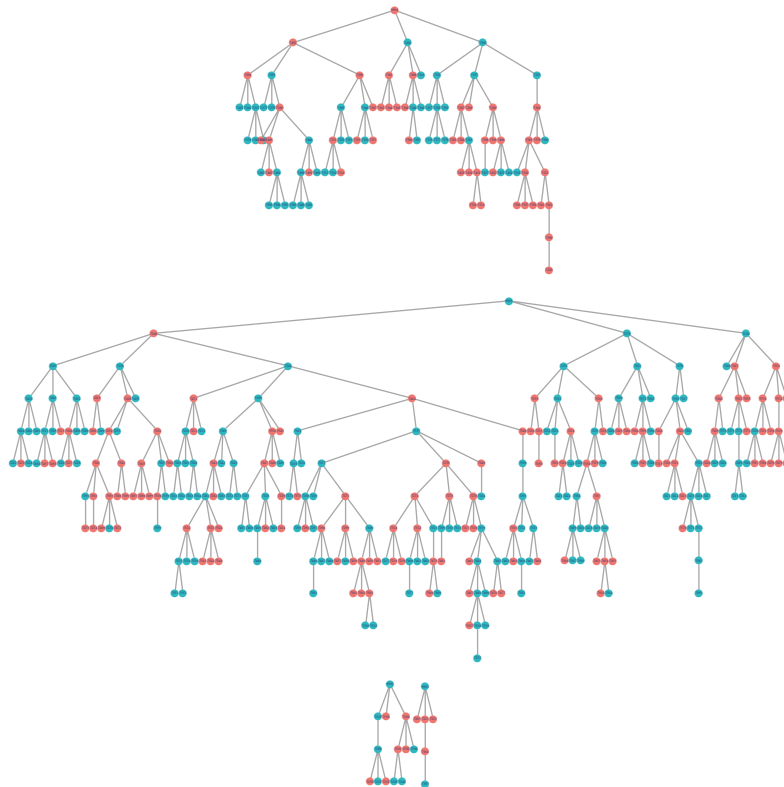

Рисунок 69. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 148. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	14,1	9,4	18,6
25–34 роки	40,7	34,2	47,0
35–44 роки	29,9	24,9	35,0
45 років і старше	15,4	10,1	20,8
Стать			
Чоловіча	77,2	72,0	82,4
Жіноча	22,8	17,6	28,0
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	46,3	40,7	51,8
Неодружені та не мають постійного партнера	53,7	48,2	59,3
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	18,0	13,6	22,4
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	58,0	52,7	63,3
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	14,5	10,6	18,4
Магістр, спеціаліст	9,5	6,3	12,7
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	17,0	13,1	21,0
1801–8800	74,7	70,1	79,3
8801 або більше	8,3	5,6	10,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 149. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	8,8	5,9	11,7
3–5 років	13,5	9,6	17,5
6–10 років	18,4	13,9	22,9
≥11 років	59,3	53,3	65,2

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	54,7	48,5	60,9
Тільки стимулятори	12,7	9,2	16,1
Змішане вживання	32,6	27,2	38,1
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	3,4	1,3	5,5
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	4,7	2,9	6,6
Використовували свій шприц повторно**	33,2	28,3	38,2
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	16,2	12,1	20,3
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	44,4	38,9	50,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 150. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	47,9	41,1	54,7
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	21,6	16,7	26,5
1 партнер	55,6	49,8	61,4
2–5 партнерів	20,2	15,6	24,8
6 та більше партнерів	2,6	0,6	4,5
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	21,2	16,5	25,8
ВІЛ-позитивний	3,7	1,7	5,8
Невідомий	32,2	27,3	37,3
Немає постійного сексуального партнера	42,9	37,0	48,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 151. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	2,7	0,8	4,6
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	32,7	26,9	38,6
Не були ув'язнені	64,6	58,6	70,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 152. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	31,9	26,2	37,5
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	46,1	40,2	52,0
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	21,3	16,7	25,8
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	13,2	9,3	16,9
Отримували медичні послуги в мед. закладах	19,5	14,8	24,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 153. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

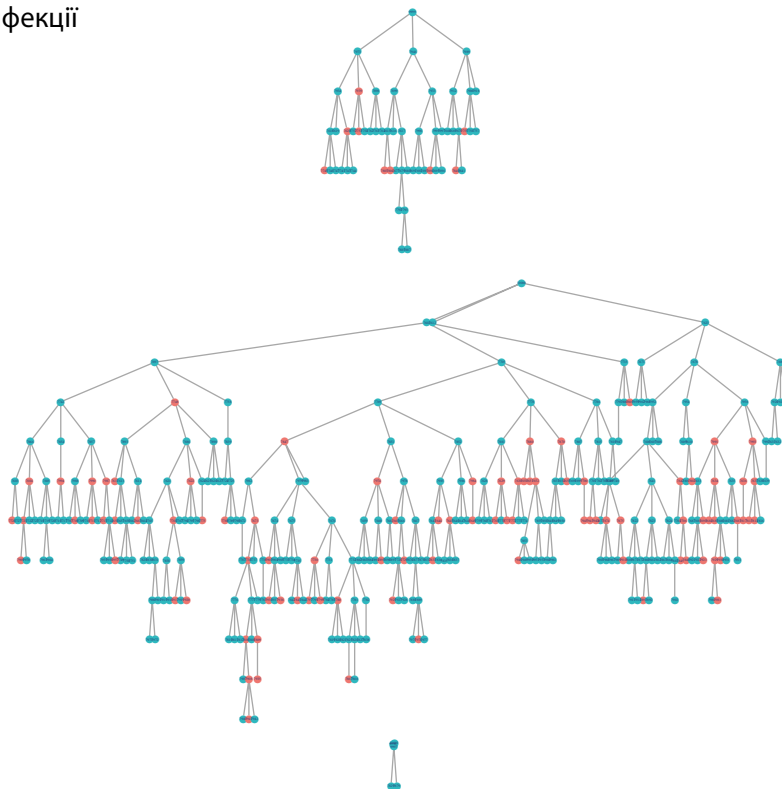
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	18,7	15,1	22,4
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	52,9	46,6	59,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ПОЛТАВА

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

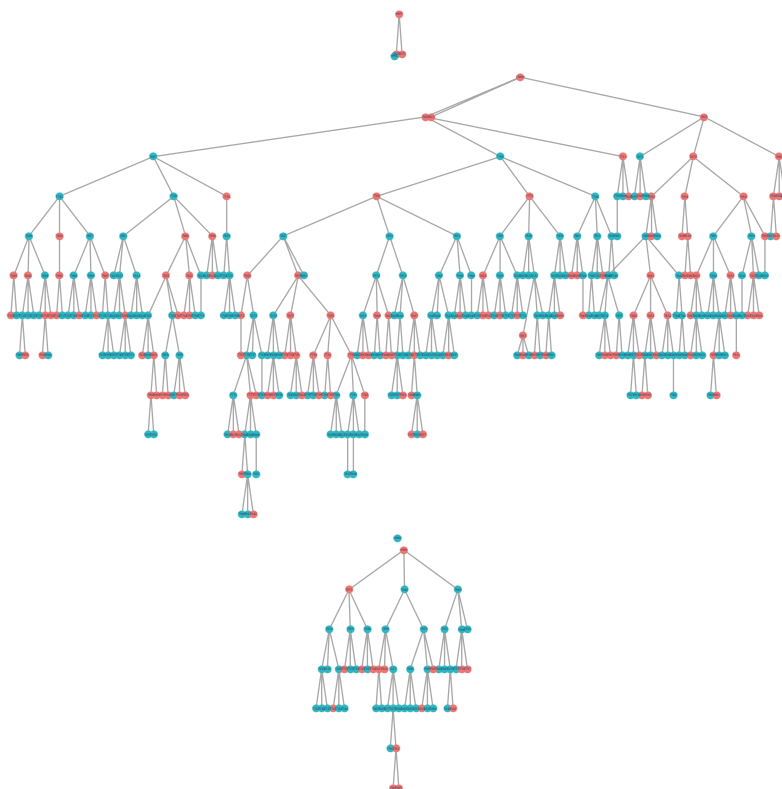

Рисунок 70. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 154. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	6,1	3,7	8,6
25–34 роки	34,9	29,0	40,6
35–44 роки	42,8	36,6	49,1
45 років і старше	16,2	11,7	20,6
Стать			
Чоловіча	81,6	76,9	86,3
Жіноча	18,4	13,7	23,1
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	62,8	58,2	67,4
Неодружені та не мають постійного партнера	37,2	32,6	41,8
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	13,4	10,1	16,6
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	67,5	62,5	72,4
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	9,8	6,8	12,8
Магістр, спеціаліст	9,4	6,6	12,2
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	21,8	17,3	26,4
1801–8800	62,8	57,6	68,0
8801 або більше	15,4	11,9	19,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 155. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	6,5	3,6	9,3
3–5 років	10,0	7,1	12,9
6–10 років	13,3	8,5	18,1
≥11 років	70,2	63,1	77,4

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	39,7	34,7	44,7
Тільки стимулятори	13,8	9,5	18,0
Змішане вживання	46,5	41,8	51,3
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	2,4	0,0	4,6
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	4,1	2,3	5,8
Використовували свій шприц повторно**	39,1	33,9	44,2
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	63,1	58,2	68,1
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	18,9	15,2	22,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 156. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	44,2	37,3	51,0
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	16,0	12,2	19,7
1 партнер	60,9	56,1	65,6
2–5 партнерів	19,7	15,9	23,4
6 та більше партнерів	3,4	1,7	5,2
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	25,8	22,0	29,7
ВІЛ-позитивний	6,3	3,8	8,7
Невідомий	33,9	29,1	38,8
Немає постійного сексуального партнера	34,0	29,4	38,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 157. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	5,7	3,1	8,4
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	39,6	34,7	44,5
Не були ув'язнені	54,7	49,6	59,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 158. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	54,9	49,5	60,4
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	22,1	16,9	27,2
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	32,6	27,6	37,6
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	34,3	29,5	39,2
Отримували медичні послуги в мед. закладах	11,0	7,9	14,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 159. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

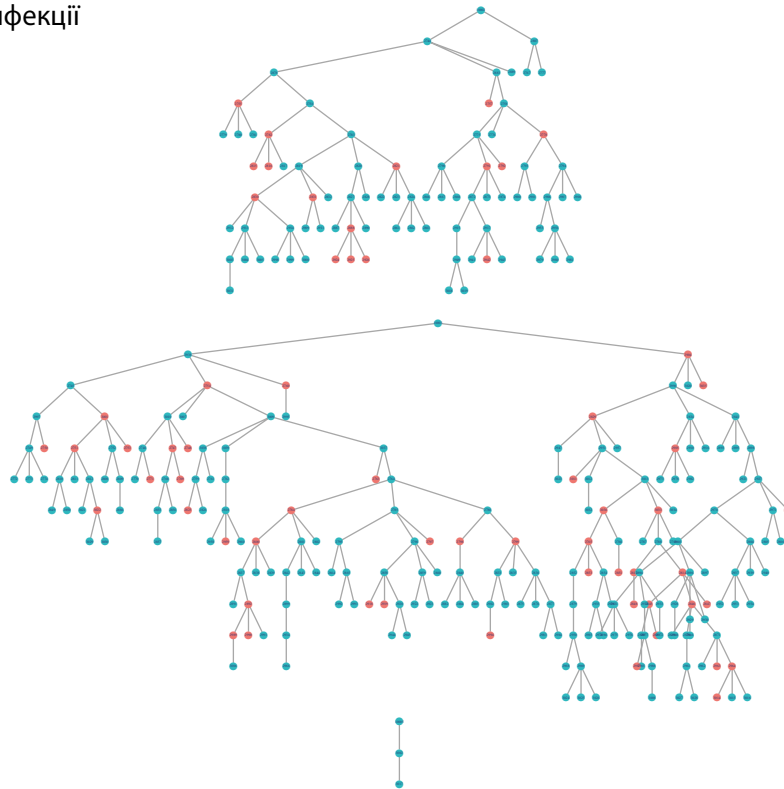
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	24,8	19,8	29,9
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	61,9	55,9	67,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. РІВНЕ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

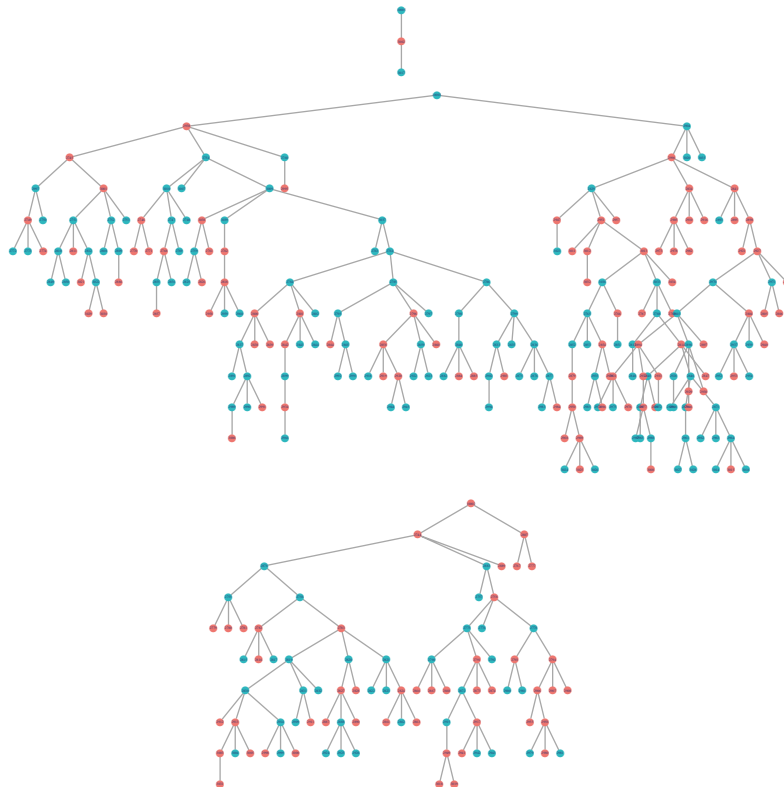

Рисунок 71. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатом тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 160. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	6,1	3,0	9,1
25–34 роки	42,6	36,1	49,2
35–44 роки	43,7	37,0	50,4
45 років і старше	7,7	3,5	11,8
Стать			
Чоловіча	84,8	80,3	89,2
Жіноча	15,2	10,8	19,7
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	57,0	51,6	62,6
Неодружені та не мають постійного партнера	43,0	37,5	48,4
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	16,5	12,5	20,5
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	58,6	53,0	64,2
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	8,6	4,9	12,4
Магістр, спеціаліст	15,9	11,5	20,4
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	31,7	26,4	37,0
1801–8800	62,4	56,6	68,1
8801 або більше	5,9	3,1	8,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 161. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	10,2	5,9	14,5
3–5 років	6,5	3,5	9,6
6–10 років	15,8	11,6	20,1
≥11 років	67,4	60,9	74,0

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	41,4	33,5	49,4
Тільки стимулятори	11,8	6,2	17,4
Змішане вживання	46,8	41,0	52,6
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	6,1	3,2	9,0
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	5,1	1,9	8,2
Використовували свій шприц повторно**	50,6	44,2	56,9
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	30,9	25,4	36,4
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	22,9	18,0	27,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 162. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	56,2	49,2	63,3
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	16,8	11,4	22,2
1 партнер	59,6	53,4	65,9
2–5 партнерів	18,0	13,2	22,8
6 та більше партнерів	5,5	2,8	8,2
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	23,3	18,1	28,5
ВІЛ-позитивний	6,2	2,8	9,5
Невідомий	31,7	26,3	37,0
Немає постійного сексуального партнера	38,9	32,8	44,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 163. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	4,1	1,9	6,3
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	36,5	30,7	42,2
Не були ув'язнені	59,4	53,3	65,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 164. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	42,9	37,3	48,6
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	23,4	18,5	28,2
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	24,4	19,4	29,5
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	29,9	24,6	35,2
Отримували медичні послуги в мед. закладах	22,3	17,2	27,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 165. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

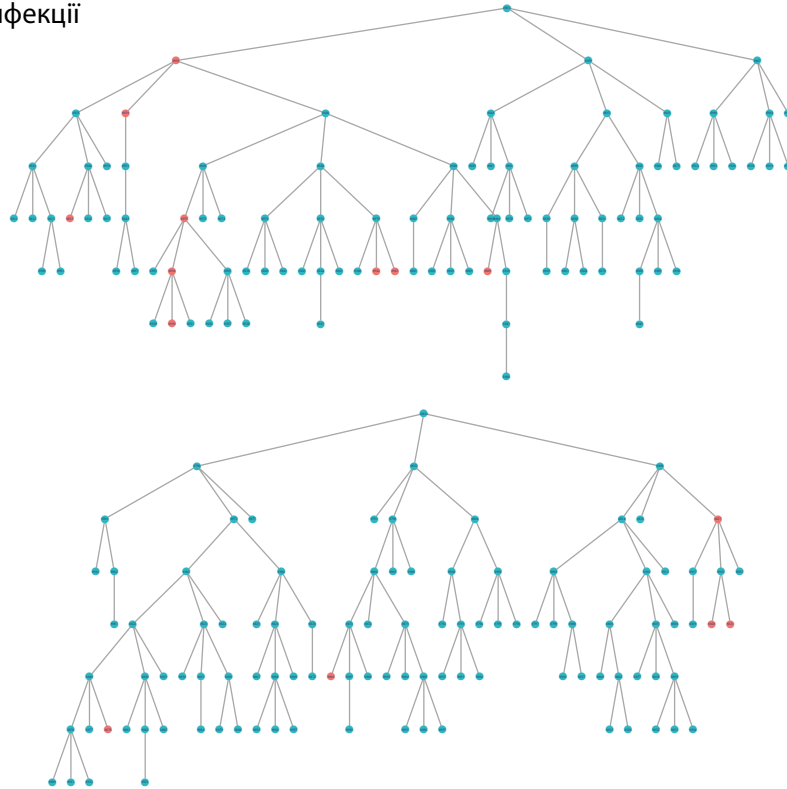
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	19,5	14,8	24,2
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	52,8	46,5	59,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. СУМИ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

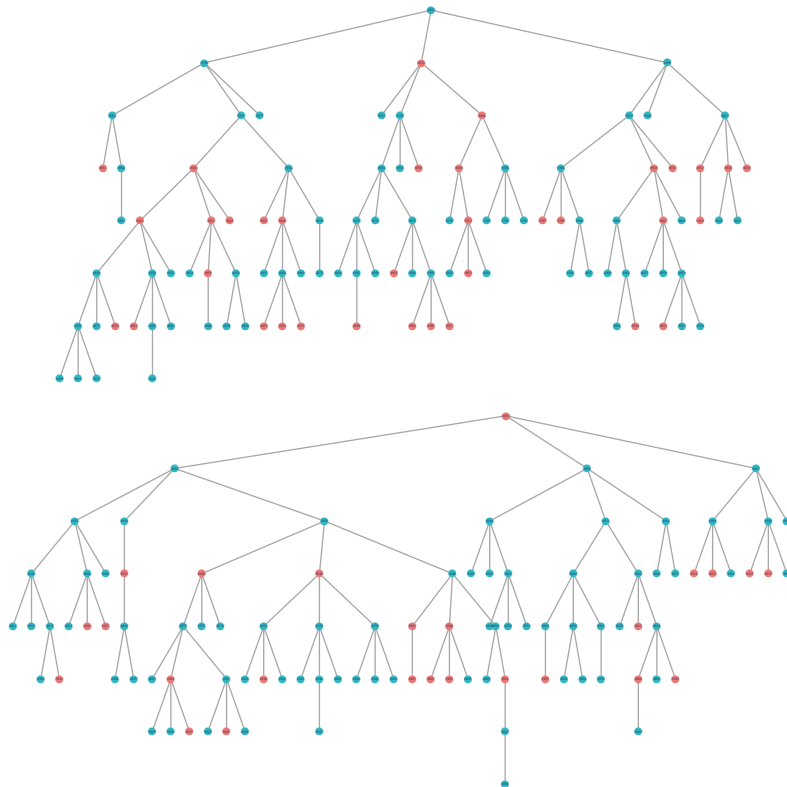

Рисунок 72. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 166. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	4,3	1,9	6,7
25–34 роки	50,3	41,6	58,9
35–44 роки	36,0	27,8	44,3
45 років і старше	9,4	4,8	14,0
Стать			
Чоловіча	86,4	80,5	92,2
Жіноча	13,7	7,8	19,5
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	84,2	78,4	89,8
Неодружені та не мають постійного партнера	15,9	10,2	21,6
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	24,7	18,4	30,9
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	61,0	54,0	67,9
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	5,8	2,6	9,0
Магістр, спеціаліст	8,5	4,0	13,1
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	15,5	9,8	21,2
1801–8800	74,0	67,5	80,6
8801 або більше	10,4	5,7	15,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 167. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	9,3	4,9	13,6
3–5 років	9,3	4,9	13,8
6–10 років	19,4	13,5	25,3
≥11 років	62,0	53,9	70,1

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	76,7	69,1	84,2
Тільки стимулятори	1,9	0,1	3,7
Змішане вживання	21,4	13,7	29,2
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	4,4	1,3	7,5
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	3,9	0,9	6,9
Використовували свій шприц повторно**	22,3	16,5	28,2
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	27,9	21,8	33,9
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	39,6	32,8	46,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 168. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	42,2	34,0	50,3
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	14,2	8,5	19,9
1 партнер	62,7	56,2	69,2
2–5 партнерів	20,4	14,5	26,4
6 та більше партнерів	2,7	0,4	4,9
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	23,0	16,6	29,3
ВІЛ-позитивний	0,4	0,0	1,2
Невідомий	58,7	50,7	66,7
Немає постійного сексуального партнера	17,9	12,0	23,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 169. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	3,8	1,2	6,3
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	47,1	38,9	55,4
Не були ув'язнені	49,1	40,8	57,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 170. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	43,7	36,9	50,6
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	38,6	30,5	46,7
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	29,4	22,0	36,9
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	16,5	11,2	21,9
Отримували медичні послуги в мед. закладах	15,5	9,6	21,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 171. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

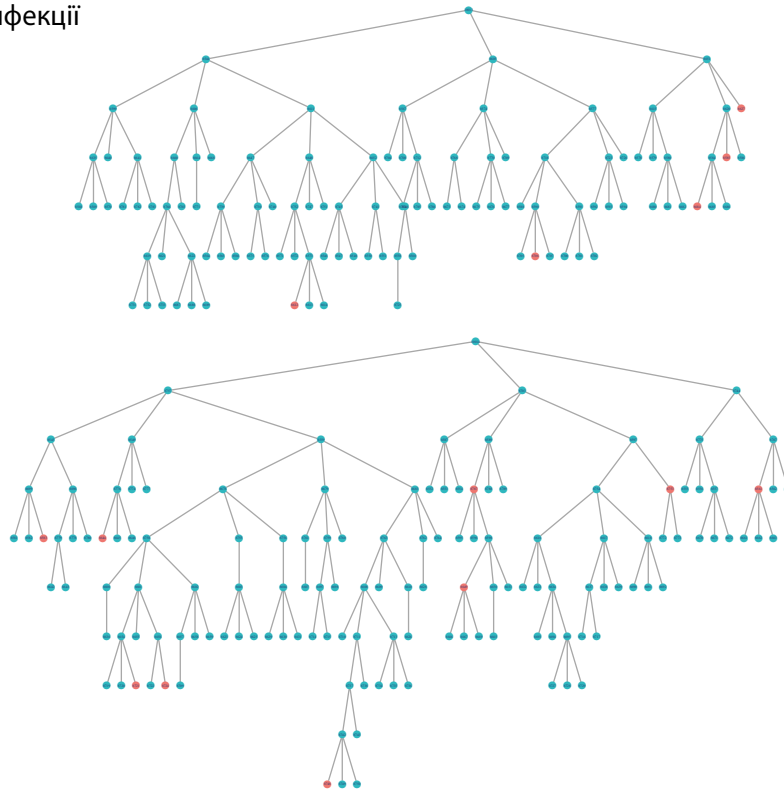
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	6,3	2,3	10,2
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	69,5	62,4	76,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ТЕРНОПІЛЬ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

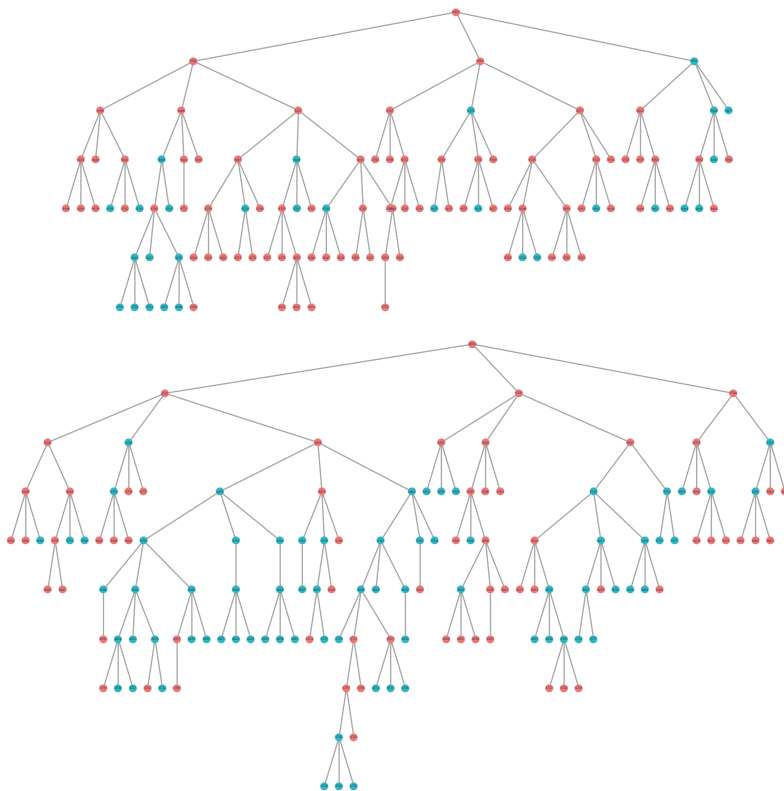

Рисунок 73. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 172. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	12,4	8,4	16,4
25–34 роки	34,3	28,7	39,9
35–44 роки	47,2	40,6	53,8
45 років і старше	6,1	2,7	9,5
Стать			
Чоловіча	91,8	88,1	95,4
Жіноча	8,2	4,6	11,9
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	29,0	22,9	35,2
Неодружені та не мають постійного партнера	71,0	64,9	77,1
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	9,2	6,0	12,4
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	80,0	75,4	84,6
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	7,9	5,0	10,8
Магістр, спеціаліст	2,9	1,0	4,7
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	25,4	19,7	31,0
1801–8800	70,9	64,9	76,9
8801 або більше	3,7	1,1	6,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 173. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	8,4	5,1	11,8
3–5 років	6,6	3,9	9,4
6–10 років	12,6	8,5	16,8
≥11 років	72,3	66,8	77,7

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	93,6	89,1	97,9
Тільки стимулятори	1,4	0,0	2,9
Змішане вживання	5,0	0,8	9,3
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	4,3	1,5	7,0
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	3,9	1,4	6,4
Використовували свій шприц повторно**	15,5	10,4	20,8
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	22,5	16,8	28,1
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	2,6	0,8	4,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 174. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	66,4	55,4	77,5
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	25,3	20,1	30,5
1 партнер	48,3	41,3	55,2
2–5 партнерів	25,1	18,5	31,7
6 та більше партнерів	1,4	-0,3	3,0
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	7,9	4,5	11,4
ВІЛ-позитивний	0,0	0,0	0,0
Невідомий	29,5	23,1	35,8
Немає постійного сексуального партнера	62,6	55,9	69,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 175. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	4,3	0,0	8,8
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	18,3	11,0	25,4
Не були ув'язнені	77,5	70,0	84,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 176. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	26,7	20,3	32,9
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	43,3	36,2	50,5
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	38,9	31,3	46,4
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	9,5	4,5	14,4
Отримували медичні послуги в мед. закладах	8,3	4,9	11,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 177. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

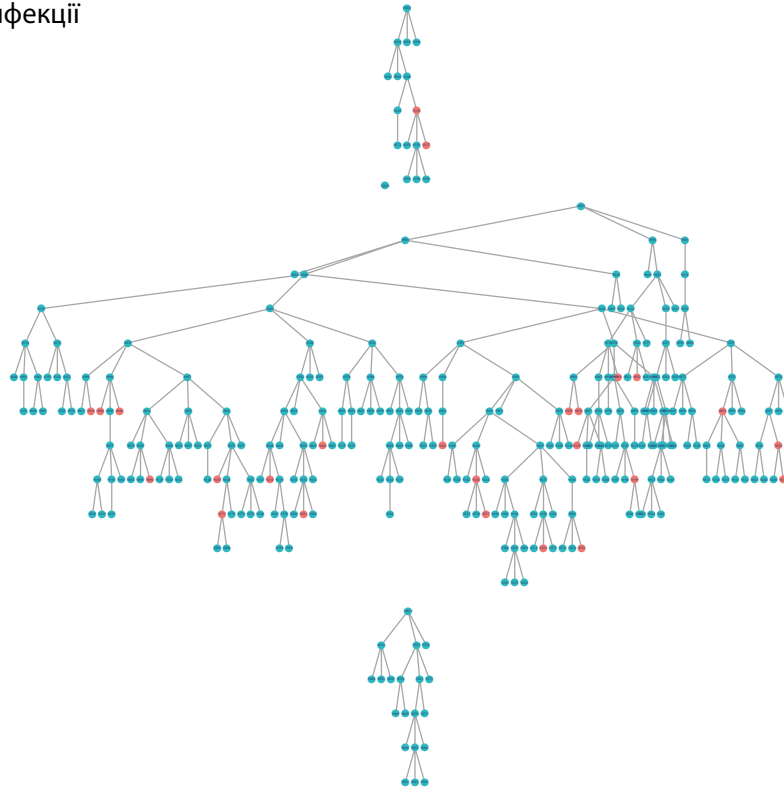
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	6,3	3,1	9,6
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	59,2	51,1	67,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ХАРКІВ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

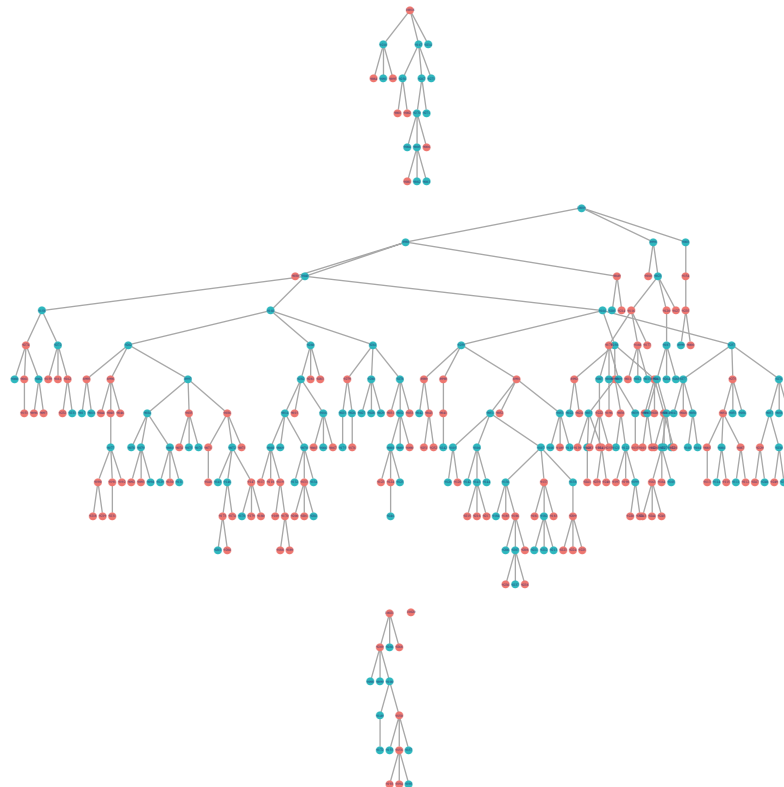

Рисунок 74. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 178. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	5,6	1,7	9,6
25–34 роки	31,4	25,1	37,6
35–44 роки	49,8	43,4	56,3
45 років і старше	13,2	8,3	18,1
Стать			
Чоловіча	76,5	70,6	82,4
Жіноча	23,5	17,6	29,4
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	56,2	49,8	62,6
Неодружені та не мають постійного партнера	43,8	37,4	50,2
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	14,5	9,8	19,2
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	46,3	39,7	52,9
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	28,5	22,9	34,1
Магістр, спеціаліст	10,7	6,1	15,3
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	17,6	11,8	23,5
1801–8800	59,7	52,4	66,9
8801 або більше	22,7	16,8	28,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 179. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	10,5	5,9	15,3
3–5 років	6,7	3,3	10,1
6–10 років	12,0	7,7	16,2
≥11 років	70,7	64,0	77,5

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	62,0	53,4	70,6
Тільки стимулятори	6,9	1,1	12,8
Змішане вживання	31,1	25,1	37,0
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	3,6	0,7	6,7
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	6,3	3,2	9,4
Використовували свій шприц повторно**	50,9	44,5	57,2
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	19,6	14,9	24,4
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	47,9	41,5	54,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 180. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	34,7	26,7	42,6
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	16,1	10,9	21,2
1 партнер	61,7	54,9	68,4
2–5 партнерів	17,7	12,9	22,5
6 та більше партнерів	4,6	1,4	7,8
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	24,6	19,1	30,0
ВІЛ-позитивний	1,2	0,1	2,3
Невідомий	40,4	33,9	46,9
Немає постійного сексуального партнера	33,8	27,4	40,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 181. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	2,7	0,7	4,8
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	37,3	30,3	44,3
Не були ув'язнені	60,0	53,0	66,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 182. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	43,61	36,77	50,52
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	34,6	27,2	42,2
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	35,9	29,3	42,5
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	20,2	14,6	25,8
Отримували медичні послуги в мед. закладах	9,2	5,8	12,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 183. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

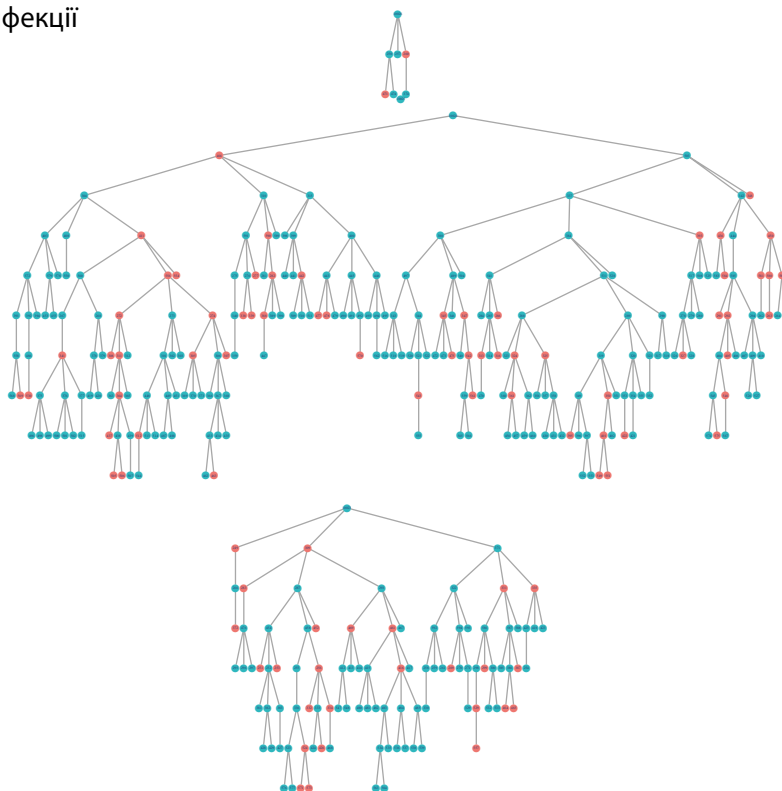
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	7,1	3,9	10,4
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	48,8	41,6	55,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ХЕРСОН

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

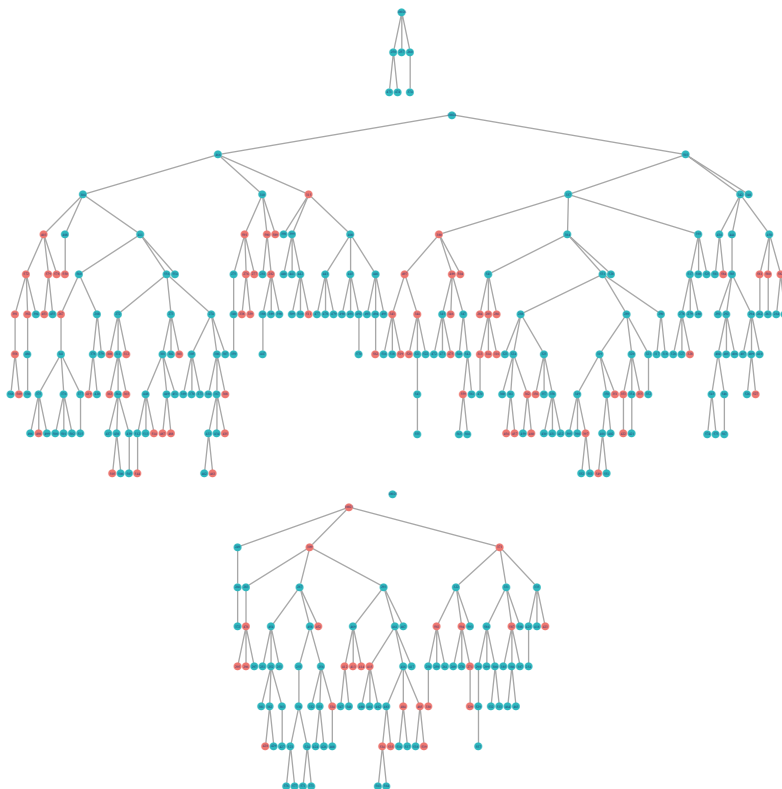

Рисунок 75. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 184. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	2,6	1,0	4,3
25–34 роки	20,6	15,8	25,4
35–44 роки	55,5	50,2	60,7
45 років і старше	21,3	16,4	26,2
Стать			
Чоловіча	87,4	83,6	91,1
Жіноча	12,6	8,9	16,4
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	47,3	41,0	53,6
Неодружені та не мають постійного партнера	52,7	46,4	59,0
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	27,5	22,5	32,5
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	60,2	54,2	66,1
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	7,3	4,3	10,3
Магістр, спеціаліст	5,1	2,3	7,8
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	24,9	19,8	30,0
1801–8800	67,0	61,3	72,7
8801 або більше	8,2	4,3	12,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 185. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	2,8	1,3	4,4
3–5 років	5,4	2,8	8,0
6–10 років	11,6	7,5	15,8
≥11 років	80,2	75,0	85,3

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	77,5	73,0	81,9
Тільки стимулятори	2,9	1,1	4,8
Змішане вживання	19,6	15,2	24,0
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	2,4	0,7	4,1
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	2,6	0,9	4,2
Використовували свій шприц повторно**	42,6	37,1	48,2
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	55,9	50,3	61,5
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	42,8	37,9	47,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 186. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	51,3	45,1	57,6
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	20,1	16,2	24,1
1 партнер	54,9	48,8	61,0
2–5 партнерів	20,3	15,9	24,8
6 та більше партнерів	4,6	2,1	7,2
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	30,5	25,2	35,9
ВІЛ-позитивний	2,9	1,3	4,4
Невідомий	22,2	17,7	26,7
Немає постійного сексуального партнера	44,4	38,3	50,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 187. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	9,5	5,8	13,2
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	44,4	38,7	50,1
Не були ув'язнені	46,1	40,4	51,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 188. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	34,06	28,72	39,38
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	42,7	36,3	49,2
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	18,7	14,3	23,1
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	16,9	12,5	21,4
Отримували медичні послуги в мед. закладах	21,7	17,3	26,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 189. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

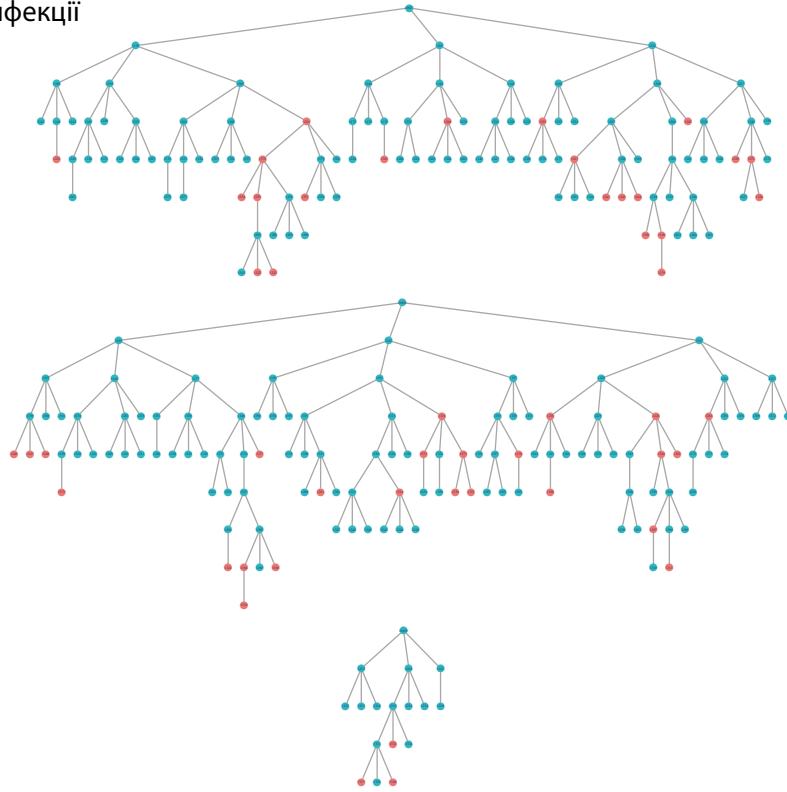
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	24,7	19,8	29,7
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	72,2	66,6	77,8

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

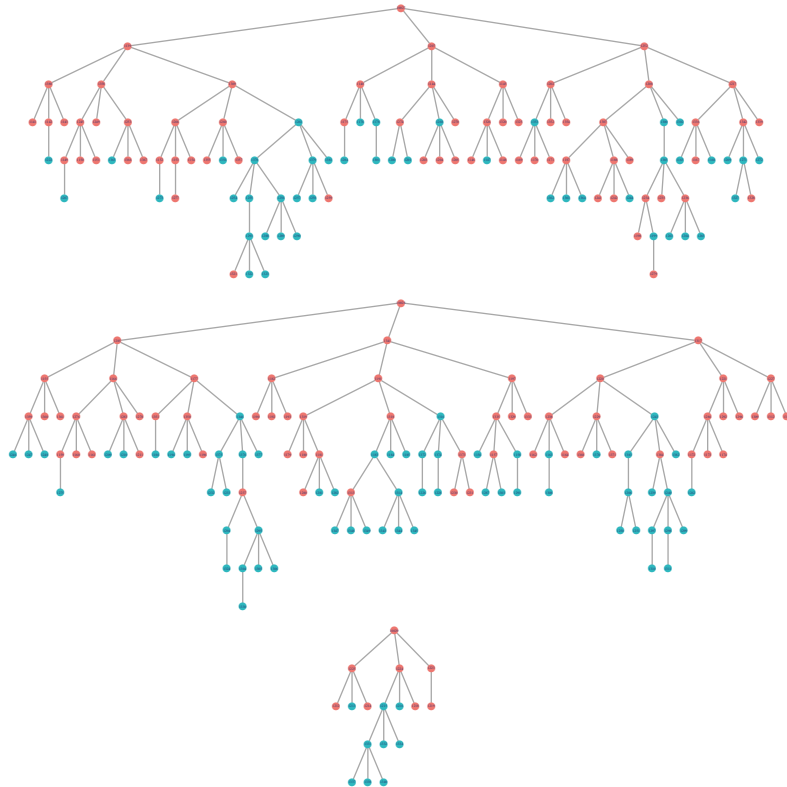

Рисунок 76. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 190. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	16,1	9,9	22,4
25–34 роки	48,4	40,9	55,8
35–44 роки	26,6	19,6	33,6
45 років і старше	8,9	4,2	13,5
Стать			
Чоловіча	83,2	77,8	88,6
Жіноча	16,8	11,4	22,2
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	79,5	71,7	87,2
Неодружені та не мають постійного партнера	20,5	12,8	28,3
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	4,7	0,9	8,5
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	30,3	23,5	37,3
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	51,5	42,6	60,2
Магістр, спеціаліст	13,5	8,6	18,3
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	13,8	6,4	21,4
1801–8800	84,2	76,4	91,9
8801 або більше	1,9	0,3	3,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 191. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	8,7	2,8	14,7
3–5 років	18,9	12,6	25,2
6–10 років	25,1	18,3	31,8
≥11 років	47,3	38,1	56,6

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	61,8	54,1	69,4
Тільки стимулятори	26,5	19,1	33,9
Змішане вживання	11,7	6,7	16,8
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	1,6	0,2	2,9
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	1,0	0,0	2,4
Використовували свій шприц повторно**	9,7	5,2	14,1
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	29,4	21,8	37,1
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	17,8	11,3	24,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** за останні 30 днів

Таблиця 192. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	68,3	60,3	76,4
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	15,5	10,4	20,6
1 партнер	53,3	45,6	60,7
2–5 партнерів	29,7	23,6	35,9
6 та більше партнерів	1,6	0,2	2,9
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	40,8	32,6	48,6
ВІЛ-позитивний	4,4	1,4	7,4
Невідомий	31,5	24,2	39,1
Немає постійного сексуального партнера	23,3	16,2	30,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 193. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	2,6	0,0	5,4
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	18,0	11,7	24,2
Не були ув'язнені	79,4	72,5	86,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 194. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	50,4	42,9	57,9
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	35,6	28,4	42,8
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	49,7	41,6	57,8
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	12,3	6,3	18,3
Отримували медичні послуги в мед. закладах	2,4	0,2	4,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 195. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

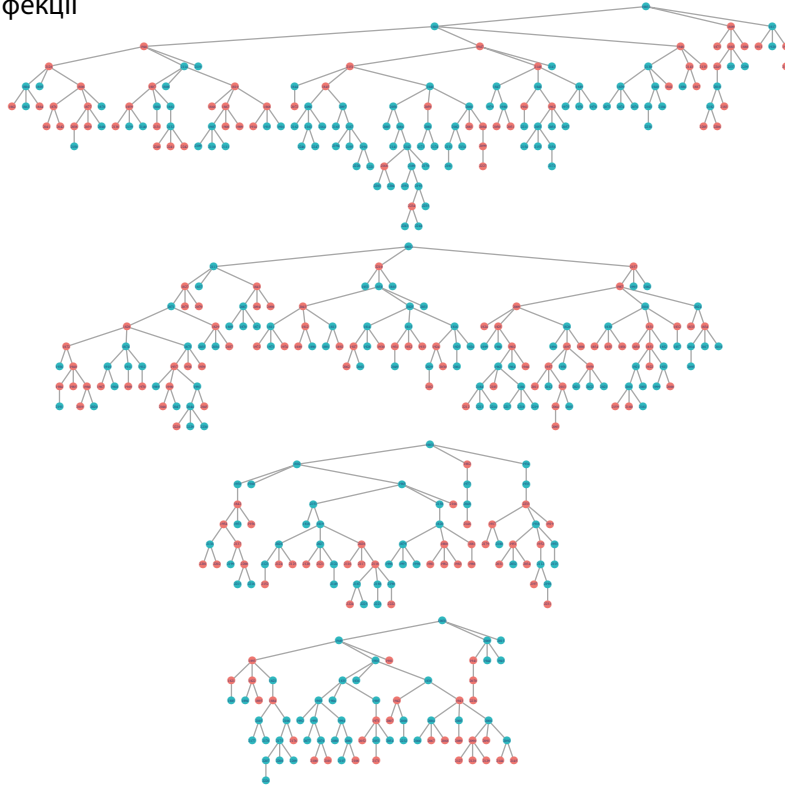
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	17,6	12,2	22,9
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	45,1	34,0	55,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ЧЕРКАСИ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

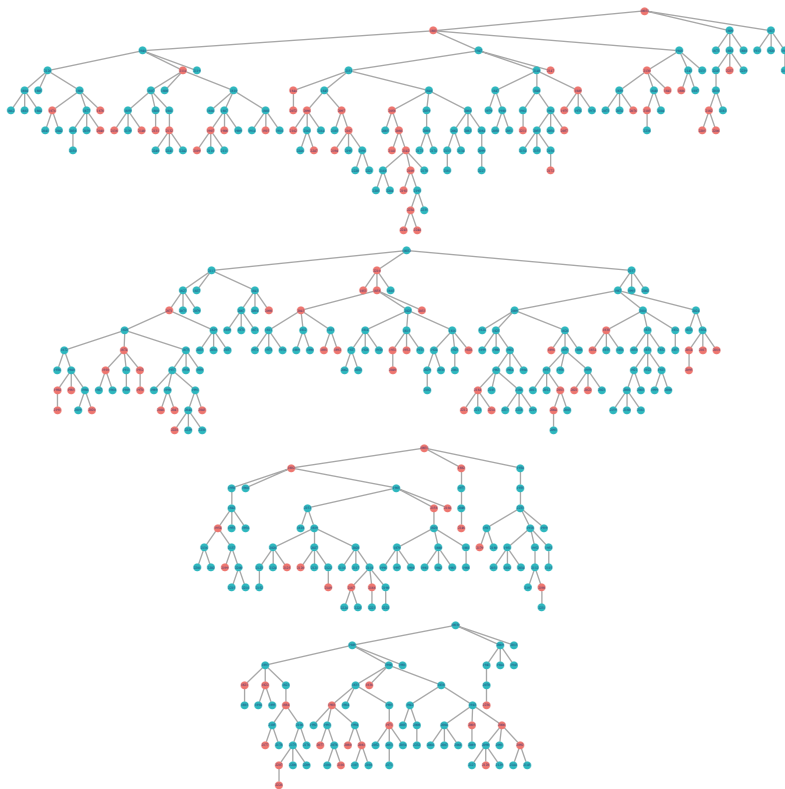

Рисунок 77. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 196. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	3,5	0,9	6,1
25–34 роки	34,1	28,3	39,9
35–44 роки	47,7	41,0	54,3
45 років і старше	14,7	10,3	19,2
Стать			
Чоловіча	80,7	75,9	85,5
Жіноча	19,3	14,5	24,1
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	50,2	44,7	55,7
Неодружені та не мають постійного партнера	49,8	44,3	55,3
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	13,7	9,9	17,5
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	63,6	58,0	69,1
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	13,1	9,7	16,7
Магістр, спеціаліст	9,6	5,1	14,0
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	33,6	28,1	39,1
1801–8800	56,7	51,0	62,3
8801 або більше	9,7	5,9	13,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 197. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	10,8	6,8	14,8
3–5 років	6,8	4,0	9,6
6–10 років	15,0	10,8	19,3
≥11 років	67,4	61,3	73,5

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	66,4	61,1	71,6
Тільки стимулятори	8,3	4,8	11,7
Змішане вживання	25,4	20,7	30,0
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	1,9	0,6	3,3
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	1,6	0,6	2,7
Використовували свій шприц повторно**	44,3	37,8	50,7
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	40,5	34,0	47,1
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	25,4	20,1	30,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 198. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	54,3	47,1	61,4
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	22,8	17,7	28,0
1 партнер	61,2	55,6	66,8
2–5 партнерів	14,3	10,4	18,3
6 та більше партнерів	1,6	0,4	2,8
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	27,2	21,8	32,6
ВІЛ-позитивний	9,4	6,3	12,5
Невідомий	19,0	15,0	23,0
Немає постійного сексуального партнера	44,4	38,7	50,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 199. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	6,2	3,3	9,1
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	37,8	32,6	43,1
Не були ув'язнені	56,0	50,5	61,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 200. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	45,82	40,16	51,48
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	20,6	15,2	26,0
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	37,8	32,1	43,5
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	32,2	26,2	38,3
Отримували медичні послуги в мед. закладах	9,4	6,3	12,5

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 201. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

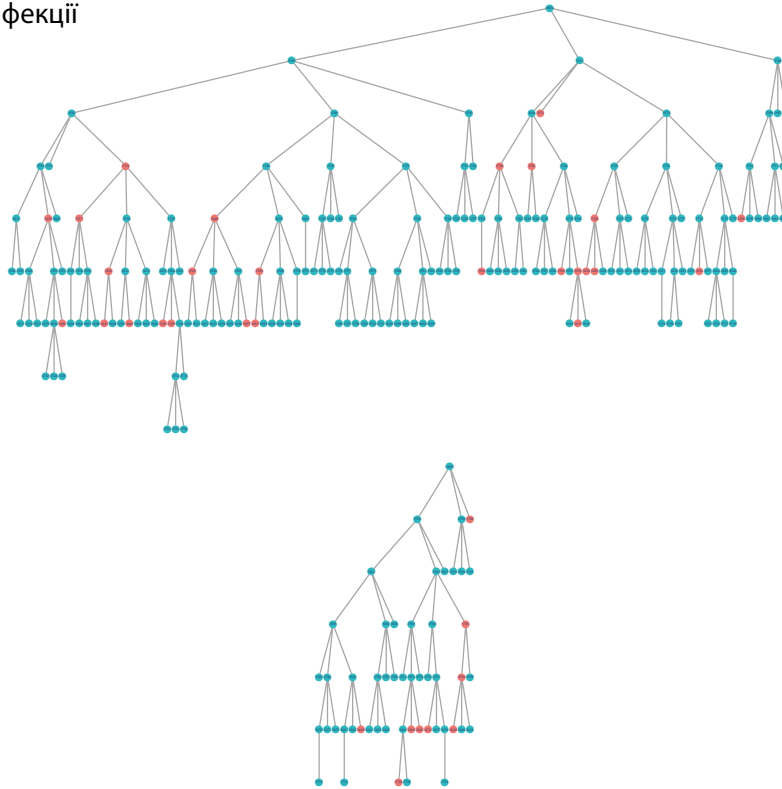
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	41,8	37,0	46,6
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	73,7	68,7	78,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ЧЕРНІВЦІ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

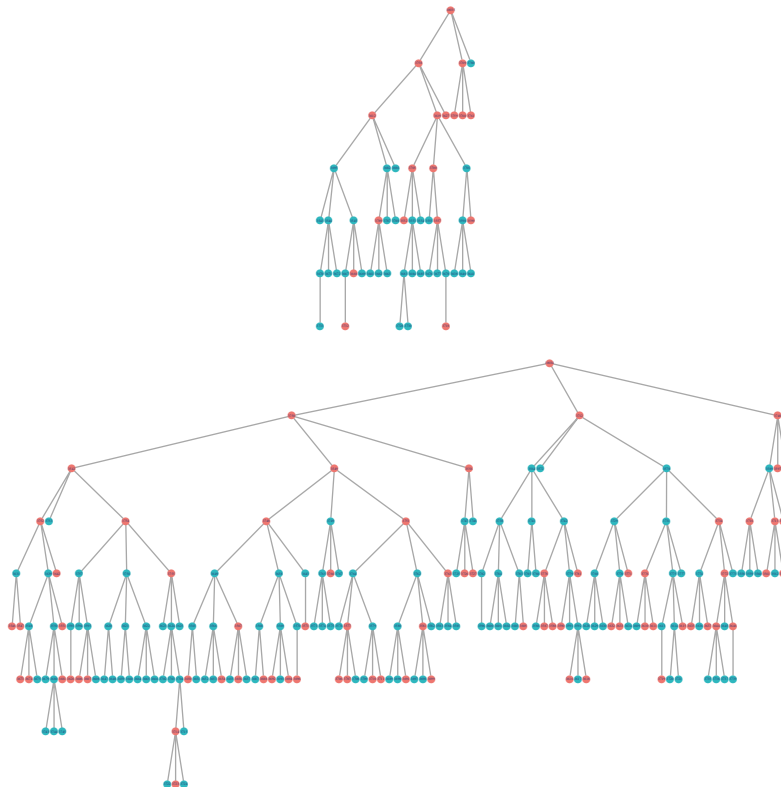

Рисунок 78. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатами тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 202. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	6,5	1,9	11,0
25–34 роки	35,3	27,0	43,5
35–44 роки	41,7	33,2	50,2
45 років і старше	16,5	8,5	24,6
Стать			
Чоловіча	76,0	66,3	85,7
Жіноча	24,0	14,4	33,7
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	52,5	44,4	60,6
Неодружені та не мають постійного партнера	47,5	39,5	55,6
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	11,4	6,3	16,4
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	65,2	56,9	73,4
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	8,8	4,0	13,7
Магістр, спеціаліст	14,6	8,0	21,2
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	28,5	21,1	35,9
1801–8800	65,0	57,0	73,0
8801 або більше	6,5	3,1	10,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 203. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	12,5	5,6	19,4
3–5 років	7,7	3,3	12,2
6–10 років	17,5	11,1	23,9
≥11 років	62,3	53,9	70,8

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	57,9	49,4	66,4
Тільки стимулятори	8,3	1,8	15,0
Змішане вживання	33,8	26,3	41,1
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	0,8	0,0	1,9
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	5,3	0,9	9,6
Використовували свій шприц повторно**	51,0	42,7	59,6
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	7,9	2,6	13,2
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	7,3	1,9	12,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 204. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	30,5	21,7	39,2
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	12,9	5,9	19,9
1 партнер	73,2	65,0	81,3
2–5 партнерів	12,9	7,8	18,0
6 та більше партнерів	1,0	0,4	1,6
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	36,0	27,2	44,7
ВІЛ-позитивний	2,3	0,2	4,3
Невідомий	27,7	19,5	35,8
Немає постійного сексуального партнера	34,1	25,8	42,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 205. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	7,7	3,7	11,6
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	43,5	35,7	51,3
Не були ув'язнені	48,9	41,1	56,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 206. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	51,92	44,24	59,51
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	22,0	14,7	29,4
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	25,1	17,6	32,5
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	39,2	29,6	48,9
Отримували медичні послуги в мед. закладах	13,7	7,6	19,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 207. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

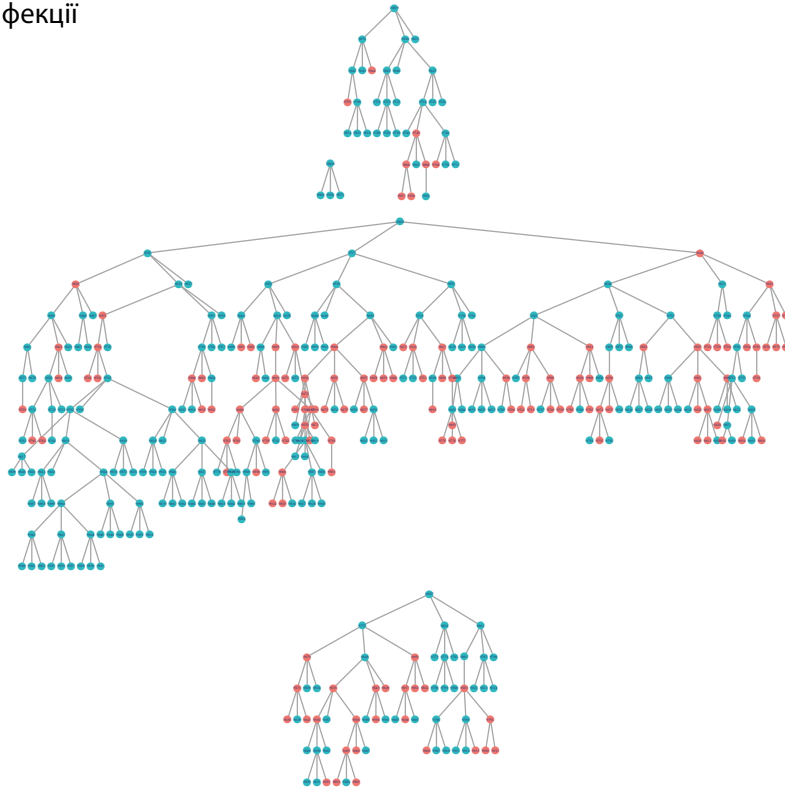
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	13,2	8,4	18,0
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	59,8	52,7	66,9

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. ЧЕРНІГІВ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

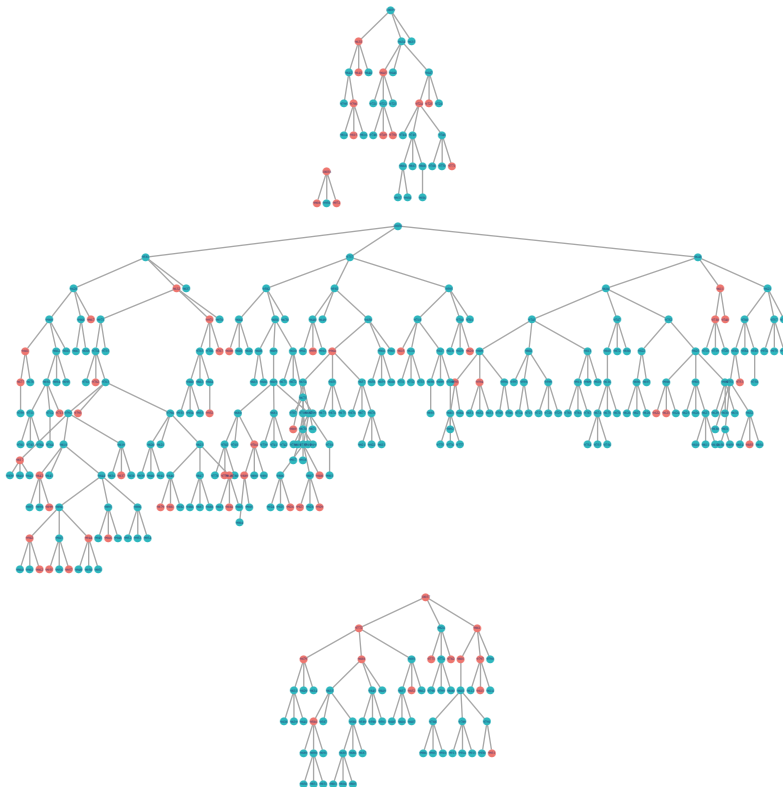

Рисунок 79. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатом тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 208. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	5,8	3,2	8,5
25–34 роки	35,3	30,1	40,5
35–44 роки	44,4	38,5	50,2
45 років і старше	14,5	9,7	19,4
Стать			
Чоловіча	79,2	75,5	83,0
Жіноча	20,8	17,0	24,6
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	51,6	45,7	57,5
Неодружені та не мають постійного партнера	48,4	42,5	54,3
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	8,4	5,8	11,0
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	79,5	75,7	83,3
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	3,5	1,7	5,3
Магістр, спеціаліст	8,6	6,1	11,2
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	26,3	21,0	31,6
1801–8800	62,5	57,2	67,8
8801 або більше	11,2	8,2	14,1

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 209. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	2,9	1,1	4,6
3–5 років	5,5	3,3	7,6
6–10 років	11,9	8,3	15,5
≥11 років	79,7	74,9	84,6

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	69,9	63,0	76,9
Тільки стимулятори	9,6	4,6	14,6
Змішане вживання	20,5	16,3	24,6
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	2,0	0,0	4,4
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	3,7	1,7	5,7
Використовували свій шприц повторно**	38,6	33,4	43,8
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	43,0	36,4	49,5
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	29,7	24,9	34,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 210. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	43,7	37,1	50,4
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	19,4	15,1	23,8
1 партнер	58,2	52,4	63,8
2–5 партнерів	20,0	15,9	24,2
6 та більше партнерів	2,4	0,8	3,9
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	26,4	21,9	31,0
ВІЛ-позитивний	9,9	6,6	13,1
Невідомий	16,0	12,4	19,4
Немає постійного сексуального партнера	47,7	42,1	53,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 211. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	1,9	0,7	3,1
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	41,4	36,2	46,6
Не були ув'язнені	56,7	51,4	62,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 212. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	39,14	33,55	44,74
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	29,4	22,7	36,2
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	34,9	29,3	40,4
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	25,9	20,1	31,8
Отримували медичні послуги в мед. закладах	9,8	6,8	12,7

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 213. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

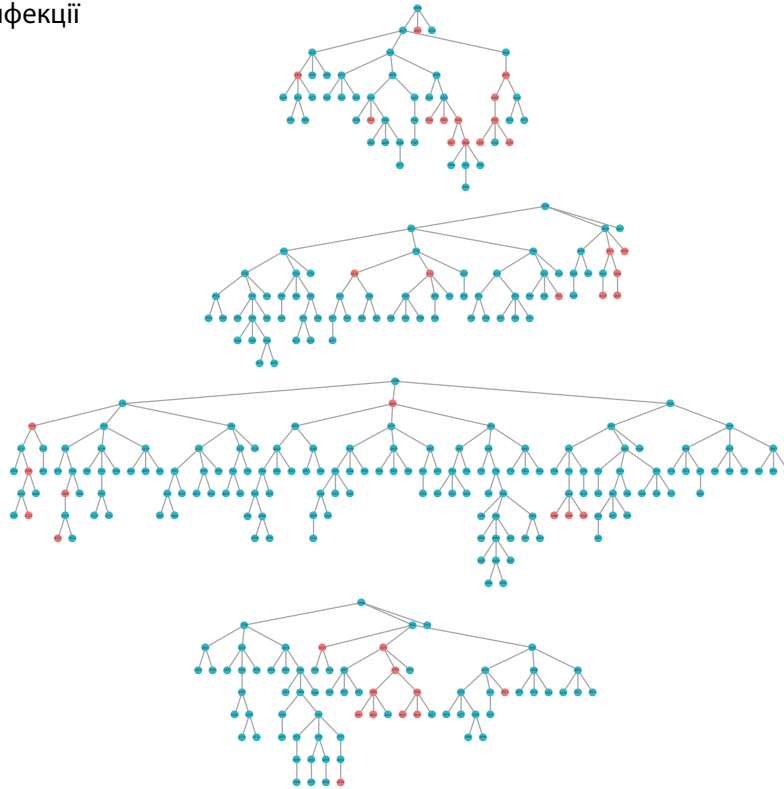
	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	36,2	28,3	44,3
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	81,7	77,4	86,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

М. СЕВАСТОПОЛЬ

Поширеність ВІЛ-інфекції

- ВІЛ +
- ВІЛ -

Поширеність ВГС

- ВГС -
- ВГС +

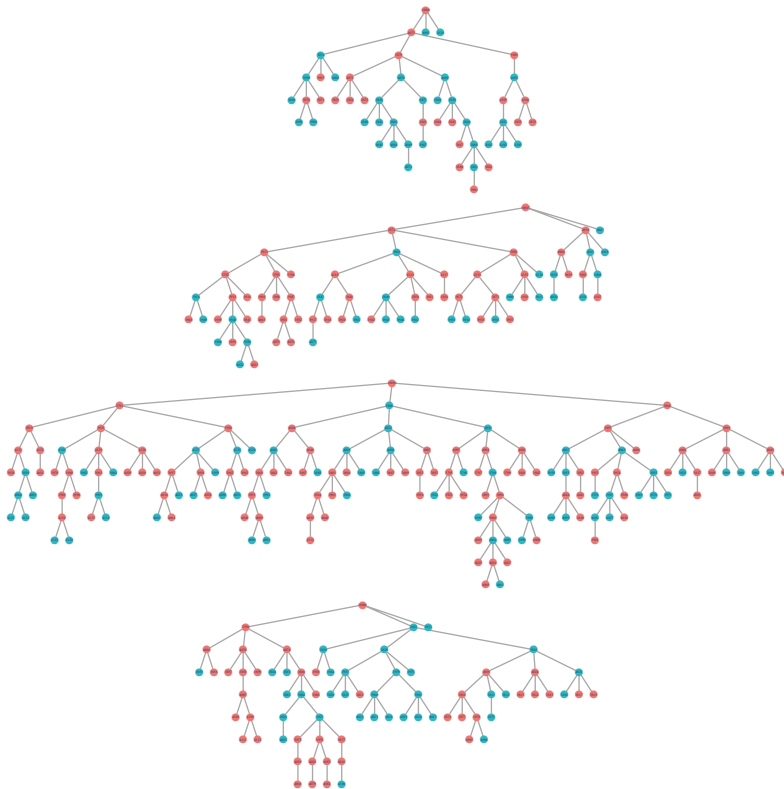

Рисунок 80. Рекрутингова мережа ЛВНІ згідно методики RDS з деталізацією за результатом тестування на ВІЛ-інфекцію та гепатит С

Таблиця 214. Соціально-демографічні характеристики ЛВНІ

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Вік, роки			
< 25 років	12,1	7,8	16,5
5–34 роки	50,5	44,4	56,7
35–44 роки	34,6	28,8	40,5
45 років і старше	2,7	0,8	4,6
Стать			
Чоловіча	69,3	64,2	74,4
Жіноча	30,7	25,6	35,8
Шлюбний стан			
Офіційно одружені або мають постійного партнера	73,9	68,6	79,2
Неодружені та не мають постійного партнера	26,1	20,8	31,4
Освітній рівень			
9 класів школи або менше	7,2	4,4	10,1
11 класів школи або ПТНЗ, коледж	55,7	50,2	61,2
Бакалавр (4 роки університету/інституту або технікуму)	25,9	21,2	30,7
Магістр, спеціаліст	10,9	7,7	14,2
Рівень доходу за останні 30 днів			
≤1800	6,1	3,2	9,1
1801–8800	31,6	26,0	37,3
8801 або більше	62,3	56,3	68,2

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 215. Стаж вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, типологія наркотичних речовин та ризиковані ін'єкційні практики

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Стаж вживання наркотиків ін'єкційно			
≤2 роки	4,5	1,7	7,3
3–5 років	12,8	8,4	17,2
6–10 років	22,7	18,2	27,2
≥11 років	60,0	53,8	66,2

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
<i>Тип наркотиків, які вживали протягом останніх 30 днів</i>			
Тільки опіоїди	31,4	24,6	38,2
Тільки стимулятори	47,6	40,1	55,0
Змішане вживання	21,0	16,2	26,0
Використовували не стерильну (не нову) голку/шприц під час останньої ін'єкції	3,3	1,1	5,5
Робили ін'єкцію шприцом, який до цього використала інша особа**	7,9	5,2	10,6
Використовували свій шприц повторно**	20,2	15,6	24,9
Купували наркотики вже у наповненому шприці**	66,9	62,2	71,6
Використовували спільний інструментарій для приготування та розподілу наркотичної речовини**	54,3	49,4	59,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

** За останні 30 днів

Таблиця 216. Основні показники ризикованої сексуальної поведінки

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Використовували презерватив під час останнього сексуального контакту (серед сексуально активних за останні 30 днів)	41,7	35,3	48,1
<i>Кількість сексуальних партнерів за останні 90 днів</i>			
Не було партнерів	9,1	5,2	13,1
1 партнер	67,7	62,7	72,9
2–5 партнерів	20,1	15,7	24,6
6 та більше партнерів	3,0	1,2	4,8
<i>ВІЛ-статус сексуального партнера (за самодекларацією ЛВНІ)</i>			
ВІЛ-негативний	24,6	20,1	29,1
ВІЛ-позитивний	4,3	1,9	6,7
Невідомий	47,3	41,8	52,8
Немає постійного сексуального партнера	23,8	19,0	28,6

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 217. Наявність досвіду ув'язнення

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Були ув'язнені та звільнилися менше року тому	1,7	0,1	3,3
Були ув'язнені, але звільнилися більше року тому	15,5	11,6	19,4
Не були ув'язнені	82,8	78,6	87,0

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 218. Отримання ВІЛ-профілактичних та медичних послуг

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та отримали його результат	17,6	13,6	21,6
Отримували послуги в НУО або медичному закладі протягом останніх 12 міс.			
Не отримували	53,9	48,6	59,3
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО	14,1	9,8	18,3
Отримували ВІЛ-профілактичні послуги в НУО та медичні послуги в мед. закладах	9,2	5,9	12,5
Отримували медичні послуги в мед. закладах	22,8	18,2	27,4

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Таблиця 219. Результат тестування на ВІЛ та ВГС

	Показник скоректований на популяцію*	95% ДІ	
Отримали ВІЛ-позитивний результат в рамках дослідження	12,2	7,2	17,1
Отримали позитивний результат на ВГС в рамках дослідження	45,1	38,9	51,3

* Розрахунок здійснений за Gile's SS

Регіональні відмінності та динаміка за основними показниками

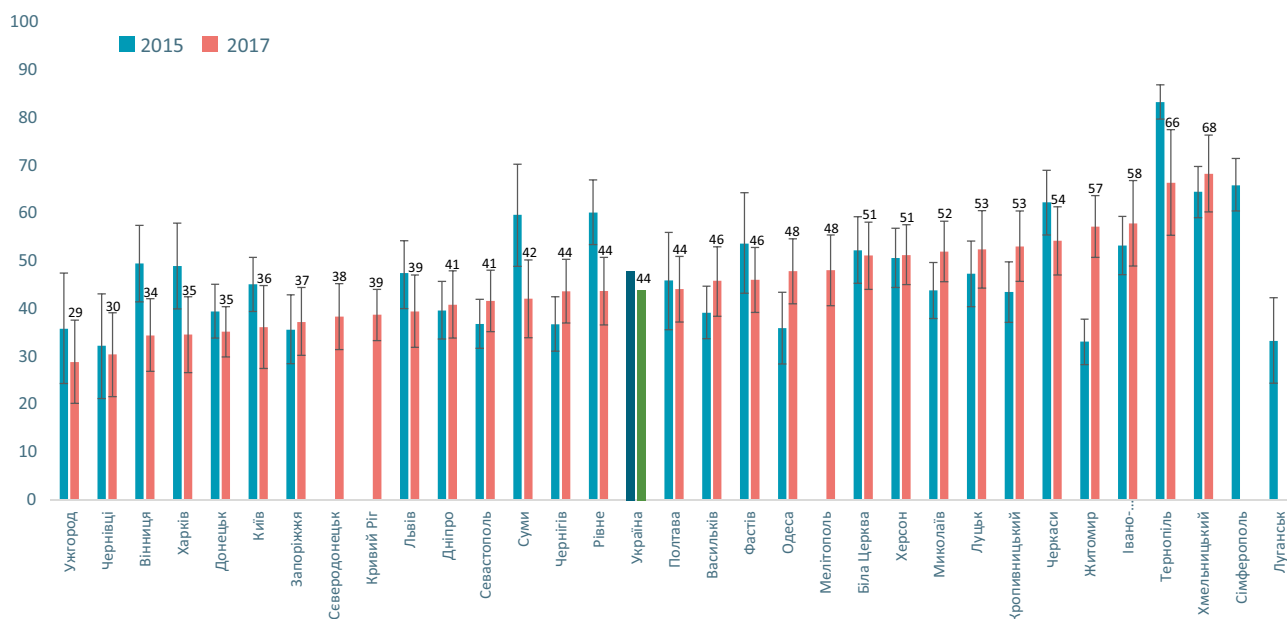

Рисунок 81. Відсоток (%) людей, які повідомили про використання презерватива під час останнього сексуального контакту, 2015–2017 рр.

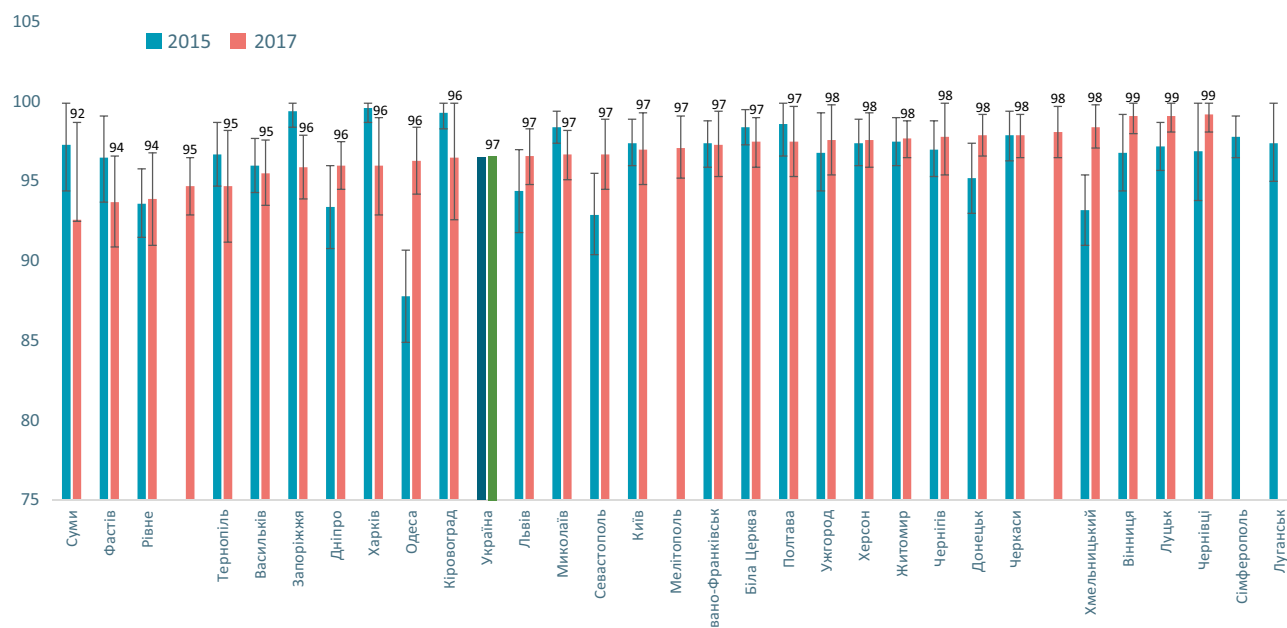

Рисунок 82. Відсоток споживачів ін'єкційних наркотиків, які повідомили про використання стерильного ін'єкційного інструментарію під час останньої ін'єкції, 2015–2017 рр.

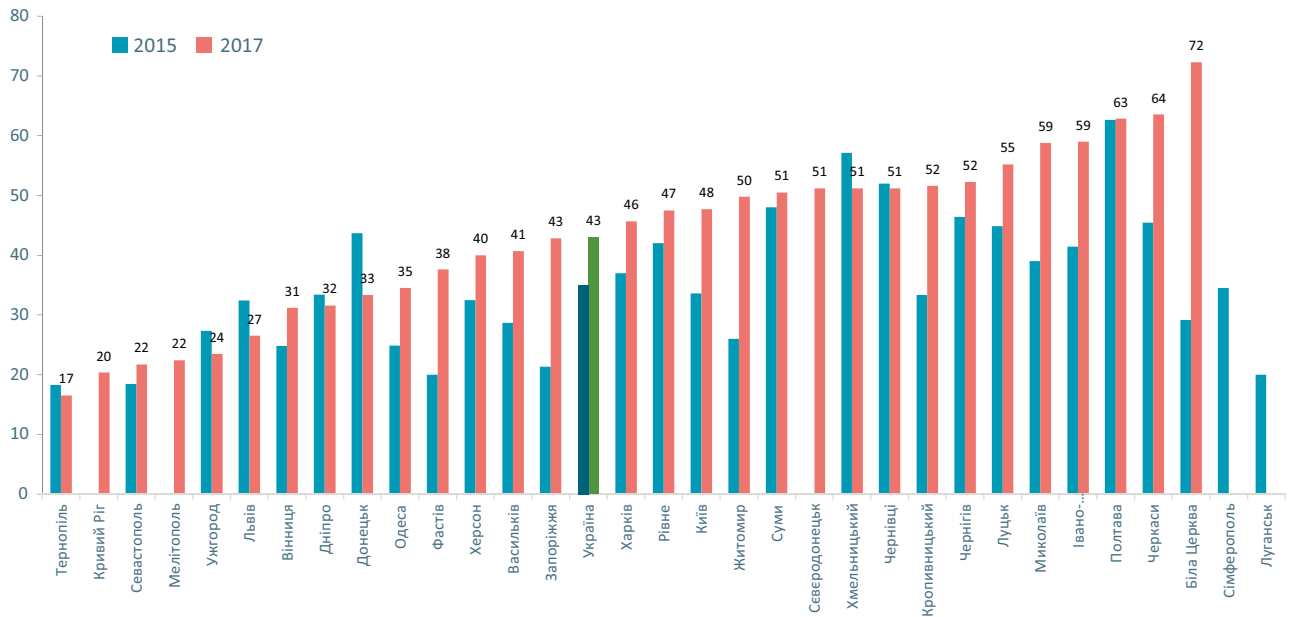

Рисунок 83. Відсоток (%) людей, які знають, про свій ВІЛ-позитивний статус, або повідомили, що робили тест на ВІЛ протягом останніх 12 міс. та результат був негативним, 2015–2017 рр.

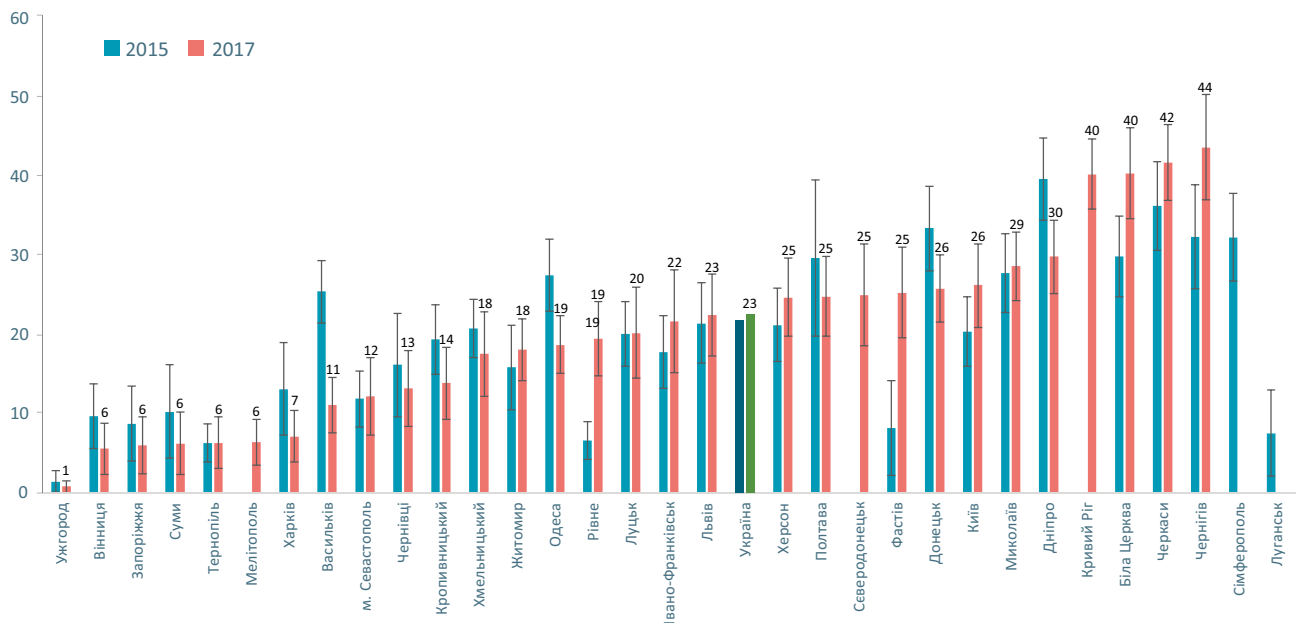
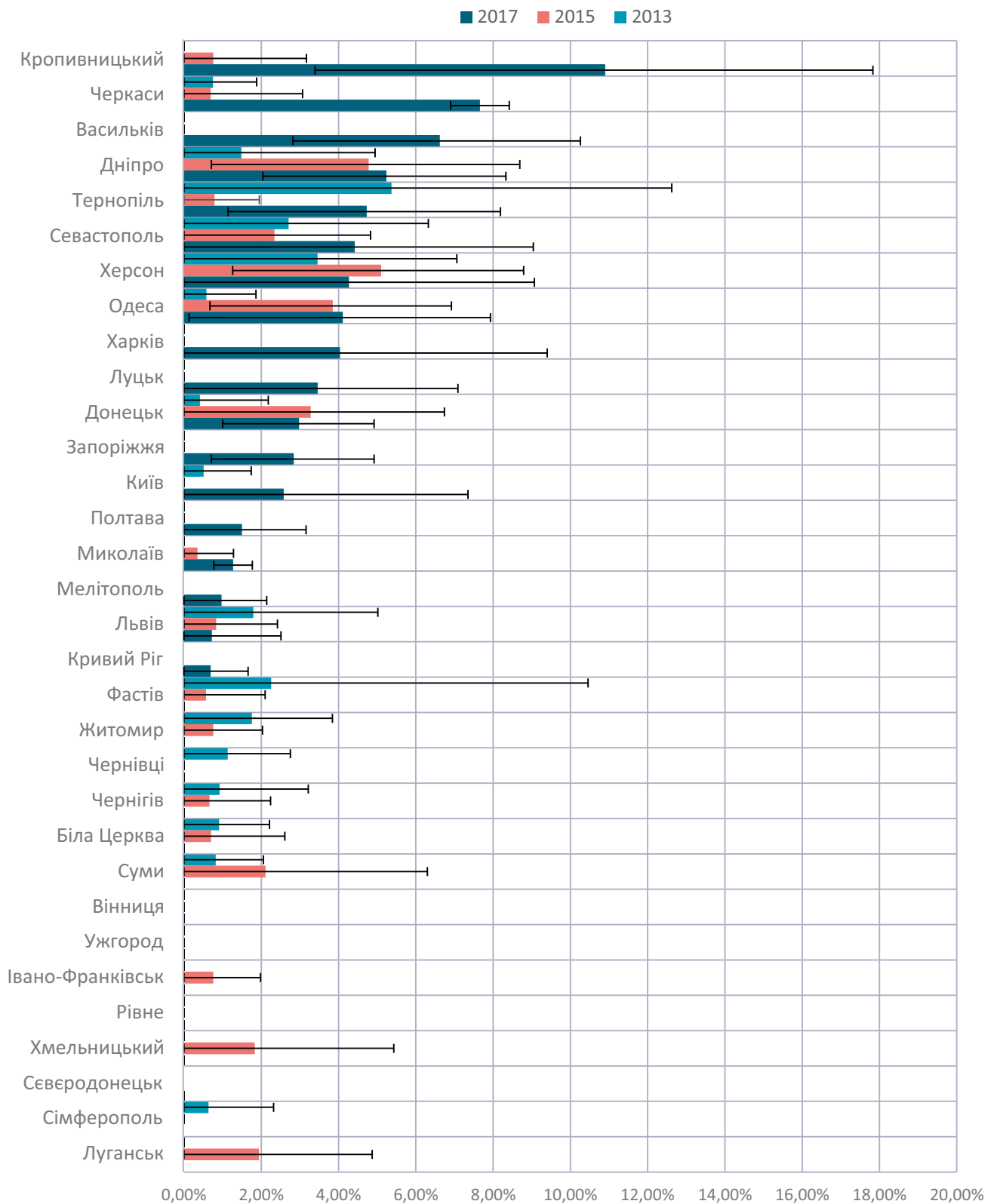

Рисунок 84. Відсоток (%) людей, які живуть з ВІЛ, 2015–2017 рр.

Рисунок 85. Річна кумулятивна захворюваність на ВІЛ, %

Загальні висновки

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛВНІ

У порівнянні з попередніми опитуваннями тенденції змін у соціально-демографічному портреті ЛВНІ зберігаються; частка старших ЛВНІ і чоловіків продовжує зростати. Єдиним виключенням є суттєве збільшення частки непрацюючих ЛВНІ у вибірці 2017 року. Навіть серед підлітків-ЛВНІ більше половини опитаних не навчалися та не працювали. Третина ЛВНІ витрачали увесь свій місячний дохід на наркотики.

Зростання частки ЛВНІ-чоловіків та ЛВНІ старшого віку впливає на зростання частки респондентів з досвідом ув'язнення. Серед ЛВНІ з досвідом ув'язнення співвідношення чоловіків до жінок становить 7 до 1, а серед ЛВНІ без такого досвіду – 4 до 1.

Майже дві третини ЛВНІ мали постійного партнера, як у дослідженні 2015 року. Слід зазначити, що серед осіб з постійним партнером чотири із п'яти опитаних жінок мали партнера, який також був ЛВНІ, а серед чоловіків менше третини мали партнера-ЛВНІ. Отже, жінки-ЛВНІ, які потрапили у вибірку, здебільшого були постійними партнерами інших ЛВНІ.

Хоча у всіх хвилях дослідження близько 1–2% ЛВНІ перебували у нестабільних умовах проживання, тобто були безпритульними або часто змінювали місце проживання, насправді більш ніж кожний десятий респондент стикався з таким досвідом впродовж життя.

НАРКОСЦЕНА

Екстракт опію все ще залишається найбільш поширеним наркотиком ін'єкційного вживання серед ЛВНІ в Україні, проте його популярність зменшується. Серед наркотичних речовин зростає поширеність вуличного метадону та амфетаміну. Основні споживачі вуличного метадону – жінки та молодь. Більш ніж кожний десятий із числа тих, хто купував вуличний метадон, вживав його ін'єкційно, змішуючи з іншими наркотичними речовинами. Вуличний метадон є особливо небезпечним щодо передозувань, оскільки має різний вплив на різних людей (відсутність «стандартної» дози), діє повільно і передозування може наступити через багато годин після прийому.

Основний спосіб придбання наркотику – купівля готової наркотичної речовини через дилера, «закладки» або посередника. За виключенням вуличного бупренорфіну, понад 40% ЛВНІ вважали, що якість та ціна екстракту опію, вуличного метадону, амфетаміну та метамфетаміну погіршується впродовж останнього року. Враховуючи, що домінує практика придбання готової речовини, можна припустити, що ЛВНІ часто стикаються з розведеними наркотичними речовинами, які містять велику кількість сторонніх домішок. Це також може збільшувати ризик передозування.

РИЗИКОВАНА ІН'ЄКЦІЙНА ПОВЕДІНКА

Найбільш поширеними ризикованими ін'єкційними практиками є використання власного шприца повторно, отримання або придбання уже наповненого шприца, розподіл наркотику з великого шприца у власний шприц та використання спільного посуду чи інструментарію для приготування наркотиків. Слід зазначити, що основні прогалини у знаннях щодо ризиків інфікування ВІЛ серед ЛВНІ стосуються саме використання спільного посуду чи інструментарію для приготування та розподілу наркотиків.

У порівнянні з дослідженням 2015 року більшого поширення набула практика використання власного шприца повторно. Хоча така практика не є прямим свідченням наявності ризику щодо інфікування ВІЛ чи гепатитом С, проте упродовж періоду зберігання використаного шприца/голки інші ЛВНІ могли мати доступ до цього інструментарію.

Близько 5% ЛВНІ повідомили, що мали передозування за останній рік. У більшому ризику передозування перебувають підлітки-ЛВНІ та ЛВНІ, які змішують опіоїди і стимулятори.

Результати дослідження продемонстрували, що ЛВНІ, які перебувають у місцях позбавлення волі, продовжують вживати там ін'єкційні наркотики. Поширеність такої практики може зростати з часом.

РИЗИКОВАНА СЕКСУАЛЬНА ПОВЕДІНКА

Протягом останніх трьох місяців майже дві третини ЛВНІ мали статеві стосунки з постійним партнером, близько чверті повідомили про наявність статевих контактів з випадковими партнерами, 3% купували сексуальні послуги й близько відсотка отримували винагороду за надання сексуальних послуг.

Починаючи з 2011 року продовжується тенденція до зменшення частки ЛВНІ, які використовують презервативи з постійними партнерами як під час останнього сексу, так і постійно за останні 90 днів. У дослідженні 2017 року серед вибірки сексуально активних ЛВНІ за останні три місяці більш ніж кожний другий не завжди використовував презервативи з постійними партнерами, а кожний шостий – з випадковими та/чи комерційними партнерами.

Близько 3% сексуально активних ЛВНІ за останні три місяці мали досвід групового сексу. Така практика у більшій мірі властива жінкам-ЛВНІ, які надавали комерційні сексуальні послуги за винагороду, серед яких більш ніж кожна четверта мала груповий секс. Менше половини ЛВНІ з числа тих, хто практикував груповий секс впродовж останніх трьох місяців, постійно використовували презервативи при таких сексуальних контактах.

ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я

У дослідженні 2017 року було вперше проведено скринінг ЛВНІ на депресію за анкетой CES-D-10. За результатами інтерв'ю половина респондентів мали значущі симптоми депресії – здебільшого жінки та ЛВНІ старшого віку з високою частотою вживання ін'єкційних наркотиків. Такі результати свідчать про необхідність впровадження регулярного скринінгу на депресію у межах програм зменшення шкоди та забезпечення доступу до послуг лікування і підтримки психічного здоров'я.

ДОСТУП ДО ПРОГРАМ ЗМЕНШЕННЯ ШКОДИ, ТЕСТУВАННЯ НА ВІЛ ТА ЗПТ

Половина ЛВНІ отримували ВІЛ-профілактичні послуги протягом року, тобто були клієнтами НУО. Серед загалу клієнтів громадських організацій, незалежно від інших соціально-демографічних характеристик, майже всі отримують безкоштовні стерильні шприци та голки. Клієнти громадських організацій також мають кращий доступ до тестування на ВІЛ та ЗПТ.

Загалом дані щодо охоплення тестуванням на ВІЛ протягом 2015–2017 рр. залишаються практично на однаковому рівні. В основному це були клієнти громадських організацій.

Кожний десятий ЛВНІ принаймні раз у житті отримував ЗПТ, а 5% були пацієнтами ЗПТ на час дослідження.

ЕПІДЕМІЧНА СИТУАЦІЯ

Частка ЛВНІ, які повідомили, що хворіли коли-небудь або хворіють на момент проведення дослідження на гепатит В, туберкульоз легень і сифіліс, суттєво не змінилася порівняно з опитуванням 2015 року. Водночас зросла частка ЛВНІ, які знали, що хворіють / хворіли на гепатит С. Це може бути пов'язано із розширенням програм швидкого тестування на гепатит С у громадських організаціях, які працюють з ЛВНІ. Як і в попередніх хвилях дослідження, лікування гепатиту С залишається найменш доступним для ЛВНІ (майже три чверті тих, які знають про діагноз, не лікуються), якщо порівнювати з гепатитом В, туберкульозом чи сифілісом.

За результатами тестування на ВІЛ та гепатит С у межах дослідження можна зробити висновок про різні тренди поширеності: епідемія ВІЛ-інфекції стабілізується, а поширеність гепатиту С зростає.

КАСКАД ЛІКУВАННЯ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ

Основні прогалини у каскаді лікування ВІЛ-інфекції серед ЛВНІ – це виявлення ЛВНІ-ЛЖВ. Майже кожний другий ЛВНІ-ЛЖВ не знає про свій ВІЛ-позитивний статус. Серед ЛВНІ-ЛЖВ, які знають про свій статус, третина не отримують АРТ. Серед ЛВНІ-ЛЖВ, які отримували АРТ, третина не досягли успіху в лікуванні (невизначуване вірусне навантаження). Показники каскаду лікування, розраховані для ВІЛ-позитивних ЛВНІ, були вдвічі вищими серед клієнтів профілактичних програм порівняно з групою не-клієнтів.

Посилання

1. Global HIV Strategic Information Working Group. Biobehavioural survey guidelines for populations at risk for HIV. <https://www.who.int/hiv/pub/guidelines/biobehavioral-hiv-survey/en/>: 2017.
2. Ігор Кузін, Катерина Рябченко, Сергій Грабовий, Віолетта Марциновська, Антоненко Ж. Національна оцінка ситуації з ВІЛ/СНІДу в Україні станом на початок 2019 року. <https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/Natsionalna%20otsinka%20sytuatsiyi%20z%20VIL%20SNIDu%20v%20Ukraini%20na%20pochatok%202019.pdf>: ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України», 2019.
3. Heckathorn DD. Respondent-Driven Sampling: A New Approach to the Study of Hidden Populations*. Social Problems. 2014;44(2):174-99. doi: 10.2307/3096941.
4. White RG, Hakim AJ, Salganik MJ, Spiller MW, Johnston LG, Kerr L, et al. Strengthening the Reporting of Observational Studies in Epidemiology for respondent-driven sampling studies: «STROBE-RDS» statement. J Clin Epidemiol. 2015;68(12):1463-71. Epub 2015/06/27. doi: 10.1016/j.jclinepi.2015.04.002. PubMed PMID: 26112433; PubMed Central PMCID: PMC4669303.
5. Alliance for Public Health. Syrexcloud 2017. Available from: <http://aph.org.ua/en/our-works/world/syrex-cloud/>.
6. WHO. Consolodated Guideelines on HIV Testing Services. 2015.
7. Handcock MS, Fellows IE, Gile KJ. RDS Analyst: Software for the Analysis of Respondent-Driven Sampling Data, Version 0.42. 2014.
8. Pasek J. Weighting and Weighted Statistics. 1.0.1 ed2020.
9. Balakireva O, Bondar T, Sereda Y, Sazonova I. Behavior monitoring and prevalence among injecting drug users as a component of second generation sentinel surveillance. Study results report. 2012.
10. Balakireva O, Bondar T, Loktieva I, Sazonova I, Sereda Y. Monitoring the behavior and HIV-infection among people who inject drugs as a component of the second generation surveillance. Study results report. 2013.
11. Barska J, Sazonova I. Monitoring of Behavior and HIV Prevalence among People Who Inject Drugs and Their Sexual Partners. 2016.

- 12.** Bjorgvinsson T, Kertz SJ, Bigda-Peyton JS, McCoy KL, Aderka IM. Psychometric properties of the CES-D-10 in a psychiatric sample. *Assessment*. 2013;20(4):429-36. Epub 2013/03/21. doi: 10.1177/1073191113481998. PubMed PMID: 23513010.
- 13.** Miller WC, Anton HA, Townson AF. Measurement properties of the CESD scale among individuals with spinal cord injury. *Spinal Cord*. 2008;46(4):287-92. Epub 2007/10/03. doi: 10.1038/sj.sc.3102127. PubMed PMID: 17909558.
- 14.** Radloff LS. The CES-D Scale: A Self-Report Depression Scale for Research in the General Population. *Applied Psychological Measurement*. 1977;1(3):385-401. doi: 10.1177/014662167700100306.
- 15.** МБФ «Альянс громадського здоров'я»2015. Глосарій термінології з епідеміологічного нагляду у сфері ВІЛ-інфекції/СНІДу.
- 16.** UNAIDS, WHO. When and how to use assays for recent infection to estimate HIV incidence at a population level 2011.
- 17.** Сазонова Я., Дученко Г., Ковтун О., Кузін І. Оцінка чисельності ключових груп в Україні. МБФ «Альянс громадського здоров'я»: 2019.

ЗВІТ
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ БІОПОВЕДІНКОВОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ СЕРЕД ЛЮДЕЙ, ЯКІ ВЖИВАЮТЬ
НАРКОТИКИ ІН'ЄКЦІЙНО, В УКРАЇНІ

Автори звіту:

Яна Сазонова

Юлія Середа

Верстка:

І. Сухомлинова

Літературна редакція:

В. Божок

МБФ «Альянс громадського здоров'я»
вул. Ділова (Димитрова) 5, корпус 10А, 9-й поверх, 03150, Київ, Україна
Тел.: (044) 490-5485, Факс: (044) 490-5489
E-mail: office@aph.org.ua

www.aph.org.ua

www.facebook.com/AlliancePublicHealth

Розповсюджується безкоштовно

Підписано до друку 00.00.2019 р. Формат 0x00 / 0.
Ум. др. лист. 0,00. Наклад: 00 прим.
Замовлення № 0/0
Надруковано в друкарні 0

МБФ «Альянс громадського здоров'я»
вул. Ділова (Димитрова) 5, корпус 10А, 9-й поверх, 03150, Київ, Україна
Тел.: (044) 490-5485, Факс: (044) 490-5489
E-mail: office@aph.org.ua

www.aph.org.ua

www.facebook.com/AlliancePublicHealth

Розповсюджується безкоштовно

КИЇВ – 2020